

**Акціонерне товариство
«ДЕРЖАВНИЙ ОЩАДНИЙ БАНК УКРАЇНИ»**

Консолідований звіт про управління

**Консолідована фінансова звітність
разом зі звітом незалежного аудитора**

за рік, що закінчився 31 грудня 2020 року

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ДЕРЖАВНИЙ ОЩАДНИЙ БАНК УКРАЇНИ»

ЗМІСТ

	Стор.
КОНСОЛІДОВАНИЙ ЗВІТ ПРО УПРАВЛІННЯ	
ЗВІТ НЕЗАЛЕЖНОГО АУДИТОРА	
ЗАЯВА ПРО ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ КЕРІВНИЦТВА ЩОДО ПІДГОТОВКИ ТА СХВАЛЕННЯ КОНСОЛІДОВАНОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ ЗА РІК, ЩО ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2020 РОКУ	1
КОНСОЛІДОВАНА ФІНАНСОВА ЗВІТНІСТЬ ЗА РІК, ЩО ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2020 РОКУ:	
Консолідований звіт про прибутки і збитки та інший сукупний дохід	2-3
Консолідований звіт про фінансовий стан	4
Консолідований звіт про зміни у власному капіталі	5
Консолідований звіт про рух грошових коштів	6-7
Примітки до консолідованої фінансової звітності	8-106

Консолідований звіт про управління АТ «Ощадбанк»

до консолідованої фінансової
звітності АТ «Ощадбанк» за рік,
що закінчився 31 грудня 2020 року

Зміст

Вступне слово голови наглядової ради	iii
Вступне слово голови правління	v
1. Характер бізнесу	vii
1.1. Зовнішнє середовище	vii
1.2. Короткий опис конкурентної позиції та бізнес-моделі	ix
1.3. Основні продукти та послуги	ix
2. Цілі керівництва та стратегії їх досягнення	x
2.1. Місія, мета та корпоративні цінності	x
2.2. Стратегія.....	xi
2.3. Критерії вимірювання успіху та оцінювання досягнень, суттєві зміни в цілях	xi
3. Результати діяльності та подальший розвиток	xii
3.1. Головні події та результати 2020 року	xii
3.2. Перспективи подальшого розвитку	xvi
4. Ключові ресурси банку	xvii
4.1. Людський капітал.....	xvii
4.2. Інфраструктура	xix
4.3. Капітал, ліквідність та грошові потоки	xx
5. Управління ризиками	xxi
5.1. Стратегія, система та політики управління ризиками.....	xxi
5.2. Комплаєнс	xxiv
5.3. Засади організації системи внутрішнього контролю	xxv
5.4. Суттєві види ризиків та плани їх пом'якшення.....	xxv
5.5. Внутрішній аудит.....	xxv
6. Відносини з акціонерами та пов'язаними особами, вплив цих відносин на результат діяльності та здійснення управління ними	xxv
6.1. Відносини з акціонером	xxv
6.2. Відносини з пов'язаними особами	xxvi
6.3. Співпраця з ЄБРР	xxvi
7. Корпоративне управління	xxvii
8. Організаційний розвиток	xxvii
8.1. Організаційна структура.....	xxvii
8.2. Інформація щодо керівників та посадових осіб.....	xxviii
8.3. Принципи корпоративних стандартів Ощадбанку.....	xxix
9. Екологічні та соціальні аспекти діяльності	xxix
9.1. Екологічні аспекти.....	xxix
9.2. Соціальні аспекти.....	xxx
10. Нагороди, отримані Ощадбанком у 2020 році.....	xxx

Вступне слово голови наглядової ради

Шановні друзі!

Близько року тому світову економіку вразив серйозний несподіваний шок – пандемія COVID-19. Банківському сектору вдалося підтримати економіку, у тому числі сектори, які найбільше постраждали від цієї кризи. Зараз Банки відіграють іншу роль, аніж та, що була під час попередньої кризи. Крім того, центральні банки вживають заходів для зменшення потенційного впливу на банківський сектор. Ці заходи разом з іншими економічними заходами дозволять банкам використовувати наявний капітал для надання ключових фінансових послуг компаніям та приватним особам.

2020 рік став складним для економіки України. На компанії та фінансові установи країни вплинула пандемія COVID-19 та наступний економічний спад, і Ощадбанк не став винятком. Незважаючи на негаразди, Банк стояв пліч-о-пліч зі своїми клієнтами по всій країні, надаючи їм такий самий широкий спектр банківських послуг, як і завжди, тоді як керівництво банку та наглядова рада забезпечували фінансову стабільність банку. У зв'язку з цим я із задоволенням констатую, що банк залишався прибутковим у 2020 році, незважаючи на кризу.

На цьому складному тлі Ощадбанк розпочав програму трансформації, узгоджену зі стратегією уряду стосовно державних банків. Для успішного досягнення стратегічних цілей, встановлених перед ним урядом, банк реалізує значні структурні та операційні зміни. З цією метою протягом 2020 року банк працював над розробкою власної стратегії, яка після схвалення Акціонером буде слугувати дорожньою картою для збільшення вартості для різних зацікавлених у банку сторін, у тому числі наших клієнтів, нашого персоналу, територіальних громад, з якими ми працюємо, нашого Акціонера та потенційних зовнішніх інвесторів.

Усвідомлюю, що 2020 рік був роком випробувань для наших клієнтів, і, отже, хотіла би скористатися цією можливістю, щоб висловити їм свою повагу та подякувати їм за довіру. Незалежно від того, чи є ви великою корпорацією, малим бізнесом або пересічним громадянином, який наполегливо працює над побудовою кращого майбутнього для своєї родини, я вдячна вам за вашу роботу. Запевняю вас, що ми будемо і надалі стояти поруч з вами в добрі та погані часи, постійно працюючи над удосконаленням наших послуг.

Незважаючи на те, що карантин ускладнив здійснення наглядовою радою своєї діяльності, вона сумлінно виконувала всі свої обов'язки, визначені законодавством України та статутом банку. Тому я вдячна своїм колегам за їх вкрай важку працю у 2020 році.

Одним з ключових досягнень наглядової ради у 2020 році було призначення нового голови правління банку Сергія Наумова. Пан Наумов – досвідчений професіонал високого рівня у банківській справі, якому ми повністю довіряємо. Ми будемо продовжувати підтримувати його у його зусиллях щодо успішного досягнення стратегічних цілей банку, включаючи постійне вдосконалення послуг для клієнтів.

Також хотіла би висловити глибоку вдячність правлінню та працівникам банку. Я пишаюся результатами, досягнутими вашою наполегливою працею: рентабельність власного капіталу банку (RoE) на кінець 2020 року становить 13,4% і значно перевищує відповідний результат 2019 року (1,3%). Чистий процентний дохід Ощадбанку в 2020 році порівняно з попереднім роком зріс на 2,5 млрд грн (на 45,3%), а чистий комісійний дохід зріс на 18,1%.

У 2020 році наглядова рада продовжувала співпрацювати з керівництвом банку над змінами системи внутрішнього контролю. На управлінні ризиками та фінансовому моніторингу були зосереджені основні зусилля. Наша мета – привести внутрішній контроль у відповідність до найкращих міжнародних практик та підвищити його ефективність.

Хотіла би окремо подякувати команді банку за зниження рівня проблемних кредитів (NPL) на балансі банку в 2020 році з 49% до 24%. Ми розпочали цю роботу в 2020 році, розробивши Стратегію управління непрацюючими активами, яка дозволила банку успішно реструктурувати безнадійну заборгованість на загальну суму 16,3 млрд грн, одночасно списавши активи, що підпадають під категорію безнадійних.

Байба Анін,
голова наглядової ради
АТ «Ощадбанк»

Банк проходить етап фундаментальної цифрової трансформації. Пандемія COVID-19 ускладнила відвідування відділень банку нашими клієнтами, що спонукало багатьох з них звернутися до мобільних додатків та нашого Інтернет-банкінгу. Ощадбанк вивів на новий рівень потужність нашої IT-інфраструктури, аби забезпечити доступність наших систем. Ми постійно працюємо над поліпшенням якості обслуговування клієнтів, продовжуємо розвивати наші системи.

Оптимізація нашої мережі відділень є не лише найважливішим заходом у сфері підвищення ефективності, а й засобом підвищення якості послуг та розширення фінансової інклюзії по всій Україні. Ми також трансформували наші внутрішні процеси, аби дати можливість співробітникам працювати віддалено, що є частиною нашої відповіді на виклик пандемії COVID-19.

Протягом 2020 року були вжиті належні заходи для кращого вирішення проблем, що виникають внаслідок триваючої ситуації з поширенням коронавірусу. Ці заходи включають надійні виявлення, вимірювання та управління ризиками, пов'язаними з пандемією. Ми усі засвоїли уроки COVID-19 щодо оптимізації витрат та ключової ролі діджиталізації та розвитку технологій.

Ініціативи, розпочаті у 2020 році, будуть продовжені. Виконання очікувань та цілей, поставлених перед нами Акціонером, із забезпеченням при цьому високої якості послуг для наших клієнтів залишаються нашими пріоритетами.

З повагою

Байба Апін

Вступне слово голови правління

Шановні друзі!

Звітний 2020 рік був сповнений бурхливих подій, які «струснули» весь світ. Глобальна криза, пов'язана з пандемією, спричинила небачені до цього часу виклики в усіх сферах нашого життя. Мені приємно констатувати, що попри всі труднощі Ощадбанк гідно впорався з цими викликами. Нам вдалось забезпечити стабільну роботу фінансового інституту, а також зберегти довіру більш ніж 7 мільйонів клієнтів.

Сергій Наумов,
голова правління
АТ «Ощадбанк»

Банк продовжив розвиток послуг для приватних клієнтів та представників мікро-, малого та середнього бізнесу (ММСБ). Тривало переформатування кредитного портфеля корпоративних клієнтів. Відбувся перегляд операційної моделі, було вдосконалено IT-платформу. Вагомими були досягнення Ощадбанку у сфері управління ризиками та врегулювання проблемної заборгованості.

Банк продовжив утримувати лідируючі позиції на ринку, зокрема посідає друге місце серед банків України за розміром активів та перше місце за обсягом чистого кредитного портфеля, а також займає другу позицію за пасивами в корпоративному та роздрібному секторі.

Банком отримано 2,8 млрд грн чистого прибутку, що на 2,5 млрд грн більше ніж у 2019 році. Прибутковість капіталу банку (ROE) станом на кінець 2020 року становить 13,4% та суттєво перевищує відповідний результат 2019 року (1,3%).

Банк залишається надійною платоспроможною установою, про що свідчить показник адекватності регулятивного капіталу – 17% станом на кінець року (це значно перевищує норматив Національного банку – 10%).

Суттєвий внесок до фінансових результатів Ощадбанку зробила бізнес-лінія обслуговування корпоративних клієнтів. Протягом 2020 року банк уклав кредитних договорів з такими клієнтами на суму більш ніж 8 млрд грн. Серед них приватні компанії, що працюють у різних галузях економіки, а також муніципалітети. В рамках реалізації стратегії розвитку в 2020 році Ощадбанк суттєво знизив частку кредитно-інвестиційного портфеля, яка припадає на компанії державної форми власності. Якщо на початку звітного періоду вони займали 31% цього портфеля, то в кінці – 26%.

У звітному році активно розвивався і напрям роботи з клієнтами ММСБ. Протягом року залучено на обслуговування майже 30 тисяч суб'єктів мікро-, малого та середнього бізнесу, надано 4 млрд грн кредитів цій категорії клієнтів, а загальна кількість клієнтів цього бізнес-напрямку на кінець року становила понад 198 тисяч.

Ощадбанк бере активну участь у державній програмі підтримки підприємництва «Доступні кредити 5-7-9%». Протягом 2020 року з початку дії програми Ощадбанк надав клієнтам ММСБ 1117 кредитів на суму 1,7 млрд грн.

Банк активно розвиває програми кредитування фізичних осіб. Ми надаємо кредити на придбання нерухомості на первинному та вторинному ринку, кредити під заставу нерухомості, автокредити (як на нові авто, так і на авто з пробігом), кеш- та карткові кредити.

У 2020 році Ощадбанк встановив власний рекорд з роздрібного кредитування, надавши понад 4 млрд грн кредитів приватним клієнтам. Загальний обсяг кредитного портфеля фізосіб перевищив 12,3 млрд грн. У минулому році банк сфокусувався на розвитку таких ключових напрямів кредитування, як іпотечні, авто- та карткові кредити.

На ринку іпотечних кредитів у 2020 році Ощадбанк впевнено утримував другу позицію. Загалом було видано 1300 іпотечних кредитів на суму 745 млн грн. У звітному році Ощадбанк запровадив програму «Звісно 9,99%», яка дає можливість отримати кредит на придбання житла під 9,99% річних медикам, співробітникам Національної поліції та Державної служби з надзвичайних ситуацій, сфери освіти, державних організацій, а також фізичним особам, які планують придбати квартири на вторинному ринку в житлових комплексах від партнера банку – компанії KAN. При цьому Ощадбанк єдиний на ринку пропонував фіксовану ставку на весь термін користування кредитом.

У сфері автокредитування у 2020 році Ощадбанк також упевнено утримував другу позицію з часткою ринку 27%. За 2020 рік банк видав понад 3,9 тисяч таких кредитів на суму 1,9 млрд грн.

Прозорі доступні умови, відсутність прихованих комісій та можливість дострокового погашення – ці фактори забезпечують популярність кредитних продуктів Ощадбанку для фізичних осіб.

Банк до того ж є лідером за приростом депозитного портфеля приватних клієнтів. За рік він зріс на 4,9 млрд грн.

У 2020 році Ощад мав чималі досягнення в сфері діджиталізації. Стрімкими темпами розвивається інтернет- та мобільний банкінг Ощад 24/7. Зараз кількість його користувачів становить більше 5 млн грн (приріст протягом року на 1 млн). Лише 10,5% відсотків трансакцій в Ощадбанку здійснюються через каси відділень. Решту операцій клієнти проводять через банкомати, інформаційно-платіжні термінали та систему Ощад 24/7. Системою дистанційного обслуговування клієнтів мікро-, малого та середнього бізнесу, запровадженою у 2017 році, користується вже майже 120 тис. клієнтів, а частка платежів, що здійснюються суб'єктами ММСБ з використанням паперових документів, складає лише 1,6% від загальної кількості трансакцій у цьому сегменті.

Як я вже згадував, значними є досягнення банку у питанні врегулювання проблемної заборгованості. Команду департаменту реструктуризації та стягнення Ощадбанку четвертий рік поспіль визнано найкращою юридичною командою у банківській системі України. Крім того, у 2020 році керівника департаменту реструктуризації заборгованості та стягнення визнано найкращим юрисконсультантом у сфері банківського та фінансового права.

Згідно з офіційними даними Міністерства фінансів України, за підсумками 2020 року Ощадбанк має найкращі показники у напрямку зміни простроченої заборгованості (90+) та у напрямку реструктуризації заборгованості. Так, обсяг погашень проблемної заборгованості за 2020 рік склав 2,8 млрд грн. З часу прийняття Закону України «Про фінансову реструктуризацію» Ощадбанком проведено реструктуризацій на загальну суму 43,5 млрд грн, в тому числі за 2020 рік у рамках цього закону проведено реструктуризацій на 16,3 млрд грн. Також у звітному році банком було очищено баланс за рахунок списання кредитів на суму 31,7 млрд грн за рахунок сформованого резерву. За 2020 рік суди ухвалили рішень на користь Ощадбанку на суму 3,8 млрд грн.

Визначною подією для Ощадбанку у 2020 році стало ухвалення Кабінетом Міністрів основних напрямів діяльності банку на 2020-2024 роки. Фактично цей документ є квінтесенцією детальної стратегії Ощаду, що буде ухвалена цього року. Згідно з нею Ощадбанк і далі буде розвиватись як універсальний банк, представлений в усіх сегментах. Наголос ми будемо робити на розвитку в роздрібному секторі та сервісах для малого та середнього бізнесу, а також на діджиталізації. Не менш важливі цілі – збільшення операційної ефективності, розвиток ІТ-платформ і системи управління ризиками та подальше зменшення обсягу портфеля «поганих» кредитів. Фінальна мета на поточному етапі розвитку – мажоритарна чи повна приватизація Ощадбанку до кінця 2025 року.

Незважаючи на складну фінансову ситуацію та роботу в умовах пандемії, банк забезпечуватиме фінансову стабільність на ринку України. Від імені правління я дякую співробітникам, клієнтам та партнерам Ощадбанку за підтримку, яку ви надали протягом цього складного року. Запевняю, що ми й надалі докладатимемо всіх зусиль, щоб зберегти вашу довіру.

З повагою

Сергій Наумов

1. Характер бізнесу

1.1. Зовнішнє середовище

Макроекономічне середовище

2020 рік увійшов в історію як рік пандемії COVID-19. Зниження реального ВВП України за підсумками 2020 року становить 4%.

Разом із тим після різкого спаду в першій половині 2020 року, спричиненого введенням карантинних обмежень, вже у другому півріччі українська економіка почала відновлюватись завдяки масштабним заходам фінансового та монетарного стимулювання. Швидкому відновленню економіки сприяло зростання внутрішнього споживання за рахунок збільшення доходів громадян та видатків бюджету.

За даними Національного банку України вітчизняна економіка зростатиме у середньостроковій перспективі на рівні близько 4% на рік. Цьому сприятимуть збільшення реальних доходів населення, зростання інвестицій, підвищення кредитної активності тощо.

Попри загальне скорочення зовнішніх інвестицій до країн з ринками, що розвиваються, та значні обсяги погашень за зовнішнім боргом, відносні показники відпливу капіталу з України у 2020 році були помірними. Наприкінці року Урядом розміщено єврооблігації з найнижчою доходністю в історії України, відновилась активність нерезидентів у частині купівлі гривневих ОВДП. Це дало змогу профінансувати дефіцит бюджету та наростити міжнародні резерви, уникнувши значного тиску на інфляцію та обмінний курс. За підсумками року міжнародні резерви України зросли на 15% і становили на 1 січня 2021 року 29,13 млрд дол. США (в еквіваленті). Такий обсяг резервів є рекордним за останні вісім років.

Упродовж 2020 року споживча інфляція перебувала нижче цільового діапазону $5\% \pm 1$ в.п. Низькі темпи зростання цін обумовлювались негативним впливом пандемії та карантинних обмежень на економічну активність. Падіння світових цін на енергоносії, а також зниження попиту на непершочергові товари і послуги підтримували низький рівень інфляції. Послаблення гривні з самого початку карантину позначилось на споживчих цінах з певним часовим лагом – інфляція досягла центральної точки цільового діапазону 5% лише наприкінці року.

Зниження Національним банком України облікової ставки з 13,5% на початок року до 6% на кінець року враховувало сценарії зміни споживчих цін. За прогнозами НБУ інфляція прискориться в першій половині 2021 року, але надалі сповільниться і закріпиться у цільовому діапазоні $5\% \pm 1$ в.п. Цьому сприятиме монетарна політика, спрямована на послаблення фундаментального інфляційного тиску з боку погіршення очікувань та стійкого споживчого попиту.

Темпи відновлення економічної активності залежатимуть від темпів вакцинації та державної економічної політики в частині поліпшення інвестиційного клімату і забезпечення макроекономічної стабільності.

Банківський сектор

Пандемія COVID-19 одночасно активувала низку ризиків фінансового сектора: кредитний – через тимчасові фінансові труднощі позичальників, ринковий – через турбулентність на фінансових ринках та зміну вартості активів, операційний – через додаткові витрати на протиепідемічні заходи, організацію дистанційного обслуговування клієнтів та віддаленої роботи персоналу. Ризики кіберзагроз та шахрайства ще в доковідні часи входили до топ-5 системних ризиків фінансового сектора, а віддалений доступ клієнтів до банківських послуг збільшив ці ризики та сприяв вдосконаленню банками роботи в напрямках ІТ та безпеки.

Банки досить швидко адаптувались до роботи в нових реаліях без погіршення якості обслуговування. Виклики пандемії навіть було трансформовано в переваги: знижено витрати на оренду приміщень, відбулося спрощення внутрішніх процедур та підвищення ефективності систем електронного документообігу, впроваджено віддалену роботу як новий корпоративний стандарт, досягнуто новий рівень комунікаційної ефективності через онлайн-спілкування.

Стрімке зменшення облікової ставки змусило банки знижувати ставки за гривневими депозитами для фізичних осіб. Зростання портфеля таких депозитів у 2020 році зупинилось. Через економічну

невизначеність, спровоковану коронакризою, та падіння депозитних ставок українці втратили зацікавленість у довготривалих строкових заощадженнях та віддали перевагу поточним рахункам, які надають майже цілодобовий доступ до власних коштів. Дохідність за такими рахунками в окремих банках була зіставною зі ставкою строкових депозитів – 7% при середній дохідності річних депозитів у 9%.

М'яка монетарна політика НБУ в 2020 році, крім рекордно низької облікової ставки, виявила себе також у готовності рефінансувати банки для боротьби з наслідками пандемії та відновлення кредитування. У найближчому періоді попит банків на рефінансування НБУ залежатиме від розміру облікової ставки, вартості та динаміки роздрібних депозитів і попиту уряду та бізнесу на ресурси банківської системи.

Разом із тим дешеве рефінансування НБУ та надлишкова ліквідність банківської системи не повернули банкам високий апетит до ризикових вкладень. Урядові програми підтримки малого та середнього бізнесу сконцентрувались на пільговому рефінансуванні старих кредитів банків. У корпоративному сегменті банки більше були зосереджені на списанні проблемних кредитів (NPL), ніж на видачі нових позик. Надлишкову ліквідність у 2020 році банки в основному витрачали на придбання державних цінних паперів.

Коректна оцінка збитків від подій, що спровоковані пандемією, досить складна. Частково їх можна компенсувати, підвищуючи операційну ефективність. На прибуток банків матимуть значний тиск відрахування до резервів та посилення регуляторних вимог.

Наприкінці 2020 року в Україні працювало 73 платоспроможних банки. При цьому на двадцять найбільших банків припадало понад 90% активів. Банківська система України зберігає значний запас фінансової стійкості та потенціалу до кредитування. Адекватність регулятивного капіталу вітчизняного банківського сектора залишалась істотно вищою за мінімальні вимоги. Регулятивний капітал системи з початку року зріс на 21,1%, а статутний – на 2,0%.

Прибуток банківського сектора за 2020 рік є майже на третину меншим, ніж у 2019 році, і склав 41,3 млрд грн. Річні темпи зростання чистого процентного та комісійного доходу були найнижчими за останні чотири роки. Втричі вищими ніж у 2019 році були відрахування до резервів. Ці чинники викликані скороченням обсягів кредитування в першому півріччі 2020 року та погіршенням платоспроможності окремих секторів і компаній на фоні розгортання кризи, пов'язаної з пандемією. Рентабельність капіталу банківської системи впродовж року знизилася з 33,5% до 20%.

У той самий час 2020 рік був сприятливим для зростання і здешевлення ресурсної бази банків. За даними НБУ, обсяг депозитного портфеля банків України в національній валюті зріс у 2020 році більше ніж на 30%, у тому числі обсяг гривневих коштів бізнесу збільшився на 34%. Гривневі вклади домогосподарств зросли на 26,3%. Завдяки активнішому зростанню гривневих вкладів рівень доларизації депозитів фізосіб знизився за рік на 1,3 в.п. до 41,8%. Привабливіші процентні ставки за гривневими депозитами порівняно з валютними депозитами сприяли притоку коштів до вкладів у національній валюті.

Найбільший внесок у зростання чистих активів банків у 2020 році зробив приріст державних цінних паперів. Протягом 2020 року портфель ОВДП банків України зріс у півтора рази – на 183 млрд грн. Зростання ОВДП забезпечило дві третини номінального річного приросту чистих активів.

Чисті гривневі кредити суб'єктам господарювання помітно зростали у III–IV кварталах після падіння в першому півріччі. Що стосується чистого гривневого кредитного портфеля фізичних осіб, його зростання протягом 2020 року різко загальмувалося. Разом із тим у другому півріччі значно активізувалось кредитування населення на купівлю житла – воно зростало вищими темпами, ніж споживче; середньомісячні обсяги нових кредитів на купівлю житла більш як подвоїлись і порівняно з першим півріччям 2020-го, і порівняно з 2019 роком.

У 2020 році банки, насамперед державні, активно списували з балансів непрацюючі кредити. У результаті частка непрацюючих кредитів по системі загалом знизилася з 48,4% наприкінці 2019 року до 41,0% на кінець 2020 року.

Ключовим ризиком для банків продовжує бути кредитний ризик – загрози для платоспроможності окремих галузей та позичальників, спричинені пандемією, залишаються високими.

На фоні звуження процентної маржі та зміни ринкових умов банки гостріше відчують необхідність модернізації операційних процесів та зміни продуктового ряду, впровадження й розвитку віддалених механізмів роботи, вдосконалення онлайн-сервісів для клієнтів.

1.2. Короткий опис конкурентної позиції та бізнес-моделі

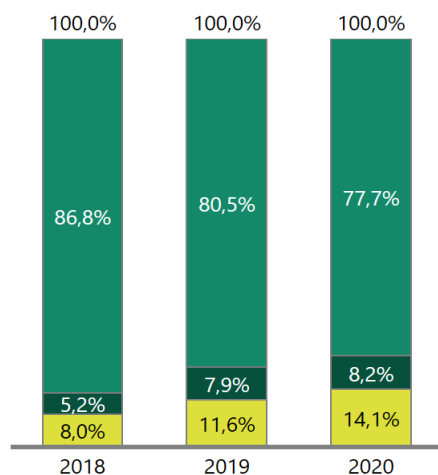
Ощадбанк належить до системно важливих банків України, посідає друге місце серед банків України за розміром активів та перше місце за обсягом чистого кредитного портфеля, а також займає другу позицію за пасивами. Ощадбанк також є найбільшим в Україні банком за кількістю відділень і другим за розмірами інфраструктури карткового бізнесу (кількість банкоматів та платіжних терміналів).

Відповідно до своєї бізнес-моделі Ощадбанк є універсальним банком, який надає пріоритетне значення розширенню роздрібного, мікро-, малого та середнього бізнесу (ММСБ), утримуючи при цьому міцні позиції за напрямом корпоративного бізнесу.

Станом на кінець 2020 року розподіл активів Ощадбанку є наступним: 56% – інвестиційний портфель; 27% – чистий кредитний портфель; 17% – інші активи. Кредитний портфель представлено насамперед заборгованістю корпоративних клієнтів – 78% (частка у чистому кредитному портфелі), а також фізичних осіб – 14% та клієнтів ММСБ – 8%. Портфель строкових депозитів на 81% складається з коштів фізичних осіб, на 11% – з коштів клієнтів ММСБ та на 8% – з коштів клієнтів корпоративного бізнесу. Більша частина процентних доходів Ощадбанку формується за рахунок кредитів, наданих юридичним особам, та інвестицій у цінні папери.

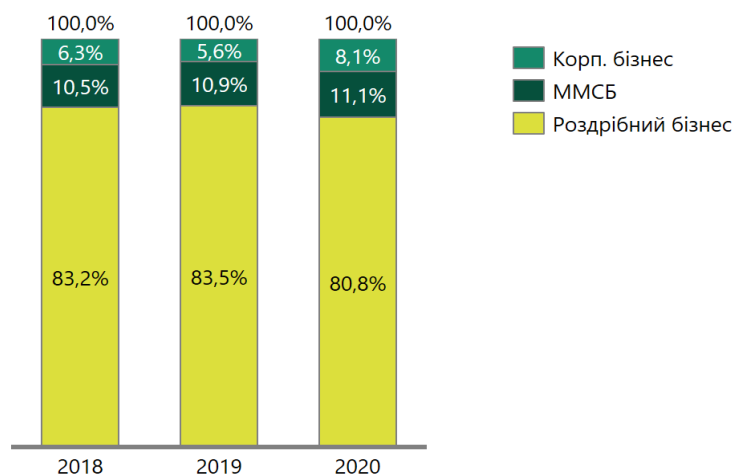
Структура кредитів у 2018-2020 рр.

Частка від чистих кредитів, %

Структура строкових депозитів у 2018-2020 рр.

Частка від депозитів, %

1.3. Основні продукти та послуги

Як універсальний банк Ощадбанк пропонує клієнтам широкий спектр банківських продуктів та послуг.

До основних продуктів **роздрібного бізнесу** належать:

- пасивні продукти: строкові депозити, зарплатні проекти, пенсійні й соціальні рахунки, спеціальні поточні рахунки та дебетові картки (в т.ч. цифрові та віртуальні);
- активні продукти: автокредитування, споживче та іпотечне кредитування, кеш-кредити, кредитні картки, участь у державних програмах стимулювання енергоефективності;
- продукти, що генерують комісійний та торговий дохід: платежі фізичних осіб, внутрішні та міжнародні перекази, оренда індивідуальних сейфів, операції з обміну валют, операції з банківськими металами;
- додаткові сервіси: система дистанційного обслуговування «Ощад 24/7», кваліфікований електронний підпис.

Основні продукти **ММСБ** включають:

- пасивні продукти: строкові депозити, депозити на вимогу, поточні рахунки;
- активні продукти: кредитування на поповнення обігових коштів, придбання автотранспорту та обладнання (зокрема в рамках партнерських програм), овердрафти (в т.ч. бланкові), кредити для ОСББ/ЖБК, програми кредитування в рамках співпраці з міжнародними організаціями (фондом WNISEF, ЄБРР, ЄІБ та ЄІФ), програми співпраці з Фондом розвитку підприємництва («Доступні кредити 5-7-9%», кредитування під заставу державних гарантій, FinancEast тощо), програма мікрокредитування, гарантії та авалювання векселів;
- додаткові сервіси:
 - система дистанційного обслуговування рахунків клієнтів ММСБ CorpLight, яка відповідає сучасним ринковим вимогам та входить до топ-3 на ринку за функціональністю;
 - програма «Будуй своє», яка має на меті розвиток малого підприємництва в Україні та включає чотири компоненти: навчання на окремому порталі «Будуй своє», знижки від партнерів для клієнтів Ощадбанку, банківські продукти (розрахунковий рахунок, корпоративна картка, система дистанційного обслуговування CorpLight) та фінансування бізнесу за стандартними програмами ММСБ.

Основними продуктами **корпоративного бізнесу** є:

- пасивні продукти: строкові депозити, поточні рахунки корпоративних клієнтів, поточні рахунки зі спеціальним режимом використання та рахунки ескроу для юридичних осіб;
- активні продукти: проектне фінансування, кредити та овердрафти для корпоративного бізнесу, кредити/облігації – фінансування бюджету розвитку муніципалітетів, підтримка підприємств енергетики, фінансування державних підприємств під держгарантії для підтримки ініціатив уряду, фінансування обігових коштів та інвестиційних проектів;
- додаткові сервіси: система дистанційного обслуговування рахунків корпоративних клієнтів Corp2, яка серед іншого надає зручні опції для управління рахунками в рамках групи компаній, а саме можливість для представників головної компанії групи здійснювати перегляд та/або підтвердження операцій по рахунках усіх компаній, що входять до складу групи.

2. Цілі керівництва та стратегії їх досягнення

2.1. Місія, мета та корпоративні цінності

Місія Ощадбанку – змінюватись та ініціювати позитивні зміни в країні, бути банком першого вибору, емоційно близьким кожному українцю.

Стратегічна **мета** – бути прибутковим, комерційно орієнтованим банком з високою стійкістю бізнесу, лідером у частині інновацій та задоволення клієнтських потреб.

Корпоративними **цінностями** Ощадбанку є:

▪ **Людина**

Ми прагнемо стати банком номер один для клієнтів і співробітників. Наша команда – рушійна сила позитивних змін. Кожен член команди отримує гідні умови для ефективної роботи, навчання та розвитку. Наші клієнти – це партнери, які нам довіряють. Для них ми створюємо якісні сучасні продукти та сервіси. Ми будуємо безбар'єрне середовище, в якому кожен почуватиметься комфортно.

▪ **Розвиток**

Ми віримо, що розвиток кожного з нас є запорукою успіху всього банку. Ми впевнені, що розвиток банку – це вагомий вклад у побудову успішної держави. Ми заохочуємо ініціативу на всіх рівнях управління, впроваджуємо новачки та прагнемо відповідати очікуванням клієнтів у всьому – від продуктів і технологій до якості сервісу та комунікацій.

■ Прозорість

Ми працюємо чесно та прозоро. Ми неухильно дотримуємось загально визнаних принципів, нормативно-правових актів Національного банку України та чинного законодавства України. Ми цінуємо порядність і прагнемо завжди виправдовувати довіру клієнтів, співробітників, партнерів та акціонера.

2.2. Стратегія

Банк наразі керується у своїй діяльності Стратегією розвитку Ощадбанку на 2018-2022 роки, схваленою вищим органом управління – Кабінетом Міністрів України – в лютому 2018 року.

Стратегію Ощадбанку розраховано на п'ять років: з 2018 до 2022 року включно. Вона передбачає диверсифікацію та зростання бізнесу на основі якісного задоволення клієнтських потреб, внутрішньої оптимізації структури та процесів, розвитку цифрових каналів обслуговування клієнтів із поступовим виходом на високу й стабільну прибутковість до 2022 року. Банк послідовно рухається вказаним шляхом.

Виконання стратегії є предметом постійної уваги з боку наглядової ради Ощадбанку, яка регулярно розглядає стан її виконання на своїх сесіях.

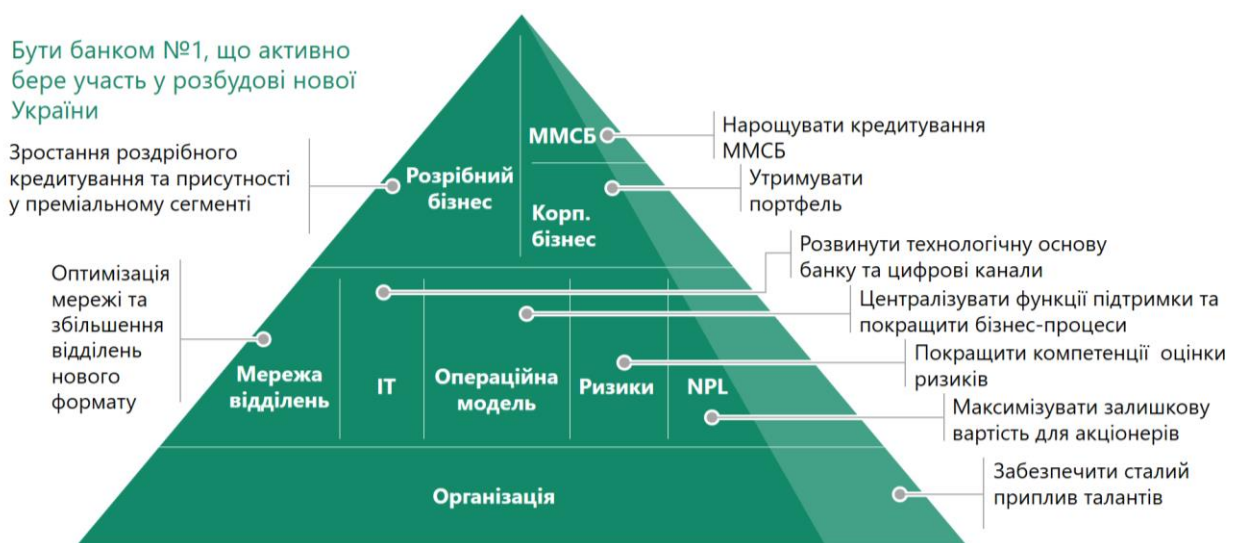
У рамках перегляду стратегії з урахуванням поточних реалій, оновлених прогнозів макросередовища й посилення наголосу на фінансовій результативності державних банків Ощадбанком розроблено оновлений стратегічний документ на 2021-24 роки. Визначені в ньому пріоритети та цільові показники відповідають очікуванням держави, викладеним для банку в Засадах стратегічного реформування державного банківського сектору, схвалених Кабінетом Міністрів України 2 вересня 2020 року, та настановам, що містяться в Основних напрямках діяльності АТ «Ощадбанк» на 2020-2024 роки, схвалених Кабінетом Міністрів України 11 листопада 2020 року.

Для набуття чинності Стратегія розвитку АТ «Ощадбанк» на 2021-24 роки має бути схвалена Кабінетом Міністрів України (очікується найближчим часом).

2.3. Критерії вимірювання успіху та оцінювання досягнень, суттєві зміни в цілях

Аналіз фінансових показників Ощадбанку за підсумками 2020 року дає можливість стверджувати, що банк послідовно дотримується вектора розвитку, заданого стратегією (якою встановлено стратегічні цілі в межах вказаного вище часового горизонту, тобто на період до 2022 року включно).

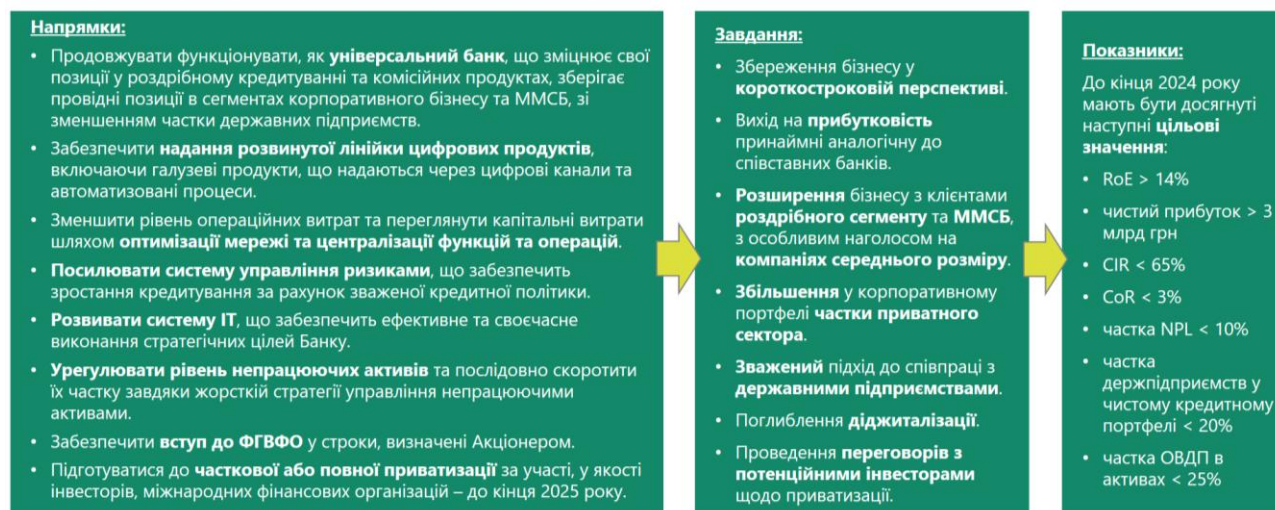
Чинна стратегія розвитку Ощадбанку передбачає наступні пріоритети.

Незважаючи на те, що оновлена стратегія розвитку банку на 2021-24 роки ще має бути схвалена урядом, – в частині стратегічних завдань та цільових значень показників діяльності банк вже керується оновленими імперативами, визначеними двома рамковими документами, затвердженими акціонером – Засадами стратегічного реформування державного банківського сектору, схваленими Кабінетом Міністрів України 2 вересня 2020 року, та Основними напрямками діяльності АТ «Ощадбанк» на 2020-2024 роки, схваленими Кабінетом Міністрів України 11 листопада 2020 року. Цими документами передбачено посилення фокусу на комерційній успішності банку і встановлено стратегічну мету – підготувати банк до приватизації. На діаграмі нижче представлено актуалізований зріз стратегічних напрямків, завдань та цільових показників банку.

Стратегічні напрямки, завдання та цільові показники

(згідно з рамковими документами, затвердженими Акціонером)

3. Результати діяльності та подальший розвиток

3.1. Головні події та результати 2020 року

Головним чинником, що вплинув на результат діяльності всієї банківської системи, було запровадження карантину та інших обмежувальних протиепідемічних заходів з метою запобігання поширенню коронавірусної хвороби COVID-19. У зв'язку з зазначеними заходами діяльність банківської системи зазнала змін, зокрема до банків застосовано законодавчі обмеження в напрямі кредитування в частині заборони щодо нарахування неустойки, штрафу, пені у разі прострочення позичальником виконання грошового зобов'язання за договором, відповідно до якого позичальнику було надано кредит. Крім того, з боку Національного банку України запроваджено антикризові заходи під час реструктуризації кредитів для підтримки банківської системи на час дії обмежень, пов'язаних із поширенням COVID-19.

Також важливо відзначити **зміни регуляторного середовища**, що відбулися у 2020 році:

- оновлення законодавства в сфері запобігання та протидії легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення;
- запровадження ризик-орієнтованого підходу та інших новацій у процесі здійснення банками фінансового моніторингу;
- оновлення регуляторних вимог у сфері управління ризиками в банках України, зокрема виокремлення як окремих суб'єктів системи управління ризиками CRO та CCO, запровадження нового процесу в банках – контролю оцінки майна, яке банк отримує в заставу, майна, яке банк набуває у власність в рахунок погашення заборгованості боржника/контрагента, доповнення функцій підрозділу управління ризиками та підрозділу контролю за дотриманням норм (комплаєнс) та ін.

Чистий прибуток банку склав 2,8 млрд грн, що на 2,5 млрд грн. більше, ніж за 2019 рік.

Прибуток отримано перш за все за рахунок чистого процентного доходу обсягом 8 млрд грн, що на 2,5 млрд грн, або на 45,3%, більше ніж у 2019 році. Зростання чистої процентної маржі (NIM) становило 1 в.п.

Чистий комісійний дохід становив 5 млрд грн, що на 0,8 млрд грн, або 18,1%, більше ніж у 2019 році.

Торговельний дохід у розмірі 3,6 млрд грн був отриманий переважно за рахунок операцій з фінансовими інструментами, що оцінюються за справедливою вартістю.

Банком забезпечено дотримання основних цільових показників бізнес-плану.

З метою подальшого підвищення ефективності управління фінансовими ресурсами банком, за підтримки ЄБРР, розпочато спільну програму, метою якої є побудова сучасної системи управління ефективністю, каналами, продуктами та клієнтами.

Незважаючи на складні умови, 2020-й став роком подальшого розвитку **роздрібного бізнесу**.

Ощадбанк є одним з лідерів банківського ринку за динамікою портфеля депозитів фізичних осіб з часткою ринку 24% станом на кінець 2020 року.

Лідерські позиції Ощадбанк утримує також у сфері роздрібного кредитування. За 2020 рік чистий кредитний портфель роздрібного бізнесу збільшився на 1,3 млрд грн.

За останні три роки Ощадбанк демонструє найбільш динамічні темпи розвитку автокредитування та є лідером з приросту частки ринку серед інших банків-кредиторів. Так, на початку 2018 року частка банку на ринку автокредитів становила лише 4%, а протягом 2019 року вона досягла вже 20%. У 2020 році Ощадбанк продовжував нарощувати автокредитування, незважаючи на карантинні обмеження, активно та стабільно кредитував придбання позичальниками нових та вживаних автомобілів. Як результат – позитивна динаміка за рік: видано 3970 автокредитів на суму 1 925 млн грн, що на 200 млн грн більше за обсяги 2019 року, а частка ринку досягла 27%.

В 2020 році кількість банків, які надають іпотечні кредити, збільшилась, але Ощадбанк утримує лідеруючі позиції та посів друге місце з часткою ринку 23%. Через карантинні обмеження з червня 2020 року на тлі зниження відсоткових ставок за іпотечними кредитами та запуску президентської ініціативи щодо іпотечних кредитів під 10%, ринок активно відновлювався – вже в липні обсяги наданих кредитів перевищили докарантинний рівень. Грудень 2020 року став найкращим місяцем за обсягом видачі іпотеки за останні 4 роки, і завдяки Ощадбанку 185 сімей змогли отримати нове житло або поліпшити житлові умови. Загалом у 2020 році Ощадбанк видав 1299 іпотечних кредитів на суму 745 млн грн, що на 32% більше ніж у 2019 році.

Банк закріпив свою позицію на новому для нього ринку кеш-кредитування. За 2020 рік Ощадбанком надано 16,3 тис. кеш-кредитів на суму 730,7 млн грн. Протягом року кредитний портфель кеш-кредитів Ощадбанку збільшився майже вдвічі і становив на кінець року 717 млн грн.

Протягом 2020 року Ощадбанк нарощував картковий кредитний портфель. Загальний обсяг використаного клієнтами кредитного ліміту за кредитними картками становить 4,2 млрд грн.

У 2020 році Ощадбанк здійснив перехід на прямий контракт з найбільшою глобальною системою переказу коштів Western Union, що, окрім збільшення обсягу комісійних доходів, надає нові можливості в частині виконання відправки/виплати переказів через онлайн-канали та здійснення конвертації переказів з іноземної валюти у гривню і навпаки.

Також банк завершив розробку й тестування власної міжнародної системи переказу коштів; її реєстрація та активний розвиток заплановано на 2021-2022 рр.

В 2020 році Ощадбанк здійснив промисловий запуск мобільного застосунку ОщадPAY, який дозволяє відмовитись від торговельного терміналу та приймати платежі через смартфон за NFC-технологією.

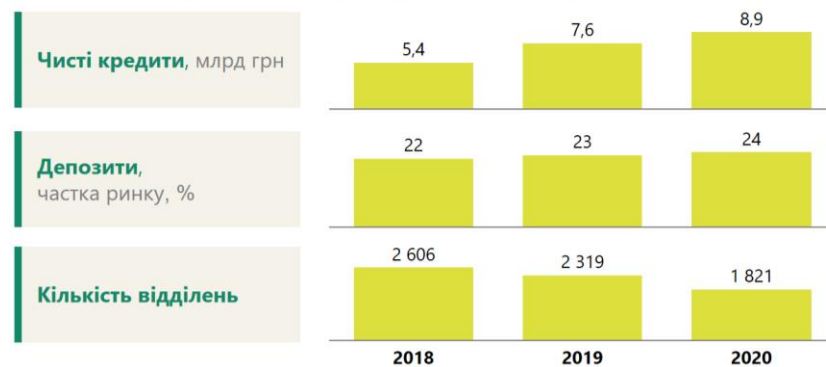
Ощадбанк займає друге місце серед банків України за обсягами комісійного доходу роздрібного бізнесу, а також за кількістю активних платіжних карток та користувачів цифрових каналів обслуговування (сервіс «Ощад 24/7»).

Ощадбанк здійснює надання послуг юридичним особам по зарахуванню та виплаті заробітної плати та стипендії з використанням платіжних карток. На обслуговуванні перебувають 26,9 тис. підприємств приватної та державної форми власності. Кількість діючих карток клієнтів, випущених в рамках зарплатно-карткових проектів, складає 3,7 млн. Частка ринку, яку займає Ощадбанк, за кількістю клієнтів – власників карток становить 25%. Пенсію через Ощадбанк отримують 36% усіх пенсіонерів країни; кількість відкритих пенсійних карток складає 2,5 млн.

У рамках співпраці з муніципалітетами банком реалізовано випуск муніципальних карток («Карта киянина», «Картка чернігівця», «Картка житомирця» тощо – всього реалізовано 8 проектів). Муніципальні картки є банківським інструментом та ID-карткою, що засвідчує особу та є ключем до адміністративних сервісів сучасного міста й соціальних програм та пільг. Всього банком випущено 800 тис. муніципальних карток.

Успіху роздрібного бізнесу серед іншого сприяє розширена партнерська мережа. На кінець 2020 року реалізовано понад 500 партнерських програм у сфері автокредитування та встановлено партнерські стосунки з понад 180 компаніями, що опікуються «зеленою» енергією.

Роздрібний бізнес: обсяги бізнесу та частка ринку стабільно зростають

Головні факти

- Лідуючі позиції в Україні за послугами у сегменті «Преміум», за інформацією видань Euromoney, PWM, the Banker
- Друге місце в Україні за кількістю активних платіжних карток з часткою ринку 14,9%
- Друге місце в Україні за кількістю виданих автокредитів (у 2014 році Банк був відсутній у цьому сегменті)
- Друге місце в Україні у цифровому секторі
- Друге місце в Україні за обсягом комісійного доходу

У 2020 році Ощадбанк загалом зберіг лідерські позиції в сегменті ММСБ, а за окремими напрямками бізнесу у цьому сегменті спостерігалось суттєве зростання.

Протягом року серед основних завдань банку були активне кредитування, утримання ресурсної бази та суттєве поліпшення умов обслуговування клієнтів, що належать до сегмента мікро-, малого та середнього бізнесу, впровадження нових та вдосконалення діючих банківських продуктів, розширення переліку послуг, суттєве підвищення рівня крос-продажів банківських продуктів.

Плідна робота команди ММСБ принесла вагомий результат:

- №3 в Україні на ринку пасивів клієнтів ММСБ;
- №3 в Україні на ринку кредитування клієнтів ММСБ галузі АПК (частка ринку 11%);
- №3 в Україні за кількістю клієнтів ММСБ (частка ринку 9%);
- №1 в Україні в номінації «Кредити малому та середньому бізнесу»;
- №2 в Україні в номінації «Кращий бланковий овердрафт»;
- №3 в Україні номінації «Депозити для бізнесу»;
- №5 в Україні в номінації «Обслуговування юридичних осіб»;
- мобільна версія клієнт-банку для бізнесу CorpLight входить до топ-20 найкращих мобільних банків України.

За підсумками 2020 року клієнтами Ощадбанку стали ще 29,7 тис. представників мікро-, малого та середнього бізнесу.

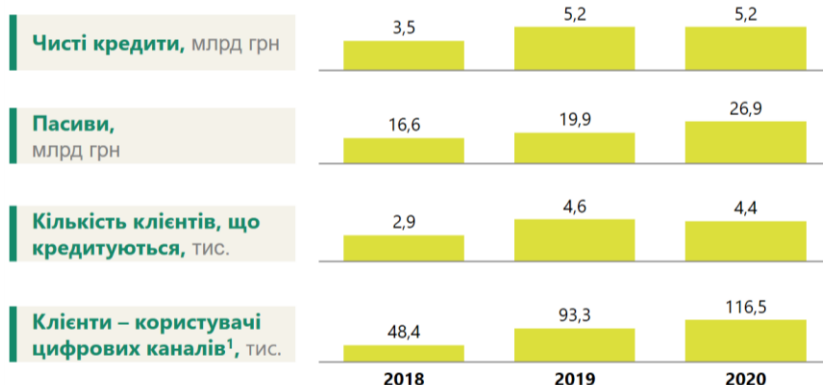
За обсягом чистих кредитів, виданих клієнтам ММСБ, банк посів 6 місце у 2020 році. За 2020 рік клієнтам ММСБ видано 3 тис. кредитів на суму 4 млрд грн, з них – 1,1 тис. кредитів на суму 1,6 млрд грн у рамках програми «Доступні кредити 5-7-9%». Обсяг наданих протягом року кредитів клієнтам ММСБ галузі АПК становить 2 млрд грн.

У 2020 році Ощадбанк активно розвивав партнерські програми кредитування клієнтів ММСБ. Залучено 65 нових партнерів. У рамках партнерських програм за рік надано кредитів на 598 млн грн. Загалом станом на кінець 2020 року банк співпрацює з 226 партнерами.

У 2020 році Ощадбанк продовжував фінансування бізнесу спільно з міжнародними фінансовими організаціями – йдеться про спільні кредитні програми з Німецько-Українським Фондом (Фонд розвитку підприємництва), WNISEF (програма «Соціальне підприємництво»), Європейським інвестиційним банком та Європейським інвестиційним фондом. Також у 2020 році Ощадбанк приєднався до державної програми підтримки малого та середнього бізнесу «Доступні кредити 5-7-9%». За підсумками року кредитний портфель за цією програмою становить 1,4 млрд грн.

Активне кредитування супроводжувалось ефективною роботою із залучення пасивів. За 2020 рік обсяг пасивів клієнтів ММСБ збільшився на 36%, або на 7,2 млрд грн, і на кінець року становив 26,9 млрд грн.

ММСБ: підсумки 2020 року

¹ Система дистанційного обслуговування Corplight.

Головні факти

- Найшвидше зростання бізнесу у сегменті ММСБ у країні
- Третій найбільший кредитор в Україні для клієнтів ММСБ в АПК (частка ринку 11%)
- Третє місце за якістю системи дистанційного обслуговування для юросіб сегменту ММСБ
- Запуск нових та продовження існуючих програм кредитування у рамках співпраці з міжнародними фінансовими інститутами (ЄБРР, ЄІБ, ЄІФ, WNISEF) та державної підтримки («Доступні кредити 5-7-9%»)
- «Будуй Своє»: програма підтримки підприємництва
- Запуск мікрокредитування

У сегменті **корпоративного бізнесу** Ощадбанк у 2020 році залишався серед лідерів ринку та працював над диверсифікацією клієнтської бази, передусім шляхом залучення нових клієнтів з приватного сектора економіки (понад 240 нових клієнтів). Чистий кредитний портфель корпоративного бізнесу (без кредитів, що перебувають у роботі підрозділу зі стягнення) станом на кінець 2020 року становив 37,9 млрд грн.

Серед ключових досягнень **корпоративного бізнесу** слід відзначити наступне:

- розпочато обслуговування рахунків учасників газового ринку;
- забезпечено можливість розрахункових операцій нерезидентів;
- впроваджено продукт кредитування міських та обласних рад;
- у рамках програм фінансування муніципалітетів профінансовано бюджети розвитку міст на суму 1,9 млрд грн, у т.ч. шляхом придбання облігацій на суму 300 млн грн;
- поступове збільшення частки приватного сектора в кредитному портфелі (з 55% кредитного портфеля корпоративного бізнесу¹ на початок 2020 року до 61% на кінець року).

Одним із пріоритетів для Ощадбанку залишається **вирішення проблеми непрацюючих кредитів (NPL)**.

У 2020 році Ощадбанк досягнув найбільших успіхів за темпами зменшення NPL серед державних банків – за рік обсяг непрацюючих кредитів² скоротився на 27%. Банк лідирує за обсягами погашення проблемної заборгованості – загальний обсяг погашень у 2020 році становив 2,8 млрд грн, або 46% від загального обсягу зменшення простроченої заборгованості всіма державними банками.

¹ Без кредитів, що перебувають у роботі підрозділу зі стягнення.

² За методологією НБУ.

Також Ощадбанк залишається найбільш активним «користувачем» Закону України «Про фінансову реструктуризацію», який надає ефективний інструментарій для врегулювання проблемної заборгованості корпоративних клієнтів. За 2020 рік усіма державними банками проведено реструктуризацій в рамках цього закону на загальну суму 23 млрд грн, з яких 16,3 млрд грн припадає на Ощадбанк.

Крім того, для захисту своїх інтересів Ощадбанк активно використовує судові механізми. У 2020 році отримано судових рішень на користь банку на загальну суму 3,8 млрд грн.

У 2020 році наглядова рада визначила одним з основних інструментів зменшення обсягів NPL списання заборгованості за рахунок резервів. Так, на виконання вимог постанови Правління Національного банку України від 13 квітня 2020 року №49 «Про затвердження Положення про визначення критеріїв для списання знецінених фінансових активів банків України за рахунок оціночних резервів під очікувані кредитні збитки» та постанови Кабінету Міністрів України від 15 квітня 2020 року №281 «Про затвердження критеріїв та умов визначення банками, в яких державі належить 75 відсотків і більше статутного капіталу, заходів з управління проблемними активами» банком прийнято нові внутрішні нормативні документи з питань списання заборгованості та розпочато активну роботу зі списання за рахунок резерву знецінених фінансових активів. Протягом 2020 року за рахунок резерву списано найбільший за всю історію банку обсяг – 31,7 млрд грн.

Крім того, слід зауважити, що 2020 рік став роком імплементації Положення про організацію процесу управління проблемними активами в банках України, затвердженого постановою Правління Національного банку України від 18 липня 2019 року №97. В Ощадбанку було розроблено та затверджено оперативний план та стратегію управління проблемними активами. Незважаючи на труднощі, викликані пандемією, відповідний план на 2020 рік виконано в повному обсязі.

Також банк активно працює над удосконаленням автоматизації процесу управління проблемною заборгованістю.

Ощадбанк активно працює над врегулюванням заборгованості, що визнана проблемною

У 2015-2020 рр. погашено заборгованості, що визнана проблемною, на суму, еквівалентну 12,1 млрд грн, в т. ч. 7,42 млрд за рахунок погашення грошовими коштами та 4,68 млрд за рахунок прийняття майна на баланс банку.

■ грошові кошти, млрд грн
■ прийнято майна на баланс, млрд грн

Ощадбанк третій рік поспіль є лідером серед державних банків за обсягами погашення заборгованості

Реструктуризація в рамках Закону України «Про фінансову реструктуризацію», 2015-2020 рр., млрд грн

Протягом 2020 року банк продовжував розвивати **сферу інформатизації**, зокрема:

- для співробітників банку реалізовано «тонкий клієнт» – захищене робоче місце з усім необхідним програмним забезпеченням для дистанційної роботи в умовах пандемії;
- впроваджено ряд онлайн-сервісів для організації омніканальної моделі продажів і дистанційного обслуговування клієнтів, державних органів, партнерів та інших контрагентів.

3.2. Перспективи подальшого розвитку

Ощадбанк продовжить трансформувати модель діяльності для покращення ефективності, забезпечення стійкого зростання й подальшого підвищення якості обслуговування клієнтів та

зміцнюватиме свою позицію на ринку як прибутковий, комерційно орієнтований універсальний банк, лідер у частині інновацій та задоволення клієнтських потреб.

При цьому банк сконцентрує зусилля на:

- зміні структури активів шляхом підвищення частки кредитів через активне кредитування за підтримки якісного управління кредитними ризиками;
- активному зростанні роздрібного бізнесу та ММСБ;
- зміні структури корпоративного портфеля шляхом активнішої співпраці з клієнтами приватного сектора;
- автоматизації та діджиталізації продуктів, послуг та процесів;
- оптимізації та розвитку компетенцій персоналу, в т. ч. його ефективній мотивації;
- посилення фокусу на якості обслуговування клієнтів та довгострокових стосунках з ними.

Ключовими напрямками **проектної діяльності** банку у 2021 році є:

- 1) подальший розвиток технологічної інтеграційно-цифрової платформи та мікросервісної архітектури;
- 2) комплексний перегляд та оптимізація структури, процесів та персоналу (в рамках активної фази проекту «Централізація», що здійснюється за підтримки ЄБРР);
- 3) вдосконалення онлайн-сервісу для здійснення платежів клієнтами – фізичними та юридичними особами;
- 4) продовження розбудови сучасної автоматизованої системи управлінського обліку (проект здійснюється за підтримки ЄБРР);
- 5) удосконалення системи дистанційного обслуговування Corplight;
- 6) розвиток веб-порталу для клієнтів та впровадження нових онлайн-сервісів для взаємодії з державними органами та партнерами;
- 7) забезпечення набуття членства у Фонді гарантування вкладів фізичних осіб.

Основними **ризиками для реалізації стратегії** розвитку надалі залишаються:

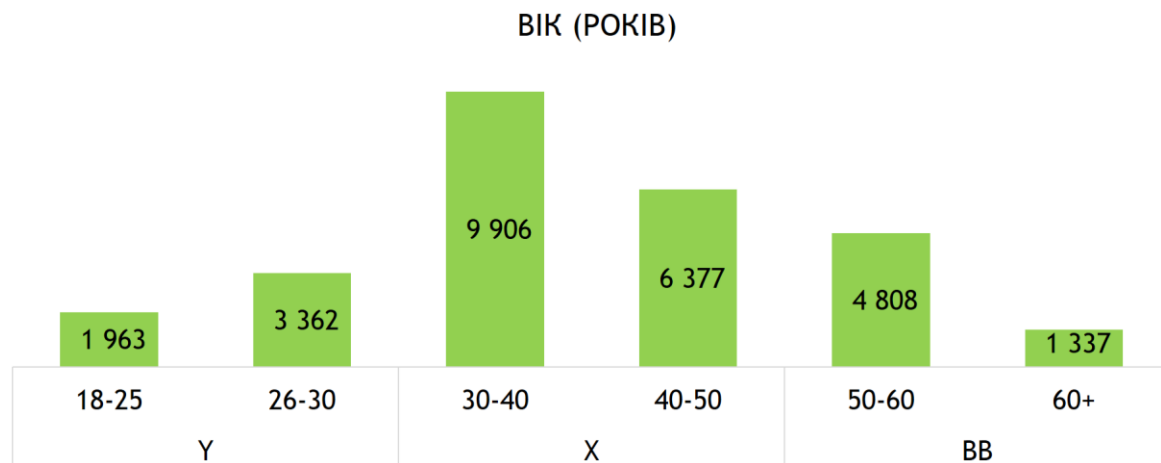
- пролонгований негативний вплив пандемії COVID-19;
- геополітичний ризик;
- ризик згортання/стагнації реформ у країні та/або значних змін у макросередовищі;
- ризик дефіциту компетенцій в умовах мінливого технологічного середовища;
- виклики конкуренції та недостатність автоматизації;
- ризик змін в інтересах стратегічних партнерів та потенційних інвесторів.

4. Ключові ресурси банку

4.1. Людський капітал

Ощадбанк входить до трійки найбільших роботодавців у фінансовому секторі та займає сьоме місце серед найбільших роботодавців країни.

Незважаючи на те що 2020 був непростим роком, що приніс нові виклики, команда Ощадбанку уміло адаптувалась до них. Середній відсоток плинності кадрів за рік становить 1,2%, що значно нижче ніж у цілому по банківській системі України. Ощадбанк став першим робочим місцем для 27% співробітників, а це 7656 осіб. 35% персоналу Ощадбанку – молоді люди віком від 30 до 40 років, 24% з яких – керівники підрозділів різного рівня. Банк значно омолодився останнім часом, при цьому у складі команд різних підрозділів спостерігається палітра всіх поколінь, від ВВ (Baby Boomers) до покоління Y. На підході покоління Z.

Можна впевнено стверджувати, що Ощадбанк є надійним роботодавцем для всіх поколінь.

Слід окремо відзначити, що тут гарантовано мають роботу люди з інвалідністю. Таких співробітників станом на кінець 2020 року налічувалось 1151. Ощадбанк послідовно розвивається в напрямі інклюзії. Також у банку налічується 3600 працівників, які належать до пільгових категорій, а це 15% працюючого персоналу. Їх права у трудових відносинах надійно захищено державою. Це одинокі матері/батьки, опікуни, прийомні батьки, вдови/вдівці, декретні працівники.

За 2020 рік до Ощадбанку було прийнято 3356 працівників, у т.ч.:

- центральний апарат – 274 осіб;
- філії – 3082 осіб.

При цьому протягом 2020 року було найнято 68 працівників стратегічного та топ-рівнів (керівники самостійних структурних підрозділів, начальники управлінь центрального апарату, начальники філій, заступники начальників філій).

Система навчання, оцінки та розвитку персоналу на постійній основі забезпечує працівників банку необхідним рівнем професійних знань та навичок. Здійснюється підготовка кадрових резервів для оперативного закриття вакантних посад.

У 2020 році підготовка кадрового резерву здійснювалась за двома напрямками – «Ощадлідер» та «Ощадпрофі».

ОЩАДЛІДЕР			ОЩАДПРОФІ		
280 учасників			282 учасники		
- керівники з філій та центрального апарату - мають керівний досвід та стаж роботи в банку 1+ років - пройшли конкурсний відбір			- спеціалісти філій та центрального апарату - мають стаж роботи в банку 6+ місяців - пройшли конкурсний відбір		
12-модульна програма розвитку управлінського потенціалу Триває VII хвиля, 44 учасники (до кінця I кв. 2021 року)			12-модульна програма розвитку спеціалістів Завершилась VIII хвиля для 42 учасників. Розпочалась IX хвиля для 152 учасників (до III кв 2021 р.)		
Категорія учасників: керівники операційного та тактичного рівнів центрального апарату та філій			Категорія учасників: спеціалісти центрального апарату та філій		
4-модульна програма розвитку управлінського потенціалу II хвиля завершена (19 учасників) Розпочались III, IV, V хвиля, 203 учасники, завершення у III кв. 2021 року					
Категорія учасників: керівники лінійного та операційних рівнів філій					

Ключовим драйвером розвитку та функціонування системи навчання в Ощадбанку в 2020 році стала необхідність швидкої трансформації більшості навчальних заходів з аудиторного до дистанційного формату.

Надання співробітникам доступу до програм професійного і бізнес-навчання високої якості та актуальності є важливим напрямом створення конкурентних переваг Ощадбанку.

Обов'язкове навчання:	• базове навчання новоприйнятих, навчання та тестування за обов'язковими темами/продуктами (19 657 співробітників / 1 636 заходів)
Навчання під замовлення:	• вузькоспеціалізовані професійні та навичкові тренінги, семінари, в т.ч. зовнішнє навчання (17 966 співробітників / 1 539 заходів)
Комплексне навчання:	• модульні програми розвитку управлінського потенціалу для керівного складу банку, учасників кадрового резерву (172 співробітники / 24 заходи)
Тестування знань:	• протягом 2020 року кількість учасників тестувань становить 23 197 • загалом пройдено 670 841 тестувань, охоплено 167 тем (29 тем на співробітника)

Навчання							
Внутрішнє				Зовнішнє			
Навичкові тренінги 18 тем, 10 070 учасників	Профільні семінари 67 заходів, 1 772 учасники	Процедурно-продуктове 16 тем, 4 210 учасників	Інтеграційне (Start Up) 382 учасники	Форуми та конференції 28 заходів, 51 учасник	Семінари 85 заходів, 570 учасників	Тренінги 29 заходів, 729 учасників	Підвищення кваліфікації 16 заходів, 182 учасники

4.2. Інфраструктура

Інфраструктура Ощадбанку відповідає масштабам і структурі його операційної діяльності. Послідовний розвиток і вдосконалення інфраструктури здійснюється з урахуванням завдань, визначених стратегією.

Ощадбанк реалізує бізнес-модель універсального банку і при цьому є системно важливим банком для національної економіки. Це вимагає наявності значних власних інфраструктурно-технологічних потужностей у вигляді насамперед сучасної ІТ-складової та розвинених каналів продажів. На сьогодні Ощадбанк має централізовані ІТ-системи, автоматизовані процеси обслуговування клієнтів та кредитування, власний контакт-центр та картковий процесинг, сучасне сховище даних. ІТ-процеси вибудовано з належним урахуванням вимог у частині інформаційної безпеки.

У частині каналів продажів варто виокремити традиційний канал продажів через мережу відділень та канали дистанційного обслуговування, які банк значно розвинув протягом останніх років.

Робоча мережа Ощадбанку станом на 31 грудня 2020 року нараховувала 1 845 установ, в т.ч. 24 регіональні управління та 1 821 територіально відокремлене безбалансове відділення (без урахування зупинених за рішенням правління Ощадбанку 421 установи, що розташовані на територіях Донецької та Луганської областей, які не контролюються українською владою).

Банк послідовно модернізує мережу відділень, поступово збільшуючи кількість відділень нового формату. Протягом 2020 року було переведено до нового формату 20 відділень. Станом на 31 грудня 2020 року мережа Ощадбанку нараховувала 677 установ нового формату, в т.ч. 24 інклюзивні відділення, комплексно адаптовані для обслуговування клієнтів з інвалідністю. Ще один зріз трансформування мережі – закриття неефективних відділень та переміщення відділень до більш привабливих локацій для розвитку бізнесу. Протягом 2020 року було скорочено 498 неефективних відділень.

Окремим аспектом є забезпечення надання банківських послуг у районах, де мають місце суттєві обмеження для нормального соціально-економічного життя. За допомогою 13 підрозділів дистанційного обслуговування та 5 мобільних підрозділів, з яких два – на базі броньованих КраЗів, що працюють вздовж лінії розмежування та в гуманітарно-логістичних центрах у Донецькій та Луганській областях, продовжувалась підтримка клієнтів у віддалених населених пунктах, де Ощадбанк є єдиною точкою доступу до фінансових послуг. Крім того, наприкінці 2020 року банк відкрив нові відділення у складі універсальних сервісних центрів на КПВВ «Щастя» (Луганська обл.) і «Новотроїцьке» (Донецька обл.).

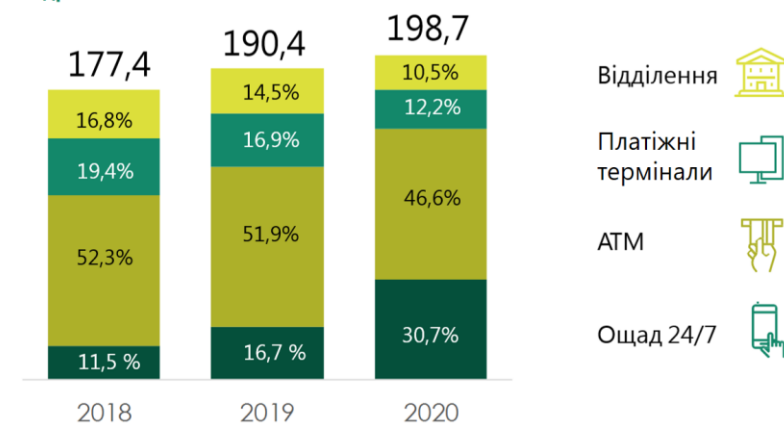
Альтернативні канали продажів представлено дистанційним обслуговуванням за допомогою цифрового сервісу. Ключовим каналом дистанційного обслуговування клієнтів роздрібного бізнесу є мобільний банкінг на базі додатку «Ощад 24/», кількість користувачів якого становить 5 млн осіб (що

на 1 млн більше ніж минулого року). Щодо юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та самозайнятих осіб, то вони активно використовують систему CorpLight та частково Corp2. При цьому частка платежів, яка здійснюється клієнтами ММСБ дистанційно, досягла показника 98,4% (лише 1,6% здійснюється з застосуванням паперових платіжних доручень).

Цифровий банкінг є важливим каналом надання послуг

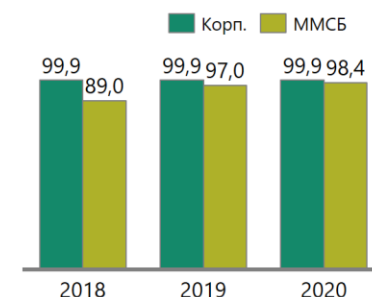
Структура використання каналів та кількість банківських трансакцій за період¹, млн трансакцій

Роздрібний бізнес

¹ тільки фінансові трансакції (без карт інших банків)

Клієнти Корпоративного бізнесу та ММСБ: частка платежів з використанням цифрових каналів, %

Усі клієнти Корпоративного бізнесу та понад 68% клієнтів ММСБ обслуговуються у каналах digital (CorpLight та Corp2)

4.3. Капітал, ліквідність та грошові потоки

Протягом 2020 року додаткової емісії акцій чи поповнення капіталу іншими способами не було. Придбання або продаж акцій Ощадбанку не здійснювались.

Управління ліквідністю здійснюється шляхом прогнозування та управління грошовими потоками, лімітування строкових розривів між активами і зобов'язаннями, а також забезпечення необхідного обсягу як первинної, так і вторинної ліквідності (вона представлена портфелем високоліквідних державних цінних паперів, що можуть бути використані для термінового задоволення потреб банку в ліквідних коштах у разі їх непрогнозованого відтоку).

Нормативи ліквідності

Ощадбанк забезпечив дотримання встановлених НБУ нормативів ліквідності протягом 2020 року. Так, станом на 01.01.2021 норматив короткострокової ліквідності (Н6) становить 64,8% (при нормативному значенні >60%), коефіцієнт покриття ліквідністю (LCR) за всіма валютами становить 360% (при нормативному значенні >100%).

Первинний та вторинний резерви ліквідності

Протягом 2020 року Ощадбанк постійно підтримував достатній запас первинної (каса, коррахунок в НБУ та коррахунки в інших банках) та вторинної (портфель ОВДП та депозитні сертифікати НБУ) ліквідності. Значний обсяг ліквідних активів у портфелі Ощадбанку дає можливість покрити відтоки коштів клієнтів навіть за умови реалізації стрес-сценарію, без загрози для безперервності бізнесу.

Клієнтська ресурсна база

У 2020 році основним джерелом ресурсної бази були кошти клієнтів (як фізичних, так і юридичних осіб). При цьому 68% від загального обсягу клієнтських коштів – це кошти фізичних осіб.

5. Управління ризиками

5.1. Стратегія, система та політики управління ризиками

Стратегія управління ризиками

Стратегія управління ризиками в системі АТ «Ощадбанк» визначає перелік суттєвих видів ризиків, що притаманні діяльності банку, принципи та порядок організації процесу управління ризиками, порядок, строки та періодичність надання наглядовій раді, комітету наглядової ради з питань ризиків та правління управління звітності про ризики.

Метою стратегії управління ризиками є забезпечення:

- фінансової стійкості та безперервності бізнесу;
- виявлення (ідентифікації), оцінки, моніторингу та контролю банківських ризиків, а також зниження їх впливу на реалізацію стратегії розвитку;
- утримання прийнятного рівня сукупної величини ризик-апетиту, лімітів, обмежень та інших показників ризик-апетиту (як кількісних, так і якісних);
- достатності капіталу банку для покриття суттєвих ризиків;
- виконання вимог чинного законодавства України та регуляторних норм, у т.ч. нормативно-правових актів Національного банку України.

Реалізація мети стратегії полягає у виконанні наступних завдань:

- забезпечення реалізації стратегії розвитку Ощадбанку відповідно до бізнес-моделі;
- підтримка оптимального співвідношення дохідності та рівня ризику;
- встановлення лімітів та показників ризик-апетиту (як кількісних, так і якісних);
- моніторинг та контроль за дотриманням встановленого загального рівня ризик-апетиту;
- планування достатності капіталу, враховуючи наявні суттєві ризики, в т. ч. з урахуванням стрес-тестування стійкості банку до негативного розвитку внутрішніх та/або зовнішніх факторів;
- розробка превентивних дій та заходів для забезпечення сталої безперервної діяльності у випадку наявності кризових чи стресових зовнішніх та/або внутрішніх подій;
- забезпечення виконання зобов'язань перед усіма вкладниками, контрагентами та кредиторами;
- розвиток культури управління ризиками на всіх рівнях управління.

Система та політики управління ризиками

Ощадбанк підтримує комплексну, адекватну та ефективну систему управління ризиками.

Організація процесу управління ризиками з функціональної точки зору передбачає налагодження бізнес-процесів та чіткий розподіл обов'язків між підрозділами банку з застосуванням моделі трьох ліній захисту:

- перша лінія – на рівні бізнес-підрозділів та підрозділів підтримки;
- друга лінія – на рівні підрозділу управління ризиками та підрозділу контролю за дотриманням норм (комплаєнс);
- третя лінія – на рівні підрозділу внутрішнього аудиту, який перевіряє та оцінює ефективність функціонування системи управління ризиками.

Організаційна структура управління ризиками передбачає чіткий розподіл функцій, обов'язків і повноважень з управління ризиками між усіма суб'єктами системи управління ризиками та працівниками, а також їх відповідальність. Функції управління ризиками розподілено між наступними суб'єктами системи управління ризиками:

- наглядова рада;
- комітет наглядової ради з питань ризиків;
- правління;
- комітети, створені правлінням;
- підрозділ з управління ризиками;
- підрозділ контролю за дотриманням норм (комплаєнс);
- підрозділ внутрішнього аудиту;

- бізнес-підрозділи та підрозділи підтримки, включаючи підрозділ по роботі з непрацюючими активами.

Банком розробляються та підтримуються в актуальному стані політики управління всіма ризиками, які вважаються суттєвими. На сьогодні в Ощадбанку діють такі політики управління ризиками:

- Політика управління кредитними ризиками;
- Політика управління ризиком ліквідності;
- Політика управління валютними ризиками;
- Політика управління процентним ризиком банківської книги;
- Політика управління ринковими ризиками;
- Політика управління операційним ризиком;
- Політика управління комплаєнс-ризиком.

Політики з управління ризиками затверджуються наглядовою радою, яка також встановлює показники ризик-апетиту.

В Ощадбанку нормативно закріплено та забезпечено механізм реалізації права вето, що може бути застосоване керівником підрозділу з управління ризиками та керівником підрозділу контролю за дотриманням норм (комплаєнс) щодо рішень правління та створених ним колегіальних органів. Керівник підрозділу з управління ризиками застосовує це право, якщо реалізація таких рішень призведе до порушення затверджених лімітів ризику, а також в інших випадках, що встановлюються наглядовою радою, керівник підрозділу контролю за дотриманням норм (комплаєнс) – якщо реалізація таких рішень призведе до порушення вимог чинного законодавства, відповідних стандартів професійних об'єднань, дія яких поширюється на банк, конфлікту інтересів, а також в інших випадках, що встановлюються наглядовою радою.

Кредитні ризики

Поточна система управління кредитними ризиками в Ощадбанку забезпечує своєчасне та адекватне виявлення, вимірювання, моніторинг, звітування, контроль і пом'якшення кредитних ризиків як на індивідуальній, так і на портфельній основі.

Кредитна політика Ощадбанку визначає загальні підходи та основні пріоритети при здійсненні активних операцій, повноваження колегіальних органів при прийнятті рішень щодо активних операцій з контрагентами, ризик-правила здійснення нових активних операцій, зміни умов здійснення активних операцій та вжиття заходів з урегулювання заборгованості з контрагентами, передбачає мінімізацію та диверсифікацію ризиків при здійсненні активних операцій, здійснення постійного контролю над структурою та якістю кредитного портфеля, в т.ч. міжбанківського та інвестиційного портфелів.

Під час оцінювання ризиків та прийняття рішень щодо надання кредиту конкретному позичальнику – юридичній особі або фізичній особі – підприємцю, що отримує кредит на ведення підприємницької діяльності, Ощадбанк бере до уваги фінансовий стан, кредитоспроможність та платоспроможність позичальника, фінансовий стан групи позичальника (тобто враховує юридичні або економічні взаємозв'язки з пов'язаними компаніями), результати аналізу ринку, ризики, пов'язані з галуззю, в якій позичальник здійснює господарську діяльність, та ринкові позиції бізнесу позичальника. Крім того, належна увага приділяється таким факторам, як якість менеджменту позичальника, місцезнаходження та географія бізнесу, рівень концентрації постачальників/клієнтів, боргове навантаження, результати оцінювання ліквідності та достатності запропонованої застави з точки зору кредитного ризику. Перед ухваленням рішення про надання кредиту банк оцінює потенційних позичальників, використовуючи власну внутрішню рейтингову шкалу.

Процедура прийняття рішень щодо надання споживчих кредитів є стандартизованою. Максимальні ліміти по кредитах встановлюються з урахуванням рівня доходу потенційного позичальника, стабільності його майбутніх доходів, ліквідності та якості застави.

Під час ухвалення рішень щодо здійснення активних операцій з банками-нерезидентами Ощадбанк враховує результати оцінювання ризику країни.

Рівень толерантності до трансфертного ризику та ризику інвестицій у дочірні компанії встановлено на нульовому рівні.

Метою оцінки кредитних ризиків є визначення очікуваних кредитних збитків від дефолту. Оцінювання кредитного ризику для цілей управління ризиками є комплексним і вимагає використання певної моделі.

Ощадбанк оцінює кредитний ризик, використовуючи ймовірність дефолту (PD), експозицію під ризиком (EAD) та збиток від дефолту (LGD). Оцінка здійснюється відповідно до вимог як Національного банку України, так і міжнародних стандартів фінансової звітності. На виконання вимог Національного банку України Ощадбанк регулярно здійснює розрахунок розміру кредитного ризику. На виконання вимог МСФЗ 9 Ощадбанк формує резерви на покриття очікуваних кредитних збитків. Розрахунок та формування резервів на покриття очікуваних кредитних збитків за фінансовими активами згідно з вимогами МСФЗ проводиться щомісячно станом на перше число місяця, наступного за звітним.

Виявлення (ідентифікація), вимірювання (оцінка), моніторинг, контроль та звітування за кредитними ризиками здійснюється всіма учасниками процесу управління кредитними ризиками на постійній основі відповідно до функцій, визначених внутрішніми нормативними документами Ощадбанку.

Система управлінської звітності з кредитного ризику охоплює три рівні: стратегічний, управлінський та оперативний. При цьому об'єктом звітності є всі балансові активи та позабалансові фінансові інструменти, що генерують кредитні ризики.

Ризик ліквідності, процентний ризик та ринкові ризики

З метою управління ризиком ліквідності Ощадбанк здійснює моніторинг очікуваних майбутніх потоків грошових коштів від операцій з клієнтами та банківських операцій, що є частиною процесу управління активами та зобов'язаннями. Основною метою управління ризиком ліквідності є забезпечення наявності обсягу ліквідних коштів, достатнього для покриття поточних та планових потреб, з метою оптимізації витрат банку, пов'язаних із забезпеченням необхідного обсягу ліквідних коштів. Управління ризиком ліквідності спрямоване також на забезпечення спроможності банку покривати відтік грошових коштів за кризовим сценарієм (у разі системної кризи або близької до системної кризи ліквідності).

Основною метою управління процентним ризиком є обмеження несприятливого впливу змін процентних ставок на фінансовий результат і капітал банку. Управління процентним ризиком здійснюється в основному шляхом встановлення та перегляду кривих дохідності з залучення та розміщення коштів, а також встановлення цільового значення процентного спреду. З метою забезпечення планового обсягу чистого процентного доходу та цільового значення процентного спреду Ощадбанк здійснює управління структурою балансу, зокрема процентними активами і зобов'язаннями, з урахуванням необхідності дотримання оптимального співвідношення процентного ризику та дохідності.

Серед ринкових ризиків найсуттєвішим є валютний ризик. Основною метою управління валютним ризиком є обмеження негативного впливу змін курсів валют на фінансовий результат діяльності і капітал. Банк здійснює управління валютною позицією в розрізі окремих іноземних валют та банківських металів для забезпечення оптимального співвідношення між ризиком та дохідністю.

Правління забезпечує виконання завдань і рішень наглядової ради щодо впровадження системи управління ризиком ліквідності, процентним та ринковими ризиками, встановлює порядок управління цими ризиками та делегує повноваження з поточного управління ними комітету з питань управління активами і пасивами (КУАП). КУАП у межах поточного управління ризиком ліквідності, процентним та ринковими ризиками здійснює моніторинг, розглядає звіти щодо ризиків, приймає рішення про прийняття, пом'якшення або уникнення вказаних ризиків.

Операційні ризики

Операційний ризик за своєю природою є таким, що притаманний усім бізнес-процесам Ощадбанку. Він являє собою імовірність виникнення збитків або додаткових втрат або недоотримання запланованих доходів унаслідок недоліків або помилок в організації внутрішніх процесів, навмисних або ненавмисних дій працівників або інших осіб, збоїв у роботі інформаційних систем або внаслідок впливу зовнішніх факторів. Операційний ризик включає юридичний ризик, однак виключає ризик репутації та стратегічний ризик.

З метою управління операційними ризиками Ощадбанк застосовує наступні інструменти:

- ведення бази внутрішніх та зовнішніх подій операційного ризику та аналіз накопиченої у ній інформації (Loss Data Base, External Data Collection);
- самостійна оцінка ризиків та механізмів внутрішнього контролю (Risk Self-Assessment);
- превентивний аналіз операційних ризиків перед впровадженням нових продуктів/значних змін (Scenario Analysis);
- моніторинг ключових ризик-індикаторів операційного ризику (Key Risk Indicators);
- стрес-тестування операційних ризиків;
- оцінка необхідного розміру капіталу для покриття збитків внаслідок операційних ризиків.

В Ощадбанку функціонує комітет з управління операційними ризиками, який здійснює моніторинг рівня операційного ризику, розглядає звіти щодо операційних ризиків, приймає рішення щодо методів управління операційними ризиками.

5.2. Комплаєнс

Одним із суттєвих видів ризиків, визначених Декларацією схильності до ризиків АТ «Ощадбанк», є комплаєнс-ризик.

Головними завданнями підрозділу контролю за дотриманням норм (комплаєнс) є:

- забезпечення організації контролю за відповідністю діяльності банку вимогам чинного законодавства та нормативно-правових актів, ринкових стандартам, правилам доброчесної конкуренції, стандартам професійних об'єднань, дія яких поширюється на банк, правилам корпоративної етики, внутрішнім документам;
- врегулювання конфліктів інтересів;
- забезпечення функціонування системи управління ризиками шляхом здійснення своєчасного виявлення, обчислення, моніторингу, контролю, звітування і надання рекомендацій щодо пом'якшення комплаєнс-ризиків.

В Ощадбанку на виконання вимог Положення про організацію системи управління ризиками в банках України та банківських групах, затвердженого постановою Правління Національного банку України від 11 червня 2018 року №64, впроваджено та діють такі документи в частині комплаєнс:

- Кодекс поведінки (етики) АТ «Ощадбанк»;
- Політика виявлення, запобігання та управління конфліктами інтересів в АТ «Ощадбанк»;
- Порядок повідомлення про неприйнятну поведінку / порушення в діяльності АТ «Ощадбанк»;
- Політика управління комплаєнс-ризиком в АТ «Ощадбанк».

Запроваджений в Ощадбанку механізм анонімного та конфіденційного повідомлення про неприйнятну поведінку та порушення в діяльності банку передбачає порядок розгляду відповідних повідомлень та реагування на них, а також заходи захисту для заявників.

Оновленими нормами Політики виявлення, запобігання та управління конфліктами інтересів в АТ «Ощадбанк» уточнено заходи з урегулювання конфліктів інтересів членів правління та наглядової ради банку.

Механізм реалізації права вето забезпечений шляхом участі керівника підрозділу контролю за дотриманням норм (комплаєнс) у засіданнях правління та колегіальних органів, створених правлінням, а також регламентований у внутрішніх положеннях, якими регулюється діяльність зазначених колегіальних органів.

З метою розвитку культури управління ризиками та дотримання всіма працівниками корпоративних цінностей підрозділ контролю за дотриманням норм (комплаєнс) забезпечує проведення відповідного навчання щодо дотримання норм чинного законодавства, відповідних стандартів професійних об'єднань, дія яких поширюється на банк, та культури управління ризиками з урахуванням положень Кодексу поведінки (етики).

5.3. Засади організації системи внутрішнього контролю

Відповідно до Положення про організацію системи внутрішнього контролю в банках України та банківських групах, затвердженого постановою Правління Національного банку України від 02 липня 2019 року №88, Ощадбанк впровадив та продовжує посилювати вимоги щодо організації системи внутрішнього контролю, зокрема:

- контроль органами управління банку за дотриманням підрозділами вимог чинного законодавства та внутрішньобанківських вимог;
- звітування колегіальними органами тим органам управління, яким вони підпорядковуються, про використання делегованих їм повноважень;
- закріплення у внутрішніх документах повноважень, підзвітності, ролей, відповідальності та порядку взаємодії підрозділів та працівників, а також заходів контролю;
- контроль за інформаційною безпекою та обміном інформацією.

5.4. Суттєві види ризиків та плани їх пом'якшення

Для забезпечення фінансової стійкості, безперервної діяльності Ощадбанку та досягнення ним визначених бізнес-цілей, з метою виявлення, оцінки, моніторингу та контролю ризиків розроблено та впроваджено Декларацію схильності до ризиків та Стратегію управління ризиками. Цими документами визначено суттєві види ризиків і встановлено відповідні ліміти/обмеження та величину ризик-апетиту. До суттєвих видів ризиків належать кредитний ризик, ризик ліквідності, ринкові ризики, процентний ризик банківської книги, операційний ризик та комплаєнс-ризик.

5.5. Внутрішній аудит

Внутрішній аудит як систему контролю за діяльністю Ощадбанку впроваджено наглядовою радою з метою оцінки та вдосконалення системи внутрішнього контролю та як складову частину наглядової функції за діяльністю банку – з метою надання наглядовій раді та правлінню необхідної підтримки (сприяння) у виконанні їх обов'язків з досягнення цілей. Наглядова рада визначає плани, порядок роботи та здійснює контроль за діяльністю функції внутрішнього аудиту. Департамент внутрішнього аудиту звітує перед наглядовою радою; періодична звітність за результатами внутрішнього аудиту включає інформацію щодо стану виконання плану перевірок, агреговану інформацію щодо ідентифікованих ризиків, оцінки системи внутрішнього контролю та рекомендації щодо мінімізації впливу ризиків та вдосконалення процесів.

6. Відносини з акціонерами та пов'язаними особами, вплив цих відносин на результат діяльності та здійснення управління ними

6.1. Відносини з акціонером

Відповідно до статуту засновником Ощадбанку є держава. 100% акцій Ощадбанку належать державі.

Відносини банку з акціонером будуються за принципом «банк держави для держави», виходячи з того, що акціонер:

- визначає основні (стратегічні) напрями діяльності та стратегію управління банком у межах загальної стратегії управління державними банками;
- забезпечує неупередженість та прозорість управління;
- не втручається в поточну операційну діяльність;
- будує взаємодію на взаємовигідній комерційній основі;
- здійснює регулярний моніторинг та оцінку діяльності.

Регулювання акціонером повноважень керівних органів Ощадбанку відбувається відповідно до вимог статті 7 «Державні банки» Закону України «Про банки та банківську діяльність».

Ощадбанк як державний банк підтримує Уряд України в реалізації державних соціально-економічних програм. Зокрема, усвідомлюючи необхідність надання фінансових послуг соціально вразливим верствам населення (малозабезпеченим, переселенцям, мешканцям регресивних регіонів тощо), банк будує свій бізнес з урахуванням соціальної місії.

6.2. Відносини з пов'язаними особами

У внутрішніх нормативних документах Ощадбанку враховано законодавчі та регуляторні вимоги щодо здійснення операцій з пов'язаними особами.

Проведення операцій із пов'язаними особами здійснюється в порядку та на умовах, які не можуть бути відмінними від порядку та умов проведення операцій з іншими клієнтами, крім процедур, що визначають повноваження колегіальних органів щодо прийняття рішення про здійснення операцій з пов'язаними особами.

З метою контролю за дотриманням вимог чинного законодавства та внутрішніх документів при кредитуванні пов'язаних із банком осіб підготовка до ухвалення таких кредитних рішень передбачає отримання від підрозділу контролю за дотриманням норм (комплаєнс) відповідного висновку щодо комплаєнс-ризиків, пов'язаних із таким кредитуванням.

З метою контролю дотримання нормативного значення максимального розміру кредитного ризику та порядку проведення операцій із пов'язаними особами при кредитуванні пов'язаних із банком осіб підрозділом з управління ризиками надаються відповідні висновки для ухвалення таких кредитних рішень. Протягом 2020 року Ощадбанк дотримувався нормативного значення максимального розміру кредитного ризику за операціями з пов'язаними особами (Н9).

Банк веде електронний реєстр пов'язаних осіб відповідно до критеріїв, визначених міжнародними стандартами фінансової звітності, з дотриманням вимог чинного законодавства України.

6.3. Співпраця з ЄБРР

Засадами стратегічного реформування державного банківського сектору, розробленими Міністерством фінансів України та підтриманими Кабінетом Міністрів України, а також Стратегією розвитку фінансового сектору України до 2025 року, затвердженою Національним банком України, Національною комісією з цінних паперів та фондового ринку, Національною комісією, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг, Міністерством фінансів України та Фондом гарантування вкладів фізичних осіб, передбачено зменшення частки держави в капіталі державних банків шляхом їх приватизації за участі стратегічних інвесторів – міжнародних фінансових установ.

Серед міжнародних фінансових організацій, з якими Ощадбанк підтримує діалог та співпрацю, ключовим стратегічним партнером є Європейський банк реконструкції і розвитку (ЄБРР). Саме ЄБРР є найбільш імовірним інвестором на етапі міноритарної приватизації Ощадбанку, що, як передбачається, передуватиме та сприятиме мажоритарній або повній приватизації.

25 листопада 2016 року було підписано Меморандум порозуміння між Урядом України, Ощадбанком та ЄБРР відносно підтримки реформ Ощадбанку та його підготовки до приватизації. На виконання цього меморандуму банк розробив та наразі реалізує комплексну програму трансформації корпоративного управління, операційної та фінансової діяльності, що має на меті підвищення його ефективності та інвестиційної привабливості.

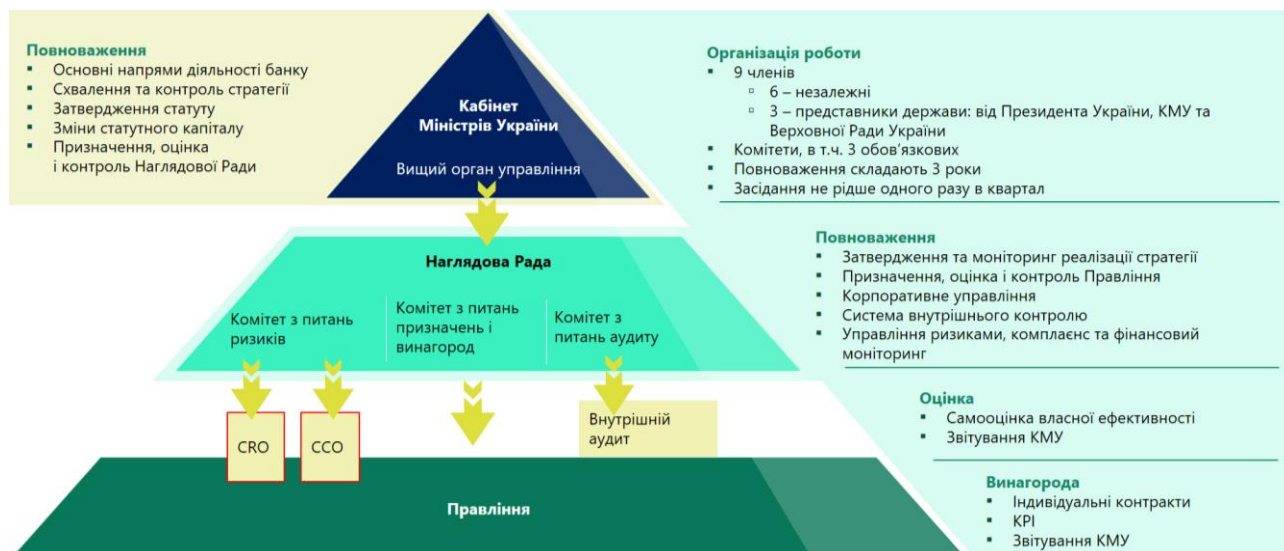
ЄБРР підтримує Ощадбанк у впровадженні цих змін, насамперед у рамках проектів технічної допомоги. Технічну допомогу від ЄБРР спрямовано зокрема на комплексну оптимізацію структури, процесів, персоналу банку та на розвиток сучасного управлінського обліку.

7. Корпоративне управління

Докорінна зміна принципів та механізмів корпоративного управління державних банків відбулась 10 листопада 2018 року у зв'язку з набуттям чинності Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо удосконалення функціонування фінансового сектору в Україні».

Мета вказаних законодавчих змін полягає у створенні ізольованої від політичного впливу системи управління, приведенні системи корпоративного управління у відповідність із рекомендаціями ОЕСР, Європейської комісії, Базельського комітету з банківського нагляду, в підвищенні конкурентоспроможності та ефективності державних банків, а також у створенні передумов для потенційного залучення іноземних інвесторів до капіталу державних банків.

Рішенням наглядової ради від 23.07.2020 (протокол №17 від 23.07.2020) затверджено Принципи (Кодекс) корпоративного управління, які враховують вимоги чинного законодавства та найкращі світові практики корпоративного управління. Кодекс відображає організацію корпоративної культури та корпоративні цінності Ощадбанку, є сукупністю добровільно прийнятих зобов'язань, заснованих на збалансованому врахуванні інтересів акціонера, яким є держава, та інших зацікавлених осіб, а також органів управління та контролю.

8. Організаційний розвиток

8.1. Організаційна структура

Організаційна структура Ощадбанку відповідає вимогам чинного законодавства та нормативно-правових актів Національного банку України в частині ефективного делегування повноважень та внутрішнього контролю.

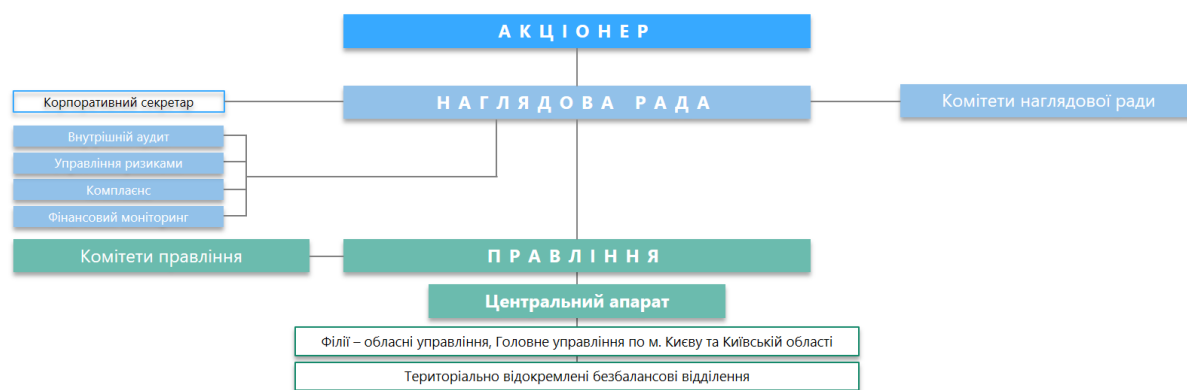
Статут Ощадбанку визначає наступні органи управління:

- вищий орган — Кабінет Міністрів України, який здійснює управління корпоративними правами держави в банку та виконує функції вищого органу управління;
- наглядова рада — колегіальний орган управління, що в межах своєї компетенції здійснює управління банком та контролює і регулює діяльність правління з метою виконання стратегії розвитку. Наглядова рада не бере участі в поточному управлінні банком;
- правління — виконавчий орган, що здійснює поточне управління діяльністю банку.

З метою забезпечення ефективного управління наглядова рада та правління створюють комітети, яким делегують частину своїх повноважень, та контролюють реалізацію делегованих повноважень в рамках механізмів підзвітності.

Систему підрозділів та мережу відокремлених установ Ощадбанку побудовано за територіально-функціональною логікою, виходячи з масштабів та структури операційної діяльності, з дотриманням принципу розумної та ефективної централізації частини функцій.

Організаційна структура банку станом на 31.12.2020

8.2. Інформація щодо керівників та посадових осіб

Наглядова рада станом на 31 грудня 2020 року працювала в такому складі:

- Байба Апін, голова наглядової ради, незалежний член наглядової ради;
- Пітер Брігґс, незалежний член наглядової ради;
- Міхаель Вайнштейн, незалежний член наглядової ради;
- Хуан Енріке Перес Калот, незалежний член наглядової ради;
- Тарас Олексійович Кириченко, член наглядової ради – представник держави від Кабінету Міністрів України;
- Юлія Ігорівна Пашко, член наглядової ради – представник держави від Верховної Ради України;
- Янне Хар'юппаа, незалежний член наглядової ради.

Правління станом на 31 грудня 2020 року діяло в такому складі:

- Сергій Володимирович Наумов, голова правління. Стаж роботи в банківській сфері більше 21 року. Основні зони відповідальності: управління стратегічними змінами, казначейство, юридичний блок, безпека, взаємодія з фінансовими інститутами, робота з персоналом, зв'язки з громадськістю та ЗМІ;
- Анатолій Зіновійович Барсуков, заступник голови правління. Стаж роботи в банківській сфері більше 26 років. Основні зони відповідальності: фінансовий менеджмент, бухгалтерський облік, управлінські інформаційні системи, управління ревізій, закупівельна діяльність;
- Дмитро Анатолійович Буц, член правління, директор генерального департаменту з управління ризиками. Стаж роботи в банківській сфері – 17 років. Основна зона відповідальності – ризик-менеджмент;
- Євгеній Володимирович Драчко-Єрмоленко, заступник голови правління. Стаж роботи в банківській сфері більше 26 років. Основні зони відповідальності: інформаційні технології, робота бек-офісу, інкасація, валютний нагляд, інформаційна безпека;
- Ірина Михайлівна Земцова, заступник голови правління. Стаж роботи в банківській сфері більше 31 року. Основна зона відповідальності – методологічна підтримка корпоративного бізнесу;
- Володимир Миколайович Литвин, заступник голови правління. Стаж роботи в банківській сфері більше 11 років. Основні зони відповідальності: депозитарна діяльність, робота з проблемною заборгованістю, господарський блок;

- Андрій Ігорович Стецевич, заступник голови правління. Стаж роботи в банківській сфері більше 21 року. Основна зона відповідальності – корпоративний, мікро-, малий та середній бізнес;
- Антон Олександрович Тютюн, заступник голови правління. Стаж роботи в банківській сфері більше 21 року. Основні зони відповідальності: роздрібний бізнес, електронна комерція та платіжні засоби, головне управління з обслуговування клієнтів, робота з преміум-клієнтами, маркетинг.

8.3. Принципи корпоративних стандартів Ощадбанку

Співробітники Ощадбанку у своїй діяльності дотримуються морально-етичних і ділових норм та принципів, корпоративних цінностей та правил поведінки, що визначені **Кодексом поведінки (етики)**, який у 2020 році затверджено в новій редакції з оновленими вимогами щодо поведінки працівників банку в соціальних мережах, що мають на меті запобігання виникненню репутаційних ризиків для банку.

В Ощадбанку діють політики та процедури **боротьби з хабарництвом та корупцією**. Відповідні норми містяться зокрема в таких внутрішніх нормативних документах:

- Політика управління комплаєнс-ризиком в АТ «ОЩАДБАНК»;
- Кодекс поведінки (етики) АТ «Ощадбанк»;
- Антикорупційна програма АТ «Ощадбанк».

Антикорупційна програма – внутрішній нормативний документ, що являє собою комплекс правил, стандартів і процедур з виявлення, протидії та запобігання корупції. Супроводження програми здійснюється Уповноваженим з антикорупційної діяльності. В організаційній структурі банку передбачено окремий підрозділ – управління з запобігання корупції у складі департаменту безпеки.

Діючий в Ощадбанку **механізм конфіденційного повідомлення про неприйнятну поведінку** та порушення в діяльності передбачає заходи захисту для заявників і порядок розгляду та реагування на такі повідомлення.

Робота команди Ощадбанку будується на принципах прозорості, взаємоповаги та партнерства. Між адміністрацією і трудовим колективом укладено **Колективний договір**. Він регулює права та обов'язки сторін з питань професійних, трудових та соціально-економічних відносин.

9. Екологічні та соціальні аспекти діяльності

9.1. Екологічні аспекти

Ощадбанк активно підтримує клієнтів, які проводять модернізацію житла з підвищенням його енергоефективності та впроваджують «зелені» технології.

Так, за час реалізації з 2014 року державної програми кредитів на утеплення житла банком було видано 233 тис. «теплих» кредитів на загальну суму понад 4,7 млрд грн.

Продукт Ощадбанку «Зелена енергія» надає домогосподарствам можливість скористатися кредитом на придбання обладнання та матеріалів для виробництва «зеленої» енергії (виробництво електроенергії за рахунок використання сонячної, вітрової енергії, енергії біомас тощо). За період дії вказаного продукту відповідних кредитів було видано на загальну суму близько 90 млн грн.

Варто відзначити, що під час реалізації спільних з міжнародними організаціями (ЄІФ, ЄІБ, Фонд розвитку підприємництва) програм з кредитування клієнтів ММСБ Ощадбанк дотримується європейських екологічних норм щодо заборони фінансування шкідливих видів діяльності, а в рамках участі у Програмі сприяння розвитку торгівлі ЄБРР Ощадбанк виконує екологічні та соціальні вимоги ЄБРР.

9.2. Соціальні аспекти

Благодійність

У 2020 році Ощадбанк продовжив співпрацю з основним партнером у сфері благодійності – фондом «Таблеточки».

«Таблеточки» – благодійний фонд, головним завданням якого є перемогти дитячий рак в Україні. Фонд допомагає дітям з 2011 року. «Таблеточки» системно співпрацюють із 19 дитячими онковідділеннями, надають адресну допомогу 400 дітям щомісячно по всій Україні, захищають права онкохворих дітей та їх сімей і активно сприяють професійному розвитку українських лікарів.

Протягом 2020 року співробітники і клієнти Ощадбанку перерахували на користь «Таблеточек» 278 тисяч гривень. Внески було зроблено через інформаційно-платіжні термінали Ощадбанку, онлайн-банкінг «Ощад 24/7» та безконтактні благодійні термінали «Постав Like, що має значення», встановлені спільно з Mastercard.

Просвітницька діяльність

Ощадбанк у партнерстві з Міністерством цифрової трансформації та Національним банком презентував новий освітній серіал «Дружні цифрові фінанси» на платформі «Дія. Цифрова освіта» (<https://osvita.diia.gov.ua>). Він складається з 8 серій тривалістю 6-11 хвилин. Його мета – допомагати глядачам формувати сімейний бюджет, навчити розрізняти дебетову та кредитну картки, ознайомити з особливостями кредитів і депозитів, розповісти про валютні рахунки та онлайн-банкінг. Серіал було розміщено не тільки на платформі «Дія», а й на таких популярних стрімінгових ресурсах, як Megogo та 1+1 Digital, а також на YouTube-каналах Ощадбанку та НБУ.

Участь у загальнонаціональних інформаційних кампаніях

У 2020 році Ощадбанк за ініціативи Національного банку спільно з партнерами – платіжними системами, кіберполіцією, іншими банками та організаціями розпочав широкомасштабну інформаційну кампанію з протидії платіжному шахрайству #ШахрайГудбай. Її мета – навчити українців основним правилам безпеки безготівкових та онлайн-платежів. У соціальних мережах та ЗМІ банк розповідав про основні правила безпеки та розкривав найпоширеніші шахрайські схеми.

Підтримка мистецтва та видавничої справи

Ощадбанк продовжує долучатись до популяризації мистецтва. Завдяки підтримці Ощадбанку видавництво BookChef видало дві популярні книги: «Ключові моменти в мистецтві» Лі Чешира та «Як розглядати картини» Сьюзен Вудфорд. Першу книгу присвячено опису 50 ключових історичних подій у сфері живопису. Друга праця – ґрунтовне дослідження понад сотні визначних картин, яке допоможе навіть непідготовленому читачу стати експертом у сфері образотворчого мистецтва. Обидва видання є бестселерами онлайн-платформи Amazon. Їх уперше перекладено та видано українською мовою.

10. Нагороди, отримані Ощадбанком у 2020 році

Протягом 2020 року Ощадбанк отримав такі нагороди:

- Кращий іпотечний банк України. Міжнародна премія Global Banking & Finance Awards 2020.
- I місце в рейтингу надійності найбільших роздрібних банків України. Журнал «Деньги».
- I місце серед провідних банків України. Рейтинг «50 провідних банків України 2020» в рамках Financial Club Awards.
- I місце в номінації «Інкасація коштів». Рейтинг «50 провідних банків України – 2020» в рамках Financial Club Awards.
- I місце в номінації «Кредити малому та середньому бізнесу». Рейтинг «50 провідних банків України – 2020» в рамках Financial Club Awards.
- II місце в номінації «Овердрафт». Рейтинг «50 провідних банків України – 2020» в рамках Financial Club Awards.
- II місце в номінації «Іпотечний кредит». Рейтинг «50 провідних банків України – 2020» в рамках Financial Club Awards.

- II місце в номінації «Автокредит». Рейтинг «50 провідних банків України – 2020» в рамках Financial Club Awards.
- II місце в номінації «Зарплатні проекти». Рейтинг «50 провідних банків України – 2020» в рамках Financial Club Awards.
- III місце в номінації «Інтернет-банкінг». Рейтинг «50 провідних банків України – 2020» в рамках Financial Club Awards.
- III місце в номінації «Мобільний банкінг». Рейтинг «50 провідних банків України – 2020» в рамках Financial Club Awards.
- III місце в номінації «Кредитні картки». Рейтинг «50 провідних банків України – 2020» в рамках Financial Club Awards.
- III місце в номінації «Обслуговування фізичних осіб у відділенні». Рейтинг «50 провідних банків України – 2020» в рамках Financial Club Awards.
- III місце в номінації «Ощадний вклад». Рейтинг «50 провідних банків України – 2020» в рамках Financial Club Awards.
- III місце в номінації «Кращий банк-еквайр». Рейтинг Payspace Magazine Awards 2020.
- Фінансовий чат-бот Ощадбанку визнаний кращим за версією Payspace Magazine Awards 2020.
- 12 місце в топ-50 найдорожчих вітчизняних брендів від журналу «Кореспондент». Бренд «Ощадбанк» оцінено в 136,6 млн дол. США.
- I місце в номінації «Кращі споживчі кредити під заставу у I, II та III кварталах 2020 року» з програмою «Кредит під заставу нерухомості». Премія Prostobank Awards від «Простобанк Консалтинг».
- I – III місця в номінації «Кращі кредити на вторинному ринку житла у I, II та III кварталах 2020 року» з програмами «Звісно, 15», «Звісно, 99» та «Звісно, житло». Премія Prostobank Awards від «Простобанк Консалтинг».
- I місце в номінації «Кращі автокредити у I, II та III кварталах 2020 року» з програмою «Ощад Драйв». Премія Prostobank Awards від «Простобанк Консалтинг».
- II та III місця в номінації «Кращі автокредити у I, II та III кварталах 2020 року» з програмою «Легкий кредит». Премія Prostobank Awards від «Простобанк Консалтинг».
- II та III місця в номінації «Кращі бланкові овердрафти для бізнесу в I та II кварталах 2020 року» з програмою «Бланковий». Премія Prostobank Awards від «Простобанк Консалтинг».
- II та III місце в номінації «Кращі депозити для бізнесу у I та II кварталах 2020 року» з вкладом «Максимальний». Премія Prostobank Awards від «Простобанк Консалтинг».
- III місце в номінації «Кращі депозити для бізнесу у I кварталі 2020 року» з вкладом «Накопичувальний». Премія Prostobank Awards від «Простобанк Консалтинг».
- Заступник голови правління Ощадбанку Антон Тютюн вдруге визнаний найкращим керівником роздрібного бізнесу. Премія FinAwards 2020 від порталу «Мінфін» та Finance.ua.
- II місце в номінації «Технології». Премія FinAwards 2020 від порталу «Мінфін» та Finance.ua.
- III місце в номінації «Рекламна кампанія». Премія FinAwards 2020 від порталу «Мінфін» та Finance.ua.
- Кращий інвестиційний банк України. Рейтинг The World's Best Investment Banks 2020 від міжнародного фінансового журналу Global Finance.
- I місце в номінації «Картковий банк» за абсолютний приріст портфеля платіжних карток за січень – вересень 2019 року. Рейтинг «Банки 2020 року» від «Фінансового клубу».
- I місце в номінації «Кращі автокредити в 2020 році» з програмою «Ощад Драйв». Премія Prostobank Awards від «Простобанк Консалтинг».
- II місце в номінації «Кращі автокредити в 2020 році» з програмою «Легкий кредит». Премія Prostobank Awards від «Простобанк Консалтинг».
- I місце в номінації «Кращі кредити на вторинному ринку житла в 2019 році» з програмою «Звісно, 15». Премія Prostobank Awards від «Простобанк Консалтинг».
- I місце в номінації «Кращі споживчі кредити під заставу у 2019 році» з програмою «Кредит під заставу нерухомості». Премія Prostobank Awards від «Простобанк Консалтинг».
- II місце в номінації «Кращі бланкові овердрафти для бізнесу в 2019 році» з програмою «Бланковий». Премія Prostobank Awards від «Простобанк Консалтинг».
- III місце в номінації «Кращі кредити на розвиток бізнесу в 2019 році» з продуктом «Відновлювана кредитна лінія». Премія Prostobank Awards від «Простобанк Консалтинг».

- Юридична команда Ощадбанку, що працює з проблемною заборгованістю, вчетверте поспіль визнана найкращою в українській банківській системі за рейтингом Best Legal Departments.
- Очільник підрозділу Ощадбанку зі стягнення проблемної заборгованості Арсен Мілютін визнаний найкращим юрисконсультантом у сфері банківського та фінансового права за рейтингом Best Legal Departments.

Звіт незалежного аудитора

Акціонеру та Наглядовій раді
АКЦІОНЕРНОГО ТОВАРИСТВА «ДЕРЖАВНИЙ ОЩАДНИЙ БАНК УКРАЇНИ»

Звіт щодо аудиту консолідованої фінансової звітності

Думка із застереженням

Ми провели аудит консолідованої фінансової звітності АКЦІОНЕРНОГО ТОВАРИСТВА «ДЕРЖАВНИЙ ОЩАДНИЙ БАНК УКРАЇНИ» (надалі - Банк) та його дочірніх компаній (надалі разом - Група), представленої на сторінках 1–106, що складається з консолідованого звіту про фінансовий стан на 31 грудня 2020 року, та консолідованого звіту про прибутки і збитки та інший сукупний дохід, консолідованого звіту про зміни у власному капіталі та консолідованого звіту про рух грошових коштів за рік, що закінчився зазначеною датою, та приміток до консолідованої фінансової звітності, включаючи стислий виклад значущих облікових політик.

На нашу думку, за винятком можливого впливу питання, описаного в розділі «Основа для думки із застереженням» нашого звіту, консолідована фінансова звітність, що додається, відображає достовірно, в усіх суттєвих аспектах консолідований фінансовий стан Групи на 31 грудня 2020 року та її консолідовані фінансові результати і консолідовані грошові потоки за рік, що закінчився зазначеною датою, відповідно до Міжнародних стандартів фінансової звітності («МСФЗ») та відповідає вимогам Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» № 996-XIV щодо складання фінансової звітності.

Основа для думки із застереженням

Відповідно до облікової політики Групи, будівлі обліковуються за моделлю переоцінки. МСБО 16 «Основні засоби» вимагає проведення переоцінки з достатньою регулярністю так, щоб балансова вартість будівель не відрізнялася суттєво від їх справедливої вартості на кінець кожного звітного періоду. За наявності відомостей, які вказують на те, що справедлива вартість будівель станом на 31 грудня 2019 року могла суттєво відрізнитися від їх балансової вартості, переоцінка не була проведена станом на 31 грудня 2019 року, що не відповідає вимогам МСБО 16 «Основні засоби». Нашу думку щодо консолідованої фінансової звітності за 2019 рік було модифіковано відповідно. Як зазначено в Примітці 18 до консолідованої фінансової звітності, Група провела переоцінку своїх будівель станом на 1 грудня 2020 року і визнала сукупний ефект від зміни справедливої вартості будівель у складі іншого сукупного доходу за 2020 рік у сумі 201 274 тис. грн. та у складі операційних витрат за 2020 рік у сумі 243 973 тис. грн. за 2020 рік. Ми не змогли визначити період, до якого відносяться зазначені доходи та витрати від переоцінки будівель, а також оцінити ефект такого відхилення від МСФЗ на резерв переоцінки та відстрочені податкові активи або зобов'язання станом на 31 грудня 2019 року, амортизаційні відрахування та витрати з податку на прибуток за 2019 та 2020 роки.

Ми провели аудит відповідно до Міжнародних стандартів аудиту («МСА»). Нашу відповідальність згідно з цими стандартами викладено в розділі «Відповідальність аудитора за аудит консолідованої фінансової звітності» нашого звіту. Ми є незалежними по відношенню до Групи згідно з прийнятим Радою з міжнародних стандартів етики для бухгалтерів («РМСЕБ») Міжнародним кодексом етики професійних бухгалтерів (включаючи Міжнародні стандарти незалежності) («Кодекс РМСЕБ») та етичними вимогами, застосовними в Україні до нашого аудиту консолідованої фінансової звітності, а також виконали інші обов'язки з етики відповідно до цих вимог та Кодексу РМСЕБ. Ми вважаємо, що отримані нами аудиторські докази є достатніми і прийнятними для використання їх як основи для нашої думки із застереженням.

Ключові питання аудиту, що охоплюють найбільш значущі ризики суттєвих викривлень, включно з оціненими ризиками суттєвих викривлень внаслідок шахрайства

Ключові питання аудиту – це питання, які на наше професійне судження, були найбільш значущими під час нашого аудиту консолідованої фінансової звітності за поточний період. Додатково до питання, про яке йдеться у розділі «Основа для думки із застереженням» нашого звіту, ми визначили наступні питання, які описані нижче, як ключові питання, що мають бути повідомлені у нашому звіті. Ці питання розглядалися в контексті нашого аудиту консолідованої фінансової звітності в цілому та враховувались при формуванні думки із застереженням щодо неї, при цьому ми не висловлюємо окремої думки щодо цих питань. Щодо кожного питання, описаного нижче, наш опис того, як відповідне питання розглядалось під час нашого аудиту, наведено в цьому контексті.

Ми виконали обов'язки, що описані в розділі «Відповідальність аудитора за аудит консолідованої фінансової звітності» нашого звіту, в тому числі щодо цих питань. Відповідно, наш аудит включав виконання процедур, розроблених у відповідь на нашу оцінку ризиків суттєвого викривлення консолідованої фінансової звітності. Результати наших аудиторських процедур, в тому числі процедур, що були виконані під час розгляду зазначених нижче питань, служать основою для висловлення нашої аудиторської думки щодо консолідованої фінансової звітності, що додається.

Ключове питання аудиту

Як відповідне ключове питання було розглянуто під час нашого аудиту

Резерв під зменшення корисності кредитів та авансів клієнтам

У зв'язку з суттєвістю кредитів та авансів клієнтам, на які припадає 27% загальних активів Групи, та складністю і необхідністю застосування суджень керівництвом Групи щодо своєчасного визначення подій знецінення та оцінки очікуваних кредитних збитків («ОКЗ») відповідно до МСФЗ 9 «Фінансові інструменти» («МСФЗ 9»), ми вважаємо дане питання ключовим питанням аудиту.

Розрахунок ОКЗ на колективній основі включає методики оцінки, в яких використовуються істотні неспостережувані вхідні дані і фактори,

Ми розглянули методологію та моделі, розроблені Групою, для виявлення подій щодо знецінення та оцінки резервів під зменшення корисності кредитів, наданих клієнтам.

При тестуванні зменшення корисності, розрахованого на колективній основі, ми проаналізували статистичні моделі, що використовуються, застосовані ключові вхідні дані та припущення, а також прогнозу інформацію, використану при розрахунку очікуваних кредитних збитків.

Ключове питання аудиту

складне статистичне моделювання та експертне судження. Ці методики використовуються з метою визначення ймовірності дефолту, прогнозної величини кредитної заборгованості, схильної до ризику дефолту, і рівня втрат у разі дефолту на підставі наявних історичних даних і зовнішньої інформації, скоригованих з урахуванням прогнозної інформації, включаючи прогнози макроекономічні змінні.

Крім того, для дефолтних кредитів на індивідуальній основі Група застосовує судження для оцінки справедливої вартості застави та очікуваних грошових потоків за різними сценаріями, враховуючи події, пов'язані з поширенням COVID-19.

Використання інших методик моделювання та припущень може привести до суттєво інших оцінок ОКЗ. Це може мати істотний вплив на фінансові результати Групи.

Інформація щодо резерву під очікувані кредитні збитки за кредитами, наданими клієнтам, представлена в примітках 3, 6 та 32 до консолідованої фінансової звітності.

Оцінка інвестиційних цінних паперів за справедливою вартістю через прибуток чи збиток

Оцінка інвестиційних цінних паперів за справедливою вартістю через прибуток або збиток із вбудованим деривативом була одним із суттєвих професійних суджень управлінського персоналу Групи внаслідок складності моделі та суб'єктивності припущень та методів оцінки.

Через суттєвість інвестиційних цінних паперів за справедливою вартістю через прибуток або збиток, які становлять 20% загальних активів Групи, та складність суджень, що застосовуються керівництвом Групи в процесі оцінки, ми вважаємо це питання ключовим питанням аудиту.

Як відповідне ключове питання було розглянуто під час нашого аудиту

Для суттєвих кредитів ми провели перевірку факторів знецінення і класифікацію за стадіями. Ми проаналізували припущення щодо майбутніх грошових потоків, включаючи вартість забезпечення та ймовірність можливих сценаріїв для суттєвих корпоративних кредитів, які оцінюються на індивідуальній основі, враховуючи можливий вплив поширення COVID-19 на фінансовий стан позичальників.

Ми також оцінили розкриття в консолідованій фінансовій звітності Групи щодо резерву під очікувані кредитні збитки за кредитами, наданими клієнтам.

Наші аудиторські процедури включали отримання розуміння процесу оцінки справедливої вартості, основних джерел вхідних даних та припущень.

Ми оцінили модель, припущення та судження, застосовані керівництвом Групи, включаючи визначення волатильності обмінних курсів.

Ми проаналізували судження керівництва Групи щодо джерела вхідних даних, використаних в моделі оцінки, які включають історичні обмінні курси, умови фінансових інструментів та ставки дисконтування, та оцінили математичну точність розрахунків.

Ключове питання аудиту

Як відповідне ключове питання було розглянуто під час нашого аудиту

Інформація та судження щодо інвестиційних цінних паперів за справедливою вартістю через прибуток або збиток розкрита у примітках 3, 16 та 29 до консолідованої фінансової звітності.

Ми також оцінили розкриття у консолідованій фінансовій звітності щодо інвестиційних цінних паперів Групи за справедливою вартістю через прибуток чи збиток.

Інша інформація, що включена до Консолідованого звіту про управління Групи та Річної інформації емітента цінних паперів Банку за 2020 рік

Інша інформація складається з інформації, включеної до Консолідованого звіту про управління та Річної інформації емітента цінних паперів Банку (яка включає звіт про корпоративне управління) за 2020 рік, але не включає консолідовану фінансову звітність та наш звіт аудитора щодо неї. Управлінський персонал несе відповідальність за іншу інформацію.

Наша думка щодо консолідованої фінансової звітності не поширюється на іншу інформацію та ми не робимо висновок з будь-яким рівнем впевненості щодо цієї іншої інформації.

У зв'язку з нашим аудитом консолідованої фінансової звітності нашою відповідальністю є ознайомитися з іншою інформацією та при цьому розглянути, чи існує суттєва невідповідність між іншою інформацією та консолідованою фінансовою звітністю або нашими знаннями, отриманими під час аудиту, або чи ця інша інформація виглядає такою, що містить суттєве викривлення. Якщо, на основі проведеної нами роботи ми доходимо висновку, що існує суттєве викривлення цієї іншої інформації, ми зобов'язані повідомити про цей факт. Ми не виявили таких фактів, які б необхідно було включити до звіту.

Відповідальність управлінського персоналу та Наглядової ради за консолідовану фінансову звітність

Управлінський персонал несе відповідальність за складання і достовірне подання консолідованої фінансової звітності відповідно до МСФЗ та за таку систему внутрішнього контролю, яку управлінський персонал визначає потрібною для того, щоб забезпечити складання консолідованої фінансової звітності, що не містить суттєвих викривлень внаслідок шахрайства або помилки.

При складанні консолідованої фінансової звітності управлінський персонал несе відповідальність за оцінку здатності Групи продовжувати свою діяльність на безперервній основі, розкриваючи, де це застосовно, питання, що стосуються безперервності діяльності, та використовуючи припущення про безперервність діяльності як основи для бухгалтерського обліку, окрім випадків, коли управлінський персонал або планує ліквідувати Групу чи припинити діяльність, або не має інших реальних альтернатив цьому.

Наглядова рада несе відповідальність за нагляд за процесом фінансового звітування Групи.

Відповідальність аудитора за аудит консолідованої фінансової звітності

Нашими цілями є отримання обґрунтованої впевненості, що консолідована фінансова звітність в цілому не містить суттєвого викривлення внаслідок шахрайства або помилки, та випуск звіту аудитора, що містить нашу думку. Обґрунтована впевненість є високим рівнем впевненості, проте не гарантує, що аудит, проведений відповідно до МСА, завжди виявить суттєве викривлення, коли воно існує. Викривлення можуть бути результатом шахрайства або помилки; вони вважаються суттєвими, якщо окремо або в сукупності, як обґрунтовано очікується, вони можуть впливати на економічні рішення користувачів, що приймаються на основі цієї консолідованої фінансової звітності.

Виконуючи аудит відповідно до вимог МСА, ми використовуємо професійне судження та професійний скептицизм протягом всього завдання з аудиту. Окрім того, ми:

- ▶ ідентифікуємо та оцінюємо ризики суттєвого викривлення консолідованої фінансової звітності внаслідок шахрайства чи помилки, розробляємо та виконуємо аудиторські процедури у відповідь на ці ризики, та отримуємо аудиторські докази, що є достатніми та прийнятними для використання їх як основи для нашої думки. Ризик невиявлення суттєвого викривлення внаслідок шахрайства є вищим, ніж для викривлення внаслідок помилки, оскільки шахрайство може включати змову, підробку, навмисні пропуски, невірні твердження або нехтування заходами внутрішнього контролю;
- ▶ отримуємо розуміння заходів внутрішнього контролю, що стосуються аудиту, для розробки аудиторських процедур, які б відповідали обставинам, а не для висловлення думки щодо ефективності системи внутрішнього контролю Групи;
- ▶ оцінюємо прийнятність застосованих облікових політик та обґрунтованість облікових оцінок і відповідних розкриттів інформації, зроблених управлінським персоналом;
- ▶ доходимо висновку щодо прийнятності використання управлінським персоналом припущення про безперервність діяльності як основи для бухгалтерського обліку та, на основі отриманих аудиторських доказів, доходимо висновку, чи існує суттєва невизначеність щодо подій або умов, що може поставити під значний сумнів здатність Групи продовжувати свою діяльність на безперервній основі. Якщо ми доходимо висновку щодо існування такої суттєвої невизначеності, ми повинні привернути увагу в нашому звіті аудитора до відповідних розкриттів інформації у консолідованій фінансовій звітності або, якщо такі розкриття інформації є неналежними, модифікувати свою думку. Наші висновки ґрунтуються на аудиторських доказах, отриманих до дати нашого звіту аудитора. Тим не менш, майбутні події або умови можуть примусити Групу припинити свою діяльність на безперервній основі;
- ▶ оцінюємо загальне подання, структуру та зміст консолідованої фінансової звітності включно з розкриттями інформації, а також те, чи показує консолідована фінансова звітність операції та події, що лежать в основі її складання, так, щоб досягти достовірного подання;
- ▶ отримуємо прийнятні аудиторські докази в достатньому обсязі щодо фінансової інформації суб'єктів господарювання або господарської діяльності Групи для висловлення думки щодо консолідованої фінансової звітності. Ми несемо відповідальність за керування, нагляд та виконання аудиту Групи. Ми несемо відповідальність за висловлення нами аудиторської думки.

Ми повідомляємо Комітету з питань аудиту Наглядової ради разом з іншими питаннями інформацію про запланований обсяг та час проведення аудиту та суттєві аудиторські результати, включаючи будь-які суттєві недоліки системи внутрішнього контролю, виявлені нами під час аудиту.

Ми також надаємо Комітету з питань аудиту Наглядової ради твердження, що ми виконали відповідні етичні вимоги щодо незалежності, та повідомляємо їм про всі стосунки й інші питання, які могли б обґрунтовано вважатись такими, що впливають на нашу незалежність, а також, де це застосовно, щодо дій, вжитих для усунення загроз, або запроваджених застережних заходів.

З переліку всіх питань, інформація щодо яких надавалась Комітету з питань аудиту Наглядової ради, ми визначили ті, що були найбільш значущими під час аудиту консолідованої фінансової звітності поточного періоду, тобто ті, які є ключовими питаннями аудиту.

Звіт у відповідності до вимог Розділу IV параграфу 11 «Інструкції про порядок складання та оприлюднення фінансової звітності банків України», затвердженої постановою Правління Національного банку України №373 від 24 жовтня 2011 року (зі змінами)

У відповідності до вимог Розділу IV параграфу 11 «Інструкції про порядок складання та оприлюднення фінансової звітності банків України», затвердженої постановою Правління Національного банку України №373 від 24 жовтня 2011 року (зі змінами) («Інструкція №373»), ми звітуємо наступне:

На нашу думку, на основі проведеної роботи під час нашого аудиту консолідованої фінансової звітності Групи, Консолідований звіт про управління складено відповідно до вимог Розділу IV Інструкції №373 та інформація у Консолідованому звіті про управління відповідає консолідованій фінансовій звітності.

Ми маємо звітувати у разі, якщо ми визначимо, що Консолідований звіт про управління містить суттєві викривлення в світлі наших знань та розуміння Групи, які ми отримали під час нашого аудиту консолідованої фінансової звітності Групи. Ми не виявили таких фактів, які б необхідно було включити до звіту.

Звіт щодо вимог інших законодавчих і нормативних актів

Додатково до вимог Міжнародних стандартів аудиту у звіті незалежного аудитора ми надаємо також інформацію відповідно до ч. 4 ст. 14 Закону України «Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність» № 2258-VIII («Закон № 2258-VIII»):

Призначення аудитора та загальна тривалість продовження повноважень

4 грудня 2019 року нас було вперше призначено Наглядовою радою Банку в якості незалежних аудиторів для проведення обов'язкового аудиту консолідованої фінансової звітності Групи терміном на три роки. Загальна тривалість безперервного виконання наших повноважень із проведення обов'язкового аудиту Групи становить два роки.

Щодо узгодження звіту незалежного аудитора з додатковим звітом для Комітету з питань аудиту Наглядової ради

Ми підтверджуємо, що наш звіт незалежного аудитора узгоджується з додатковим звітом для Комітету з питань аудиту Наглядової ради Банку, який ми випустили 19 квітня 2021 року відповідно до вимог ст. 35 Закону № 2258-VIII.

Надання неаудиторських послуг

Ми заявляємо, що неаудиторські послуги, на які встановлено обмеження у ч. 4 ст. 6 Закону № 2258-VIII, нами не надавались. Також, ми не надавали Банку або контролюваним ним суб'єктам господарювання жодних неаудиторських послуг, окрім тих, що розкриті в консолідованій фінансовій звітності або Консолідованому звіті про управління.

Партнером завдання з аудиту, результатом якого є цей звіт незалежного аудитора, є Студинська Ю.С.

Від імені ТОВ «Ернст енд Янг Аудиторські послуги»:

Свістич О.М.
Генеральний директор

Номер запису в Реєстрі аудиторів та суб'єктів аудиторської діяльності 101250

Студинська Ю.С.
Партнер

Номер запису в Реєстрі аудиторів та суб'єктів аудиторської діяльності 101256

Сироткін В.О.
Аудитор

Номер запису в Реєстрі аудиторів та суб'єктів аудиторської діяльності 101252

м. Київ, Україна

21 квітня 2021 року

ТОВ «Ернст енд Янг Аудиторські послуги» включено до Реєстру аудиторів та суб'єктів аудиторської діяльності, який веде Аудиторська палата України. Номер реєстрації у Реєстрі: 3516.

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ДЕРЖАВНИЙ ОЩАДНИЙ БАНК УКРАЇНИ»

ЗАЯВА ПРО ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ КЕРІВНИЦТВА ЩОДО ПІДГОТОВКИ ТА СХВАЛЕННЯ КОНСОЛІДОВАНОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ ЗА РІК, ЩО ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2020 РОКУ

Керівництво несе відповідальність за підготовку консолідованої фінансової звітності, яка достовірно відображає фінансовий стан акціонерного товариства «Державний ощадний банк України» (надалі – «Банк») станом на 31 грудня 2020 року, а також результати його діяльності, рух грошових коштів та зміни у власному капіталі за рік, що закінчився цією датою, а також за розкриття основних принципів облікової політики та іншої пояснювальної інформації відповідно до Міжнародних стандартів фінансової звітності (надалі – «МСФЗ»).

При підготовці консолідованої фінансової звітності керівництво несе відповідальність за:

- забезпечення правильного вибору та застосування принципів облікової політики;
- представлення інформації, у т.ч. даних про облікову політику, у формі, що забезпечує прийнятність, достовірність, співставність та зрозумілість такої інформації;
- розкриття додаткової інформації у випадках, коли виконання вимог МСФЗ є недостатнім для розуміння користувачами звітності того впливу, який ті чи інші угоди, а також інші події чи умови, здійснюють на фінансовий стан та фінансові результати діяльності Банку;
- ствердження про дотримання вимог МСФЗ, за умови, що будь-які суттєві відхилення розкриті та роз'яснені в консолідованій фінансовій звітності; та
- оцінку здатності Банку продовжувати свою діяльність в майбутньому.

Керівництво також несе відповідальність за:

- створення, впровадження та підтримання у всіх підрозділах Банку ефективної та надійної системи внутрішнього контролю;
- ведення обліку у формі, яка б дозволяла розкрити та пояснити угоди Банку, а також надати на будь-яку дату інформацію з достатньою точністю про фінансовий стан Банку і забезпечити відповідність консолідованої фінансової звітності Банку вимогам МСФЗ;
- ведення бухгалтерського обліку у відповідності до законодавства України;
- застосування обґрунтовано доступних заходів щодо збереження активів Банку; та
- запобігання і виявлення випадків шахрайства та інших порушень.

Консолідована фінансова звітність Банку за рік, що закінчився 31 грудня 2020 року, була схвалена до випуску 21 квітня 2021 року Правлінням Банку.

Від імені Правління:

С.В. Наумов
Голова Правління
21 квітня 2021 року

Г.С. Костенко
Головний бухгалтер

21 квітня 2021 року

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ДЕРЖАВНИЙ ОЩАДНИЙ БАНК УКРАЇНИ»

КОНСОЛІДОВАНИЙ ЗВІТ ПРО ПРИБУТКИ І ЗБИТКИ ТА ІНШИЙ СУКУПНИЙ ДОХІД ЗА РІК, ЩО ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2020 РОКУ (у тисячах гривень)

	Примітки	За рік, що закінчився 31 грудня 2020 року	За рік, що закінчився 31 грудня 2019 року
Процентні доходи за фінансовими активами, що оцінюються за амортизованою вартістю та за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	5	15 099 630	15 442 611
Процентні доходи за фінансовими активами, що оцінюються за справедливою вартістю через прибуток або збиток	5	3 367 312	3 623 155
Процентні витрати	5	(10 476 135)	(13 567 217)
Чистий процентний дохід		7 990 807	5 498 549
(Формування)/розформування резерву під очікувані кредитні збитки та збитки від модифікації за активами, за якими нараховуються проценти		(2 713 725)	186 644
у тому числі (формування)/розформування резерву під очікувані кредитні збитки за активами, за якими нараховуються проценти	6	(1 559 903)	82 635
Чистий процентний дохід після (формування)/розформування резерву під очікувані кредитні збитки та збитки від модифікації за активами, за якими нараховуються проценти		5 277 082	5 685 193
Комісійні доходи	7	8 043 794	6 438 707
Комісійні витрати	7	(3 080 856)	(2 235 702)
Чистий (збиток)/прибуток від операцій з іноземною валютою	8	(2 751 984)	3 454 977
Чистий прибуток/(збиток) від операцій з фінансовими інструментами, що оцінюються за справедливою вартістю через прибуток або збиток	10	6 302 082	(3 649 396)
(Формування)/розформування резерву під очікувані кредитні збитки за іншими фінансовими активами і гарантіями	6	(88 888)	82 961
Розформування/(формування) резерву під збитки від знецінення нефінансових активів	6	25 649	(41 660)
Чистий інший дохід	28	178 138	340 096
Чистий непроцентний дохід		8 627 935	4 389 983
Операційні доходи		13 905 017	10 075 176
Операційні витрати	9	(11 172 579)	(9 821 058)
Прибуток до оподаткування		2 732 438	254 118
Відшкодування з податку на прибуток	11	43 933	956
Чистий прибуток за рік		2 776 371	255 074
Відноситься до:			
Акціонера Банку		2 776 334	255 056
Неконтрольованої частки участі		37	18

Примітки на сторінках 8-106 є невід'ємною частиною цієї консолідованої фінансової звітності.

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ДЕРЖАВНИЙ ОЩАДНИЙ БАНК УКРАЇНИ»

КОНСОЛІДОВАНИЙ ЗВІТ ПРО ПРИБУТКИ І ЗБИТКИ ТА ІНШИЙ СУКУПНИЙ ДОХІД (ПРОДОВЖЕННЯ) ЗА РІК, ЩО ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2020 РОКУ (у тисячах гривень)

Примітки	За рік, що закінчився 31 грудня 2020 року	За рік, що закінчився 31 грудня 2019 року
Інші сукупні доходи/(витрати)		
<i>Статті, які в подальшому не будуть рекласифіковані у склад прибутків та збитків</i>		
Чиста зміна резерву переоцінки майна за вирахуванням ефекту відстроченого податку на прибуток	(201 281)	55
Чистий прибуток від переоцінки акцій, що оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	168 042	378 956
<i>Статті, які в подальшому будуть рекласифіковані у склад прибутків та збитків</i>		
Курсові різниці від перерахунку іноземного підрозділу у валюту звітності	522	(452)
Чиста зміна справедливої вартості інвестицій, що оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід за вирахуванням ефекту відстроченого податку на прибуток	(211 566)	423 881
Чиста сума резерву переоцінки інвестицій, що оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід, перекласифікована в прибутки і збитки	1 379	(186)
Інші сукупні доходи/(витрати)	(242 904)	802 254
Всього сукупних доходів за рік	2 533 467	1 057 328
Відноситься до:		
Акціонера Банку	2 533 430	1 057 310
Неконтрольованої частки участі	37	18

Від імені Правління:

С.В. Наумов
Голова Правління
21 квітня 2021 року

Г.С. Костенко
Головний бухгалтер
21 квітня 2021 року

Виконавці: Рибалка О.В., 537-47-75, Заднепровський К.Г., 537-47-84

Примітки на сторінках 8-106 є невід'ємною частиною цієї консолідованої фінансової звітності.

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ДЕРЖАВНИЙ ОЩАДНИЙ БАНК УКРАЇНИ»

КОНСОЛІДОВАНИЙ ЗВІТ ПРО ФІНАНСОВИЙ СТАН СТАНOM НА 31 ГРУДНЯ 2020 РОКУ (у тисячах гривень)

	Примітки	31 грудня 2020 року	31 грудня 2019 року
Активи			
Грошові кошти та їх еквіваленти	13	26 553 199	56 803 113
Кошти в банках	14	46 350	112 583
Кредити, надані клієнтам	15	63 226 077	65 168 344
Інвестиції	16	130 251 541	113 616 183
Інвестиційна нерухомість	17	633 526	809 070
Основні засоби та нематеріальні активи	18	9 725 445	9 948 101
Передплата з податку на прибуток		275 237	270 256
Інші активи	19	2 888 522	2 417 095
Всього активів		233 599 897	249 144 745
Зобов'язання і власний капітал			
Зобов'язання			
Кошти банків	20	5 823 982	58 040
Рахунки клієнтів	21	186 165 452	202 142 934
Випущені єврооблігації	22	11 744 616	18 303 877
Інші запозичені кошти	23	4 452 649	4 430 083
Інші зобов'язання	24	1 948 998	1 807 105
Відстрочені зобов'язання з податку на прибуток	11	233 833	369 794
Субординований борг	25	1 276 240	2 462 640
Всього зобов'язань		211 645 770	229 574 473
Власний капітал			
Акціонерний капітал	26	49 724 980	49 724 980
Резерв переоцінки будівель		1 572 968	1 817 194
Резерв переоцінки інвестицій, що оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід		976 060	1 018 205
Кумулятивна сума курсових різниць		1 583	1 061
Непокритий збиток		(30 334 988)	(33 004 661)
Всього капіталу, що відноситься до акціонера Банку		21 940 603	19 556 779
Неконтрольована частка участі		13 524	13 493
Всього власного капіталу		21 954 127	19 570 272
Всього зобов'язань і власного капіталу		233 599 897	249 144 745

Від імені Правління:

С.В. Наумов
Голова Правління

21 квітня 2021 року

Г.С. Костенко
Головний бухгалтер

21 квітня 2021 року

Виконавці: Рибалка О.В., 537-47-75, Заднепровський К.Г., 537-47-84

Примітки на сторінках 8-106 є невід'ємною частиною цієї консолідованої фінансової звітності.

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ДЕРЖАВНИЙ ОЩАДНИЙ БАНК УКРАЇНИ»

КОНСОЛІДОВАНИЙ ЗВІТ ПРО ЗМІНИ У ВЛАСНОМУ КАПІТАЛІ ЗА РІК, ЩО ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2020 РОКУ (у тисячах гривень)

Примітки	Акціонерний капітал	Резерв переоцінки будівель	Резерв переоцінки інвестицій, що оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	Кумулятивна сума курсових різниць	Непокритий збиток	Всього капіталу, що відноситься до акціонера Банку	Неконтрольована частка участі	Всього власного капіталу
1 січня 2019 року	49 724 980	1 821 887	215 554	1 513	(33 215 794)	18 548 140	13 529	18 561 669
Прибуток за рік	-	-	-	-	255 056	255 056	18	255 074
Інший сукупний дохід/(витрати) за рік, за вирахуванням податку на прибуток	-	46	802 651	(452)	9	802 254	-	802 254
Всього сукупного доходу/(витрат) за рік	-	46	802 651	(452)	255 065	1 057 310	18	1 057 328
Виплата частки прибутку на основі фінансового результату року	-	-	-	-	(48 671)	(48 671)	(54)	(48 725)
Інші коригування	-	-	-	-	-	-	-	-
Вибуття резерву переоцінки будівель	-	(4 739)	-	-	4 739	-	-	-
31 грудня 2019 року	49 724 980	1 817 194	1 018 205	1 061	(33 004 661)	19 556 779	13 493	19 570 272
1 січня 2020 року	49 724 980	1 817 194	1 018 205	1 061	(33 004 661)	19 556 779	13 493	19 570 272
Прибуток за рік	-	-	-	-	2 776 334	2 776 334	37	2 776 371
Інший сукупний дохід/ (витрати) за рік, за вирахуванням податку на прибуток	-	(201 281)	(42 145)	522	-	(242 904)	-	(242 904)
Всього сукупного доходу/ (витрат) за рік	-	(201 281)	(42 145)	522	2 776 334	2 533 430	37	2 533 467
Виплата частки прибутку на основі фінансового результату року	-	-	-	-	(76 548)	(76 548)	(6)	(76 554)
Інші коригування	-	-	-	-	(73 058)	(73 058)	-	(73 058)
Вибуття резерву переоцінки будівель	-	(42 945)	-	-	42 945	-	-	-
31 грудня 2020 року	49 724 980	1 572 968	976 060	1 583	(30 334 988)	21 940 603	13 524	21 954 127

Від імені Правління:

С.В. Наумов
Голова Правління

Г.С. Костенко
Головний бухгалтер

21 квітня 2021 року

21 квітня 2021 року

Виконавці: Рибалка О.В., 537-47-75, Заднепровський К.Г., 537-47-84

Примітки на сторінках 8-106 є невід'ємною частиною цієї консолідованої фінансової звітності.

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ДЕРЖАВНИЙ ОЩАДНИЙ БАНК УКРАЇНИ»

КОНСОЛІДОВАНИЙ ЗВІТ ПРО РУХ ГРОШОВИХ КОШТІВ ЗА РІК, ЩО ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2020 РОКУ (у тисячах гривень)

	Примітки	За рік, що закінчився 31 грудня 2020 року	За рік, що закінчився 31 грудня 2019 року
Рух грошових коштів від операційної діяльності			
Проценти отримані		16 578 102	17 594 677
Проценти сплачені		(11 138 996)	(14 086 500)
Комісійні доходи отримані		8 036 513	6 420 343
Комісійні витрати сплачені		(3 080 856)	(2 235 747)
Операції з іноземною валютою	8	116 749	199 217
Операції з похідними фінансовими інструментами, що оцінюються за справедливою вартістю з переоцінкою через прибуток або збиток	10	(767)	74
Інші операційні (витрати понесені) / доходи отримані		126 962	315 615
Витрати на утримання персоналу сплачені		(5 934 368)	(5 431 785)
Операційні витрати сплачені		(3 611 646)	(2 893 089)
Рух грошових коштів від операційної діяльності до змін в операційних активах та зобов'язаннях		1 091 693	(117 195)
<i>Зміни в операційних активах та зобов'язаннях</i>			
<i>Зменшення/(збільшення) операційних активів:</i>			
Кошти в банках		67 824	38 607
Кредити, надані клієнтам		5 127 393	(3 174 319)
Інші активи		436 808	524 346
<i>Збільшення/(зменшення) операційних зобов'язань:</i>			
Кошти банків		5 754 279	9 053
Рахунки клієнтів		(33 286 460)	59 256 980
Інші зобов'язання		125 937	225 059
Чисте (вибуття)/надходження грошових коштів від операційної діяльності до сплати податку на прибуток		(20 682 526)	56 762 531
Податок на прибуток сплачений		(10 180)	(8 844)
Чисте (вибуття)/надходження грошових коштів від операційної діяльності		(20 692 706)	56 753 687
Рух грошових коштів від інвестиційної діяльності			
Придбання інвестицій		(736 558 292)	(613 324 980)
Надходження від реалізації та погашення інвестицій		732 456 000	610 180 886
Придбання основних засобів та нематеріальних активів		(1 295 610)	(1 922 732)
Надходження від реалізації основних засобів		2 693	10 258
Чисте вибуття грошових коштів від інвестиційної діяльності		(5 395 209)	(5 056 568)
Рух грошових коштів від фінансової діяльності			
Виплата частки прибутку на основі фінансового результату року	26	(76 554)	(48 725)
Погашення інших запозичених коштів	23	(1 098 849)	(1 211 998)
Погашення випущених єврооблігацій	22	(9 309 597)	(12 126 070)
Погашення субординованого боргу	25	(1 368 599)	—
Погашення зобов'язань за договорами оренди	24	(171 251)	(159 038)
Чисте вибуття грошових коштів від фінансової діяльності		(12 024 850)	(13 545 831)

Примітки на сторінках 8-106 є невід'ємною частиною цієї консолідованої фінансової звітності.

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ДЕРЖАВНИЙ ОЩАДНИЙ БАНК УКРАЇНИ»

КОНСОЛІДОВАНИЙ ЗВІТ ПРО РУХ ГРОШОВИХ КОШТІВ (ПРОДОВЖЕННЯ) ЗА РІК, ЩО ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2020 РОКУ (у тисячах гривень)

	Примітки	За рік, що закінчився 31 грудня 2020 року	За рік, що закінчився 31 грудня 2019 року
Вплив змін курсів обміну валют на грошові кошти та їх еквіваленти		7 812 319	(2 790 917)
Вплив зміни резервів під грошові кошти та їх еквіваленти		50 532	(20 672)
Чисте (зменшення)/збільшення грошових коштів та їх еквівалентів		(30 249 914)	35 339 699
Грошові кошти та їх еквіваленти, на початок року		56 803 113	21 463 414
Грошові кошти та їх еквіваленти, на кінець року	13	26 553 199	56 803 113

Від імені Правління:

С.В. Наумов
Голова Правління
21 квітня 2021 року

Г.С. Костенко
Головний бухгалтер
21 квітня 2021 року

Виконавці: Рибалка О.В., 537-47-75, Заднепровський К.Г., 537-47-84

Примітки на сторінках 8-106 є невід'ємною частиною цієї консолідованої фінансової звітності.

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ДЕРЖАВНИЙ ОЩАДНИЙ БАНК УКРАЇНИ»

ПРИМІТКИ ДО КОНСОЛІДОВАНОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ ЗА РІК, ЩО ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2020 РОКУ (у тисячах гривень)

1. ОРГАНІЗАЦІЯ

Банк є правонаступником Державного спеціалізованого комерційного ощадного банку України, зареєстрованого Національним банком України (надалі – «НБУ») 31 грудня 1991 року за № 4. Відкрите акціонерне товариство «Державний ощадний банк України» було утворене відповідно до Розпорядження Президента України № 106 від 20 травня 1999 року та Постанови Кабінету Міністрів України № 876 від 21 травня 1999 року шляхом перетворення Державного спеціалізованого комерційного ощадного банку України в Державний ощадний банк України у формі відкритого акціонерного товариства. Відкрите акціонерне товариство «Державний ощадний банк України» було зареєстровано НБУ 26 травня 1999 року за № 4. Зміна назви на публічне акціонерне товариство «Державний ощадний банк України» була зареєстрована 7 червня 2011 року. 5 червня 2019 року Кабінетом Міністрів України прийнято постанову № 568 «Питання акціонерного товариства «Державний ощадний банк України», яка була офіційно опублікована та набрала чинності 10 липня 2019 року, відповідно до якої змінено тип публічного акціонерного товариства «Державний ощадний банк України» з публічного на приватне та перейменовано його в акціонерне товариство «Державний ощадний банк України» і викладено статут АТ «Ощадбанк» (далі – «Банк») у новій редакції. Нову редакцію статуту погоджено з Національним банком України та 18 липня 2019 року здійснено його державну реєстрацію.

Банк працює на підставі банківської ліцензії, виданої Національним банком України. Банк має генеральну ліцензію Національного банку України на здійснення валютних операцій та ліцензію Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку (надалі – «НКЦПФР») на здійснення операцій із цінними паперами.

Основна діяльність Банку полягає у веденні банківських рахунків та залученні депозитів юридичних та фізичних осіб, наданні кредитів, здійсненні платежів, торгівлі цінними паперами та у здійсненні операцій з іноземними валютами.

Банк не є учасником Фонду гарантування вкладів фізичних осіб, оскільки усі вклади фізичних осіб гарантовано державою.

Станом на 31 грудня 2020 та 2019 років 100% акцій Банку належали державі.

Юридична адреса Банку: Україна, 01001, м. Київ, вул. Госпітальна, 12г.

Станом на 31 грудня 2014 року Банк припинив здійснення усіх видів фінансових операцій у населених пунктах Луганської та Донецької областей, які не контролюються українською владою.

Ця консолідована фінансова звітність була підготовлена для Банку, ПрАТ «Агентство по рефінансуванню житлових кредитів» (разом далі – «Група»):

Назва	Країна ведення діяльності	Відсоток участі/відсоток акцій, що мають голос (%) станом на		Вид діяльності
		31 грудня 2020 року	31 грудня 2019 року	
АТ «Державний ощадний банк України»	Україна	Материнська компанія		Банківська діяльність Рефінансування кредитів
ПрАТ «Агентство по рефінансуванню житлових кредитів»	Україна	70,86	70,86	

ПрАТ «Агентство по рефінансуванню житлових кредитів» було створено 17 лютого 2012 року. Основним видом діяльності компанії є рефінансування іпотечних кредитів шляхом випуску іпотечних цінних паперів.

3 листопада 2020 року на підставі рішення наглядової ради Банку Наумов Сергій Володимирович приступив до виконання обов'язків голови правління АТ «Ощадбанк».

Дана консолідована фінансова звітність була схвалена Правлінням Банку 21 квітня 2021 року.

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ДЕРЖАВНИЙ ОЩАДНИЙ БАНК УКРАЇНИ»

ПРИМІТКИ ДО КОНСОЛІДОВАНОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ (ПРОДОВЖЕННЯ) ЗА РІК, ЩО ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2020 РОКУ (у тисячах гривень)

2. ОПЕРАЦІЙНЕ СЕРЕДОВИЩЕ ТА БЕЗПЕРЕРВНІСТЬ ДІЯЛЬНОСТІ

2020 рік для України, як для всього світу, минув під знаком пандемії коронавірусу. Карантинні обмеження та глибокі кризові явища спричинили посилене скорочення реального ВВП. Завдяки масштабним заходам фінансового та монетарного стимулювання, що були запроваджені впродовж року, траєкторію падіння ВВП вдалося загальмувати. Зниження реального ВВП України за 2020 рік знаходиться на рівні 4,0%.

Для України коронакриза була далеко не першою кризою, але країна увійшла до неї зі значним запасом міцності. Як наслідок, попри загальну втечу капіталу з країн з ринками, що розвиваються, та значні погашення за зовнішнім боргом, відносні показники відпливу капіталу України були помірними. Наприкінці року Урядом розміщені єврооблігації з найнижчою доходністю в історії України та відновився приплив нерезидентів до гривневих ОВДП. Це дало змогу профінансувати дефіцит бюджету та наростити міжнародні резерви, уникнувши значного тиску на інфляцію та обмінний курс.

За підсумками 2020 року міжнародні резерви України зросли на 15% і на 1 січня 2021 року становили 29,133 мільярда доларів США (в еквіваленті). Такий обсяг резервів є рекордним за останні вісім років. Крім надходжень на користь Уряду, таке збільшення суми резервів є наслідком операцій НБУ на міжбанківському валютному ринку, міжнародної підтримки та макрофінансової стійкості, досягнутої Україною у попередні роки.

Упродовж 2020 року споживча інфляція перебувала нижче цільового діапазону $5\% \pm 1$ в. п. Низькі темпи зростання цін зумовлювалися негативним впливом пандемії коронавірусу та карантинних обмежень на економічну активність. Падіння світових цін на енергоносії, а також зниження попиту на непершочергові товари і послуги підтримували низький рівень інфляції. Послаблення гривні з самого початку карантину позначилося на споживчих цінах з певним часовим лагом – інфляція досягла центральної точки цільового діапазону 5% на кінець року.

Банківська система України зберігає значний запас фінансової стійкості та потенціалу до кредитування. 2020 рік був сприятливим для зростання і здешевлення ресурсної бази банків. За оперативними даними НБУ обсяг депозитного портфеля банків України у національній валюті у 2020 році зріс більше ніж на 30%, у тому числі обсяг гривневих коштів бізнесу збільшився на 34%. Гривневі вклади домогосподарств зросли на 26,3%. Валютні вклади населення також зросли на 2,2% у доларовому еквіваленті. Завдяки активнішому зростанню гривневих вкладів рівень доларизації депозитів населення знизився за рік на 1,3 в. п. до 41,8%. Привабливіші процентні ставки за гривневими депозитами порівняно з валютними депозитами сприяли притоку коштів у вклади в національній валюті.

У 2020 році відчутно зменшилась вартість депозитів та кредитів, чому сприяло, зокрема, зниження Національним банком України облікової ставки з 13,5% на початок року до 6% на кінець року. Однак, дешеве рефінансування НБУ та надлишкова ліквідність банківської системи не повернули банкам високий апетит до ризикових вкладень. Урядові програми підтримки малого та середнього бізнесу сконцентрувалися на пільговому рефінансуванні старих кредитів банків. В корпоративному сегменті банки більше були зосереджені на списанні проблемних кредитів (NPL), ніж на видачі нових позик.

У вересні 2020 року міжнародне рейтингове агенство Fitch Ratings підтвердило довгострокові рейтинги дефолту емітента (РДЕ) України в іноземній та національній валютах на рівні «В» та стабільний прогноз. Також підтверджено рейтинг країни на рівні «В» і короткострокові РДЕ в іноземній та національній валютах підтверджено на рівні «В». У цей же період Standard & Poor's підтвердило довгостроковий та короткостроковий суверенний кредитний рейтинг України в іноземній та національній валютах на рівні «В/В», прогноз стабільний. Також, Standard & Poor's підтвердило рейтинг України за національною шкалою на рівні «uaA».

У 2020 році, з метою забезпечення чіткого розуміння цілей та коригування термінів трансформації державних банків, Кабінетом Міністрів України оновлено стратегічні принципи реформування банків державного сектору. Документом передбачено перегляд та подальше вдосконалення бізнес-моделі і операційної моделі діяльності.

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ДЕРЖАВНИЙ ОЩАДНИЙ БАНК УКРАЇНИ»

ПРИМІТКИ ДО КОНСОЛІДОВАНОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ (ПРОДОВЖЕННЯ) ЗА РІК, ЩО ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2020 РОКУ (у тисячах гривень)

Банк станом на 1 січня 2021 року є спеціалізованим ощадним банком та належить до системно важливих банків України. Банк посідає друге місце серед банків України за розміром активів і є другим за обсягами залучених коштів клієнтів.

Визначальними чинниками, що матимуть вплив на безперервну діяльність та успішну реалізацію Банком стратегії розвитку, залишаються:

- низька результативність протиепідеміологічних заходів та вакцинації, ризик введення жорсткого карантину;
- призупинення структурних та економічних реформ у державі;
- продовження співробітництва з міжнародними фінансовими організаціями на тлі значних обсягів погашень державного боргу;
- введення додаткових регулятивних вимог;
- монетарна політика НБУ;
- падіння ділової та споживчої активності бізнесу та населення;
- послаблення кредитоспроможності позичальників, зниження ліквідності забезпечення;
- ризик девальвації національної валюти;
- загострення конкуренції в банківській системі, зокрема серед державних банків;
- необхідність значних капітальних вкладень на розвиток та реінжиніринг банківських технологій та бізнес-моделі;
- можлива ескалація військових дій на сході держави, що може негативно вплинути на фінансовий стан окремих позичальників та Банку в цілому.

Управлінський персонал зосереджує увагу на підтримці стабільної діяльності Групи, що відповідає існуючим обставинам та наявній інформації. Однак, не виключена можливість виникнення зовнішніх факторів, які можуть мати негативний вплив на стабільність діяльності банківської системи загалом, а відтак і на результати діяльності та фінансовий стан Групи, характер та наслідки яких на поточний час визначити неможливо.

3. ОСНОВНІ ПРИНЦИПИ ОБЛІКОВОЇ ПОЛІТИКИ

(а) Заява про відповідність

Дана консолідована фінансова звітність була підготовлена відповідно до Міжнародних стандартів фінансової звітності (надалі – «МСФЗ») та тлумачень, випущених Радою з міжнародних стандартів бухгалтерського обліку (РМСБО) та вимог Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» № 996-XIV щодо складання фінансової звітності.

Принципи консолідації

Ця консолідована фінансова звітність включає фінансову звітність Банку та компаній, щодо яких Банк має владні повноваження, зазнає ризиків або має право на змінні результати діяльності та здатний впливати на ці результати через свої владні повноваження щодо цих компаній.

Консолідація дочірньої компанії розпочинається із дати, коли Група отримує контроль над дочірньою компанією, та припиняється, коли Група втрачає контроль над дочірньою компанією. Зокрема, доходи і витрати дочірньої компанії, придбаної або проданої протягом року, включаються до консолідованого звіту про прибутки і збитки та інший сукупний дохід, починаючи із дати отримання Групою контролю і до дати втрати Групою контролю над дочірньою компанією.

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ДЕРЖАВНИЙ ОЩАДНИЙ БАНК УКРАЇНИ»

ПРИМІТКИ ДО КОНСОЛІДОВАНОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ (ПРОДОВЖЕННЯ) ЗА РІК, ЩО ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2020 РОКУ (у тисячах гривень)

Прибуток і збиток та кожний компонент інших сукупних доходів розподіляються на власника Банку і неконтрольовані частки участі. Загальна сума сукупних доходів дочірньої компанії розподіляється на власника Банку і неконтрольовані частки участі, навіть якщо це призводить до виникнення у неконтрольованих часток участі від'ємного залишку.

У випадку необхідності у фінансову звітність дочірніх компаній вносяться коригування для приведення їхньої облікової політики у відповідність до облікової політики Групи. Усі внутрішньогрупові активи та зобов'язання, статті капіталу, доходи, витрати і потоки грошових коштів за операціями між членами Групи виключаються повністю під час консолідації.

Неконтрольована частка участі

Неконтрольована частка участі представлена як частка прибутків або збитків, а також чистих активів дочірньої компанії та компанії спеціального призначення, які не належать, прямо або опосередковано, акціонеру Банку.

Неконтрольована частка участі представлена окремо в консолідованому звіті про прибутки і збитки та інший сукупний дохід, а в консолідованому звіті про фінансовий стан – у складі капіталу, окремо від акціонерного капіталу материнської компанії.

(б) Принципи представлення

Дана консолідована фінансова звітність представлена у тисячах гривень, якщо не зазначено інше.

Дана консолідована фінансова звітність була підготовлена на основі принципу історичної собівартості, за винятком оцінки будівель та фінансових інструментів, які оцінюються за переоціненою або справедливою вартістю, відповідно, на кінець кожного звітного періоду, як викладено у положеннях облікової політики нижче. Історична собівартість звичайно визначається на основі справедливої вартості компенсації, сплаченої в обмін на товари та послуги.

При складанні консолідованої фінансової звітності за рік, що закінчився 31 грудня 2020 року, порівняльна інформація станом на 31 грудня 2019 року була приведена у відповідність, до переглянутого формату представлення консолідованого звіту про фінансовий стан, як зазначено в таблиці нижче:

	31 грудня 2019 року	Ефект від зміни представлення	31 грудня 2019 року (з врахуванням ефекту від зміни представлення)
Консолідований звіт про фінансовий стан станом на 31 грудня 2019 року			
Грошові кошти та їх еквіваленти	–	56 803 113	56 803 113
Готівкові кошти та рахунки у Національному банку України	36 692 395	(36 692 395)	–
Кошти в банках	20 223 301	(20 110 718)	112 583

(в) Функціональна валюта

Позиції, включені в консолідовану фінансову звітність Групи, виражені у валюті, що найкращим чином відповідає економічній сутності подій та умов, що стосуються Банку та його дочірньої компанії і компанії спеціального призначення («функціональна валюта»). Функціональною валютою та валютою подання даної консолідованої фінансової звітності є українська гривня. Всі значення заокруглені до цілих тисяч гривень, якщо не вказано інше.

Операції з іноземною валютою

Монетарні активи та зобов'язання, виражені в іноземних валютах, перераховуються в українську гривню за відповідними курсами обміну валют, які діють на звітну дату. Операції в іноземній валюті обліковуються за курсом обміну валют, встановленим на дату проведення операції. Усі отримані прибутки та збитки, які виникають у результаті такого перерахування, а також від розрахунків за операціями з іноземною валютою, включаються до складу чистого прибутку/(збитку) від операцій з іноземною валютою.

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ДЕРЖАВНИЙ ОЩАДНИЙ БАНК УКРАЇНИ»

ПРИМІТКИ ДО КОНСОЛІДОВАНОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ (ПРОДОВЖЕННЯ) ЗА РІК, ЩО ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2020 РОКУ (у тисячах гривень)

Офіційні курси гривні до іноземних валют на звітну дату, які використовувала Група при підготовці даної консолідованої фінансової звітності, були такими:

	31 грудня 2020 року	31 грудня 2019 року
Гривня / 1 долар США	28,2746	23,6862
Гривня / 1 євро	34,7396	26,422

(г) Взаємозалік

Фінансові активи та зобов'язання згортаються, а в консолідованому звіті про фінансовий стан відображається згорнутий залишок, якщо Група має юридичне право здійснювати залік відображених у консолідованому звіті про фінансовий стан сум та має намір або зробити взаємозалік, або реалізувати актив та погасити зобов'язання одночасно. Таке право на згортання (а) не повинне ставитися у залежність від майбутніх подій, і (б) повинне мати юридичну силу у всіх наступних обставинах: (I) в ході звичайної діяльності, (II) у разі невиконання зобов'язань (дефолту) та (III) у разі неплатоспроможності або банкрутства. Доходи і витрати не згортаються у консолідованому звіті про прибутки і збитки та інший сукупний дохід, за виключенням тих випадків, коли це вимагається або дозволяється МСФЗ або відповідним тлумаченням. При обліку передачі фінансового активу, яка не веде до припинення визнання такого активу, Група не згортає переданий актив та пов'язане з ним зобов'язання.

(д) Фінансові активи та фінансові зобов'язання

(і) Класифікація та оцінка фінансових активів та фінансових зобов'язань

Фінансові активи

При первісному визнанні фінансовий актив класифікується як такий, що оцінюється за амортизованою вартістю (AC), за справедливою вартістю через інший сукупний дохід (FVOCI) або за справедливою вартістю через прибуток або збиток (FVTPL).

Фінансовий актив оцінюється за амортизованою вартістю тільки у випадку, якщо він відповідає обом нижченаведеним умовам і не класифікований як оцінюваний за справедливою вартістю через прибуток або збиток (FVTPL):

- утримується в рамках бізнес-моделі, метою якої є утримання активів для отримання передбачених договором грошових потоків, і
- його договірні умови передбачають виникнення у встановлені терміни грошових потоків, які являють собою виплату виключно основної суми і процентів (SPPI тест) на непогашену частину основної суми.

Борговий інструмент оцінюється за справедливою вартістю через інший сукупний дохід (FVOCI), тільки у випадку, якщо він відповідає обом нижченаведеним умовам і не класифікований на розсуд Групи як оцінюваний за справедливою вартістю через прибуток або збиток (FVTPL):

- утримується в рамках бізнес-моделі, мета якої досягається як шляхом отримання передбачених договором грошових потоків, так і шляхом продажу фінансових активів, і
- його договірні умови передбачають виникнення у встановлені терміни грошових потоків, які являють собою виплату виключно основної суми і процентів (SPPI тест) на непогашену частину основної суми.

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ДЕРЖАВНИЙ ОЩАДНИЙ БАНК УКРАЇНИ»

ПРИМІТКИ ДО КОНСОЛІДОВАНОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ (ПРОДОВЖЕННЯ) ЗА РІК, ЩО ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2020 РОКУ (у тисячах гривень)

За борговими фінансовими активами, що оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід, прибутки та збитки визнаються в складі іншого сукупного доходу, за винятком таких статей, які визнаються у прибутку чи збитку так само, як і за фінансовими активами, що оцінюються за амортизованою вартістю:

- процентних доходів, розрахованих з використанням методу ефективного відсотка;
- очікуваних кредитних збитків (ECL) і сторно збитків від зменшення корисності; і
- прибутків та збитків від курсових різниць.

При припиненні визнання боргового фінансового активу, що оцінюється за справедливою вартістю через інший сукупний дохід, накопичені прибуток або збиток, раніше визнані у складі іншого сукупного доходу, перекласифіковуються зі складу власного капіталу в прибуток або збиток.

Всі фінансові активи, які не відповідають критеріям для їх оцінки за амортизованою вартістю або за справедливою вартістю через інший сукупний дохід, як описано вище, оцінюються за справедливою вартістю через прибуток або збиток.

При первісному визнанні інвестицій в інструменти капіталу, які не призначені для торгових операцій, Група може на власний розсуд прийняти рішення, без права його подальшого скасування, відображати подальші зміни їх справедливої вартості в складі іншого сукупного доходу. Такий вибір здійснюється для кожної інвестиції окремо. За такими інструментами капіталу прибутки та збитки ніколи не перекласифіковуються у чистий прибуток, а збиток від зменшення корисності у складі прибутку або збитку не визнається. Дивіденди визнаються в прибутку чи збитку, крім випадків, коли є очевидним, що вони являють собою повернення частини первісної вартості інвестиції, і в цьому випадку дивіденди визнаються в складі іншого сукупного доходу. При вибутті інвестиції накопичені прибутки та збитки, визнані у складі іншого сукупного доходу, переносяться до складу нерозподіленого прибутку.

Крім того, під час первісного визнання Група може на власний розсуд класифікувати, без права подальшої рекласифікації, фінансовий актив, який відповідає критеріям для оцінки за амортизованою вартістю або за справедливою вартістю через інший сукупний дохід, як оцінюваний за справедливою вартістю через прибуток або збиток, якщо це дозволить усунути або значно зменшити облікову невідповідність, яка виникла б в іншому випадку.

Рекласифікація фінансових інструментів здійснюється, коли Група змінює свою бізнес-модель. Рекласифікація інвестицій в інструменти капіталу не здійснюється.

Оцінка бізнес-моделі

Група здійснює оцінку мети бізнес-моделі, в рамках якої утримується актив, на рівні портфеля фінансових інструментів, оскільки це найкращим чином відображає спосіб управління бізнесом і надання інформації управлінському персоналу. При цьому Групою враховується така інформація:

- політики і цілі, встановлені для управління портфелем, а також реалізація зазначених політик на практиці. Зокрема, чи орієнтована стратегія управлінського персоналу на отримання процентного доходу, передбаченого договором, підтримку певної структури ставок відсотка, забезпечення відповідності термінів погашення фінансових активів строкам погашення фінансових зобов'язань, що використовуються для фінансування цих активів, або реалізацію грошових потоків шляхом продажу активів;
- яким чином оцінюється результативність портфеля і яким чином ця інформація повідомляється управлінському персоналу Групи;
- ризики, які впливають на результативність бізнес-моделі (і фінансових активів, утримуваних в рамках цієї бізнес-моделі), і яким чином здійснюється управління цими ризиками;
- яким чином винагороджуються менеджери, що здійснюють керівництво бізнесом – наприклад, чи залежить ця винагорода від справедливої вартості активів, якими вони управляють, або від отриманих ними від активів грошових потоків, передбачених договором; та

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ДЕРЖАВНИЙ ОЩАДНИЙ БАНК УКРАЇНИ»

ПРИМІТКИ ДО КОНСОЛІДОВАНОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ (ПРОДОВЖЕННЯ) ЗА РІК, ЩО ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2020 РОКУ (у тисячах гривень)

- частота, обсяг і терміни продажів в минулих періодах, причини таких продажів, а також очікування щодо майбутнього рівня продажів. Однак інформація про рівні продажів розглядається не ізольовано, а в рамках єдиного цілісного аналізу того, яким чином досягається заявлена Групою мета управління фінансовими активами і як реалізуються грошові потоки.

Фінансові активи, які утримуються для торгових операцій і управління якими здійснюється та результативність яких оцінюється на основі справедливої вартості, оцінюються за справедливою вартістю через прибуток або збиток, оскільки вони не утримуються ані з метою отримання передбачених договором грошових потоків, ані з метою як отримання передбачених договором грошових потоків, так і продажу фінансових активів.

Оцінка того, чи є передбачені договором грошові потоки виключно виплатою основної суми та процентів

Для цілей даної оцінки «основна сума» визначається як справедлива вартість фінансового активу при його первісному визнанні. «Проценти» визначаються як відшкодування за вартість грошей у часі, за кредитний ризик щодо основної суми, що залишається непогашеною протягом певного періоду часу, та за інші основні ризики і витрати, пов'язані з кредитуванням (наприклад, ризик ліквідності та адміністративні витрати), а також маржу прибутку.

При оцінці того, чи є передбачені договором грошові потоки виключно виплатами основної суми і процентів на непогашену частину основної суми («критерій SPPI»), Група аналізує договірні умови фінансового інструмента. Сюди входить оцінка того, чи містить фінансовий актив яку-небудь договірну умову, яка може змінити терміни або суму передбачених договором грошових потоків так, що фінансовий актив не буде відповідати аналізованій вимозі. При проведенні оцінки Група аналізує:

- умовні події, які могли б змінити суму або строки грошових потоків;
- умови, що мають ефект важеля (левередж);
- умови про дострокове погашення та пролонгацію терміну дії фінансового інструмента;
- умови, які обмежують вимоги Групи грошовими потоками від обумовлених активів.

Фінансові зобов'язання

Група класифікує свої фінансові зобов'язання як такі, що оцінюються за амортизованою вартістю.

(ii) Визнання та оцінка фінансових інструментів

Група визнає фінансові активи та зобов'язання у своєму консолідованому звіті про фінансовий стан тоді, коли він стає стороною контрактних зобов'язань стосовно даного інструменту. Стандартні операції з придбання та продажу фінансових активів та зобов'язань визнаються з використанням обліку за датою розрахунку.

Фінансові активи та зобов'язання первісно визнаються за справедливою вартістю. Витрати на проведення операції, які безпосередньо стосуються придбання або випуску даного фінансового активу або фінансового зобов'язання, додаються до суми справедливої вартості у випадку, якщо фінансовий актив чи фінансове зобов'язання оцінюються не за справедливою вартістю через прибуток або збиток. Витрати на проведення операції, які безпосередньо стосуються придбання або випуску фінансового активу або фінансового зобов'язання, що оцінюються за справедливою вартістю через прибуток або збиток, відносяться безпосередньо до прибутків та збитків.

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ДЕРЖАВНИЙ ОЩАДНИЙ БАНК УКРАЇНИ»

ПРИМІТКИ ДО КОНСОЛІДОВАНОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ (ПРОДОВЖЕННЯ) ЗА РІК, ЩО ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2020 РОКУ (у тисячах гривень)

Справедлива вартість – це ціна, яка була б отримана від продажу активу або сплачена за зобов'язанням при звичайній операції між учасниками ринку на дату оцінки. Найкращим свідченням справедливої вартості є ціна на активному ринку. Активний ринок – це ринок, на якому операції щодо активів і зобов'язань мають місце із достатньою частотою та в достатніх обсягах для того, щоб забезпечити інформацію щодо ціноутворення на постійній основі. Справедлива вартість фінансових інструментів, що торгуються на активному ринку, оцінюється як добуток ціни котирування на ринку за окремим активом або зобов'язанням та їх кількості, що утримується Групою. Цей принцип дотримується, навіть якщо звичайний денний обсяг торгів на ринку не є достатнім, щоб абсорбувати кількість інструментів, які утримуються Групою, і якщо заява на розміщення усієї позиції в межах однієї транзакції може вплинути на ціну котирування.

Найкращим свідченням справедливої вартості фінансового інструмента на момент первісного визнання є ціна операції (тобто справедлива вартість компенсації виплаченої або отриманої). У випадку, якщо справедлива вартість на момент первісного визнання відрізняється від ціни операції, то фінансовий інструмент обліковується на дату первісного визнання таким чином:

- за вартістю оцінки, якщо про справедливую вартість існують свідчення цін котирування на активному ринку для ідентичних активів або зобов'язань (тобто вхідні дані Рівня 1) або коли вона визначається на основі методики оцінки, яка використовує лише дані із ринків, які піддаються спостереженню. Група має визнавати різницю між справедливою вартістю на момент первісного визнання і ціною операції як прибуток або збиток;
- в усіх інших випадках за вартістю оцінки, з урахуванням коригування щодо перенесення на майбутні періоди різниці між справедливою вартістю на момент первісного визнання і ціною операції. Після первісного визнання Група визнає цю перенесену на майбутні періоди різницю як прибуток або збиток у тій мірі, в якій він виникає у результаті зміни фактору (включно із фактором часу), який би учасники ринку враховували під час визначення ціни активу або зобов'язання.

Будь-які прибутки або збитки від первісного визнання фінансових інструментів, отриманих від акціонера, визнаються у складі власного капіталу.

Облікова політика для подальшої переоцінки фінансових активів та фінансових зобов'язань розкривається нижче у відповідних розділах облікової політики.

Для цілей консолідованої фінансової звітності оцінки справедливої вартості розподіляються за категоріями на Рівні 1, 2 або 3 у залежності від того, наскільки вхідні дані, використані для оцінок справедливої вартості, піддаються спостереженню, і важливості таких вхідних даних для оцінки справедливої вартості у цілому, які можна викласти таким чином:

- вхідні дані Рівня 1 являють собою ціни котирування (без коригування) на активних ринках на ідентичні активи або зобов'язання, до яких Група може мати доступ на дату оцінки;
- вхідні дані Рівня 2 являють собою вхідні дані (окрім цін котирування, віднесених до Рівня 1), які можна спостерігати для активу чи зобов'язання, прямо або опосередковано; та
- вхідні дані Рівня 3 являють собою вхідні дані для активу чи зобов'язання, яких немає у відкритому доступі.

Витрати на проведення операції – це притаманні витрати, що безпосередньо пов'язані із придбанням, випуском або вибуттям фінансового інструмента. Притаманні витрати – це витрати, що не були б понесені, якби операція не здійснювалась. Витрати на проведення операції включають виплати та комісійні, сплачені агентам (у тому числі працівникам, які виступають у якості торгових агентів), консультантам, брокерам та дилерам; збори, які сплачуються регулюючим органам та фондовим біржам, а також податки та збори, що стягуються при перереєстрації права власності. Витрати на проведення операції не включають премій або дисконтів за борговими зобов'язаннями, витрат на фінансування, внутрішніх адміністративних витрат чи витрат на зберігання.

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ДЕРЖАВНИЙ ОЩАДНИЙ БАНК УКРАЇНИ»

ПРИМІТКИ ДО КОНСОЛІДОВАНОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ (ПРОДОВЖЕННЯ) ЗА РІК, ЩО ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2020 РОКУ (у тисячах гривень)

(iii) Припинення визнання фінансових активів та зобов'язань

Фінансові активи

Група припиняє визнання фінансового активу тільки тоді, коли закінчився строк дії прав на отримання потоків грошових коштів від даного активу, або коли Група передала усі істотні ризики та винагороди від володіння активом іншій стороні.

Якщо Група в основному передає всі ризики та вигоди від володіння фінансовим активом, то Група припиняє визнання фінансового активу та окремо визнає як активи або зобов'язання всі права та обов'язки, створені або збережені при передаванні. Якщо Група зберігає усі істотні ризики та винагороди від володіння переданим активом, вона продовжує визнавати фінансовий актив.

У випадках коли Група в основному не передає й не зберігає за собою всіх ризиків та вигід від володіння фінансовим активом, то Група з'ясовує, чи залишився за нею контроль над фінансовим активом. Якщо контроль за Групою не залишився, то вона припиняє визнання фінансового активу та окремо визнає як активи або зобов'язання всі права та обов'язки, створені або збережені при передаванні. А якщо контроль залишився за Групою, то вона продовжує визнавати фінансовий актив у обсязі своєї подальшої участі у фінансовому активі.

При припиненні визнання фінансового активу у всій повноті, різниця між балансовою вартістю активу та сумою отриманої винагороди (включаючи всі одержані нові активи мінус усі прийняті нові зобов'язання) та накопиченими прибутками чи збитками, що були визнані в інших сукупних доходах та накопичені в капіталі, визнається у прибутках та збитках.

При припиненні визнання фінансового активу іншим чином, ніж у всій повноті (наприклад, коли Група зберігає можливість викупити частину переданого активу чи зберігає залишкову участь, внаслідок якої не зберігаються усі істотні ризики та винагороди від володіння активом, та продовжує контролювати даний актив) Група розподіляє попередню балансову вартість фінансового активу між частиною, що вона продовжує визнавати пропорційно своїй участі, та частиною, яку більше не визнає, відповідно до справедливої вартості кожної з частин на дату передачі активу. Різниця між балансовою вартістю, розподіленою на частину активу, що більше не визнається, і сумою отриманої винагороди за частину активу, що більше не визнається, та розподіленими на неї накопиченими прибутками чи збитками, що були визнані в інших сукупних доходах та накопичені в капіталі, визнається у консолідованому звіті про прибутки і збитки та інший сукупний дохід. Накопичені прибутки чи збитки, що були визнані в інших сукупних доходах та накопичені в капіталі, розподіляються між частиною, що продовжує визнаватися, та частиною, що більше не визнається, відповідно до справедливої вартості кожної з частин.

Фінансові зобов'язання

Фінансове зобов'язання перестає визнаватися тоді, коли воно виконане, анульоване або закінчився строк його дії.

У випадку, коли існуюче фінансове зобов'язання замінюється іншим від того самого кредитора на істотно інших умовах або в умови існуючого зобов'язання вносяться істотні зміни, така заміна або модифікація трактується як припинення визнання первісного зобов'язання та визнання нового зобов'язання, а різниця відповідної балансової вартості визнається у складі консолідованого звіту про прибутки і збитки та інший сукупний дохід (див. Примітку 3 (д)(iv)).

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ДЕРЖАВНИЙ ОЩАДНИЙ БАНК УКРАЇНИ»

ПРИМІТКИ ДО КОНСОЛІДОВАНОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ (ПРОДОВЖЕННЯ) ЗА РІК, ЩО ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2020 РОКУ (у тисячах гривень)

(iv) Модифікація фінансових активів і фінансових зобов'язань

Фінансові активи

Якщо умови фінансового активу змінюються, Група оцінює, чи відрізняються значно грошові потоки за таким модифікованим активом, тобто чи відрізняються значно потоки грошових коштів за первісним фінансовим активом і потоки грошових коштів за модифікованим активом або фінансовим активом, що його замінив. Якщо грошові потоки відрізняються значно («значна модифікація умов»), то вважається, що строк дії прав на передбачені договором грошові потоки за первісним фінансовим активом закінчився. У цьому випадку визнання первісного фінансового активу припиняється, а новий фінансовий актив визнається в обліку за справедливою вартістю плюс всі дозволені витрати на здійснення операції. Всі комісії, отримані в рамках модифікації, обліковуються таким чином:

- комісії, що враховуються для визначення справедливої вартості нового активу та комісії, що являють собою відшкодування дозволених витрат на здійснення операції, включаються до первісної оцінки активу; і
- інші комісії, включаються до прибутку або збитку як прибуток або збиток від припинення визнання.

Зміни величини грошових потоків за існуючими фінансовими активами або фінансовими зобов'язаннями не вважаються модифікацією умов, якщо вони є наслідком поточних умов договору.

Модифікація умов вважається суттєвою, якщо змінюється валюта фінансового активу, відбувається зміна дебітора, поєднання двох або більше фінансових активів та навпаки, зміна виду фінансового інструменту. Модифікація умов є несуттєвою, якщо змінюється розмір номінальної процентної ставки, графік погашення, подовження терміну погашення.

Якщо модифікація фінансового активу, оціненого за амортизованою вартістю чи за справедливою вартістю через інший сукупний дохід, не тягне за собою припинення визнання фінансового активу, то Група спочатку здійснює перерахунок валової балансової вартості фінансового активу за первісною ефективною ставкою відсотка за активом і визнає результуюче коригування як прибуток або збиток від модифікації у прибутку або збитку. Понесені витрати та комісії й отримані комісії коригують балансову вартість модифікованого фінансового активу й амортизуються протягом строку дії модифікованого фінансового активу.

Фінансові зобов'язання

Якщо договірні умови за зобов'язаннями переглядаються або змінюються, Група враховує їх як анулювання первісного фінансового зобов'язання та визнання нового фінансового зобов'язання, якщо зміна умов є істотною. Зміна умов вважається істотною, якщо дисконтована теперішня вартість грошових потоків відповідно до нових умов, в тому числі будь-які сплачені мита за вирахуванням отриманих платежів та дисконтованих за первісною ефективною ставкою відсотка, щонайменше на 10 відсотків відрізняється від теперішньої вартості решти грошових потоків первинного фінансового зобов'язання. Якщо зміна умов враховується як анулювання первинного боргу, будь-які витрати або понесені збори, відображаються у звіті про прибутки та збитки на дату анулювання. Якщо зміна не враховується як анулювання боргу, будь-які понесені витрати або комісії коригують балансову вартість зобов'язання та амортизуються протягом строку дії зміненого зобов'язання.

(v) Знецінення фінансових активів

Група визнає резерв за очікуваними кредитними збитками за всіма борговими фінансовими активами, які обліковуються за амортизованою вартістю або справедливою вартістю через інший сукупний дохід, а також зобов'язаннями з надання позик та договорами фінансових гарантій (далі разом – фінансові інструменти). За інструментами капіталу зменшення корисності не визнається.

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ДЕРЖАВНИЙ ОЩАДНИЙ БАНК УКРАЇНИ»

ПРИМІТКИ ДО КОНСОЛІДОВАНОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ (ПРОДОВЖЕННЯ) ЗА РІК, ЩО ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2020 РОКУ (у тисячах гривень)

Група визначає резерви під очікувані кредитні збитки в сумі, що дорівнює очікуваним кредитним збиткам за весь строк дії інструмента, за винятком таких інструментів, за якими сума визнаного резерву буде дорівнювати очікуваним кредитним збиткам за 12 місяців:

- боргові інвестиційні цінні папери, якщо було визначено, що вони мають низький кредитний ризик станом на звітну дату; та
- інші фінансові інструменти (крім чистих сум інвестицій у фінансову оренду), за якими з моменту первісного визнання не відбулося значного збільшення кредитного ризику.

Очікувані кредитні збитки за 12 місяців – це частина очікуваних кредитних збитків внаслідок подій дефолту за фінансовим інструментом, можливих протягом 12 місяців після звітної дати.

Очікувані кредитні збитки за весь строк дії інструмента – це очікувані кредитні збитки, що виникають внаслідок усіх можливих випадків дефолту протягом усього очікуваного строку дії фінансового інструмента.

Подання резерву під очікувані кредитні збитки в консолідованому звіті про фінансовий стан

Резерви під очікувані кредитні збитки представлені в консолідованому звіті про фінансовий стан таким чином:

- *фінансові активи, що оцінюються за амортизованою вартістю*: як зменшення валової балансової вартості цих активів;
- *зобов'язання з надання кредитів і договори фінансової гарантії*: як резерв у складі інших зобов'язань;
- *боргові інструменти, що оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід*: резерв під очікувані збитки визнається в іншому сукупному доході й не зменшує балансової вартості фінансового активу, зазначеної у консолідованому звіті про фінансовий стан.

Списання кредитів

Кредити і боргові цінні папери списуються (частково або повністю), якщо Група не може обґрунтовано очікувати відшкодування фінансового активу в цілому або його частини, за рішенням Правління. Списання кредитів відбувається після того, як керівництво використало усі можливості щодо повернення сум заборгованості Групи та після продажу всього наявного забезпечення за кредитом. Подальше відшкодування раніше списаних сум визнається як інші доходи в консолідованому звіті про прибутки і збитки та інший сукупний дохід в період відшкодування.

(е) Грошові кошти та їхні еквіваленти

Грошові кошти та їхні еквіваленти включають готівку в касі, необмежені у використанні залишки на кореспондентських рахунках у Національному банку України та інших банках, кошти, надані банкам країн, які входять до Організації економічного співробітництва та розвитку («ОЕСР») та інших країн, які можуть бути вільно конвертовані у відповідну суму грошових коштів протягом трьох місяців з дати визнання, за винятком гарантійних депозитів для операцій з пластиковими картками.

(є) Кошти в банках

У процесі своєї звичайної діяльності Група надає кредити або розміщує депозити в інших банках на певні проміжки часу. Кошти в банках первісно визнаються за справедливою вартістю з урахуванням витрат на проведення операції. Кошти в банках зі встановленим терміном погашення оцінюються за амортизованою вартістю з використанням методу ефективного відсотка. Кошти, що не мають встановленого терміну погашення, оцінюються за амортизованою вартістю, виходячи зі строків погашення, визначених керівництвом. Кошти в банках обліковуються за вирахуванням резерву під очікувані кредитні збитки.

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ДЕРЖАВНИЙ ОЩАДНИЙ БАНК УКРАЇНИ»

ПРИМІТКИ ДО КОНСОЛІДОВАНОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ (ПРОДОВЖЕННЯ) ЗА РІК, ЩО ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2020 РОКУ (у тисячах гривень)

(ж) Кредити, надані клієнтам

Кредити, надані клієнтам, являють собою фінансові активи, які не є похідними фінансовими інструментами, з фіксованими або визначеними платежами погашення основної суми боргу та процентами на непогашену суму боргу, окрім тих, які були класифіковані в інші категорії фінансових активів.

Підчас первісного визнання кредити оцінюються в залежності від результатів тестування грошових потоків (SPPI тест). Кредити, надані клієнтам оцінюються:

- за амортизованою вартістю з використанням методу ефективного відсотка за вирахуванням резервів під очікувані кредитні збитки;
- за справедливою вартістю через прибуток або збиток. У такому випадку очікувані кредитні збитки не визнаються.

Кредити, надані клієнтам, відображені в консолідованому звіті про фінансовий стан, включають:

- кредити, надані клієнтам, що оцінюються за амортизованою вартістю; такі кредити початково оцінюються за справедливою вартістю з урахуванням прямих притаманних витрат на операцію, та в подальшому оцінюються за амортизованою вартістю з використанням методу ефективного відсотка;
- кредити, надані клієнтам, що оцінюються за справедливою вартістю через прибуток або збиток у зв'язку із непроходженням SPPI тесту; такі кредити оцінюються за справедливою вартістю з відображенням результату одразу в прибутках або збитках; та
- чисті суми інвестицій у фінансову оренду.

Придбані або створені знецінені фінансові активи – це активи, що є знеціненими на дату первісного визнання. Первісно такі активи оцінюються за справедливою вартістю. Очікувані кредитні збитки за створеними знеціненими фінансовими кредитами визнаються протягом усього строку дії фінансового інструменту як кумулятивні зміни в очікуваних кредитних збитках протягом усього строку дії фінансового активу з використанням ставки ефективного відсотка, скоригованої на кредитний ризик.

(з) Інвестиції

Стаття «Інвестиції» консолідованого звіту про фінансовий стан включає:

- боргові цінні папери, що оцінюються за амортизованою вартістю;
- боргові цінні папери, що обов'язково оцінюються за FVTPL (включає гібридний інструмент із вбудованим деривативом);
- боргові цінні папери, що оцінюються за FVOCI; і
- дольові інвестиційні цінні папери, що класифікуються на розсуд Групи в категорію оцінки за FVOCI.

Інвестиції, що оцінюються за амортизованою вартістю

Інвестиції, що оцінюються за амортизованою вартістю, являють собою інвестиції в боргові цінні папери, які утримуються у рамках бізнес-моделі, мета якої досягається шляхом отримання договірних грошових потоків, які є виключно платежами у рахунок основної суми боргу та процентів на непогашену частину основної суми.

Після первісного визнання ці інвестиції, оцінюються за амортизованою вартістю з використанням методу ефективного відсотка. Інвестиції, що оцінюються за амортизованою вартістю, відображаються за вирахуванням резервів під очікувані кредитні збитки.

Інвестиції за амортизованою вартістю включають депозитні сертифікати «овернайт».

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ДЕРЖАВНИЙ ОЩАДНИЙ БАНК УКРАЇНИ»

ПРИМІТКИ ДО КОНСОЛІДОВАНОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ (ПРОДОВЖЕННЯ) ЗА РІК, ЩО ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2020 РОКУ (у тисячах гривень)

Інвестиції, що оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід

Інвестиції, що оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід, являють собою інвестиції в боргові цінні папери, які утримуються у рамках бізнес-моделі, мета якої досягається як шляхом отримання договірних грошових потоків, які є виключно платежами у рахунок основної суми боргу та процентів на непогашену частину основної суми, так і шляхом продажу. Такі боргові цінні папери первісно визнаються за справедливою вартістю плюс витрати на проведення операції.

Надалі цінні папери оцінюються за справедливою вартістю з віднесенням результату переоцінки до іншого сукупного доходу, за винятком збитку від знецінення, прибутків або збитків від операцій з іноземною валютою та процентних доходів, нарахованих з використанням методу ефективного відсотка, що визнаються безпосередньо у консолідованому звіті про прибутки і збитки та інший сукупний дохід. Під час продажу прибутку/(збитку), раніше відображений у капіталі, відображається у консолідованому звіті про прибутки і збитки та інший сукупний дохід. При припиненні визнання інвестицій, що оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід, накопичені прибуток або збиток, раніше визнані у складі іншого сукупного доходу, перекласифіковується зі складу власного капіталу в прибуток або збиток (Див. Примітку 3 (д)(і)).

Інвестиції, що оцінюються за справедливою вартістю через прибуток або збиток

Інвестиції, що оцінюються за справедливою вартістю через прибуток або збиток, являють собою інвестиції в боргові цінні папери, які не відповідають критеріям щодо їх подальшої оцінки за амортизованою вартістю або за справедливою вартістю через інший сукупний дохід. Витрати на операції з придбання таких інвестицій відображаються у консолідованому звіті про прибутки і збитки та інший сукупний дохід на момент їх здійснення.

Інструменти капіталу

Група прийняла рішення, без права його подальшого скасування, визнавати зміни справедливої вартості інвестицій в інструменти капіталу у складі іншого сукупного доходу. Такий вибір здійснювався для кожної інвестиції окремо. За інвестиціями в інструменти капіталу зменшення корисності не визнається.

(и) Похідні фінансові інструменти

У ході звичайної господарської діяльності Група укладає різноманітні договори щодо похідних фінансових інструментів, включаючи угоди, які укладаються Групою на купівлю-продаж та обмін (конвертацію) іноземної валюти з іншими банками, та валютні свопи, призначені для управління валютним ризиком та ризиком ліквідності, а також для цілей торгівлі. Похідні фінансові інструменти первісно оцінюються за справедливою вартістю на дату укладання договору з подальшою переоцінкою до їх справедливої вартості на кожну звітну дату. Всі похідні фінансові інструменти відображаються як активи, коли їх справедлива вартість додатна, і як зобов'язання, коли їх справедлива вартість від'ємна. Похідні фінансові інструменти включаються в консолідований звіт про фінансовий стан до складу фінансових активів та зобов'язань за справедливою вартістю через прибуток або збиток або, якщо сума залишку несуттєва, до складу інших активів або інших зобов'язань. Прибутки та збитки за такими інструментами включаються у консолідований звіт про прибутки і збитки та інший сукупний дохід до складу чистого прибутку/(збитку) від фінансових активів і зобов'язань за справедливою вартістю через прибуток або збиток. Похідні фінансові інструменти, що використовуються Групою, не призначені для хеджування і не кваліфікуються для обліку хеджування.

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ДЕРЖАВНИЙ ОЩАДНИЙ БАНК УКРАЇНИ»

ПРИМІТКИ ДО КОНСОЛІДОВАНОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ (ПРОДОВЖЕННЯ) ЗА РІК, ЩО ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2020 РОКУ (у тисячах гривень)

Вбудовані похідні фінансові інструменти

Вбудований похідний фінансовий інструмент, який є компонентом гібридного (комбінованого) інструменту з основним інструментом, що є фінансовим активом, не відокремлюється, а обліковується у складі такого комбінованого фінансового інструменту, класифікованого в цілому як фінансовий інструмент, який оцінюється за справедливою вартістю через прибутки або збитки. Вбудовані похідні фінансові інструменти представлені у звіті про фінансовий стан разом з основним договором в статті «Інвестиції».

(і) Кошти банків, рахунки клієнтів, субординований борг, випущені єврооблігації та інші запозичені кошти

Кошти банків, рахунки клієнтів, субординований борг, випущені єврооблігації та інші запозичені кошти первісно визнаються за справедливою вартістю плюс витрати на проведення операції. У подальшому, відповідні суми відображаються за амортизованою вартістю, а будь-яка різниця між чистими надходженнями та вартістю погашення визнається у консолідованому звіті про прибутки і збитки та інший сукупний дохід протягом строку відповідного зобов'язання з використанням методу ефективного відсотка. Кошти, для яких не встановлені фіксовані строки погашення, оцінюються за амортизованою вартістю на основі очікуваних строків погашення.

(й) Видані гарантії та акредитиви

Видані фінансові гарантії та акредитиви

Видані Групою фінансові гарантії та акредитиви являють собою забезпечення виплат кредитору, які гарантують отримання ним конкретних сум у разі неспроможності дебітора виконати свої зобов'язання за первісними або зміненими умовами боргового інструменту. Такі видані фінансові гарантії та акредитиви первісно визнаються за справедливою вартістю.

У подальшому вони обліковуються за вартістю, яка є більшою з:

- суми оціночного резерву під очікувані кредитні збитки, визнаного відповідно до МСФЗ 9; або
- суми справедливої вартості за вирахуванням накопиченого доходу, визнаного відповідно до МСФЗ 15 «Виручка за договором з покупцем».

Для інших зобов'язань з надання кредиту Група визнає резерв під очікувані кредитні збитки.

Зобов'язання, визнані щодо виданих фінансових гарантій та випущених зобов'язань з надання кредитів, включені до складу інших зобов'язань.

Видані гарантії виконання

Гарантії виконання є договорами, які передбачають виплату компенсації на користь однієї з сторін, у випадку не виконання зобов'язань іншою стороною. Гарантії виконання не є фінансовими інструментами. Гарантії виконання первісно визнаються за справедливою вартістю, що підтверджується сумою отриманої комісії за її надання, яка в подальшому амортизується на комісійні доходи Групи від позабалансових операцій прямолінійним методом протягом строку дії гарантії виконання.

В подальшому гарантії виконання оцінюються за більшим з двох значень: сумою амортизованої комісії та резерву під відшкодування можливих втрат за наданою гарантією виконання.

(к) Процентні доходи та процентні витрати

Ефективна ставка відсотка

Процентні доходи і процентні витрати визнаються у прибутку або збитку з використанням методу ефективного відсотка. Ефективна ставка відсотка – це ставка, за якою розрахункові майбутні грошові

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ДЕРЖАВНИЙ ОЩАДНИЙ БАНК УКРАЇНИ»

ПРИМІТКИ ДО КОНСОЛІДОВАНОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ (ПРОДОВЖЕННЯ) ЗА РІК, ЩО ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2020 РОКУ (у тисячах гривень)

виплати або надходження протягом очікуваного терміну дії фінансового інструмента дисконтуються точно до:

- валової балансової вартості фінансового активу; або
- амортизованої вартості фінансового зобов'язання.

При розрахунку ефективної ставки відсотка для придбаних або створених фінансових інструментів, які не є кредитно-знеціненими активами, Група оцінює майбутні грошові потоки з урахуванням всіх контрактних умов фінансових інструментів, але не очікувані кредитні збитки. Для придбаних або створених фінансових активів, що є кредитно-знеціненими, розраховується відкоригована на кредитний ризик ефективна ставка відсотка з використанням оцінених майбутніх грошових потоків, включаючи очікувані кредитні збитки.

Розрахунок ефективної ставки відсотка включає витрати на операції, а також винагороди і суми, виплачені або отримані, які є невід'ємною частиною ефективної ставки відсотка. Витрати на проведення операції включають додаткові витрати, що безпосередньо відносяться до придбання або випуску фінансового активу чи фінансового зобов'язання.

Амортизована вартість і валова балансова вартість

Амортизована вартість фінансового активу або фінансового зобов'язання – це сума, в якій оцінюється фінансовий актив або фінансове зобов'язання при первісному визнанні, мінус платежі в рахунок основної суми боргу, плюс або мінус величина накопиченої амортизації різниці між указаною початковою сумою і сумою до виплати при настанні терміну погашення, розрахованої з використанням методу ефективного відсотка, і стосовно до фінансових активів, скоригована з урахуванням резерву під збитки.

Валова балансова вартість фінансового активу – це амортизована вартість фінансового активу до коригування на величину резерву під збитки.

Розрахунок процентних доходів та витрат

Ефективна ставка відсотка за фінансовим активом або фінансовим зобов'язанням розраховується при первісному визнанні фінансового активу або фінансового зобов'язання. При розрахунку процентного доходу і витрат ефективна ставка відсотка застосовується до величини валової балансової вартості активу (коли актив не є кредитно-знеціненим) або амортизованої вартості зобов'язання. Ефективна ставка відсотка переглядається в результаті періодичної переоцінки потоків грошових коштів за інструментами з плаваючою ставкою відсотка з метою відображення зміни ринкових ставок відсотка. Однак за фінансовими активами, які стали кредитно-знеціненими після первісного визнання, процентний дохід розраховується із застосуванням ефективної ставки відсотка до амортизованої вартості фінансового активу. Якщо фінансовий актив більше не є кредитно-знеціненим, то розрахунок процентного доходу знову проводиться на основі валової балансової вартості.

За фінансовими активами, які були кредитно-знеціненими при первісному визнанні, процентний дохід розраховується шляхом застосування ефективної ставки відсотка, скоригованої з урахуванням кредитного ризику, до величини амортизованої вартості фінансового активу. Розрахунок процентного доходу за такими активів не здійснюється на основі валової балансової вартості, навіть якщо кредитний ризик за ними у подальшому зменшиться.

(л) Комісійні доходи та витрати

Комісійні доходи і витрати, які є невід'ємною частиною ефективної ставки відсотка за фінансовим активом або фінансовим зобов'язанням, включаються до розрахунку ефективної ставки відсотка.

Інші комісійні доходи, включаючи комісію за обслуговування рахунків, винагороду за послуги з управління інвестиціями, комісійні винагороди з продажів, комісії за розміщення й організацію синдикованого кредиту, визнаються по мірі надання відповідних послуг. Якщо відсутня висока ймовірність того, що в рамках зобов'язання з надання кредиту він буде виданий позичальнику, то

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ДЕРЖАВНИЙ ОЩАДНИЙ БАНК УКРАЇНИ»

ПРИМІТКИ ДО КОНСОЛІДОВАНОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ (ПРОДОВЖЕННЯ) ЗА РІК, ЩО ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2020 РОКУ (у тисячах гривень)

комісійні платежі за надання кредиту визнаються рівномірно протягом строку дії зобов'язання з надання кредиту.

Інші комісійні витрати включають, головним чином, витрати за супровід угоди й обслуговування, які відносяться на витрати по мірі отримання відповідних послуг.

(м) Інвестиційна нерухомість

Інвестиційна нерухомість – це нерухомість (земля чи будівлі, або частина будівлі), на яку звернено стягнення відповідно до законодавства України, утримується згідно угоди про операційну оренду з метою отримання орендних платежів. Інвестиційна нерухомість первісно визнається за собівартістю, подальший облік здійснюється за справедливою вартістю.

(н) Основні засоби та нематеріальні активи

Основні засоби та нематеріальні активи (окрім будівель та нерухомості на стадії будівництва) відображаються за історичною вартістю, за вирахуванням накопиченої амортизації та визнаного збитку від знецінення, якщо такий є.

Амортизація активів незавершеного будівництва та тих, які не введені в експлуатацію, починається з моменту, коли активи готові до їхнього використання за призначенням.

Нарахування амортизації основних засобів та нематеріальних активів (крім незавершеного будівництва та активів, які не уведені в експлуатацію) починається з першого числа місяця, наступного за звітним, у якому об'єкт основних засобів і нематеріальних активів став придатним для корисного використання (експлуатації), і припиняється, починаючи з першого числа місяця, наступного за місяцем вибуття об'єкта основних засобів і нематеріальних активів.

Амортизація основних засобів та нематеріальних активів нараховується на історичну (переоцінену) вартість основних засобів та нематеріальних активів з метою поступового списання протягом очікуваного строку корисного використання. Вона нараховується за прямолінійним методом з використанням таких щорічних ставок:

Будівлі	0,7%-5%
Меблі, офісне обладнання та транспортні засоби	5%-33%
Нематеріальні активи	10%-17%

У 2020 та 2019 роках строки корисного використання основних засобів та нематеріальних активів переглядалися, але не були змінені.

Вартість поліпшення орендованого майна амортизується протягом строку оренди відповідного об'єкту. Витрати на ремонтні та відновлювальні роботи основних засобів відображаються у тому періоді, коли вони понесені, та включаються до статті операційних витрат. Витрати на поліпшення капіталізуються на момент їхнього здійснення.

Об'єкт основних засобів та нематеріальних активів припиняє визнаватися після вибуття або коли більше не очікується отримання майбутніх економічних вигід від продовження використання цього активу.

Результат від реалізації основних засобів, який розраховується як різниця між сумою отриманих коштів і балансовою вартістю активів, визнається у консолідованому звіті про прибутки і збитки та інший сукупний дохід.

Група прийняла модель переоцінки для наступного відображення вартості будівель та нерухомості на стадії будівництва. Будівлі та нерухомість на стадії будівництва відображаються у консолідованому звіті про фінансовий стан за їх переоціненою вартістю, яка становить справедливую вартість на дату переоцінки, визначену на підставі ринкових доказів у процесі оцінки, здійсненої професійними експертами з оцінки, за вирахуванням будь-якої подальшої накопиченої амортизації та наступних накопичених збитків від знецінення. Переоцінки здійснюються з достатньою регулярністю, щоб

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ДЕРЖАВНИЙ ОЩАДНИЙ БАНК УКРАЇНИ»

ПРИМІТКИ ДО КОНСОЛІДОВАНОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ (ПРОДОВЖЕННЯ) ЗА РІК, ЩО ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2020 РОКУ (у тисячах гривень)

запобігти існуванню значних розбіжностей між балансовою та справедливою вартістю на дату консолідованого звіту про фінансовий стан.

Будь-яке зростання вартості за рахунок переоцінки зазначених будівель та нерухомості на стадії будівництва відображається як збільшення резерву переоцінки будівель, за винятком сторнування раніше списаних під час переоцінок сум, які відносяться до даного конкретного об'єкту і які раніше було визнано як витрати. В такому випадку збільшення вартості визнається як дохід у консолідованому звіті про прибутки і збитки та інший сукупний дохід в межах попередньої уцінки. Зменшення балансової вартості внаслідок переоцінки цих основних засобів визнається у складі витрат в розмірі, який перевищує суму резерву переоцінки (якщо такий є), створеного в результаті попередніх переоцінок даного активу. Зменшення відображається безпосередньо в капіталі у складі резерву переоцінки будівель та нерухомості на стадії будівництва у розмірі наявного кредитового залишку, що стосується даного активу.

Під час проведення переоцінки об'єктів будівель та нерухомості на стадії будівництва накопичена амортизація вираховується з первісної (переоціненої) вартості об'єкта основних засобів, а отримана на нетто-основі балансова вартість переоцінюється до справедливої вартості. При подальшому продажу або вибутті переоціненої нерухомості відповідний залишок переоцінки у резерві переоцінки будівель переноситься безпосередньо до нерозподіленого прибутку.

Амортизація переоцінених будівель визнається у консолідованому звіті про прибутки і збитки та інший сукупний дохід.

Балансова вартість основних засобів та нематеріальних активів (крім будівель та нерухомості на стадії будівництва) переглядається на кожну звітну дату з метою визначення можливого перевищення балансової вартості над вартістю відновлення. Якщо балансова вартість активів перевищує очікувану вартість відновлення, їх балансова вартість знижується до вартості відновлення. Збиток від знецінення визнається у відповідному періоді як збитки у консолідованому звіті про прибутки і збитки та інший сукупний дохід. Після визнання збитку від знецінення амортизація основних засобів коригується в майбутніх періодах з метою розподілення переглянутої вартості активів, за вирахуванням їхньої ліквідаційної вартості (якщо вона існує), на систематичній основі протягом строку їхнього корисного використання.

(о) Оренда

Операційна оренда

Договір або частина договору є орендою, якщо передається право контролювати використання базового активу протягом певного періоду в обмін на компенсацію. Оренда активів, за якою ризики та винагороди, пов'язані з правом власності на актив, фактично залишаються у орендодавця, класифікується як операційна оренда. На дату початку оренди орендар оцінює актив з права користування за собівартістю, яка складається із суми первісної оцінки орендного зобов'язання, будь-яких орендних платежів, здійснених на або до дати початку оренди, за вирахуванням будь-яких первісних прямих витрат, понесених орендарем та витрат, які будуть понесені, що вимагається умовами оренди. У подальшому орендар, застосовуючи модель собівартості, оцінює актив з права користування за вирахуванням амортизації та будь-яких накопичених збитків від зменшуючи корисності. На дату початку оренди орендар оцінює орендне зобов'язання за теперішньою вартістю орендних платежів, не сплачених на таку дату. Для розрахунку теперішньої вартості орендних платежів орендар застосовує ставку додаткових запозичень, якщо процентна ставка, закладена у договорі оренди, не може бути легко визначена. Після дати початку оренди орендар визнає проценти за зобов'язанням з оренди.

Група застосовує звільнення від визнання відносно короткострокової оренди, та до договорів оренди активів з низькою вартістю. Орендні платежі з короткострокової оренди та оренди активів, за якою базовий актив є малоцінним, визнаються витратами з оренди прямолінійним методом впродовж строку оренди (Примітка 4).

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ДЕРЖАВНИЙ ОЩАДНИЙ БАНК УКРАЇНИ»

ПРИМІТКИ ДО КОНСОЛІДОВАНОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ (ПРОДОВЖЕННЯ) ЗА РІК, ЩО ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2020 РОКУ (у тисячах гривень)

Фінансова оренда

Коли Група виступає в ролі орендодавця за договором оренди, за яким орендарю передаються всі ризики та вигоди від володіння активом, то такий актив класифікується як фінансова оренда та дебіторська заборгованість, яка дорівнює вартості чистих інвестицій в оренду, та відображається у складі кредитів клієнтам.

(п) Оподаткування

Витрати з податку на прибуток представляють собою суму витрат з поточного та відстроченого податків.

Поточний податок

Поточний податок залежить від оподатковуваного прибутку за рік. Оподатковуваний прибуток відрізняється від чистого прибутку, відображеного у консолідованому звіті про прибутки і збитки та інший сукупний дохід, оскільки не включає статті доходів або витрат, які оподатковуються або відносяться на витрати у інші роки, а також не включає статті, які ніколи не оподатковуються і не відносяться на витрати. Зобов'язання Групи за поточними податками розраховуються з використанням податкових ставок, які діяли протягом звітного періоду.

Відстрочений податок

Відстрочений податок визнається на основі тимчасових різниць між балансовою вартістю активів та зобов'язань в консолідованій фінансовій звітності та відповідними податковими базами, які використовуються для розрахунку оподатковуваного прибутку. Відстрочені податкові зобов'язання, як правило, визнаються у відношенні до всіх оподатковуваних тимчасових різниць, а відстрочені податкові активи визнаються у тій мірі, в якій існує ймовірність отримання в майбутньому оподатковуваного прибутку, за рахунок якого можна буде реалізувати тимчасові різниці, які відносяться на витрати, та/або тимчасових різниць, що підлягають оподаткуванню та відносно яких відповідні тимчасові різниці, що підлягають вирахуванню, можуть бути зараховані.

Такі активи і зобов'язання не визнаються в консолідованій фінансовій звітності, якщо тимчасові різниці виникають у результаті гудвілу або первісного визнання (крім випадків об'єднання компаній) інших активів та зобов'язань у рамках операції, яка не впливає на розмір як податкового, так і бухгалтерського прибутку.

Балансова вартість відстрочених податкових активів переглядається на кожну звітну дату та зменшується у тій мірі, в якій більше не існує ймовірності того, що буде отриманий оподатковуваний прибуток, якого буде достатньо для повного або часткового відшкодування такого активу, та/або тимчасових різниць, що підлягають оподаткуванню та відносно яких відповідні тимчасові різниці, що підлягають вирахуванню, можуть бути зараховані.

Відстрочені податкові активи та зобов'язання розраховуються за податковими ставками, які, як очікується, будуть застосовуватися в період реалізації відповідних активів або погашення відповідних зобов'язань.

Оцінка відстрочених податкових активів та зобов'язань відображає податкові наслідки намірів Групи (станом на звітну дату) стосовно способів відшкодування або погашення балансової вартості активів і зобов'язань.

Поточний та відстрочений податок на прибуток за рік

Поточний та відстрочений податок на прибуток відображаються у консолідованому звіті про прибутки і збитки та інший сукупний дохід, за виключенням випадків, коли вони пов'язані зі статтями, які безпосередньо відносяться до статей капіталу. У таких випадках поточний чи відстрочений податок на прибуток також визнається у складі капіталу.

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ДЕРЖАВНИЙ ОЩАДНИЙ БАНК УКРАЇНИ»

ПРИМІТКИ ДО КОНСОЛІДОВАНОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ (ПРОДОВЖЕННЯ) ЗА РІК, ЩО ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2020 РОКУ (у тисячах гривень)

Операційні податки

Група також сплачує інші податки, які стягуються залежно від діяльності Групи. Ці податки включаються до складу операційних витрат у консолідованому звіті про прибутки і збитки та інший сукупний дохід.

(р) Резерви та умовні зобов'язання

Резерви

Резерви визнаються, коли Група має поточне юридичне або дійсне зобов'язання, яке виникло у результаті минулих подій, та існує ймовірність, що для погашення цього зобов'язання знадобиться вибуття ресурсів, які містять у собі певні економічні вигоди, і можна зробити достовірну оцінку даного зобов'язання.

Величина визнаних резервів – це найкраща оцінка суми, необхідної для погашення поточних зобов'язань на кінець звітного періоду, з врахуванням ризиків та невизначеності, пов'язаних із зобов'язаннями. Якщо величина резервів розрахована з використанням оцінених грошових потоків, необхідних для погашення поточних зобов'язань, то балансова вартість резервів визначається як дисконтована вартість таких грошових потоків (якщо вплив зміни вартості грошей в часі є суттєвим).

Коли очікується, що деякі або всі економічні вигоди, необхідні для погашення зобов'язань, будуть частково або повністю відшкодовані третьою стороною, то визнається як актив дебіторська заборгованість, за умови повної впевненості в отриманні відшкодування та можливості достовірної оцінки суми такої дебіторської заборгованості.

Умовні активи та зобов'язання

Умовні зобов'язання не визнаються у консолідованому звіті про фінансовий стан, але розкриваються у примітках до консолідованої фінансової звітності у тому випадку, коли ймовірність відтоку ресурсів у результаті погашення є незначною. Умовний актив не визнається у консолідованому звіті про фінансовий стан, але розкривається у примітках до консолідованої фінансової звітності у тому випадку, коли існує вірогідність надходження економічних вигід.

(с) Акціонерний капітал

Внески в акціонерний капітал визнаються за історичною вартістю. Внески до акціонерного капіталу, отримані до 31 грудня 2000 року, визнаються за індексованою вартістю згідно з вимогами МСБО 29 «Фінансова звітність в умовах гіперінфляції».

Витрати, безпосередньо пов'язані з випуском нових акцій, вираховуються з капіталу, за вирахуванням будь-яких пов'язаних податків на прибуток.

Дивіденди по звичайних акціях визнаються як зменшення капіталу в тому періоді, в якому вони були оголошені. Дивіденди, оголошені після звітної дати, розглядаються як подія після звітної дати згідно МСБО 10 «Події після звітної дати», і інформація про них розкривається відповідним чином. Дивіденди, що підлягають обов'язковому нарахуванню згідно чинного законодавства, нараховуються станом на звітну дату у складі статті «Інші зобов'язання».

Резерви капіталу

Резерви, відображені у складі капіталу (іншого сукупного доходу) в консолідованому звіті про фінансовий стан Групи, включають резерв переоцінки інвестицій, які оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід, та резерв переоцінки будівель.

(т) Пенсійні та інші зобов'язання

Згідно з вимогами законодавства України, Група утримує суми пенсійних внесків із заробітної плати працівників та сплачує їх до Пенсійного фонду України. Така пенсійна система передбачає розрахунок

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ДЕРЖАВНИЙ ОЩАДНИЙ БАНК УКРАЇНИ»

ПРИМІТКИ ДО КОНСОЛІДОВАНОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ (ПРОДОВЖЕННЯ) ЗА РІК, ЩО ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2020 РОКУ (у тисячах гривень)

поточних виплат роботодавцем як відповідну частку від поточної загальної суми виплат своїм працівникам. Такі витрати відображаються у періоді, в якому була зароблена відповідна заробітна плата. Після виходу працівників на пенсію усі пенсійні виплати здійснюються із Пенсійного фонду України. Група не має жодних пенсійних зобов'язань щодо нарахування пенсій, окрім вищенаведених внесків у державну пенсійну систему України, які вимагають виплати внесків, що утримуються із заробітної плати працівників та розраховуються у вигляді частки від поточної загальної суми виплат своїм працівникам. Окрім того, Група не має жодних зобов'язань за виплатами після звільнення працівників або інших істотних виплат, які потребують нарахування.

(у) Істотні припущення і джерела невизначеності в оцінках

При складанні цієї консолідованої фінансової звітності управлінським персоналом були використані професійні судження, припущення та розрахункові оцінки, що впливають на застосування облікової політики та величину поданих у консолідованій фінансовій звітності активів і зобов'язань, доходів і витрат. Фактичні результати можуть відрізнятися від зазначених оцінок.

Оцінки і пов'язані з ними професійні судження регулярно переглядаються. Зміни в оцінках відображаються в тому періоді, в якому оцінка була переглянута, якщо зміна впливає лише на цей період, або в тому періоді, до якого відноситься зміна, і в майбутніх періодах, якщо зміна впливає як на поточні, так і на майбутні періоди.

Основні припущення, які стосуються майбутнього або інших основних джерел виникнення невизначеності оцінок на звітну дату та які можуть стати причиною внесення суттєвих коригувань до балансової вартості активів та зобов'язань протягом наступного фінансового періоду, стосуються таких статей:

	31 грудня 2020 року	31 грудня 2019 року
Кредити, надані клієнтам	63 226 077	65 168 344
Інвестиції	130 251 541	113 616 183
Будівлі та нерухомість на стадії будівництва	2 637 688	3 119 300
Очікувані кредитні збитки за гарантіями та іншими зобов'язаннями	634 094	526 697

Судження

Інформація щодо суджень, використаних при застосуванні облікової політики, які мали найбільш суттєвий вплив на величини, визнані в консолідованій фінансовій звітності, наведена в таких примітках:

- класифікація фінансових активів: оцінка бізнес-моделі, в рамках якої утримуються фінансові активи, й оцінка того, чи передбачають договірні умови фінансового активу виплату виключно основної суми і відсотків за непогашеним залишком основної суми – Примітка 3(д)(і).

Припущення та невизначеність оцінок

Оцінка очікуваних кредитних збитків

Очікувані кредитні збитки оцінюються таким чином:

- *фінансові активи, які не є кредитно-знеціненими станом на звітну дату*: теперішня вартість усіх очікуваних недоотримань грошових коштів (тобто різниця між грошовими потоками, що належать Групі відповідно до договору, і грошовими потоками, які Група очікує отримати);
- *фінансові активи, які є кредитно-знеціненими станом на звітну дату*: як різниця між валовою балансовою вартістю активів і теперішньою вартістю очікуваних майбутніх грошових потоків;
- *невикористана частина зобов'язань з надання кредитів*: як теперішня вартість різниці між грошовими потоками, які належать Групі у разі надання кредиту і грошовими потоками, які Група очікує отримати, і

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ДЕРЖАВНИЙ ОЩАДНИЙ БАНК УКРАЇНИ»

ПРИМІТКИ ДО КОНСОЛІДОВАНОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ (ПРОДОВЖЕННЯ) ЗА РІК, ЩО ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2020 РОКУ (у тисячах гривень)

- *договори фінансової гарантії*: як теперішня вартість очікуваних виплат утримувачеві договору для компенсації понесеного ним кредитного збитку за вирахуванням сум, які Група очікує відшкодувати.

Оцінка очікуваних кредитних збитків відображає об'єктивну та зважену на ймовірність суму, яка визначається шляхом оцінки ряду ймовірних результатів, вартості грошей в часі та обґрунтованої і прийнятної інформації, яка доступна без надмірних витрат або зусиль на звітну дату про минулі події, поточні умови та прогнози майбутніх економічних умов. Оцінка резервів під очікувані кредитні збитки для фінансових активів, оцінених за амортизованою вартістю та FVOCI, є областю, яка вимагає використання складних моделей та суттєвих припущень щодо майбутніх економічних умов, очікуваних грошових потоків та стану обслуговування боргу. Необхідно застосування суттєвого судження при застосуванні вимог облікової політики щодо очікуваних кредитних збитків у:

- визначенні критеріїв суттєвого збільшення кредитного ризику;
- виборі відповідних моделей та суджень для оцінки очікуваних кредитних збитків;
- визначенні кількості та відносної ваги прогнозних сценаріїв для кожного виду продукту / ринку та відповідних очікуваних кредитних збитків;
- визначенні груп подібних фінансових активів для оцінки очікуваних кредитних збитків.

Для Групи кредитний ризик обумовлюється ризиком понесення фінансових втрат, якщо будь-який з контрагентів, клієнтів або ринкових партнерів не виконає свої договірні зобов'язання. Кредитний ризик виникає в основному за міжбанківськими, комерційними та споживчими кредитами, а також за наданими зобов'язаннями з кредитування, пов'язаними з такою кредитною діяльністю, але може також виникати внаслідок надання забезпечення у формі фінансових гарантій, акредитивів та акцептів. Опис політики з управління кредитним ризиком наведено в Примітці 33.

Оцінка кредитного ризику щодо портфеля активів передбачає подальші оцінки, як щодо ймовірності виникнення дефолту, відповідних коефіцієнтів збитків та кореляцій виникнення дефолту між контрагентами. Група розраховує кредитний ризик, використовуючи ймовірність дефолту (PD), заборгованість під ризиком дефолту (EAD) та розмір збитку у випадку настання дефолту (LGD), а також з урахуванням коригування на прогнозу інформацію.

Вартість нерухомості, що отримана у якості забезпечення кредитних операцій, визначається Групою за справедливою вартістю. Станом на 31 грудня 2020 та 2019 років активний ринок для певних типів будівель та споруд був відсутній, тому фактично при визначенні вартості заставного майна застосовується оціночна вартість, яка в більшій мірі спирається на професійну думку фахівців з оцінки, ніж на ринкові фактори. Облікові оцінки, пов'язані з оцінкою нерухомості в умовах відсутності ринкових цін, які формуються на активному ринку, є основним джерелом виникнення невизначеності оцінки, тому що: (i) їй властива висока мінливість від періоду до періоду, та (ii) визнання зміни оцінок може потенційно мати суттєвий вплив.

Резерви під гарантії та інші зобов'язання

Припущення та оцінки, пов'язані з нарахуванням резервів під гарантії та інші зобов'язання, є сферою істотних оцінок керівництва, оскільки основні припущення, що використовуються як для індивідуальної так і для колективної оцінки знецінення, можуть змінюватися від періоду до періоду та можуть значно вплинути на результати операцій Групи.

Оцінка фінансових інструментів

Фінансові інструменти FVOCI та похідні фінансові інструменти, включаючи вбудовані похідні фінансові інструменти, відображаються за їхньою справедливою вартістю. Якщо ціна фінансового інструмента, що котирується на ринку, доступна, справедлива вартість розраховується, базуючись на ній. Коли на ринку не спостерігається параметрів для оцінки, або вони не можуть бути виведені з наявних ринкових цін, справедлива вартість визначається шляхом аналізу інших наявних ринкових даних, прийнятних для кожного продукту, а також шляхом застосування моделей ціноутворення, які використовують математичну методологію, засновану на прийнятих фінансових теоріях. Моделі ціноутворення

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ДЕРЖАВНИЙ ОЩАДНИЙ БАНК УКРАЇНИ»

ПРИМІТКИ ДО КОНСОЛІДОВАНОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ (ПРОДОВЖЕННЯ) ЗА РІК, ЩО ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2020 РОКУ (у тисячах гривень)

враховують договірні умови за фінансовими інструментами, а також ринкові параметри оцінки, такі, як процентні ставки, волатильність, валютні курси обміну та кредитний рейтинг контрагента. Коли ринкові параметри оцінки відсутні, керівництво формує судження на основі своєї найкращої оцінки такого параметра за даних обставин, що обґрунтовано відображає ціну за даним інструментом, яка була б визначена ринком, за умови наявності ринку. При здійсненні даної оцінки використовуються різноманітні прийнятні методи, включаючи дані подібних інструментів, історичні дані і методи екстраполяції. Найкращим підтвердженням справедливої вартості фінансового інструменту при первісному визнанні є ціна згідно угоди, якщо вартість інструменту не підтверджується шляхом порівняння з наявними ринковими даними.

Група вважає, що бухгалтерські оцінки та припущення, які мають відношення до оцінки фінансових інструментів, де ринкові котирування не доступні, є ключовим джерелом невизначеності оцінок, тому що: (а) вони з високим ступенем ймовірності піддаються змінам з плином часу, оскільки оцінки базуються на припущеннях керівництва щодо процентних ставок, волатильності, змін валютних курсів, показників кредитоспроможності контрагентів, коригувань при оцінці інструментів, а також специфічних особливостей операцій; та (б) вплив зміни в оцінках на активи, відображені в консолідованому звіті про фінансовий стан, а також на доходи/(витрати) може бути значним.

Якби керівництво використовувало інші припущення щодо процентних ставок, волатильності, курсів обміну валют, кредитного рейтингу контрагента, дати оферти і коригувань при оцінці інструментів, більша або менша зміна в оцінці вартості фінансових інструментів в разі відсутності ринкових котирувань мала б істотний вплив на відображений в консолідованій фінансовій звітності на чистий прибуток Групи.

Як зазначено у Примітці 29, Група використовує методики оцінки на основі вхідних даних, які не базуються на ринкових даних, які піддаються спостереженню, для оцінки справедливої вартості певних видів фінансових інструментів. У Примітці 29 міститься детальна інформація про ключові припущення, використані під час визначення справедливої вартості фінансових інструментів, а також детальний аналіз чутливості цих припущень. Керівництво Групи вважає, що вибрані методики оцінки та використані припущення є обґрунтованими для визначення справедливої вартості фінансових інструментів.

Оцінка похідного фінансового інструменту, що оцінюється за справедливою вартістю через прибуток або збиток, розраховується із застосуванням професійного судження для визначення вхідних даних для моделі розрахунку справедливої вартості такого інструменту.

Будівлі та нерухомість на стадії будівництва

Група здійснює переоцінку нерухомості (будівель) у складі основних засобів з достатньою регулярністю, так щоб балансова вартість суттєво не відрізнялася від тієї, що була б визначена із застосуванням справедливої вартості на кінець звітного періоду. Частота переоцінок залежить від змін справедливої вартості переоцінюваних об'єктів основних засобів. Якщо справедлива вартість переоціненого активу суттєво відрізняється від його балансової вартості, проводиться переоцінка.

Нерухомість (будівлі) у складі основних засобів відображені за справедливою вартістю. Остання оцінка вартості була проведена 1 грудня 2020 року із залученням незалежного оцінювача. Вартість об'єктів нерухомості визначалася незалежним оцінювачем за допомогою дохідного та порівняльного підходів.

Група вважає, що бухгалтерські оцінки та припущення, які використовуються при визначенні справедливої вартості будівель та офісних приміщень, є таким же джерелом невизначеності в оцінках, і їм притаманні такі ж обмеження, що і бухгалтерським оцінкам та припущенням, що описані вище для нерухомості, що отримана у якості забезпечення кредитних операцій.

Інші джерела невизначеності

Незважаючи на здійснення українським Урядом низки стабілізаційних заходів, спрямованих на забезпечення ліквідності українських банків та компаній, невизначеність щодо доступу до капіталу та вартості капіталу для Групи та його контрагентів триває і надалі, що може негативно вплинути на фінансовий стан Групи, результати його діяльності та перспективи розвитку.

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ДЕРЖАВНИЙ ОЩАДНИЙ БАНК УКРАЇНИ»

ПРИМІТКИ ДО КОНСОЛІДОВАНОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ (ПРОДОВЖЕННЯ) ЗА РІК, ЩО ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2020 РОКУ (у тисячах гривень)

Керівництво не може достовірно оцінити вплив на фінансовий стан Групи будь-якого погіршення ситуації з ліквідністю на фінансових ринках та підвищення нестабільності на валютних ринках та ринках капіталу. На думку керівництва, вживаються усі необхідні заходи для підтримки сталого розвитку та зростання господарської діяльності Групи у поточних умовах.

4. ЗАСТОСУВАННЯ НОВИХ ТА ПЕРЕГЛЯНУТИХ МІЖНАРОДНИХ СТАНДАРТІВ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ («МСФЗ»)

Поправки до стандартів, які набирають чинності з 1 січня 2020 року

Нові чи змінені стандарти та тлумачення, подані далі, не мали значного впливу на консолідовану фінансову звітність Групи:

Поправки до МСФЗ (IFRS) 3 «Визначення бізнесу» набувають чинності для річних періодів, які починаються з або після 1 січня 2020 року, проте дозволяється дострокове застосування.

Поправки до МСБО 1 та МСБО 8 покликані полегшити розуміння визначення суттєвості в МСБО 1, проте не призначені для зміни основної концепції суттєвості в стандартах. Визначення суттєвості в МСБО 8 було замінено посиланням на МСБО 1.

Поправки до МСФЗ 9, МСБО 39 та МСФЗ 7 «Реформа базової процентної ставки» набирають чинності для річних періодів, які починаються з або після 1 січня 2020 року, проте дозволяється дострокове застосування.

Нові і переглянуті стандарти, які були опубліковані, але ще не набрали чинності

Нижче представлені стандарти та інтерпретації, які були випущені, але ще не набрали чинності на дату публікації конолідованої фінансової звітності Групи.

Поправки до МСФЗ (IFRS) 10 та МСБО (IAS) 28: «Продаж або внесення активів в асоційовану компанію чи спільне підприємство інвестором» (випущені 11 вересня 2014 року і вступають в силу для річних періодів, які починаються після дати, визначеної Радою з міжнародних стандартів фінансової звітності). Поправки розглядають протиріччя між МСФЗ (IFRS) 10 та МСБО (IAS) 28, в частині обліку втрати контролю над дочірньою організацією, яка продається асоційованій компанії або спільному підприємству або вноситься до них. Поправки роз'яснюють, що прибуток або збиток, які виникають у результаті продажу або внеску активів, які представляють собою бізнес згідно з визначенням в МСФЗ (IFRS) 3, в угоді між інвестором і його асоційованою компанією або спільним підприємством, визнаються в повному обсязі. Однак прибуток або збиток, які виникають у результаті продажу або внеску активів, які не становлять собою бізнес, визнаються тільки в межах часток участі, наявних у інших, ніж компанія, інвесторів в асоційованій компанії або спільному підприємстві. Група не очікує істотного ефекту від застосування цих поправок.

МСФЗ (IFRS) 17 «Договори страхування» (випущений у травні 2017 року і вступає в дію з 1 січня 2023 року або після цієї дати). МСФЗ 17 – це новий комплексний стандарт для договорів страхування, який розглядає питання визнання і оцінки, подання та розкриття інформації. Коли МСФЗ (IFRS) 17 вступить в силу, він замінить собою МСФЗ (IFRS) 4 «Договори страхування», який був випущений у 2005 році. МСФЗ (IFRS) 17 застосовується до всіх видів договорів страхування (наприклад, страхування життя і страхування, відмінного від нього, пряме страхування і перестрахування) незалежно від виду організації, яка випускає їх, а також до певних гарантій і фінансових інструментів з умовами дискреційної участі. Є декілька винятків із сфери застосування. Основна мета МСФЗ (IFRS) 17 полягає в наданні моделі обліку договорів страхування, яка є більш ефективною і послідовною для страховиків. На відміну від вимог МСФЗ (IFRS) 4, які в основному базуються на попередніх місцевих облікових політиках, МСФЗ (IFRS) 17 надає всебічну модель обліку договорів страхування, охоплюючи все доречні аспекти обліку. В основі МСФЗ (IFRS) 17 лежить загальна модель, доповнена наступним:

- певні модифікації для договорів страхування з прямою участю в інвестиційному доході (метод змінної винагороди);

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ДЕРЖАВНИЙ ОЩАДНИЙ БАНК УКРАЇНИ»

ПРИМІТКИ ДО КОНСОЛІДОВАНОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ (ПРОДОВЖЕННЯ) ЗА РІК, ЩО ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2020 РОКУ (у тисячах гривень)

- спрощений підхід (підхід на основі розподілу премії) в основному для короткострокових договорів.

МСФЗ (IFRS) 17 не є застосовним для Групи, тому Група очікує, що застосування цього стандарту не буде мати вплив на консолідовану фінансову звітність.

Поправки до МСФЗ (IFRS) 1 «Перше застосування МСФЗ» (випущені у травні 2020 року, застосовуються до річних періодів, що починаються 1 січня 2022 року або після цієї дати). Поправки спростили застосування МСФЗ 1 дочірньою компанією, яке вперше застосовується після материнської компанії, щодо вимірювання сукупних різниць у перерахунку.

Дані поправки не застосовні для Групи та не будуть мати вплив на консолідовану фінансову звітність.

Поправки до МСФЗ (IAS) 41 «Сільське господарство» (випущені у травні 2020 року, застосовуються до річних періодів, що починаються 1 січня 2022 року або після цієї дати). Поправки скасували вимоги щодо виключення грошових потоків із оподаткування під час вимірювання справедливої вартості, тим самим узгоджуючи вимоги щодо оцінки справедливої вартості у МСФЗ 41 з тими, що містяться в інших стандартах МСФЗ.

Дані поправки не застосовні для Групи та не будуть мати вплив на консолідовану фінансову звітність.

Поправки до МСФЗ (IAS) 16 «Основні засоби» (випущені у травні 2020 року, застосовуються до річних періодів, що починаються 1 січня 2022 року або після цієї дати). Поправки заборонили компанії віднімати від вартості основних засобів суми, отримані від продажу виробленої продукції, в той час як компанія готує актив до використання за призначенням. Замість цього компанія буде визнавати такий дохід від продажів і відповідні витрати в прибутку чи збитку.

Дані поправки не застосовні для Групи та не будуть мати вплив на консолідовану фінансову звітність.

Поправки до МСФЗ 16 «Оренда» - Поправки щодо поступок на оренду, пов'язані з COVID-19 (випущено у травні 2020 року; застосовуються до річних періодів, що починаються 1 червня 2020 року або пізніше).

Група не використовувала у 2020 році та не планує в подальшому використовувати дані поправки.

Поправки до МСФЗ (IFRS) 3 «Об'єднання бізнесу» (випущені у травні 2020 року, застосовуються до річних періодів, що починаються 1 січня 2022 року або після цієї дати). Поправки звузили і уточнили визначення бізнесу. Вони також дозволяють спростити оцінку того, чи є придбаний набір видів діяльності і активів групою активів, а не бізнесом.

Група не очікує, що зазначені поправки матимуть суттєвий вплив на консолідовану фінансову звітність.

Поправки до МСФЗ (IAS) 37 «Забезпечення, умовні зобов'язання та умовні активи» (випущені в травні 2020 року, застосовуються до річних періодів, що починаються 1 січня 2022 року або після цієї дати). Поправки визначають, які витрати суб'єкт господарювання включає у визначення витрат на виконання контракту з метою оцінки того, чи контракт є обтяжливим.

Група не очікує, що зазначені поправки матимуть суттєвий вплив на консолідовану фінансову звітність.

Поправки до МСФЗ (IFRS) 9 «Фінансові інструменти» (випущені в період 2018- 2020 років, застосовуються до річних періодів, що починаються 1 січня 2022 року або після цієї дати). - «Комісійна винагорода під час проведення «тесту 10%» для припинення визнання фінансових зобов'язань». У поправці уточнюється склад сум комісійної винагороди, які організація враховує при оцінці того, чи умови нового або модифікованого фінансового зобов'язання істотно відрізняються від умов первісного фінансового зобов'язання. До таких сум відносяться тільки ті комісійні винагороди, які були виплачені або отримані між кредитором і позичальником, включаючи комісійну винагороду, виплачену або отриману кредитором або позичальником від імені іншої сторони. Організація повинна застосовувати дану поправку щодо фінансових зобов'язань, які були модифіковані або замінені на дату початку (або після неї) річного звітного періоду, в якому організація вперше застосовує дану поправку.

Група не очікує, що зазначені поправки матимуть суттєвий вплив на консолідовану фінансову звітність.

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ДЕРЖАВНИЙ ОЩАДНИЙ БАНК УКРАЇНИ»

ПРИМІТКИ ДО КОНСОЛІДОВАНОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ (ПРОДОВЖЕННЯ)
ЗА РІК, ЩО ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2020 РОКУ
(у тисячах гривень)

Поправки до МСФЗ (IFRS) 9 «Фінансові інструменти», МСФЗ (IAS) 39 «Фінансові інструменти: Визнання та оцінка», МСФЗ (IFRS) 7 «Фінансові інструменти: Розкриття інформації», МСФЗ (IFRS) 16 «Оренда» та МСФЗ (IFRS) 4 «Договори страхування» (випущені в грудні 2020 року, застосовуються з січня 2021 року). «Реформа базової процентної ставки - етап 2», в якій розглядаються питання обліку, що виникають у зв'язку з заміною ставки IBOR на безризикові процентні ставки. Дані поправки передбачають деякі звільнення і додаткове розкриття інформації. Визволення застосовуються, коли щодо фінансового інструменту замість ставки IBOR починає застосовуватися безризикова ставка. Як спрощення практичного характеру зміна основи для визначення передбачених договором грошових потоків в результаті реформи базової процентної ставки слід розглядати як зміна плаваючої процентної ставки за умови, що при переході від ставки IBOR до безризиковою ставкою нова основа для визначення передбачених договором грошових потоків є економічно еквівалентної колишньої основи.

Група не очікує, що зазначені поправки матимуть суттєвий вплив на консолідовану фінансову звітність.

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ДЕРЖАВНИЙ ОЩАДНИЙ БАНК УКРАЇНИ»

ПРИМІТКИ ДО КОНСОЛІДОВАНОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ (ПРОДОВЖЕННЯ)
ЗА РІК, ЩО ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2020 РОКУ
(у тисячах гривень)

5. ЧИСТИЙ ПРОЦЕНТНИЙ ДОХІД

Чистий процентний дохід представлений наступним чином:

	За рік, що закінчився 31 грудня 2020 року	За рік, що закінчився 31 грудня 2019 року
Процентні доходи включають:		
Процентні доходи, розраховані з використанням методу ефективного відсотка:		
Процентні доходи за фінансовими активами, що оцінюються за амортизованою вартістю		
проценти за кредитами, наданими клієнтам	8 704 190	8 866 199
проценти за інвестиціями	3 469 187	2 817 998
проценти за коштами в банках	98 476	217 542
інші процентні доходи	4 565	7 067
Процентні доходи за фінансовими активами, що оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід		
проценти за інвестиціями	2 823 212	3 533 805
Всього процентних доходів, розрахованих з використанням методу ефективного відсотка	15 099 630	15 442 611
Процентні доходи за фінансовими активами, що оцінюються за справедливою вартістю через прибуток або збиток		
проценти за інвестиціями	2 623 138	2 638 300
проценти за кредитами, наданими клієнтам	744 174	984 855
Всього процентних доходів	18 466 942	19 065 766
Процентні витрати включають:		
Процентні витрати за фінансовими зобов'язаннями, що оцінюються за амортизованою вартістю		
проценти за рахунками клієнтів	(8 840 648)	(11 016 008)
проценти за випущеними єврооблігаціями (Примітка 22)	(1 210 767)	(1 967 068)
проценти за іншими запозиченими коштами (Примітка 23)	(213 142)	(264 111)
проценти за субординованим боргом (Примітка 25)	(111 025)	(245 793)
проценти за коштами банків	(30 056)	–
інші процентні витрати	(1)	(36)
Інші процентні витрати		
проценти за зобов'язаннями з оренди	(70 496)	(74 201)
Всього процентних витрат	(10 476 135)	(13 567 217)
Чистий процентний дохід	7 990 807	5 498 549

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ДЕРЖАВНИЙ ОЩАДНИЙ БАНК УКРАЇНИ»

ПРИМІТКИ ДО КОНСОЛІДОВАНОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ (ПРОДОВЖЕННЯ) ЗА РІК, ЩО ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2020 РОКУ (у тисячах гривень)

6. РЕЗЕРВ НА ПОКРИТТЯ ОЧІКУВАНИХ КРЕДИТНИХ ЗБИТКІВ ЗА АКТИВАМИ, ЗА ЯКИМИ НАРАХОВУЮТЬСЯ ПРОЦЕНТИ, ІНШІ РЕЗЕРВИ

Інформація про рух резервів під очікувані кредитні збитки, за активами, за якими нараховуються проценти, була представлена таким чином:

	Грошові кошти та еквіваленти	Кошти в банках	Кредити, надані юридичним особам	Кредити, надані фізичним особам	Інвестиції	Всього
1 січня 2019 року	24 877	4 577 363	60 109 075	3 532 290	1 184 036	69 427 641
Формування/(розформування) резерву під очікувані кредитні збитки	31 178	(75 636)	858 392	4 690	(947 692)	(129 068)
Формування/(розформування) резерву внаслідок модифікації	-	-	45 541	1 202	(310)	46 433
Коригування процентного доходу	-	-	3 207 733	55 486	-	3 263 219
Списання активів	-	-	(7 388)	(22 199)	(100)	(29 687)
Відшкодування раніше списаних активів	-	-	-	3	-	3
Вибуття резерву внаслідок реструктуризації, яка призвела до визнання РОСІ- активу	-	-	(2 080 068)	-	-	(2 080 068)
Продаж активу	-	-	-	-	(141)	(141)
Курсові різниці	(10 505)	(521 253)	(7 970 856)	(253 861)	(35 401)	(8 791 876)
31 грудня 2019 року	45 550	3 980 474	54 162 429	3 317 611	200 392	61 706 456
Формування/(розформування) резерву під очікувані кредитні збитки	(50 532)	(38)	2 136 308	(63 426)	64 614	2 086 926
Формування/(розформування) резерву внаслідок модифікації	-	-	(518 189)	1 370	(10 204)	(527 023)
Коригування процентного доходу	-	-	2 016 612	(16 634)	-	1 999 978
Списання активів	-	(1 871)	(31 655 074)	(80 418)	-	(31 737 363)
Відшкодування раніше списаних активів	-	-	-	13	-	13
Вибуття резерву внаслідок реструктуризації, яка призвела до визнання РОСІ- активу	-	-	(11 212 781)	-	-	(11 212 781)
Продаж активу	-	-	-	-	-	-
Курсові різниці	15 589	628 595	7 625 074	307 611	10 828	8 587 697
31 грудня 2020 року	10 607	4 607 160	22 554 379	3 466 127	265 630	30 903 903

Зміни в резервах під очікувані кредитні збитки за іншими операціями були представлені таким чином:

	Інші фінансові активи	Гарантії та інші зобов'язання	Всього
1 січня 2019 року	3 014 525	311 095	3 325 620
Формування резерву	(331 537)	248 576	(82 961)
Списання активів	(13)	-	(13)
Вибуття резерву внаслідок реструктуризації, яка призвела до визнання РОСІ-активу	(724 483)	-	(724 483)
Курсові різниці	(35 502)	(32 974)	(68 476)
31 грудня 2019 року	1 922 990	526 697	2 449 687
Формування резерву	15 981	72 907	88 888
Списання активів	(1 557)	-	(1 557)
Курсові різниці	39 945	34 490	74 435
31 грудня 2020 року	1 977 359	634 094	2 611 453

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ДЕРЖАВНИЙ ОЩАДНИЙ БАНК УКРАЇНИ»

ПРИМІТКИ ДО КОНСОЛІДОВАНОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ (ПРОДОВЖЕННЯ) ЗА РІК, ЩО ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2020 РОКУ (у тисячах гривень)

Зміни в резервах під збитки від знецінення за іншими операціями були представлені таким чином:

	Інші нефінансові активи
1 січня 2019 року	137 814
Формування резерву	41 660
31 грудня 2019 року	179 474
Формування резерву	(25 649)
Курсові різниці	1 729
31 грудня 2020 року	155 554

7. КОМІСІЙНІ ДОХОДИ І ВИТРАТИ

Комісійні доходи і витрати представлені таким чином:

	За рік, що закінчився 31 грудня 2020 року	За рік, що закінчився 31 грудня 2019 року
Комісійні доходи		
Операції з платіжними картками	4 688 019	3 515 155
Розрахунково-касові операції	3 057 599	2 546 125
Операції з іноземною валютою	108 233	131 162
Позабалансові операції	44 768	54 671
Операції з цінними паперами	3 233	2 999
Інші	141 942	188 595
Всього комісійних доходів	8 043 794	6 438 707
Комісійні витрати		
Операції з платіжними картками	(2 936 140)	(2 119 131)
Розрахунково-касові операції	(102 928)	(80 831)
Операції з іноземною валютою	(27 005)	(14 836)
Операції з цінними паперами	(5 347)	(4 782)
Інші	(9 436)	(16 122)
Всього комісійних витрат	(3 080 856)	(2 235 702)

8. ЧИСТИЙ (ЗБИТОК)/ПРИБУТОК ВІД ОПЕРАЦІЙ З ІНОЗЕМНОЮ ВАЛЮТОЮ

Чистий (збиток)/прибуток від операцій з іноземною валютою включає:

	За рік, що закінчився 31 грудня 2020 року	За рік, що закінчився 31 грудня 2019 року
Курсові різниці, нетто	(2 868 733)	3 255 760
Операції з іноземною валютою, нетто	116 749	199 217
Всього чистого (збитку)/прибутку від операцій з іноземною валютою	(2 751 984)	3 454 977

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ДЕРЖАВНИЙ ОЩАДНИЙ БАНК УКРАЇНИ»

ПРИМІТКИ ДО КОНСОЛІДОВАНОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ (ПРОДОВЖЕННЯ) ЗА РІК, ЩО ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2020 РОКУ (у тисячах гривень)

9. ОПЕРАЦІЙНІ ВИТРАТИ

Операційні витрати представлені таким чином:

	За рік, що закінчився 31 грудня 2020 року	За рік, що закінчився 31 грудня 2019 року
Заробітна плата та премії	4 942 600	4 529 645
Амортизація основних засобів і нематеріальних активів (Примітка 18)	1 479 066	1 307 689
Технічне обслуговування основних засобів	1 268 984	1 110 896
Нарахування на фонд заробітної плати	1 061 833	961 108
Послуги зв'язку	487 416	406 098
Витрати від переоцінки основних засобів	243 973	–
Амортизація активів з права користування (Примітка 18)	196 181	187 867
Витрати від переоцінки об'єктів інвестиційної нерухомості	175 669	–
Комунальні послуги	130 990	168 720
Податки, крім податку на прибуток	128 848	127 224
Офісні витрати	98 900	117 005
Професійні послуги	55 304	106 231
Витрати на охорону	68 260	63 675
Витрати на рекламу	28 696	59 000
Оренда	42 961	45 704
Витрати на страхування	23 685	19 130
Витрати на відрядження	8 757	27 254
Інші витрати	730 456	583 812
Всього операційних витрат	11 172 579	9 821 058

10. ЧИСТИЙ ПРИБУТОК/(ЗБИТОК) ВІД ОПЕРАЦІЙ З ФІНАНСОВИМИ ІНСТРУМЕНТАМИ, ЩО ОЦІНЮЮТЬСЯ ЗА СПРАВЕДЛИВОЮ ВАРТІСТЮ ЧЕРЕЗ ПРИБУТОК АБО ЗБИТОК

Чистий прибуток/(збиток) від операцій з фінансовими інструментами, що оцінюються за справедливою вартістю через прибуток або збиток, представлено наступним чином:

	За рік, що закінчився 31 грудня 2020 року	За рік, що закінчився 31 грудня 2019 року
<i>Торгові операції, нетто:</i>		
- похідні фінансові інструменти	(767)	74
<i>Зміна справедливої вартості:</i>		
- кредити, надані клієнтам	(294 764)	(725 125)
- інвестиції	6 597 613	(2 924 345)
Всього чистого прибутку/(збитку) від операцій з фінансовими інструментами, що оцінюються за справедливою вартістю через прибуток або збиток	6 302 082	(3 649 396)

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ДЕРЖАВНИЙ ОЩАДНИЙ БАНК УКРАЇНИ»

ПРИМІТКИ ДО КОНСОЛІДОВАНОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ (ПРОДОВЖЕННЯ) ЗА РІК, ЩО ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2020 РОКУ (у тисячах гривень)

11. ПОДАТОК НА ПРИБУТОК

Банк розраховує податок на прибуток шляхом добутку ставки оподаткування та об'єкту оподаткування, який визначається шляхом коригування (збільшення або зменшення) фінансового результату до оподаткування (прибутку або збитку), визначеного у фінансовій звітності Банку відповідно до міжнародних стандартів фінансової звітності, на різниці, які виникають відповідно до вимог діючого податкового законодавства України. Суми різниць визначаються на підставі даних окремого податкового обліку.

Прибуток Банку оподатковується податком на прибуток за ставкою 18% (у 2019 році – 18%).

Відстрочені податки відображають чистий податковий вплив тимчасових різниць між балансовою вартістю активів і зобов'язань для цілей консолідованої фінансової звітності та сумою, яка використовується для цілей оподаткування.

Податковий вплив змін цих тимчасових різниць у 2020 році докладно представлено нижче:

	1 січня 2020 року	Проведено через прибутки або збитки	Проведено через інший сукупний дохід	31 грудня 2020 року
Податковий ефект тимчасових різниць, які підлягають вирахуванню				
Резерв під очікувані кредитні збитки за кредитами, наданими клієнтам	(38 205)	38 205	–	–
Інші зобов'язання	94 806	19 331	–	114 137
Інші активи	41 992	(4 307)	–	37 685
Боргові цінні папери	3 793	(121)	–	3 672
Податкові збитки, перенесені на наступні періоди	4 653 491	(566 339)	–	4 087 152
Всього відстрочених податкових активів	4 755 877	(513 231)	–	4 242 646
Невизнаний відстрочений податковий актив	(4 516 725)	543 107	–	(3 973 618)
Чисті відстрочені податкові активи	239 152	29 876	–	269 028
Податковий ефект тимчасових різниць, які підлягають оподаткуванню				
Кредити, надані клієнтам	–	(38 061)	–	(38 061)
Інші активи	(130 137)	–	–	(130 137)
Боргові цінні папери	(126 011)	–	38 436	(87 575)
Основні засоби та нематеріальні активи	(352 798)	52 130	53 580	(247 088)
Всього відстрочених податкових зобов'язань	(608 946)	14 069	92 016	(502 861)
Чисті визнані відстрочені податкові зобов'язання	(369 794)	43 945	92 016	(233 833)

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ДЕРЖАВНИЙ ОЩАДНИЙ БАНК УКРАЇНИ»

ПРИМІТКИ ДО КОНСОЛІДОВАНОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ (ПРОДОВЖЕННЯ) ЗА РІК, ЩО ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2020 РОКУ (у тисячах гривень)

Податковий вплив змін цих тимчасових різниць у 2019 році докладно представлено нижче:

	1 січня 2019 року	Проведено через прибутки або збитки	Проведено через інший сукупний дохід	31 грудня 2019 року
Податковий ефект тимчасових різниць, які підлягають вирахуванню				
Інші зобов'язання	55 998	38 808	–	94 806
Основні засоби та нематеріальні активи	1	(1)	–	–
Інші активи	24 807	17 185	–	41 992
Боргові цінні папери	118 495	(26)	(114 676)	3 793
Податкові збитки, перенесені на наступні періоди	4 249 521	403 970	–	4 653 491
Всього відстрочених податкових активів	4 448 822	459 936	(114 676)	4 794 082
Невизнаний відстрочений податковий актив	(4 574 846)	58 121	–	(4 516 725)
Чисті відстрочені податкові активи	(126 024)	518 057	(114 676)	277 357
Податковий ефект тимчасових різниць, які підлягають оподаткуванню				
Резерв під очікувані кредитні збитки за кредитами, наданими клієнтам	487 620	(525 825)	–	(38 205)
Інші активи	(130 137)	–	–	(130 137)
Боргові цінні папери	–	–	(126 011)	(126 011)
Основні засоби та нематеріальні активи	(361 595)	8 742	55	(352 798)
Всього відстрочених податкових зобов'язань	(4 112)	(517 083)	(125 956)	(647 151)
Чисті визнані відстрочені податкові зобов'язання	(130 136)	974	(240 632)	(369 794)

Податковим кодексом України в редакції, що діє на момент складання консолідованої фінансової звітності, не передбачені обмеження щодо строків перенесення податкових збитків минулих років в зменшення об'єкту оподаткування податком на прибуток наступних звітних періодів.

Відстрочені податкові активи станом на 31 грудня 2020 та 2019 років були розраховані на основі ставок оподаткування, які будуть застосовуватися у періоди, коли будуть реалізовуватися тимчасові різниці.

Станом на 31 грудня 2020 року, нараховані відстрочені податкові активи у сумі 3 973 618 тисяч гривень (31 грудня 2019 року: 4 516 725 тисяч гривень) не були визнані в консолідованому звіті про фінансовий стан, оскільки керівництво Групи вважає, що вірогідність використання такого активу в майбутньому є невисокою.

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ДЕРЖАВНИЙ ОЩАДНИЙ БАНК УКРАЇНИ»

ПРИМІТКИ ДО КОНСОЛІДОВАНОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ (ПРОДОВЖЕННЯ) ЗА РІК, ЩО ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2020 РОКУ (у тисячах гривень)

Вивірення між витратами зі сплати податку та прибутком згідно консолідованої фінансової звітності, представлено таким чином:

	За рік, що закінчився 31 грудня 2020 року	За рік, що закінчився 31 грудня 2019 року
Прибуток до оподаткування	2 732 438	254 118
Нормативна ставка оподаткування	18%	18%
Податок за нормативною ставкою оподаткування	491 839	45 741
Вплив ставки, що відрізняється від 18% (компанія спеціального призначення в іншій юрисдикції)	1	26
Вплив витрат, які не підлягають вирахуванню	7 223	7 939
Зміна невизнаного відстроченого податкового активу	(543 107)	(58 121)
Інші коригування	111	3 459
Відшкодування з податку на прибуток	(43 933)	(956)
Витрати з поточного податку на прибуток	–	13
Відшкодування відстроченого податку на прибуток	(43 933)	(969)
Відшкодування з податку на прибуток	(43 933)	(956)

Зміни у відстрочених податкових активах/(зобов'язаннях) представлені наступним чином:

	Рік, що закінчився 31 грудня 2020 року	Рік, що закінчився 31 грудня 2019 року
На початок періоду	(369 794)	(130 136)
Зміна відстрочених податкових зобов'язань, визнана у прибутках або збитках	43 945	974
Податковий ефект від зміни резерву переоцінки майна	53 580	55
Податковий ефект, що виникає на резерві переоцінки цінних паперів, що оцінюються через інший сукупний дохід	38 436	(240 687)
На кінець періоду	(233 833)	(369 794)

12. ПРИБУТОК НА АКЦІЮ

Для цілей цієї консолідованої фінансової звітності прибуток на одну акцію не розкривається, оскільки 100% акцій належать державі.

13. ГРОШОВІ КОШТИ ТА ЇХ ЕКВІВАЛЕНТИ

	31 грудня 2020 року	31 грудня 2019 року
Кореспондентські рахунки	11 327 031	20 156 268
Готівкові кошти	10 793 959	7 377 787
Залишки на рахунках у Національному банку України	4 442 816	29 314 608
За вирахуванням резерву під очікувані кредитні збитки	(10 607)	(45 550)
Всього грошових коштів та їх еквівалентів	26 553 199	56 803 113

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ДЕРЖАВНИЙ ОЩАДНИЙ БАНК УКРАЇНИ»

ПРИМІТКИ ДО КОНСОЛІДОВАНОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ (ПРОДОВЖЕННЯ) ЗА РІК, ЩО ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2020 РОКУ (у тисячах гривень)

Залишки на рахунках у НБУ являють собою кошти, розміщені в НБУ для забезпечення щоденних розрахунків та інших операцій.

Інформація про рух резерву під очікувані кредитні збитки грошових коштів та їх еквівалентів розкривається у Примітках 6, 32.

Станом на 31 грудня 2020 року кореспондентські рахунки в інших банках у складі грошових коштів та їх еквівалентів у сумі 5 473 916 тисяч гривень (20,61%) були розміщені у одному банку (31 грудня 2019 року: 11 643 249 тисяч гривень (20,48%) були розміщені у двох банках), що становить значну концентрацію.

14. КОШТИ В БАНКАХ

Кошти в банках представлені таким чином:

	31 грудня 2020 року	31 грудня 2019 року
Кореспондентські рахунки	4 464 365	3 839 883
Кредити та строкові депозити	189 145	253 174
	4 653 510	4 093 057
За вирахуванням резерву під очікувані кредитні збитки	(4 607 160)	(3 980 474)
Всього коштів в банках	46 350	112 583

Інформація про рух резерву під очікувані кредитні збитки за коштами в банках розкривається у Примітках 6, 32.

Станом на 31 грудня 2020 та 2019 років максимальний кредитний ризик за коштами в банках становив 46 350 тисяч гривень та 112 583 тисячі гривень, відповідно.

Станом на 31 грудня 2020 року кошти в банках включали гарантійні депозити, розміщені Групою під операції з платіжними картками та акредитивами у сумі нуль гривень (31 грудня 2019 року: 44 880 тисяч гривень).

Станом на 31 грудня 2020 року кошти в банках у сумі 4 196 185 тисяч гривень (90,17%) (31 грудня 2019 року: 3 591 800 тисяч гривень (87,75%)) були розміщені в одному банку, що становить значну концентрацію.

Станом на 31 грудня 2020 року кошти валовою балансовою вартістю 4 607 160 тисяч гривень розміщені у трьох банках (31 грудня 2019 року: 3 980 437 тисяч гривень розміщені у семи банках), за якими нараховано 100% резерву під очікувані кредитні ризики, не включалися до суми грошових коштів та їх еквівалентів.

15. КРЕДИТИ, НАДАНІ КЛІЄНТАМ

	31 грудня 2020 року	31 грудня 2019 року
Кредити, які оцінюються за амортизованою вартістю	60 749 810	62 318 412
Кредити, які оцінюються за справедливою вартістю через прибуток або збиток (Примітка 29)	2 476 267	2 849 932
Всього кредитів, наданих клієнтам	63 226 077	65 168 344

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ДЕРЖАВНИЙ ОЩАДНИЙ БАНК УКРАЇНИ»

ПРИМІТКИ ДО КОНСОЛІДОВАНОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ (ПРОДОВЖЕННЯ) ЗА РІК, ЩО ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2020 РОКУ (у тисячах гривень)

	31 грудня 2020 року	31 грудня 2019 року
Кредити, які оцінюються за амортизованою вартістю		
Кредити, надані юридичним особам	74 389 212	108 916 463
Кредити, надані фізичним особам	12 381 104	10 881 989
Резерв під очікувані кредитні збитки	(26 020 506)	(57 480 040)
Всього кредитів, які оцінюються за амортизованою вартістю	60 749 810	62 318 412
	31 грудня 2020 року	31 грудня 2019 року
Кредити, які оцінюються за справедливою вартістю через прибуток або збиток		
Кредити, надані юридичним особам	2 476 267	2 849 932
Всього кредитів, які оцінюються за справедливою вартістю через прибуток або збиток	2 476 267	2 849 932

Інформація про рух резерву під очікувані кредитні збитки за кредитами розкривається у Примітках 6, 32.

У нижченаведеній таблиці представлена структура позичальників Групи за секторами економіки:

	31 грудня 2020 року	31 грудня 2019 року
Аналіз за секторами економіки		
Енергетика	20 518 538	39 254 829
Виробництво і переробка харчових продуктів та напоїв	14 940 283	15 815 768
Фізичні особи	12 381 104	10 881 989
Будівництво та нерухомість	11 249 544	19 369 732
Нафтогазова та хімічна промисловість	7 059 939	16 410 402
Торгівля	5 595 614	6 568 620
Гірничодобувна та металургійна промисловість	4 488 383	3 781 515
Сільське господарство	3 562 085	3 589 413
Органи місцевого самоврядування	3 108 068	1 578 192
Будівництво та ремонт доріг	2 911 154	624 248
Машинобудування	1 573 212	2 136 894
Виробництво промислових та товарів народного споживання	1 056 046	1 177 050
Послуги	459 015	355 912
Транспорт	133 182	887 547
Медіа та зв'язок	96 256	126 244
Видавнича діяльність	26 099	25 085
Фінансові послуги	18 364	34 211
Інші	69 697	30 733
	89 246 583	122 648 384
За вирахуванням резерву під очікувані кредитні збитки	(26 020 506)	(57 480 040)
Всього кредитів, наданих клієнтам	63 226 077	65 168 344

Група отримувала нерухомість та інші активи в якості погашення заборгованості за проблемними кредитами. Станом на 31 грудня 2020 року такі активи у сумі 1 570 749 тисяч гривень відображені у складі інших активів (31 грудня року: 1 413 950 тисяч гривень) (Примітка 19).

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ДЕРЖАВНИЙ ОЩАДНИЙ БАНК УКРАЇНИ»

ПРИМІТКИ ДО КОНСОЛІДОВАНОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ (ПРОДОВЖЕННЯ) ЗА РІК, ЩО ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2020 РОКУ (у тисячах гривень)

Кредити, надані фізичним особам, включають такі продукти:

	31 грудня 2020 року	31 грудня 2019 року
Кредити з використанням платіжних карток	4 399 749	4 100 037
Автокредити	2 810 990	2 287 008
Іпотечні кредити	2 105 011	1 803 507
Споживчі кредити, забезпечені нерухомістю та гарантіями	1 665 378	1 556 912
Інші споживчі кредити	1 399 976	1 134 525
	12 381 104	10 881 989
За вирахуванням резерву під очікувані кредитні збитки	(3 466 127)	(3 317 611)
Всього кредитів, наданих фізичним особам	8 914 977	7 564 378

Станом на 31 грудня 2020 року максимальний кредитний ризик за кредитами, наданими клієнтам, становив 63 226 077 тисяч гривень (31 грудня 2019 року: 65 168 344 тисячі гривень).

Станом на 31 грудня 2020 року кредити валовою балансовою вартістю 40 220 368 тисяч гривень (45%) (31 грудня 2019 року: 55 784 116 тисяч гривень (45%)) були надані десятиєм позичальникам, що становить значну концентрацію.

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ДЕРЖАВНИЙ ОЩАДНИЙ БАНК УКРАЇНИ»

ПРИМІТКИ ДО КОНСОЛІДОВАНОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ (ПРОДОВЖЕННЯ)
ЗА РІК, ЩО ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2020 РОКУ
(у тисячах гривень)

16. ІНВЕСТИЦІЇ

	31 грудня 2020 року			31 грудня 2019 року		
	За справедливою вартістю через прибутки/збитки	За справедливою вартістю через інший сукупний дохід	За амортизованою вартістю	За справедливою вартістю через прибутки/збитки	За справедливою вартістю через інший сукупний дохід	За амортизованою вартістю
Державні боргові цінні папери України						
Короткострокові державні боргові цінні папери	-	-	19 615 494	-	11 151 736	2 687 355
Середньострокові державні боргові цінні папери	-	8 818 004	41 864 394	-	17 210 707	16 243 084
Довгострокові державні боргові цінні папери	46 152 268	2 358 244	5 765 731	38 578 398	3 796 465	5 758 254
	46 152 268	11 176 248	67 245 619	38 578 398	32 158 908	24 688 693
Інші						
Боргові зобов'язання НБУ	-	-	3 000 411	-	4 508 307	11 514 480
Облігації, випущені підприємствами	-	625 886	41 945	-	695 538	153 456
Облігації, випущені органами місцевого самоврядування	-	450 269	302 197	-	452 995	-
Облігації, випущені Державною іпотечною установою	-	-	840 116	-	-	516 538
	-	1 076 155	4 184 669	-	5 656 840	12 184 474
Резерв під очікувані кредитні збитки	-	-	(163 986)	-	-	(63 656)
Всього боргових цінних паперів	46 152 268	12 252 403	71 266 302	38 578 398	37 815 748	36 809 511
Дольові цінні папери:						
Акції компаній	-	580 568	-	-	412 526	-
Всього дольових цінних паперів	-	580 568	-	-	412 526	-
Всього інвестицій	46 152 268	12 832 971	71 266 302	38 578 398	38 228 274	36 809 511

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ДЕРЖАВНИЙ ОЩАДНИЙ БАНК УКРАЇНИ»

ПРИМІТКИ ДО КОНСОЛІДОВАНОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ (ПРОДОВЖЕННЯ) ЗА РІК, ЩО ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2020 РОКУ (у тисячах гривень)

Інформація про рух резервів під очікувані кредитні збитки за інвестиціями представлена у Примітках 6, 32.

Станом на 31 грудня 2020 року на виконання умов договору про зберігання запасів готівки Національного банку, в якості застави передано державні боргові цінні папери України балансовою вартістю 12 302 575 тисяч гривень, а саме: які обліковуються за амортизованою собівартістю балансовою вартістю 2 714 572 тисячі гривень; які обліковуються за справедливою вартістю з визнанням переоцінки через прибутки/збитки балансовою вартістю 9 588 003 тисячі гривень. Станом на 31 грудня 2019 року за цим же договором були передані державні боргові цінні папери України, що оцінюються за справедливою вартістю через прибуток або збиток балансовою вартістю 9 341 196 тисяч гривень.

Станом на 31 грудня 2020 року державні боргові цінні папери України, що обліковуються за справедливою вартістю з визнанням переоцінки через прибутки/збитки балансовою вартістю 459 748 тисяч гривень (31 грудня 2019 року: 378 601 тисяча гривень) були використані як забезпечення за кредитами, отриманими від Фонду розвитку підприємництва (Примітка 23).

Група, згідно з умовами генерального кредитного договору, укладеного з Національним банком України надала у заставу державні боргові цінні папери України, станом на 31 грудня 2020 року балансова вартість переданих активів становить 31 984 806 тисяч гривень (31 грудня 2019 року: 10 153 684 тисячі гривень). В заставу передано цінні папери, що обліковуються за амортизованою собівартістю у сумі 22 982 181 тисяча гривень (31 грудня 2019 року: 4 777 921 тисяча гривень) та цінні папери, які обліковуються за справедливою вартістю з визнанням переоцінки через інший сукупний дохід, у сумі 9 002 625 тисяч гривень (31 грудня 2019 року: 5 375 762 тисячі гривень).

Акції компаній – це інвестиції в інструменти капіталу призначені як такі, що оцінюються за справедливою вартістю з відображенням результату переоцінки в іншому сукупному доході, представлені переважно акціями платіжних систем Visa і Mastercard. Група вважає ці акції стратегічною інвестицією і не планує ними торгувати. Станом на 31 грудня 2020 року справедлива вартість акцій платіжних систем Visa і Mastercard становила 551 179 тисяч гривень (31 грудня 2019 року: 390 122 тисячі гривень). Протягом 2020 року Група отримала 2 546 тисяч гривень дивідендів (31 грудня 2019 року: 2 048 тисяч гривень).

17. ІНВЕСТИЦІЙНА НЕРУХОМІСТЬ

Станом на 31 грудня 2020 року Група обліковувала в складі інвестиційної нерухомості майно балансовою вартістю 633 526 тисяч гривень (31 грудня 2019 року: 809 070 тисяч гривень), яке було прийняте на баланс Групи в процесі застосування процедури фінансової реструктуризації грошового зобов'язання позичальника відповідно до Закону України «Про фінансову реструктуризацію». Майно було оцінене незалежним оцінювачем із використанням дохідного методу. Відповідно до укладеного між Групою та позичальником Плану реструктуризації, вказане майно було передане в операційну оренду позичальнику до 28 грудня 2024 року. Орендний дохід становив за 2020 рік 47 067 тисяч гривень (за 2019 рік: 47 179 тисяч гривень).

Інформація щодо недисконтованих орендних платежів за договором оренди представлена нижче:

	31 грудня 2020 року	31 грудня 2019 року
2020	–	49 113
2021	42 974	49 113
2022	49 113	49 113
2023	49 113	49 113
2024	49 113	49 113
Всього	190 313	245 565

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ДЕРЖАВНИЙ ОЩАДНИЙ БАНК УКРАЇНИ»

ПРИМІТКИ ДО КОНСОЛІДОВАНОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ (ПРОДОВЖЕННЯ)
ЗА РІК, ЩО ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2020 РОКУ
(у тисячах гривень)

18. ОСНОВНІ ЗАСОБИ ТА НЕМАТЕРІАЛЬНІ АКТИВИ

Основні засоби та нематеріальні активи представлені таким чином:

	31 грудня 2020 року	31 грудня 2019 року					
Основні засоби та нематеріальні активи	9 343 893	9 503 288					
Активи з права користування	381 552	444 813					
Всього основні засоби та нематеріальні активи	9 725 445	9 948 101					
	Будівлі	Покращення орендованого майна	Меблі, офісне обладнання	Транспортні засоби	Незавершене будівництво	Нематеріаль- ні активи	Всього
За первісною/переоціненою вартістю							
1 січня 2020 року	3 377 334	406 944	7 702 697	905 868	749 735	1 883 883	15 026 461
Надходження	243	–	995 559	67	312 758	513 353	1 821 980
Переведення	86 456	53 039	74 866	–	(388 616)	174 255	–
Переоцінка	(741 567)	–	–	–	–	–	(741 567)
Вибуття	(223)	(8 066)	(88 740)	(14 765)	(37)	(1 054)	(112 885)
31 грудня 2020 року	2 722 243	451 917	8 684 382	891 170	673 840	2 570 437	15 993 989
Накопичена амортизація та знецінення							
1 січня 2020 року	283 305	290 782	3 701 582	566 914	–	680 590	5 523 173
Нарахування за рік	63 141	68 814	1 075 724	62 547	–	208 840	1 479 066
Списано при переоцінці	(242 736)	–	–	–	–	–	(242 736)
Списано при вибутті	(13)	(7 707)	(85 887)	(14 765)	–	(1 035)	(109 407)
31 грудня 2020 року	103 697	351 889	4 691 419	614 696	–	888 395	6 650 096
Чиста балансова вартість							
31 грудня 2020 року	2 618 546	100 028	3 992 963	276 474	673 840	1 682 042	9 343 893
1 січня 2020 року	3 094 029	116 162	4 001 115	338 954	749 735	1 203 293	9 503 288

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ДЕРЖАВНИЙ ОЩАДНИЙ БАНК УКРАЇНИ»

ПРИМІТКИ ДО КОНСОЛІДОВАНОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ (ПРОДОВЖЕННЯ)
ЗА РІК, ЩО ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2020 РОКУ
(у тисячах гривень)

	Будівлі	Покращення орендованого майна	Меблі, офісне обладнання	Транспортні засоби	Незавершене будівництво	Нематеріаль- ні активи	Всього
За первісною/переоціненою вартістю							
1 січня 2019 року	3 279 372	356 507	6 278 813	912 065	1 124 429	1 315 285	13 266 471
Надходження	4 047	–	1 278 848	3 078	194 330	398 883	1 879 186
Переведення	114 535	74 274	208 984	–	(568 658)	170 865	–
Вибуття	(20 620)	(23 837)	(63 948)	(9 275)	(366)	(1 150)	(119 196)
31 грудня 2019 року	3 377 334	406 944	7 702 697	905 868	749 735	1 883 883	15 026 461
Накопичена амортизація							
1 січня 2019 року	222 784	244 892	2 815 641	512 400	–	517 085	4 312 802
Нарахування за рік	61 768	69 425	947 972	63 869	–	164 655	1 307 689
Списано при вибутті	(1 247)	(23 535)	(62 031)	(9 355)	–	(1 150)	(97 318)
31 грудня 2019 року	283 305	290 782	3 701 582	566 914	–	680 590	5 523 173
Чиста балансова вартість							
31 грудня 2019 року	3 094 029	116 162	4 001 115	338 954	749 735	1 203 293	9 503 288
1 січня 2019 року	3 056 588	111 615	3 463 172	399 665	1 124 429	798 200	8 953 669

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ДЕРЖАВНИЙ ОЩАДНИЙ БАНК УКРАЇНИ»

ПРИМІТКИ ДО КОНСОЛІДОВАНОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ (ПРОДОВЖЕННЯ) ЗА РІК, ЩО ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2020 РОКУ (у тисячах гривень)

Будівлі та офісні приміщення, які знаходяться у власності Групи, були переоцінені за ринковою вартістю відповідно до висновку незалежного оцінювача станом на 1 грудня 2020 року. Для визначення справедливої вартості будівель та офісних приміщень оцінювачем застосовувався дохідний підхід – для офісних та торгово-офісних приміщень в м. Києві та обласних центрах та порівняльний підхід – для нерухомого майна за межами обласних центрів.

В результаті проведеної переоцінки вартість основних засобів групи «Будівлі» зменшилась на 498 831 тисячу гривень. Зменшення вартості будівель відображено у консолідованому звіті про прибутки та збитки та інший сукупний дохід за 2020 рік у складі операційних витрат у сумі 243 973 тисячі гривень (Примітка 9) та у складі відшкодування з податку на прибуток у сумі 43 917 тисяч гривень, у складі іншого сукупного доходу – 201 274 тисячі гривень, за вирахуванням ефекту відстроченого податку на прибуток – 53 580 тисяч гривень.

Якщо б будівлі обліковувалися за історичною собівартістю за вирахуванням накопиченої амортизації та знецінення, їх балансова вартість на 31 грудня 2020 року становила б 1 377 878 тисяч гривень (31 грудня 2019 року: 1 301 402 тисячі гривень).

Деякі будівлі, які ще не введені в експлуатацію, представлені у категорії незавершеного будівництва. Балансова вартість таких будівель станом на 31 грудня 2020 року становила 19 142 тисячі гривень (31 грудня 2019 року: 25 271 тисяча гривень).

Нематеріальні активи представлені переважно ліцензіями на користування програмним забезпеченням.

Рух активів з права користування представлений нижче:

	Будівлі	
	За рік, що закінчився 31 грудня 2020 року	За рік, що закінчився 31 грудня 2019 року
Вартість		
1 січня	681 632	459 744
надходження та зміни умов договорів	239 151	221 888
31 грудня	920 783	681 632
Накопичена амортизація		
1 січня	236 819	–
нараховано за період	196 181	187 867
зміни умов договорів	106 231	48 952
31 грудня	539 231	236 819
Залишкова вартість станом на		
1 січня	444 813	459 744
31 грудня	381 552	444 813

За 2020 рік Група визнала витрати за короткостроковими договорами оренди та за договорами оренди, за якими базовий актив є малоцінним, у сумі 42 611 тисяч гривень (за 2019 рік: у сумі 45 322 тисячі гривень).

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ДЕРЖАВНИЙ ОЩАДНИЙ БАНК УКРАЇНИ»

ПРИМІТКИ ДО КОНСОЛІДОВАНОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ (ПРОДОВЖЕННЯ) ЗА РІК, ЩО ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2020 РОКУ (у тисячах гривень)

19. ІНШІ АКТИВИ

Інші активи включають:

	31 грудня 2020 року	31 грудня 2019 року
Інші фінансові активи		
Дебіторська заборгованість за розрахунками за цінними паперами	1 642 422	1 642 422
Розрахунки з системами переказу грошових коштів	279 162	52 557
Дебіторська заборгованість за операціями з іншими фінансовими інструментами	256 088	212 922
Нараховані доходи	223 172	202 846
Інша дебіторська заборгованість	6 767	5 750
	2 407 611	2 116 497
За вирахування резерву під очікувані кредитні збитки	(1 977 359)	(1 922 990)
	430 252	193 507
Інші нефінансові активи		
Забезпечення, що перейшло у власність Групи	1 570 749	1 413 950
Витрати майбутніх періодів	468 887	249 041
Запаси	192 966	150 892
Передплати з придбання активів	150 606	428 624
Заборгованість працівників та третіх осіб	84 832	82 750
Передплати за послуги	76 794	40 528
Банківські метали	57 434	31 247
Дебіторська заборгованість за податками та обов'язковими платежами	11 542	5 320
Передплата за банківські метали	–	667
Інші	14	43
	2 613 824	2 403 062
За вирахування резерву на покриття збитків від знецінення	(155 554)	(179 474)
	2 458 270	2 223 588
Всього інших активів	2 888 522	2 417 095

Інформація про зміни в резервах під інші активи наведена у Примітках 6, 32.

Дебіторська заборгованість за розрахунками за цінними паперами станом на 31 грудня 2020 та 2019 років представляє собою несплачену під час погашення основну суму заборгованості та нараховані відсотки за корпоративними облігаціями. У зв'язку з пред'явленням корпоративних облігацій до погашення та не отриманням за ними оплати, така заборгованість була визнана як дебіторська заборгованість за цінними паперами та рекласифікована з інвестицій до інших активів. Резерв під дебіторську заборгованість за розрахунками за цінними паперами станом на 31 грудня 2020 та 2019 років сформований на суму балансової вартості.

Дебіторська заборгованість за операціями з іншими фінансовими інструментами включає знецінену дебіторську заборгованість за акредитивами, випущеними Групою.

Банківські метали являють собою золото та срібло в сховищі.

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ДЕРЖАВНИЙ ОЩАДНИЙ БАНК УКРАЇНИ»

ПРИМІТКИ ДО КОНСОЛІДОВАНОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ (ПРОДОВЖЕННЯ) ЗА РІК, ЩО ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2020 РОКУ (у тисячах гривень)

20. КОШТИ БАНКІВ

Кошти банків представлені таким чином:

	31 грудня 2020 року	31 грудня 2019 року
Кредити, отримані від Національного банку України	5 499 287	–
Кореспондентські рахунки інших банків	324 695	58 040
Всього коштів банків	5 823 982	58 040

Кредити, отримані від Національного банку України, було отримано в рамках генерального кредитного договору, який забезпечено державними цінними паперами (Примітка 16).

21. РАХУНКИ КЛІЄНТІВ

Рахунки клієнтів включають:

	31 грудня 2020 року	31 грудня 2019 року
Строкові депозити	101 764 268	92 770 622
Рахунки до запитання	84 401 184	109 372 312
Всього рахунків клієнтів	186 165 452	202 142 934

Станом на 31 грудня 2020 року загальний залишок по рахунках десяти найбільших клієнтів складав 15 997 748 тисяч гривень, що становить 9% (31 грудня 2019 року: 60 085 667 тисяч гривень, що становить 30%). Станом на 31 грудня 2020 року загальний залишок по рахунках одного найбільшого клієнта становив 4% від загальної суми рахунків клієнтів (31 грудня 2019 року: 22%).

У наведеній нижче таблиці представлена структура рахунків клієнтів за секторами економіки:

	31 грудня 2020 року	31 грудня 2019 року
Аналіз за секторами економіки		
Фізичні особи	125 359 459	106 906 881
Енергетика	9 258 827	6 600 394
Сільське господарство	7 625 900	5 071 934
Торівля	7 221 800	4 479 009
Нафтогазова та хімічна промисловість	6 765 739	44 929 250
Транспорт	4 873 077	2 625 473
Послуги	4 107 834	4 544 148
Фінансові послуги	3 862 736	3 448 374
Будівництво та нерухомість	3 444 363	2 219 779
Медіа та зв'язок	3 070 056	2 218 724
Машинобудування	1 579 524	1 072 874
Органи державного управління та місцевого самоврядування	1 363 447	12 383 699
Виробництво промислових та товарів народного споживання	1 273 724	979 012
Виробництво і переробка харчових продуктів та напоїв	849 502	723 854
Гірничодобувна та металургійна промисловість	560 623	1 709 292
Видавнича діяльність	109 445	100 660
Інші	4 839 396	2 129 577
Всього рахунків клієнтів	186 165 452	202 142 934

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ДЕРЖАВНИЙ ОЩАДНИЙ БАНК УКРАЇНИ»

ПРИМІТКИ ДО КОНСОЛІДОВАНОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ (ПРОДОВЖЕННЯ) ЗА РІК, ЩО ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2020 РОКУ (у тисячах гривень)

Станом на 31 грудня 2020 року до складу рахунків клієнтів входять депозити у сумі 54 190 тисяч гривень (31 грудня 2019 року: 472 087 тисяч гривень), що утримуються в якості забезпечення зобов'язань за виданими гарантіями та іншими зобов'язаннями (Примітка 27).

22. ВИПУЩЕНІ ЄВРООБЛІГАЦІЇ

Випущені єврооблігації включають:

Дата випуску єврооблігацій	Строк погашення	Річна ставка купона, %	Балансова вартість, 31 грудня 2020 року	Балансова вартість, 31 грудня 2019 року
Березень та липень 2011 року	Березень 2021 року – березень 2023 року	9,375%	5 142 605	6 053 292
Березень 2013 року	Березень 2021 року – березень 2025 року	9,625%	6 602 011	12 250 585
			11 744 616	18 303 877

Зміни в випущених єврооблігаціях представлені наступним чином:

	За рік, що закінчився 31 грудня 2020 року	За рік, що закінчився 31 грудня 2019 року
Залишок на 1 січня	18 303 877	34 496 694
Погашення єврооблігацій	(9 309 597)	(12 126 070)
Вплив зміни обмінних курсів іноземних валют	3 088 405	(3 577 500)
Процентні витрати (Примітка 5)	1 210 767	1 967 068
Виплачені проценти	(1 548 836)	(2 456 315)
Залишок на 31 грудня	11 744 616	18 303 877

У 2020 року Банк здійснив погашення частини кредиту, отриманого від SSB NO.1 Plc, номінальною вартістю 700 000 тисяч доларів США з погашенням у березні 2020 – березні 2023 року та річною відсотковою ставкою 9,375% та частини кредиту, отриманого від SSB NO.1 Plc, номінальною вартістю 500 000 тисяч доларів США з погашенням у березні 2020 – березні 2025 року та річною відсотковою ставкою 9,625%. Погашення відбулися у встановлені терміни, відповідно до умов кредитних договорів. Сума погашення становила 70 000 тисяч доларів США та 275 000 тисяч доларів США, відповідно. Разом із плановими погашеннями частин основної суми кредитів, Банком також було здійснено сплату відсотків за кредитами.

Банк має дотримуватися зобов'язань, які зазначені у кредитних угодах з SSB NO. 1 Plc по відношенню до випущених єврооблігацій. Ці зобов'язання включають: вимогу надавати фінансову звітність відповідно до графіку, вказаного нижче, обмеження оголошувати та сплачувати дивіденди або інші виплати у випадку, якщо може виникнути затримка по виплатах за єврооблігаціями або якщо такі виплати сукупно перевищують 30% від чистого прибутку Банку за результатами відповідного періоду (розрахованого відповідно до законодавства України), певні обмеження на операції з пов'язаними особами, та інші.

Згідно із умовами кредитних угод, Банк повинен надавати наступну фінансову звітність:

- річну фінансову звітність, підготовлену відповідно до МСФЗ, перевірену аудитором, протягом 180 днів від звітної дати;
- проміжну фінансову звітність за шість місяців, які закінчуються 30 червня, підготовлену відповідно до МСФЗ, не перевірену аудитором, протягом 120 днів від звітної дати.

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ДЕРЖАВНИЙ ОЩАДНИЙ БАНК УКРАЇНИ»

ПРИМІТКИ ДО КОНСОЛІДОВАНОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ (ПРОДОВЖЕННЯ) ЗА РІК, ЩО ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2020 РОКУ (у тисячах гривень)

SSB No. 1 Plc має право вимагати від Банку дотримуватися цих зобов'язань відповідно до умов договорів.

Станом на 31 грудня 2020 та 2019 років не було порушення зобов'язань.

23. ІНШІ ЗАПОЗИЧЕНІ КОШТИ

31 грудня 2020 року				31 грудня 2019 року			
Валюта	Строк погашення	Річна ставка, %	Балансова вартість, 31 грудня 2020 року	Строк погашення	Річна ставка, %	Балансова вартість, 31 грудня 2019 року	
Кредити від Європейського інвестиційного банку	Долари США	лютий 2021 року – лютий 2022 року	5,87	772 912	лютий 2020 року – лютий 2022 року	5,87	1 076 593
Кредити від Європейського інвестиційного банку	Євро	березень 2021 року – вересень 2024 року	4,43	1 328 870	березень 2020 року – вересень 2024 року	4,43	1 263 250
Кредити від Європейського інвестиційного банку	Євро	червень 2021 року – грудень 2024 року	4,26	1 311 600	червень 2020 року – грудень 2024 року	4,26	1 246 848
Кредити від Європейського інвестиційного банку	Євро	січень 2022 року – липень 2025 року	3,91	779 169	січень 2022 року – липень 2025 року	3,91	592 602
Кредит від Фонду розвитку підприємництва	Євро	квітень 2021 року – січень 2022 року	2,80	209 748	квітень 2020 року – січень 2022 року	2,80	199 250
Кредит від Фонду розвитку підприємництва	Гривня	березень 2022 року	8,22	50 350	березень 2022 року	14,96	51 540
Всього інших запозичених коштів				4 452 649			4 430 083

Зміни в інших запозичених коштах наступним чином:

	За рік, що закінчився 31 грудня 2020 року	За рік, що закінчився 31 грудня 2019 року
Залишок на 1 січня	4 430 083	6 618 734
Залучення інших залучених коштів	–	–
Погашення інших запозичених коштів	(1 098 849)	(1 211 998)
Вплив зміни обмінних курсів іноземних валют	1 126 961	(968 520)
Процентні витрати (Примітка 5)	213 142	264 111
Результат від модифікації фінансових зобов'язань, що оцінюються за амортизованою вартістю	–	139
Виплачені проценти	(218 688)	(272 383)
Залишок на 31 грудня	4 452 649	4 430 083

За кредитною угодою з ЄІБ, Група повинна дотримуватися низки нефінансових зобов'язань та фінансових умов, що включають підтримання на певному рівні відповідних коефіцієнтів (нормативів).

Станом на 31 грудня 2020 року боргові цінні папери, що оцінюються за справедливою вартістю з визнанням переоцінки через прибутки/збитки балансовою вартістю 459 748 тисяч гривень (Примітка 16) були використанні як забезпечення за кредитами, отриманими від Фонду розвитку підприємництва (раніше – Німецько-Український фонд) (31 грудня 2019 року: боргові цінні папери, що оцінюються за справедливою вартістю з визнанням переоцінки через прибутки/збитки балансовою вартістю 378 601 тисяча гривень).

Згідно із умовами кредитної угоди з Фондом розвитку підприємництва, Група повинна дотримуватися певних договірних зобов'язань та повинна надавати звітність.

Станом на 31 грудня 2020 та 2019 років не було порушень зобов'язань.

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ДЕРЖАВНИЙ ОЩАДНИЙ БАНК УКРАЇНИ»

ПРИМІТКИ ДО КОНСОЛІДОВАНОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ (ПРОДОВЖЕННЯ) ЗА РІК, ЩО ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2020 РОКУ (у тисячах гривень)

24. ІНШІ ЗОБОВ'ЯЗАННЯ

Інші зобов'язання включають:

	31 грудня 2020 року	31 грудня 2019 року
Інші фінансові зобов'язання		
Резерв під очікувані кредитні збитки за гарантіями та іншими зобов'язаннями кредитного характеру (Примітки 6, 27)	634 094	526 697
Зобов'язання з оренди	414 899	465 211
Інша кредиторська заборгованість	51 201	67 351
Нараховані витрати	46 506	30 177
	1 146 700	1 089 436
Інші нефінансові зобов'язання		
Нарахування під невикористані відпустки	489 717	466 597
Податки до сплати, крім податку на прибуток	108 295	148 256
Отримані аванси	53 609	54 810
Нарахована премія та заробітна плата	75 933	33 179
Інші	74 744	14 827
	802 298	717 669
Всього інших зобов'язань	1 948 998	1 807 105

Інформація про рух резервів за гарантіями та іншими зобов'язаннями представлена у Примітках 6, 32.

Зміни зобов'язань з оренди представлені наступним чином:

	За рік, що закінчився 31 грудня 2020 року	За рік, що закінчився 31 грудня 2019 року
Залишок на 1 січня	465 211	451 200
Визнання зобов'язання	119 452	163 071
Погашення зобов'язання	(171 251)	(159 038)
Процентні витрати (Примітка 5)	70 496	74 201
Виплачені проценти	(69 009)	(64 223)
Залишок на 31 грудня	414 899	465 211

25. СУБОРДИНОВАНИЙ БОРГ

Субординований борг представлений таким чином:

	Строк погашення основного боргу	Процентна ставка, %	31 грудня 2020 року	Процентна ставка, %	31 грудня 2019 року
Долар США	19 січня 2024 року	7,22	1 276 240	9,07	2 462 640
Всього субординованого боргу			1 276 240		2 462 640

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ДЕРЖАВНИЙ ОЩАДНИЙ БАНК УКРАЇНИ»

ПРИМІТКИ ДО КОНСОЛІДОВАНОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ (ПРОДОВЖЕННЯ) ЗА РІК, ЩО ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2020 РОКУ (у тисячах гривень)

Зміни субординованого боргу представлені наступним чином:

	За рік, що закінчився 31 грудня 2020 року	За рік, що закінчився 31 грудня 2019 року
Залишок на 1 січня	2 462 640	2 879 790
Погашення субординованого боргу	(1 368 599)	–
Вплив зміни обмінних курсів іноземних валют	239 123	(405 531)
Процентні витрати (Примітка 5)	111 025	245 793
Виплачені проценти	(167 949)	(257 412)
Залишок на 31 грудня	1 276 240	2 462 640

16 січня та 16 липня 2020 року Група здійснила погашення частини субординованого боргу у сумі 50 000 тисяч доларів США та 6 250 тисяч доларів США, відповідно, що становило 1 199 105 тисяч гривень та 169 494 тисячі гривень, відповідно, на дату погашення. Разом із плановими погашеннями частин основної суми боргу, Групою також було здійснено сплату відсотків.

При банкрутстві чи ліквідації Банку повернення цього боргу відбуватиметься після виплати зобов'язань Банку усім іншим кредиторам.

Згідно із умовами кредитної угоди, Банк повинен дотримуватися, певних договірних зобов'язань та повинен надавати:

- річну фінансову звітність, підготовлену відповідно до МСФЗ, перевірену аудитором, протягом 180 днів від звітної дати;
- проміжну фінансову звітність за шість місяців, які закінчуються 30 червня, підготовлену відповідно до МСФЗ, не перевірену аудитором, протягом 120 днів від звітної дати.

SSB No. 1 Plc має право вимагати від Банку дотримуватися цих зобов'язань відповідно до умов договору.

Станом на 31 грудня 2020 та 2019 років не було порушення зобов'язань.

26. АКЦІОНЕРНИЙ КАПІТАЛ

Акціонерний капітал представлений таким чином:

	Кількість акцій, у штуках	Номінальна вартість, тисяч гривень	Скоригована сума, тисяч гривень
31 грудня 2018 року	42 649	49 472 840	49 724 980
31 грудня 2019 року	42 649	49 472 840	49 724 980
31 грудня 2020 року	42 649	49 472 840	49 724 980

Станом на 31 грудня 2020 та 2019 років номінальна вартість однієї акції становила 1 160 000 гривень. Усі акції відносяться до одного класу та мають право на один голос.

Дана консолідована фінансова звітність відображає суму сплаченого акціонерного капіталу за вартістю, яка скоригована на ефект гіперінфляції у сумі 252 140 тисяч гривень, яка мала місце до 31 грудня 2000 року.

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ДЕРЖАВНИЙ ОЩАДНИЙ БАНК УКРАЇНИ»

ПРИМІТКИ ДО КОНСОЛІДОВАНОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ (ПРОДОВЖЕННЯ) ЗА РІК, ЩО ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2020 РОКУ (у тисячах гривень)

У 2019 році Група виплатила частку прибутку на основі фінансового результату 2018 року до Державного бюджету України відповідно до вимог постанови Кабінету Міністрів України від 24 квітня 2019 року № 364 «Про затвердження базового нормативу відрахування частки прибутку, що спрямовується на виплату дивідендів за результатами фінансово-господарської діяльності у 2018 році господарських товариств, у статутному капіталі яких є корпоративні права держави» в сумі 48 671 тисяча гривень.

У 2020 році Група виплатила частку прибутку на основі фінансового результату 2019 року до Державного бюджету України відповідно до вимог постанови Кабінету Міністрів України від 24 квітня 2020 року № 328 «Про затвердження базового нормативу відрахування частки прибутку, що спрямовується на виплату дивідендів за результатами фінансово-господарської діяльності у 2019 році господарських товариств, у статутному капіталі яких є корпоративні права держави» в сумі 76 548 тисяч гривень.

Станом на 31 грудня 2020 та 2019 років акціонерний капітал Групи сформований та внесений грошовими коштами, облігаціями внутрішньої державної позики та за рахунок прибутку, що спрямовувався на збільшення статутного капіталу, у розмірі 49 724 980 тисяч гривень, і враховував ефект гіперінфляції згідно з МСБО 29 «Фінансова звітність в умовах гіперінфляції».

Внески до статутного капіталу Групи були використані на ведення статутної діяльності.

27. УМОВНІ ФІНАНСОВІ ЗОБОВ'ЯЗАННЯ

У процесі своєї звичайної діяльності для задоволення потреб клієнтів Група виступає стороною щодо фінансових інструментів із позабалансовими ризиками. Дані інструменти, які несуть у собі кредитні ризики різного ступеня, не відображені у консолідованому звіті про фінансовий стан.

Максимальна сума можливих кредитних збитків Групи в результаті виконання умовних зобов'язань і контрактних зобов'язань з надання кредиту, у випадку невиконання зобов'язань іншою стороною, коли усі зустрічні кредити, застави або забезпечення виявляться знеціненими, представлена сумами за договорами щодо цих інструментів.

Для позабалансових зобов'язань Група використовує ту саму методику кредитного контролю та управління ризиками, що й для операцій, відображених у консолідованому звіті про фінансовий стан.

Станом на 31 грудня 2020 та 2019 років номінальні суми або суми згідно з контрактами були такими:

	31 грудня 2020 року	31 грудня 2019 року
Умовні фінансові зобов'язання та зобов'язання з надання кредитів		
Безвідкличні зобов'язання за кредитами та невикористаними кредитними лініями	14 199 955	10 026 764
Видані фінансові гарантії та інші аналогічні зобов'язання	739 221	1 353 037
Акредитиви та інші операції, пов'язані з умовними зобов'язаннями	1 071 489	897 608
Всього умовних фінансових зобов'язань та зобов'язань з надання кредитів	16 010 665	12 277 409

Станом на 31 грудня 2020 року максимальний кредитний ризик за умовними зобов'язаннями та кредитними зобов'язаннями, наданими Групою клієнтам, становив 15 376 571 тисячу гривень (31 грудня 2019 року: 11 750 712 тисяч гривень).

Станом на 31 грудня 2020 року нефінансові гарантії становили 7 291 тисяча гривень (31 грудня 2019 року: 5 307 тисяч гривень).

Станом на 31 грудня 2020 року резерви під фінансові гарантії та інші зобов'язання становили 634 094 тисячі гривень (31 грудня 2019 року: 526 697 тисяч гривень), резерви під нефінансові гарантії та інші зобов'язання становили нуль гривень (31 грудня 2019 року: нуль гривень) (Примітки 6, 24, 32).

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ДЕРЖАВНИЙ ОЩАДНИЙ БАНК УКРАЇНИ»

ПРИМІТКИ ДО КОНСОЛІДОВАНОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ (ПРОДОВЖЕННЯ) ЗА РІК, ЩО ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2020 РОКУ (у тисячах гривень)

Станом на 31 грудня 2020 року видані гарантії та інші зобов'язання були забезпечені грошовими депозитами у сумі 54 190 тисяч гривень (31 грудня 2019 року: 472 087 тисяч гривень) (Примітка 21).

Збільшення кредитів клієнтам в межах зобов'язань за кредитами та лімітів кредитних ліній затверджується Групою індивідуально у кожному випадку і залежить від фінансового стану позичальника, якості обслуговування боргу та інших факторів. Станом на 31 грудня 2020 року загальна сума таких відкличних зобов'язань складала 11 983 230 тисяч гривень (31 грудня 2019 року: 9 614 833 тисячі гривень).

Загальна сума заборгованості за невикористаними кредитними лініями, акредитивами та гарантіями відповідно до договорів не обов'язково являє собою майбутні грошові вимоги, оскільки можливе закінчення терміну дії або скасування зазначених зобов'язань без надання позичальнику коштів.

Зобов'язання з капітальних витрат

Станом на 31 грудня 2020 року Група має зобов'язання з придбання нематеріальних активів на суму 137 580 тисяч гривень (31 грудня 2019 року: 170 792 тисячі гривень).

Судові позови

Час від часу у процесі звичайної діяльності Групи клієнти та контрагенти висувають претензії до Групи. Керівництво вважає, що Група не понесе істотних збитків та, відповідно, жодні резерви на покриття таких збитків не були сформовані у даній консолідованій фінансовій звітності.

Оподаткування

Внаслідок наявності в законодавстві України, зокрема, податковому, положень, які дозволяють більш ніж один варіант тлумачення, а також внаслідок практики, яка склалася в загалом нестабільному економічному середовищі через довільне тлумачення податковими органами різних аспектів господарської діяльності, податкові органи України можуть зайняти більш жорстку позицію у своїй інтерпретації законодавства при проведенні податкових перевірок. У поєднанні з можливим збільшенням зусиль зі збору податків на задоволення потреб бюджету, зазначене вище може призвести до збільшення рівня і частоти перевірок з боку податкових органів. Зокрема, можливо, що операції та діяльність, що не оскаржувалися в минулому, можуть бути оскаржені. В результаті чого можуть бути донараховані значні додаткові податки, пені та штрафи. Така невизначеність може стосуватись оцінки фінансових інструментів, резервів під очікувані кредитні збитки/на покриття збитків від знецінення, операцій з нерезидентами, а також відповідності ціноутворення ринковим умовам.

Податкове законодавство України не містить чітких вказівок в деяких областях. Час від часу, Група застосовує інтерпретацію таких невизначених областей, базуючись на нормах чинного законодавства України, міждержавних законодавчих актів про уникнення подвійного оподаткування, що призводить до застосування Групою (податковим агентом) ставки податку відповідно до міждержавних угод. Як було зазначено вище, такі податкові позиції можуть піддатися ретельній перевірці. Вплив будь-яких претензій з боку податкових органів не може бути надійно оцінений; однак, він може бути суттєвим для фінансового становища і/або загальних операцій Групи.

Станом на 31 грудня 2020 року Група не мала ні прострочених зобов'язань щодо сплати податків (наявність/відсутність податкового боргу), ні несплачених штрафних санкцій за порушення законодавства про фінансові послуги, у тому числі на ринку цінних паперів. На думку керівництва, Група сплатила усі податкові зобов'язання, тому дана консолідована фінансова звітність не містить резервів на покриття податкових збитків. Податкова звітність залишається відкритою для перевірок податковими органами протягом трьох років.

Станом на 31 грудня 2020 року Група не мала непередбачених активів та/або зобов'язань, щодо визнання яких на балансі є висока ймовірність, крім тих, що відображені у звітності станом на та за рік, що закінчився 31 грудня 2020 року.

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ДЕРЖАВНИЙ ОЩАДНИЙ БАНК УКРАЇНИ»

ПРИМІТКИ ДО КОНСОЛІДОВАНОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ (ПРОДОВЖЕННЯ) ЗА РІК, ЩО ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2020 РОКУ (у тисячах гривень)

28. ОПЕРАЦІЇ З ПОВ'ЯЗАНИМИ СТОРОНАМИ

До пов'язаних сторін або операцій з пов'язаними сторонами, як зазначено у МСБО 24 «Розкриття інформації щодо пов'язаних сторін», відносяться:

- а) фізична особа або близький родич такої особи є пов'язаною стороною із суб'єктом господарювання, що звітує, якщо така особа:
 - i) контролює суб'єкт господарювання, що звітує, або здійснює спільний контроль над ним;
 - ii) має суттєвий вплив на суб'єкт господарювання, що звітує;
 - iii) є членом провідного управлінського персоналу суб'єкта господарювання, що звітує, або материнського підприємства суб'єкта господарювання, що звітує.
- б) суб'єкт господарювання є пов'язаним із суб'єктом господарювання, що звітує, якщо виконується будь-яка з таких умов:
 - i) суб'єкт господарювання та суб'єкт господарювання, що звітує, є членами однієї групи (а це означає, що кожне материнське підприємство, дочірнє підприємство або дочірнє підприємство під спільним контролем є зв'язаними одне з одним);
 - ii) один суб'єкт господарювання є асоційованим підприємством або спільним підприємством іншого суб'єкта господарювання (або асоційованого підприємства чи спільного підприємства члена групи, до якої належить інший суб'єкт господарювання);
 - iii) обидва суб'єкти господарювання є спільними підприємствами однієї третьої сторони;
 - iv) один суб'єкт господарювання є спільним підприємством третього суб'єкта господарювання, а інший суб'єкт господарювання є асоційованим підприємством цього третього суб'єкта господарювання;
 - v) суб'єкт господарювання є програмою виплат по закінченні трудової діяльності працівників або суб'єкта господарювання, що звітує, або будь-якого суб'єкта господарювання, який є зв'язаним із суб'єктом господарювання, що звітує. Якщо суб'єкт господарювання, що звітує, сам є такою програмою виплат, то працевластувачі-спонсори також є зв'язаними із суб'єктом господарювання, що звітує;
 - vi) суб'єкт господарювання перебуває під контролем або спільним контролем особи, визначеної в пункті а);
 - vii) особа, визначена в пункті а) i), має значний вплив на суб'єкт господарювання або є членом провідного управлінського персоналу суб'єкта господарювання (або материнського підприємства суб'єкта господарювання).

Операції та залишки з пов'язаними сторонами представляють собою операції з державою, суб'єктами господарювання, пов'язаними з органами державної влади (прямо та опосередковано), членами провідного управлінського персоналу Групи та суб'єктами господарювання, які контролюються, мають спільний контроль або знаходяться під їх суттєвим впливом.

Суб'єкти господарювання, пов'язані з органами державної влади – суб'єкти господарювання, які контролюються, перебувають під спільним контролем або суттєвим впливом органів державної влади.

Органи державної влади – органи державної влади, урядові агенції та подібні органи державної влади – місцеві, національні або міжнародні.

При розгляді взаємовідносин кожної можливої пов'язаної сторони особлива увага надається змісту відносин, а не тільки їхній юридичній формі.

Операції та залишки з пов'язаними сторонами, що представляють собою операції з державою та суб'єктами господарювання, пов'язаними з органами державної влади (прямо та опосередковано), розкриваються як операції та залишки з іншими пов'язаними сторонами.

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ДЕРЖАВНИЙ ОЩАДНИЙ БАНК УКРАЇНИ»

ПРИМІТКИ ДО КОНСОЛІДОВАНОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ (ПРОДОВЖЕННЯ) ЗА РІК, ЩО ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2020 РОКУ (у тисячах гривень)

Залишки Групи з пов'язаними сторонами станом на 31 грудня 2020 та 2019 років наведені у таблиці нижче.

	31 грудня 2020 року		31 грудня 2019 року	
	Операції з пов'язаними сторонами	Всього за категорією	Операції з пов'язаними сторонами	Всього за категорією
Залишки на рахунках у Національному банку України:	4 513 976	26 553 199	30 129 424	56 803 113
- інші пов'язані сторони	4 513 976		30 129 424	
Кошти в банках після вирахування резерву під очікувані кредитні збитки:	100	46 350	40 781	112 583
- інші пов'язані сторони	100		40 781	
Кредити, надані клієнтам, до вирахування резерву під очікувані кредитні збитки:	16 964 100	89 246 583	20 270 283	122 648 384
- провідний управлінський персонал Банку	7 119		7 180	
- інші пов'язані сторони	16 956 981		20 263 103	
Резерв під очікувані кредитні збитки за кредитами, наданими клієнтам:	(479 048)	(26 020 506)	(472 381)	(57 480 040)
- провідний управлінський персонал Банку	(73)		(78)	
- інші пов'язані сторони	(478 975)		(472 303)	
Інвестиції після вирахування резерву під очікувані кредитні збитки:	128 905 873	130 251 541	112 619 323	113 616 183
- інші пов'язані сторони	128 905 873		112 619 323	
Кошти банків:	5 696 257	5 823 982	18 964	58 040
- інші пов'язані сторони	5 696 257		18 964	
Рахунки клієнтів:	20 142 214	186 165 452	64 713 057	202 142 934
- провідний управлінський персонал Банку	68 988		84 069	
- інші пов'язані сторони	20 073 226		64 628 988	
Інші запозичені кошти:	260 098	4 452 649	250 790	4 430 083
- інші пов'язані сторони	260 098		250 790	
Інші зобов'язання:	12 841	1 948 998	14 596	1 807 105
- провідний управлінський персонал Банку	12 841		14 596	
Умовні зобов'язання та зобов'язання з надання кредитів до вирахування резерву під очікувані кредитні збитки:	5 998 308	28 001 186	3 606 342	21 897 549
- провідний управлінський персонал Банку	1 936		1 213	
- інші пов'язані сторони	5 996 372		3 605 129	

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ДЕРЖАВНИЙ ОЩАДНИЙ БАНК УКРАЇНИ»

ПРИМІТКИ ДО КОНСОЛІДОВАНОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ (ПРОДОВЖЕННЯ) ЗА РІК, ЩО ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2020 РОКУ (у тисячах гривень)

До консолідованого звіту про прибутки і збитки та інший сукупний дохід за роки, що закінчилися 31 грудня 2020 та 2019 років, включені такі суми, що виникли у результаті операцій з пов'язаними сторонами:

	За рік, що закінчився 31 грудня 2020 року		За рік, що закінчився 31 грудня 2019 року	
	Операції з пов'язаними сторонами	Всього за категорією	Операції з пов'язаними сторонами	Всього за категорією
Процентні доходи:	11 327 949	18 466 942	12 401 683	19 065 766
- провідний управлінський персонал Банку	880		821	
- інші пов'язані сторони:	11 327 069		12 400 862	
- кошти в банках	4		8	
- кредити, надані клієнтам	2 518 876		3 507 417	
- інвестиції	8 808 189		8 893 437	
Процентні витрати:	(1 020 469)	(10 476 135)	(2 214 682)	(13 567 217)
- провідний управлінський персонал Банку	(2 782)		(5 611)	
- інші пов'язані сторони:	(1 017 687)		(2 209 071)	
- кошти банків	(29 468)		-	
- рахунки клієнтів	(976 849)		(2 195 642)	
- інші запозичені кошти	(11 370)		(13 429)	
Розформування резерву під очікувані кредитні збитки та збитки від модифікації за активами, за якими нараховуються проценти:	(460 760)	(2 713 725)	1 907 205	186 644
- інші пов'язані сторони	(460 760)		1 907 205	
Комісійні доходи:	374 153	8 043 794	314 023	6 438 707
- провідний управлінський персонал Банку	109		129	
- інші пов'язані сторони	374 044		313 894	
Комісійні витрати:	(31 488)	(3 080 856)	(35 455)	(2 235 702)
- інші пов'язані сторони	(31 488)		(35 455)	
Чистий прибуток/(збиток) від операцій з фінансовими інструментами, що оцінюються за справедливою вартістю з переоцінкою через прибуток або збиток:	6 597 613	6 302 082	(2 924 345)	(3 649 396)
- інші пов'язані сторони	6 597 613		(2 924 345)	
Чистий інший дохід/(витрати)	2 844	178 138	18 995	340 096
- інші пов'язані сторони	2 844		18 995	
Операційні витрати:	(243 966)	(11 172 579)	(175 425)	(9 821 058)
- провідний управлінський персонал Банку	(125 858)		(99 912)	
- інші пов'язані сторони	(118 108)		(75 513)	
Компенсація провідному управлінському персоналу:	(127 613)	(6 004 433)	(99 860)	(5 490 753)
- короткострокові виплати працівникам	(119 368)		(93 478)	
- соціальні відрахування	(8 245)		(6 382)	

29. СПРАВЕДЛИВА ВАРТІСТЬ

МСФЗ визначає справедливу вартість як ціну, яка була б отримана від продажу активу або виплачена під час передачі зобов'язання у регулярній операції між учасниками ринку на дату оцінки.

Справедлива вартість визначалася Групою з використанням наявної ринкової інформації, якщо така існує, та відповідних методів оцінки. Однак, для інтерпретації ринкової інформації з метою визначення оціночної справедливої вартості необхідні певні судження. Для визначення справедливої вартості керівництво застосувало всю наявну ринкову інформацію. Оцінки, представлені в цій консолідованій фінансовій звітності, можуть не відображати суми, які Група зможе отримати при фактичній реалізації наявного в нього пакета тих чи інших активів чи повинна буде сплатити при передачі зобов'язань.

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ДЕРЖАВНИЙ ОЩАДНИЙ БАНК УКРАЇНИ»

ПРИМІТКИ ДО КОНСОЛІДОВАНОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ (ПРОДОВЖЕННЯ) ЗА РІК, ЩО ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2020 РОКУ (у тисячах гривень)

Справедлива вартість фінансових активів та фінансових зобов'язань Групи, які оцінюються за справедливою вартістю на постійній основі, а також справедлива вартість будівель

Деякі фінансові активи та фінансові зобов'язання, а також будівлі Групи, оцінюються за справедливою вартістю на кінець звітного періоду. Нижче подається інформація про способи визначення справедливої вартості цих активів та зобов'язань (зокрема, методики оцінки та використані вхідні дані):

Активи/ зобов'язання	Рівень ієрархії справедливої вартості	Методики оцінки та ключові вхідні дані
Інвестиції	1	Ціни котирування (нескориговані) на активних ринках (до яких Група має доступ на дату оцінки) на ідентичні цінні папери. Для розрахунку справедливої вартості використовується ринковий підхід.
	2	Дисконтовані потоки грошових коштів. Майбутні потоки грошових коштів оцінюються на основі інформації, для якої усі суттєві дані можна прямо або опосередковано отримати за допомогою спостереження, і оцінки використовують одну або декілька визначених цін, які піддаються спостереженню, для звичайних операцій на ринках, які не вважаються активними.
	3	Дисконтовані потоки грошових коштів. Майбутні потоки грошових коштів оцінюються з використанням ринкових даних, що піддаються спостереженню, а також даних, що не піддаються спостереженню. До даних, що не піддаються спостереженню, відносяться припущення щодо майбутніх фінансових показників емітента та його профілю ризику. Справедлива вартість вбудованого опціону за облігаціями внутрішньої державної позики з індексованою вартістю визначається з використанням скоригованої моделі оцінки Європейських валютних опціонів (форма Гармана-Колхагена формули Блека-Шоулза). Вказаний розрахунок здійснюється з використанням таких вхідних даних:
		- курс страйк долара США до гривні. Визначається як середньомісячний курс долара США до гривні на міжбанківському валютному ринку за місяць, що передував даті емісії відповідної серії ОВДП з індексованою вартістю (згідно механізму індексації, що передбачений умовами емісії). Для облігацій внутрішньої державної позики з індексованою вартістю в портфелі Банку курс страйк коливається в межах 14,81-27,22 гривень за долар США, залежно від дати емісії відповідної серії ОВДП; - форвардний курс долара США до гривні. Визначається виходячи зі ставок безризикової доходності в доларах США (за даними доходності до погашення державних цінних паперів США) і гривні (за даними кривої безкупонної доходності, що публікується Національним банком України). Станом на 31 грудня 2020 року оцінене значення форвардного курсу долара США до гривні, яке прийнято до розрахунку справедливої вартості вбудованого опціону, коливалось від 37,48 грн. / дол. США для часового горизонту 2,56 років до 72,26 грн./дол. США для часового горизонту 11,14 років (станом на 31 грудня 2019 року: від 33,83 грн. / дол. США для часового горизонту 3,57 років до 55,39 грн./дол. США для часового горизонту 12,15 років); - волатильність курсу долара США до гривні. Визначається як річна волатильність міжбанківського курсу долара США до гривні. Станом на 31 грудня 2020 року волатильність курсу долара США до гривні склала 17,24% (станом на 31 грудня 2019 року: 18,59%); - ставка дисконтування. Визначається за даними кривої безкупонної доходності, що публікується Національним банком України. Станом на 31 грудня 2020 року ставка дисконтування коливалась в межах від 11,14% річних для строку 2,56 років, до 9,41% річних для строку 11,14 років (на 31 грудня 2019 року: від 11,64% річних для строку 3,57 років, до 8,94% річних для строку 12,15 років).

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ДЕРЖАВНИЙ ОЩАДНИЙ БАНК УКРАЇНИ»

ПРИМІТКИ ДО КОНСОЛІДОВАНОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ (ПРОДОВЖЕННЯ) ЗА РІК, ЩО ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2020 РОКУ (у тисячах гривень)

Активи/ зобов'язання	Рівень ієрархії справедливої вартості	Методики оцінки та ключові вхідні дані
Кредити, які оцінюються за справедливою вартістю через прибуток або збиток	3	Дисконтовані потоки грошових коштів Майбутні потоки грошових коштів оцінюються виходячи з очікуваних грошових потоків погашення за кредитом та коригуються на величину ризику з урахуванням аналітичних оцінок Групи щодо їх сум та строків, з урахуванням ймовірностей їх виникнення. Дисконтування здійснюється за скоригованими на премію за системний ризик процентними ставками у відповідній валюті, які визначаються за даними кривої безкупонної доходності, що публікується Національним банком України.
Нерухомість: незавершені капітальні вкладення в будівлі	3	Група залучає незалежних оцінювачів для визначення справедливої вартості незавершеного будівництва. Для оцінки справедливої вартості об'єктів незавершених будівництвом використовується комбінування ринкового/дохідного та витратного підходів. При цьому враховуються час з початку будівництва, ступінь готовності будівництва та перспективність завершення будівництва об'єктів оцінки. Перспективні об'єкти з низьким ступенем готовності будівництва, які придбані або будівництво яких розпочато нещодавно, можуть оцінюватися в використанні витратного підходу. Витратний підхід показує оцінку витрат на відтворення або заміщення об'єкта за вирахуванням усіх видів зносу (фізичний, функціональний, економічний).
Нерухомість: будівлі інвестиційна нерухомість	3	Група залучає незалежних оцінювачів для визначення справедливої вартості будівель та інвестиційної нерухомості. Для визначення справедливої вартості оцінювачем застосовувався дохідний підхід – для офісних та торгово-офісних приміщень в м. Києві та обласних центрах та порівняльний підхід – для нерухомого майна за межами обласних центрів. Використаних вхідних даних та припущень: для методу порівняння продажів ціни ринкових продажів по співставним об'єктам нерухомості у безпосередній близькості коригуються з врахуванням різниці в основних параметрах (таких як площа об'єкту нерухомості). Основним параметром, що використовується при даному методі оцінки є ціна за квадратний метр об'єкту нерухомості.

В наступній таблиці представлений аналіз фінансових інструментів, будівель та офісних приміщень, що оцінюються за справедливою вартістю за рівнями ієрархії визначення справедливої вартості. Рівні відповідають можливості прямого визначення справедливої вартості на основі ринкових даних:

	Рівень 1	Рівень 2	Рівень 3	31 грудня 2020 року Всього
Активи				
Інвестиції, що оцінюються за справедливою вартістю через прибуток або збиток:				
державні цінні папери	–	–	46 152 268	46 152 268
інші цінні папери	–	–	–	–
Інвестиції, що оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід:				
державні цінні папери	–	11 176 248	–	11 176 248
інші цінні папери	551 179	–	1 105 544	1 656 723
Кредити, які оцінюються за справедливою вартістю через прибуток або збиток	–	–	2 476 267	2 476 267
Будівлі:				
нерухомість на стадії будівництва	–	–	19 142	19 142
будівлі та офісні приміщення	–	–	2 618 546	2 618 546
Інвестиційна нерухомість	–	–	633 526	633 526
Всього	551 179	11 176 248	53 005 293	64 732 720

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ДЕРЖАВНИЙ ОЩАДНИЙ БАНК УКРАЇНИ»

ПРИМІТКИ ДО КОНСОЛІДОВАНОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ (ПРОДОВЖЕННЯ) ЗА РІК, ЩО ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2020 РОКУ (у тисячах гривень)

	Рівень 1	Рівень 2	Рівень 3	31 грудня 2019 року Всього
Активи				
Інвестиції, що оцінюються за справедливою вартістю через прибуток або збиток:				
<i>державні цінні папери</i>	–	–	38 578 398	38 578 398
<i>інші цінні папери</i>	–	–	–	–
Інвестиції, що оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід:				
<i>державні цінні папери</i>	–	32 158 908	–	32 158 908
<i>інші цінні папери</i>	390 122	4 508 307	1 170 937	6 069 366
Кредити, які оцінюються за справедливою вартістю через прибуток або збиток	–	–	2 849 932	2 849 932
Будівлі:				
<i>нерухомість на стадії будівництва</i>	–	–	25 271	25 271
<i>будівлі та офісні приміщення</i>	–	–	3 094 030	3 094 030
Інвестиційна нерухомість	–	–	809 070	809 070
Всього	390 122	36 667 215	46 527 638	83 584 975

За роки, що закінчилися 31 грудня 2020 та 2019 року, Група не здійснювала переведень між Рівнем 1 та Рівнем 2 ієрархії справедливої вартості. Політикою Групи визначається, що переведення між рівнями ієрархії справедливої вартості вважається таким, що відбулося станом на звітну дату.

В наступних таблицях представлений рух у 3 Рівні справедливої вартості для фінансових інструментів, що оцінюються за справедливою вартістю:

Інвестиції, які оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід:

1 січня 2020 року	1 170 937	1 січня 2019 року	2 094 426
Всього доходів та витрат:		Всього доходів та витрат:	
в прибутках чи збитках:	139 355	в прибутках чи збитках:	382 728
процентні доходи та дивіденди	203 063	процентні доходи та дивіденди	368 782
торговий результат	492	торговий результат	216
(формування)/розформування резерву		(формування)/розформування резерву	
під очікувані кредитні збитки	4 832	під очікувані кредитні збитки	47 868
прибуток/(збиток) від модифікації	(69 032)	прибуток/(збиток) від модифікації	(34 138)
в іншому сукупному доході:	39 020	в іншому сукупному доході:	91 714
чиста зміна справедливої вартості інвестицій, які оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	37 150	чиста зміна справедливої вартості інвестицій, які оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	91 714
реклаسیфікація переоцінки інвестицій	1 870	реклаسیфікація переоцінки інвестицій	–
Отримання купонного доходу та дивідендів	(209 096)	Отримання купонного доходу та дивідендів	(388 629)
Продаж	(34 672)	Продаж	(1 009 202)
Списано за рахунок резерву	–	Списано за рахунок резерву	(100)
31 грудня 2020 року	1 105 544	31 грудня 2019 року	1 170 937

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ДЕРЖАВНИЙ ОЩАДНИЙ БАНК УКРАЇНИ»

ПРИМІТКИ ДО КОНСОЛІДОВАНОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ (ПРОДОВЖЕННЯ) ЗА РІК, ЩО ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2020 РОКУ (у тисячах гривень)

Інвестиції, які оцінюються за справедливою вартістю через прибуток або збиток:

1 січня 2020 року	38 578 398	1 січня 2019 року	41 591 932
Всього доходів та витрат:		Всього доходів та витрат:	
в прибутках чи збитках:	9 220 575	в прибутках чи збитках:	(253 624)
процентні доходи	2 623 138	процентні доходи	2 638 300
чиста зміна справедливої вартості	6 597 437	чиста зміна справедливої вартості	(2 891 924)
Отримання купонного доходу	(1 646 705)	Отримання купонного доходу	(1 775 766)
Погашення	–	Погашення	(984 144)
31 грудня 2020 року	46 152 268	31 грудня 2019 року	38 578 398

Кредити, які оцінюються за справедливою вартістю через прибуток або збиток:

1 січня 2020 року	2 849 932	1 січня 2019 року	3 551 365
Всього доходів та витрат:		Всього доходів та витрат:	
в прибутках чи збитках:	449 410	в прибутках чи збитках:	239 830
процентні доходи	744 174	процентні доходи	984 856
		чистий збиток від операцій з іноземною валютою	(38 367)
чиста зміна справедливої вартості	(294 764)	чиста зміна справедливої вартості	(725 125)
		результат від модифікації	18 466
Отримання процентного доходу	(148 518)	Отримання процентного доходу	(344 879)
Погашення	(339 187)	Погашення	(596 384)
Зміна класифікації	(335 370)	Зміна класифікації	–
31 грудня 2020 року	2 476 267	31 грудня 2019 року	2 849 932

Аналіз чутливості оцінки справедливої вартості фінансових інструментів, що оцінюються за справедливою вартістю, для Рівня 3

Чутливість оцінки справедливої вартості для Рівня 3 до можливих змін вхідних даних, що використовувались представлена нижче:

Інвестиції, що оцінюються за справедливою вартістю через прибуток або збиток

Справедлива вартість інвестицій, що оцінюються за справедливою вартістю через прибуток або збиток (облігації внутрішньої державної позики з індексованою вартістю, номіновані у гривні), складається із справедливої вартості основного контракту та справедливої вартості вбудованого опціону. У таблиці нижче наведена інформація щодо чутливості оцінки справедливої вартості інвестицій, що оцінюються за справедливою вартістю через прибуток або збиток, враховуючи чутливість до ринкових показників (індикаторів), зміна яких впливає на справедливую вартість фінансового інструменту (форвардний курс долара США до гривні, волатильність курсу долара США до гривні та ставки дисконтування):

Державні цінні папери

	Зміна справедливої вартості фінансового інструменту					
	Зміна показника		31 грудня 2020 року		31 грудня 2019 року	
Форвардний курс долара США	+1%	-1%	389 024	(388 735)	290 749	(290 272)
Волатильність курсу долара США	+1 п.п.	-1 п.п.	30 403	(25 620)	67 150	(62 022)
Ставка дисконтування	+1 п.п.	-1 п.п.	(2 001 558)	2 130 014	(1 910 862)	2 047 517

Справедлива вартість інвестицій найбільш чутлива до зміни ставок дисконтування. Так, при збільшенні/зменшенні ставок дисконтування на 1 п.п. справедлива вартість інвестицій зменшиться/збільшиться на (-2 001 558)/+ 2 130 014 тисяч гривень станом на 31 грудня 2020 року (31 грудня 2019 року: на (-1 910 862)/+ 2 047 517 тисяч гривень).

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ДЕРЖАВНИЙ ОЩАДНИЙ БАНК УКРАЇНИ»

ПРИМІТКИ ДО КОНСОЛІДОВАНОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ (ПРОДОВЖЕННЯ) ЗА РІК, ЩО ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2020 РОКУ (у тисячах гривень)

Також Банком проведено моделювання зміни справедливої вартості гібридного інструменту на основі змін, які були об'єктивно можливими – збільшення форвардного курсу долара США до гривні на 10% та одночасного збільшення ставок дисконтування на 1 п.п. За умови реалізації вказаного сценарію справедлива вартість інвестицій збільшиться на 1 710 892 тисячі гривень станом на 31 грудня 2020 року (31 грудня 2019 року: на 850 627 тисяч гривень). Зменшення форвардного курсу долара США до гривні на 5% та зменшення ставок дисконтування на 1 п.п. матиме наслідком збільшення справедливої вартості інвестицій на 90 850 тисяч гривень станом на 31 грудня 2020 року (31 грудня 2019 року: збільшення справедливої вартості на 513 747 тисяч гривень).

Інвестиції за справедливою вартістю через інший сукупний дохід

Інші цінні папери

Ризикова премія, що застосовується до визначеної ставки дисконтування на дату (вхідні дані)	Зміна вхідних даних		Справедлива вартість	Зміна справедливої вартості	
31 грудня 2020 року	+1 п. п.	-1 п. п.	1 105 544	(12 705)	13 041
31 грудня 2019 року	+1 п. п.	-1 п. п.	1 170 939	(22 617)	23 172

Аналіз чутливості справедливої вартості кредитів, що оцінюються за справедливою вартістю через прибуток або збиток

Нижче наведено чутливість справедливої вартості кредитів, що оцінюються за справедливою вартістю через прибуток або збиток до зміни зазначених показників на 1 п.п.

Ставка дисконтування на дату	Зміна ставки дисконтування		Зміна справедливої вартості	
31 грудня 2020 року	+1 п. п.	-1 п. п.	(101 945)	109 311
31 грудня 2019 року	+1 п. п.	-1 п. п.	(107 276)	110 036

Справедлива вартість фінансових активів та фінансових зобов'язань, які не оцінюються за справедливою вартістю на постійній основі (але розкриття інформації про справедливую вартість є обов'язковим)

Інші фінансові інструменти

Для фінансових активів та зобов'язань з коротким строком погашення припускається, що балансова вартість приблизно дорівнює їх справедливій вартості. Відповідно, для інших фінансових активів та інших фінансових зобов'язань балансова вартість приблизно дорівнює їх справедливій вартості. Це припущення також застосовується до депозитів на вимогу та поточних рахунків, що не мають визначеного строку погашення.

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ДЕРЖАВНИЙ ОЩАДНИЙ БАНК УКРАЇНИ»

ПРИМІТКИ ДО КОНСОЛІДОВАНОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ (ПРОДОВЖЕННЯ) ЗА РІК, ЩО ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2020 РОКУ (у тисячах гривень)

За виключенням викладеного у таблиці нижче, на думку керівництва, балансова вартість фінансових активів та фінансових зобов'язань, визнана в консолідованій фінансовій звітності, приблизно дорівнює їхній справедливій вартості.

	31 грудня 2020 року		31 грудня 2019 року	
	Балансова вартість	Справедлива вартість	Балансова вартість	Справедлива вартість
Кредити надані юридичним особам	51 834 833	54 684 561	54 754 034	55 546 968
Кредити надані фізичним особам	8 914 977	7 953 976	7 564 378	6 456 049
Інвестиції	71 266 302	71 365 575	36 809 511	36 995 855
Всього активи	132 016 112	134 004 112	99 127 923	98 998 872
Рахунки клієнтів	186 165 452	186 520 518	202 142 934	201 835 182
Випущені єврооблігації	11 744 616	12 388 354	18 303 877	19 130 219
Інші запозичені кошти	4 452 649	4 274 884	4 430 083	4 297 551
Субординований борг	1 276 240	1 314 237	2 462 640	2 550 048
Всього зобов'язання	203 638 957	204 497 993	227 339 534	227 813 000

Нижче подається інформація про способи визначення справедливої вартості цих активів та зобов'язань (зокрема, методики оцінки та використані вхідні дані):

Фінансові активи / фінансові зобов'язання	Рівень ієрархії справедливої вартості	Методики оцінки та ключові вхідні дані
Кошти в банках	2	Дисконтовані потоки грошових коштів. Майбутні потоки грошових коштів оцінюються на основі інформації, для якої усі суттєві дані можна прямо або опосередковано отримати за допомогою спостереження, і оцінки використовують одну або декілька визначених цін, які піддаються спостереженню, для звичайних операцій на ринках, які не вважаються активними.
Кредити, надані клієнтам, що оцінюються за амортизованою вартістю	3	Дисконтовані потоки грошових коштів. Майбутні потоки грошових коштів оцінюються з використанням ринкових даних, що піддаються спостереженню, а також даних, що не піддаються спостереженню. До даних, що не піддаються спостереженню, відносяться припущення щодо майбутніх фінансових показників контрагента та його профілю ризику.
Інвестиції, що оцінюються за амортизованою вартістю	2	Дисконтовані потоки грошових коштів. Майбутні потоки грошових коштів оцінюються на основі інформації, для якої усі суттєві дані можна прямо або опосередковано отримати за допомогою спостереження, і оцінки використовують одну або декілька визначених цін, які піддаються спостереженню, для звичайних операцій на ринках, які не вважаються активними.
Кошти банків	2	Дисконтовані потоки грошових коштів. Майбутні потоки грошових коштів оцінюються на основі інформації, для якої усі суттєві дані можна прямо або опосередковано отримати за допомогою спостереження, і оцінки використовують одну або декілька визначених цін, які піддаються спостереженню, для звичайних операцій на ринках, які не вважаються активними.
Рахунки клієнтів	2	Дисконтовані потоки грошових коштів. Майбутні потоки грошових коштів оцінюються з використанням ринкових даних, що піддаються спостереженню, а також даних, що не піддаються спостереженню.

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ДЕРЖАВНИЙ ОЩАДНИЙ БАНК УКРАЇНИ»

ПРИМІТКИ ДО КОНСОЛІДОВАНОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ (ПРОДОВЖЕННЯ) ЗА РІК, ЩО ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2020 РОКУ (у тисячах гривень)

Фінансові активи / фінансові зобов'язання	Рівень ієрархії справедливої вартості	Методики оцінки та ключові вхідні дані
Випущені єврооблігації	2	Дисконтовані потоки грошових коштів. Майбутні потоки грошових коштів оцінюються на основі інформації, для якої усі суттєві дані можна прямо або опосередковано отримати за допомогою спостереження, і оцінки використовують одну або декілька визначених цін, які піддаються спостереженню, для звичайних операцій на ринках, які не вважаються активними.
Інші запозичені кошти	2	Дисконтовані потоки грошових коштів. Майбутні потоки грошових коштів оцінюються на основі інформації, для якої усі суттєві дані можна прямо або опосередковано отримати за допомогою спостереження, і оцінки використовують одну або декілька визначених цін, які піддаються спостереженню, для звичайних операцій на ринках, які не вважаються активними.
Субординований борг	2	Дисконтовані потоки грошових коштів. Майбутні потоки грошових коштів оцінюються на основі інформації, для якої усі суттєві дані не можна прямо отримати за допомогою спостереження, і оцінки використовують одну або декілька визначених цін, які не піддаються спостереженню, для звичайних операцій на ринках, які не вважаються активними.

31 грудня 2020 року, справедлива вартість

	Рівень 1	Рівень 2	Рівень 3	Всього
Активи				
Кошти в банках	–	46 350	–	46 350
Кредити, надані клієнтам	–	–	62 638 537	62 638 537
Інвестиції	–	69 994 519	1 371 056	71 365 575
Всього	–	70 040 869	64 009 593	134 050 462
Зобов'язання				
Кошти банків	–	5 823 982	–	5 823 982
Рахунки клієнтів	–	186 520 518	–	186 520 518
Випущені єврооблігації	–	12 388 354	–	12 388 354
Інші запозичені кошти	–	4 274 884	–	4 274 884
Субординований борг	–	1 314 237	–	1 314 237
Всього	–	210 321 975	–	210 321 975

31 грудня 2019 року, справедлива вартість

	Рівень 1	Рівень 2	Рівень 3	Всього
Активи				
Кошти в банках	–	112 583	–	112 583
Кредити, надані клієнтам	–	–	62 003 017	62 003 017
Інвестиції	–	36 995 855	–	36 995 855
Всього	–	37 108 438	62 003 017	99 111 455
Зобов'язання				
Кошти банків	–	58 040	–	58 040
Рахунки клієнтів	–	201 835 182	–	201 835 182
Випущені єврооблігації	–	19 130 219	–	19 130 219
Інші запозичені кошти	–	4 297 551	–	4 297 551
Субординований борг	–	2 550 048	–	2 550 048
Всього	–	227 871 040	–	227 871 040

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ДЕРЖАВНИЙ ОЩАДНИЙ БАНК УКРАЇНИ»

ПРИМІТКИ ДО КОНСОЛІДОВАНОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ (ПРОДОВЖЕННЯ) ЗА РІК, ЩО ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2020 РОКУ (у тисячах гривень)

30. УПРАВЛІННЯ КАПІТАЛОМ

Група здійснює управління капіталом з метою забезпечення продовження діяльності Групи, максимізуючи прибуток акціонера, шляхом оптимізації співвідношення запозичених коштів і власного капіталу.

Структура капіталу Групи представлена акціонерним капіталом, резервами і непокритим збитком, інформація про які розкривається в консолідованому звіті про зміни у власному капіталі та запозиченими коштами, які включають субординований борг, який розкривається в Примітці 26.

Банк регулярно переглядає структуру капіталу. У процесі такого перегляду комплексно аналізується вартість капіталу, його складові та ризики, що притаманні діяльності Групи та загрожують втраті певної складової капіталу. Банк проводить коригування структури капіталу, зокрема, шляхом додаткового випуску акцій, залучення/погашення субординованого боргу.

Станом на 31 грудня 2020 та 2019 років Банк дотримувався вимог Національного банку України щодо нормативу достатності (адекватності) регулятивного капіталу (H2).

31. ПРУДЕНЦІЙНІ ВИМОГИ

Група здійснює моніторинг адекватності капіталу, окрім інших заходів, за допомогою коефіцієнтів, встановлених Базельською угодою щодо компонентів капіталу 1988 року, та коефіцієнтів, визначених НБУ у рамках нагляду за Банком та компаніями, щодо яких Банк має владні повноваження, зазнає ризиків або має право на змінні результати діяльності та здатний впливати на ці результати через свої владні повноваження щодо об'єкта інвестування.

Відповідно до встановлених кількісних показників з метою забезпечення достатності капіталу Група зобов'язана виконувати вимоги, які стосуються мінімальних сум і співвідношень всього капіталу і капіталу I рівня до активів, зважених з урахуванням ризику.

Кількісні показники, встановлені Базельським комітетом для забезпечення адекватності капіталу, вимагають підтримувати мінімальні суми та співвідношення загального капіталу (8%) та капіталу I рівня (4%) до суми зважених на ризик активів.

У наведеній нижче таблиці представлений аналіз регулятивних капітальних ресурсів Групи для цілей визначення адекватності капіталу згідно з Базельською угодою щодо компонентів капіталу 1988 року:

	31 грудня 2020 року	31 грудня 2019 року
Склад регулятивного капіталу		
Капітал I рівня		
Акціонерний капітал	49 724 980	49 724 980
Непокритий збиток	(30 334 988)	(33 004 661)
Всього кваліфікованого капіталу I рівня	19 389 992	16 720 319
Капітал II рівня		
Резерви переоцінки	2 550 611	2 836 460
Субординований борг	565 492	947 448
Всього кваліфікованого капіталу II рівня до ліміту 100% сукупного капіталу I рівня	3 116 103	3 783 908
Всього регулятивного капіталу	22 506 095	20 504 227
Показники капіталу		
Всього регулятивного капіталу, вираженого як процент від загальної суми активів, зважених на ризик	16,93%	13,91%
Всього капіталу I рівня, вираженого як процент від активів, зважених на ризик	14,59%	11,34%

32. ПОЛІТИКА УПРАВЛІННЯ РИЗИКАМИ

Управління ризиками відіграє важливу роль у банківській діяльності та операціях Групи. Основні ризики, властиві операціям Банку, включають: ринковий ризик, кредитні ризики, ризик концентрації, ризик ліквідності, ризик зміни процентних ставок і курсів валют. Опис політики управління зазначеними ризиками наведено нижче.

Група створює комплексну та ефективну систему управління ризиками з урахуванням Стратегії розвитку Банку, Декларації схильності до ризиків Банку та інших внутрішніх нормативних документів Банку, якими визначено характер та обсяг операцій Банку, профіль ризику та системність важливості Банку.

З функціональної точки зору управління ризиками налагодження бізнес-процесів та чіткого розподілу обов'язків між підрозділами Банку здійснюється з використанням принципу трьох ліній захисту.

- перша лінія – на рівні бізнес-підрозділів Банку та підрозділів підтримки діяльності Банку. Ці підрозділи приймають ризики та несуть відповідальність за них і надають звіти про поточне управління такими ризиками, відповідно до функцій, визначених положенням про такий підрозділ;
- друга лінія – на рівні підрозділу з управління ризиками та підрозділу комплаєнс;
- третя лінія – на рівні підрозділу внутрішнього аудиту щодо перевірки та оцінки ефективності функціонування системи управління ризиками.

Організаційна структура управління ризиками передбачає чіткий розподіл функцій, обов'язків і повноважень з управління ризиками між усіма суб'єктами системи управління ризиками та працівниками Банку, а також їх відповідальність згідно з таким розподілом.

Функції управління ризиками розподілені між наступними суб'єктами системи управління ризиками:

- Наглядова рада Банку;
- комітет Наглядової ради АТ «Ощадбанк» з питань ризиків;
- Правління Банку;
- комітети, створені Правлінням Банку;
- підрозділ з управління ризиками;
- підрозділ комплаєнс;
- підрозділ внутрішнього аудиту Банку;
- бізнес-підрозділи та підрозділи підтримки, включаючи підрозділи роботи з непрацюючими активами.

Наглядова рада Банку здійснює діяльність відповідно до Постанови Кабінету Міністрів України від 10 липня 2019 року № 643.

Наглядова рада Банку несе повну відповідальність за створення комплексної та ефективної системи управління ризиками, на які наражається Банк у своїй діяльності. Визначення загальної стратегії управління ризиками Банку здійснюється Наглядовою радою Банку.

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ДЕРЖАВНИЙ ОЩАДНИЙ БАНК УКРАЇНИ»

ПРИМІТКИ ДО КОНСОЛІДОВАНОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ (ПРОДОВЖЕННЯ) ЗА РІК, ЩО ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2020 РОКУ (у тисячах гривень)

Для забезпечення контролю за дотриманням політик управління ризиками – Наглядовою радою прийнято рішення № 1 від 20 червня 2019 року (питання 6) щодо утворення постійних комітетів Наглядової ради Банку, а саме: комітету з питань аудиту, комітету з питань призначень та винагород посадовим особам, комітету з питань ризиків, комітету з питань стратегії. Також рішенням № 3 Наглядової ради від 25 липня 2019 року затверджено Положення про комітет Наглядової ради АТ «Ощадбанк» з питань ризиків, яким визначено функції та відповідальність членів комітету. Зокрема, функціями Комітету визначено контроль за врахуванням бізнес-моделі АТ «Ощадбанк» та стратегії управління ризиками при ціноутворенні/установленні тарифів на банківські продукти, а також, якщо ціни/тарифи не покривають ризики АТ «Ощадбанк», розробку заходів та надання їх на розгляд і затвердження (прийняття рішень) Наглядовій раді АТ «Ощадбанк»; контроль за впровадженням та дотриманням декларації схильності до ризиків, стратегії управління ризиками та інших внутрішньобанківських документів; контроль стану виконання заходів щодо оперативного усунення недоліків у функціонуванні системи управління ризиками, виконання рекомендацій і зауважень підрозділу внутрішнього аудиту, зовнішніх аудиторів, Національного банку України та інших контролюючих органів; контроль та нагляд за стратегіями з управління капіталом і ліквідністю, а також за всіма ризиками АТ «Ощадбанк» визначеними декларацією схильності до ризиків, зокрема, кредитними, ринковими, операційними, репутаційними та іншими суттєвими ризиками АТ «Ощадбанк», визначеними такими відповідно до внутрішніх нормативних документів АТ «Ощадбанк»; розгляд звітів та надання пропозицій (в тому числі щодо заходів з метою оперативного усунення недоліків).

Правління Банку забезпечує виконання завдань, рішень Наглядової ради Банку щодо впровадження системи управління ризиками, включаючи Стратегію та політики з управління ризиками, культуру управління ризиками, процедури, методи та інші заходи ефективного управління ризиками.

В положеннях про постійно діючі робочі органи (комітети), створені Правлінням Банку, визначено право на накладання керівником підрозділу ризик-менеджменту та керівником підрозділу контролю за дотриманням норм (комплаєнс) заборони (вето) на рішення комітетів, створених Правлінням Банку.

З метою приведення організаційної структури системи управління ризиками у відповідність до вимог постанови Правління Національного банку України від 11 червня 2018 року № 64 «Про затвердження Положення про організацію системи управління ризиками в банках України та банківських групах», 17 вересня 2019 року створено генеральний департамент з управління ризиками та департамент комплаєнс.

Директору генерального департаменту з управління ризиками підпорядковано:

- департамент кредитних ризиків та оцінки активів – для забезпечення ефективної діяльності в частині управління кредитними ризиками;
- департамент стратегічних ризиків та прогнозування – для забезпечення ефективної діяльності в частині управління ризиком ліквідності, ризиком зміни процентних ставок і валютним ризиком.

Діяльність вказаних підрозділів направлена на виявлення, аналіз, оцінку, моніторинг та контроль ризиків в Банку та підтримку прийняття рішень відповідних профільних комітетів в частині управління ризиками.

Департамент комплаєнс забезпечує організацію контролю за дотриманням Банком норм законодавства, внутрішніх нормативних документів та відповідних стандартів професійних об'єднань, дія яких поширюється на Банк тощо.

Вказані підрозділи є незалежними від інших напрямів бізнесу.

Підрозділ внутрішнього аудиту Банку здійснює перевірку та оцінку ефективності системи управління ризиками в Банку підрозділами першого та другого рівнів захисту, включаючи оцінку ефективності системи внутрішнього контролю.

Бізнес-підрозділи та підрозділи підтримки, включаючи підрозділи по роботі з НПА, приймають ризики та несуть відповідальність за них і подають звіти щодо поточного управління такими ризиками.

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ДЕРЖАВНИЙ ОЩАДНИЙ БАНК УКРАЇНИ»

ПРИМІТКИ ДО КОНСОЛІДОВАНОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ (ПРОДОВЖЕННЯ) ЗА РІК, ЩО ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2020 РОКУ (у тисячах гривень)

Група управляє наступними ризиками:

Кредитний ризик

Кредитний ризик являє собою ризик фінансового збитку для Групи в результаті невиконання позичальником чи контрагентом, групою контрагентів прийнятих на себе зобов'язань перед Групою. Кредитний ризик виникає, головним чином, у зв'язку з кредитами та інвестиційними цінними паперами. Для цілей звітності з управління ризиками Група розглядає та консолідує всі елементи кредитного ризику (такі як ризик невиконання своїх зобов'язань окремими позичальниками та контрагентами, а також ризики, властиві певним країнам та галузям).

Під час надання та супроводження зобов'язань з кредитування (зобов'язання по невикористаних кредитах, акредитивах та гарантіях) керівництво використовує такі ж процедури розгляду, затвердження та супроводження, що і для наданих кредитів. Максимальний позабалансовий кредитний ризик відображений у Примітці 27.

Групою постійно удосконалюються підходи щодо оцінки рівня кредитного ризику за національними стандартами та оцінка кредитного ризику (пруденційні резерви) здійснюється з урахуванням вимог Національного банку України щодо визначення розміру кредитного ризику за активними банківськими операціями, затверджених постановою правління НБУ від 30 червня 2016 року № 351, із змінами та доповненнями.

Впливовою зміною на оцінку кредитного ризику було затвердження постанови правління НБУ від 26 березня 2020 року №39 Про особливості застосування вимог Положення про визначення банками України розміру кредитного ризику за активними банківськими операціями та у зв'язку із впровадженням обмежувальних заходів в частині визначення класу боржника / контрагента, а також затвердження постанови правління НБУ від 24 липня 2020 року № 105 «Про внесення змін до постанови Правління Національного банку України від 26 березня 2020 року № 39», якою подовжено діючі та встановлено нові тимчасові антикризові заходи щодо застосування норм Положення про визначення банками України розміру кредитного ризику за активними банківськими операціями, затвердженого Постановою НБУ № 351 зокрема, але не виключно в частині:

- продовження до 30 листопада 2020 року дії спрощених правил оцінки кредитного ризику при реструктуризації кредитів, що здійснюються банками у відповідь на економічні проблеми позичальників, зумовлені пандемією коронавірусної хвороби COVID-19;
- з групової оцінки кредитного ризику не будуть вилучатися кредити, умовами реструктуризації за якими передбачено здійснення платежів з періодичністю рідшою, ніж або в обсязі меншому, ніж передбачені вимогами Положення № 351;
- визначення права банків під час оцінки кредитного ризику за кредитами, наданими органам державної влади та органам місцевого самоврядування (боржники – бюджетні установи), не брати до уваги інформацію щодо стану виконання ними дохідної частини бюджету у 2020 році.

З метою забезпечення ефективного управління проблемними активами у 2019-2020 роках Банк активно проводив роботу з імплементації вимог постанови Правління НБУ від 18 липня 2019 року № 97 «Про затвердження Положення про організацію процесу управління проблемними активами в банках України» відповідно до затвердженого плану заходів.

Процес управління кредитним ризиком визначено у наступних внутрішніх документах Банку: Декларації схильності до ризиків АТ «Ощадбанк», Стратегії управління ризиками АТ «Ощадбанк», Політиці управління кредитними ризиками в АТ «Ощадбанк», Кредитній політиці АТ «Ощадбанк», а також методиках і регламентах, що визначають порядок оцінки рівня кредитного ризику/зменшення корисності фінансових інструментів.

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ДЕРЖАВНИЙ ОЩАДНИЙ БАНК УКРАЇНИ»

ПРИМІТКИ ДО КОНСОЛІДОВАНОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ (ПРОДОВЖЕННЯ) ЗА РІК, ЩО ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2020 РОКУ (у тисячах гривень)

Основними методами, що застосовуються в процесі управління кредитними ризиками є:

- оцінка фінансового стану контрагента Групи, у т.ч. визначення внутрішнього кредитного рейтингу / скорингового балу Контрагента, на етапі розгляду питання щодо прийняття рішення з кредитування та протягом періоду кредитування;
- оцінка умов здійснення кредитної операції, в тому числі забезпечення;
- розрахунок та встановлення лімітів кредитування позичальників / груп пов'язаних контрагентів Групи;
- акредитація незалежних оцінювачів заставленого майна позичальників Групи;
- регулярний моніторинг наявності та стану предметів забезпечення;
- оцінка ризиків кредитного портфелю Групи;
- регулярна управлінська звітність;
- акредитація страхових компаній;
- акредитація об'єктів будівництва та забудовників/управителів.

Процес управління кредитним ризиком в Групі передбачає наступні етапи:

- ідентифікація ризиків – визначення джерел ризиків;
- оцінка ризиків – визначення та оцінка величини виявлених ризиків;
- контроль над ризиком – встановлення обмежень щодо величини прийнятних ризиків;
- моніторинг ризиків – процес постійного спостереження за джерелами ризику.

З метою управління кредитним ризиком Група здійснює фінансово – економічний аналіз контрагентів, аналіз кредитно – інвестиційних проектів, встановлення лімітів та обмежень на проведення активних операцій, управління портфельними ризиками. Встановлення лімітів для окремих позичальників та груп позичальників визначаються на основі рекомендацій відповідного кредитного підрозділу Банку і підрозділу ризик-менеджменту та затверджуються відповідним уповноваженим колегіальним органом Банку. Якщо сума кредиту перевищує ліміт повноважень Правління, такі кредити затверджуються рішенням Наглядової ради. Група також зменшує кредитний ризик, отримуючи заставу та інші види забезпечення кредитів.

На поточний час в Групі процес з прийняття рішень про надання кредитів є в більшості централізованим. Впроваджено систему «Кредитна фабрика», з використанням якої відбувається аналіз кредитоспроможності позичальників фізичних осіб та прийняття рішення щодо здійснення операції верифікаторами, які є членами малого кредитного комітету з роздрібного бізнесу. Рішення щодо здійснення активних операцій з великими корпоративними клієнтами здійснюється кредитним комітетом Банку.

Приймаючи рішення про надання кредитів, Група оцінює потенційних позичальників на основі їх фінансового стану, кредитної історії, а також рівня ризику, пов'язаного з наданням кредиту конкретному позичальнику, використовуючи внутрішню рейтингову шкалу.

При оцінці ризиків та прийнятті рішень щодо надання кредиту конкретному позичальнику-юридичній особі або фізичній особі-підприємцю, що отримує кредит на ведення підприємницької діяльності, Група бере до уваги фінансовий стан, кредитоспроможність та платоспроможність позичальника, аналіз ринку, ризики, пов'язані із галуззю, в якій позичальник здійснює свою господарську діяльність та ринкові позиції бізнесу позичальника, а також такі фактори, як якість його менеджменту, географічне місцезнаходження, рівень концентрації постачальників/клієнтів, боргове навантаження, ліквідність та достатність запропонованої застави з точки зору кредитного ризику.

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ДЕРЖАВНИЙ ОЩАДНИЙ БАНК УКРАЇНИ»

ПРИМІТКИ ДО КОНСОЛІДОВАНОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ (ПРОДОВЖЕННЯ) ЗА РІК, ЩО ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2020 РОКУ (у тисячах гривень)

Процедура прийняття рішення щодо надання споживчих кредитів в Групі стандартизована. Максимальні ліміти по кредитах встановлюються з урахуванням доходу потенційного позичальника, стабільності його майбутніх доходів, ліквідності та якості застави.

В рамках підтримки позичальників задля подолання негативних наслідків, пов'язаних з COVID-19, Банком протягом 2020 року, в основному, проводились реструктуризації заборгованостей:

- шляхом зміни графіків погашення кредитів з перенесенням строків на інші періоди (у повному або частковому обсязі);
- подовженням кінцевої дати погашення кредиту й застосування нового графіку погашення, який відповідав би спроможності позичальника генерувати відповідний грошовий потік;
- зміна умов погашення простроченої заборгованості за основною сумою боргу шляхом рівномірного розподілу основної суми боргу на весь строк кредитування;
- перенесення строків погашення відсотків за кредитами;
- зниження відсоткової ставки (як на постійній, так і на тимчасовій основі).

Крім цього Банком надавалися waivers на виконання ковенант, порушення яких відбулось або могло б відбутись через вплив пандемії та карантинних заходів, або тимчасове пом'якшення/перегляд ковенант та умов кредитування. Зокрема за кредитами по БПК було тимчасово відмінено сплату клієнтами обов'язкового/мінімального платежу в розмірі 5% від суми використаного кредиту.

Згідно механізму підтримки, передбаченого державною програмою «5-7-9», за кредитами на поповнення обігових коштів державою повністю відшкодовувалися відсоткові витрати клієнтів по кредитах.

По позичальниках індивідуальної оцінки, при розрахунку резервів/знецінення станом на 1 січня 2021 року Банк врахував ризики за позичальниками, що здійснюють діяльність, яка є вразливою до впливу пандемії COVID-19: були переглянуті сценарії виконання зобов'язань перед Банком (у бік збільшення ліквідатійного сценарію), були враховані графіки погашення боргу, відповідно до укладених реструктуризацій, що надані позичальникам за для зменшення боргового навантаження на період карантинних обмежень.

Оцінка концентрації кредитних ризиків здійснюється за портфелем активних операцій в цілому, а також в розрізі його окремих складових. Правлінням Банку затверджено обмеження (ліміти) щодо проведення активних операцій по галузях економіки, географічних регіонах, ряду кредитних продуктів.

Оцінка кредитного ризику для цілей управління ризиками є комплексною і вимагає використання певної моделі, оскільки експозиція кредитного ризику змінюється залежно від змін ринкових умов, очікуваних грошових потоків і часу. Група оцінює кредитний ризик, використовуючи ймовірність дефолту (PD), експозицію під ризиком (EAD) та збиток від дефолту (LGD), з урахуванням прогнозованої інформації.

Відповідно до вимог МСФЗ 9 оцінка зменшення корисності здійснюється на основі моделі очікуваних кредитних збитків (далі – «модель зменшення корисності»).

Оцінка очікуваних кредитних збитків за фінансовими активами

Загальні положення

Вимоги МСФЗ 9 щодо оцінки знецінення застосовуються до всіх боргових інструментів, які оцінюються за амортизованою вартістю або FVOCI, включаючи зобов'язання з надання позик та фінансові гарантії.

Відповідно до МСФЗ 9, Банк застосовує три-етапний підхід до оцінки знецінення фінансових активів, який базується на зміні якості з моменту первісного визнання:

Етап 1 охоплює фінансові активи, за якими не відбулося суттєвого збільшення кредитного ризику після первісного визнання або настання події дефолту, або фінансові активи із низьким рівнем кредитного ризику на звітну дату. Для таких активів розмір резерву визначається відповідно до очікуваних

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ДЕРЖАВНИЙ ОЩАДНИЙ БАНК УКРАЇНИ»

ПРИМІТКИ ДО КОНСОЛІДОВАНОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ (ПРОДОВЖЕННЯ) ЗА РІК, ЩО ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2020 РОКУ (у тисячах гривень)

кредитних збитків протягом 12 місяців.

Етап 2 охоплює фінансові активи, за якими відбулося суттєве збільшення кредитного ризику після первісного визнання та не настала подія дефолту. Для таких активів розмір резерву визначається відповідно до очікуваних кредитних збитків протягом за весь строк дії.

Етап 3 охоплює фінансові активи, що мають об'єктивні свідчення зменшення корисності на звітну дату. Для таких активів визнаються очікувані кредитні збитки за весь строк дії. Ці активи вважаються кредитно-знеціненими.

Віднесення активу до Етапу 3 / кредитно-знецінених здійснюється на підставі ідентифікації події дефолту.

Фінансовий актив відноситься Банком до фінансових активів, за якими настала подія дефолту, якщо по ньому зафіксована хоча б одна з ознак об'єктивного свідчення зменшення корисності. Застосовуються обов'язкові та факультативні (приймаються на підставі судження Банку) ознаки подій дефолту.

Обов'язковими ознаками подій дефолту є:

- кількість днів простроченої заборгованості (корпоративний та роздрібний бізнес та фінансова дебіторська заборгованість 90+, міжбанківські операції 7+, цінні папери 30+);
- подія реструктуризації внаслідок фінансових труднощів позичальника;
- смерть позичальника – фізичної особи;
- введення тимчасової адміністрації в банку;
- подія дефолту на основі кредитного рейтингу (корпоративний бізнес, міжбанківські операції).

Ідентифікація суттєвого збільшення кредитного ризику здійснюється на рівні кредитної операції та базується на використанні комбінації якісних та кількісних факторів/індикаторів таких як:

- зміни ймовірності дефолту на звітну дату відносно значення на момент первісного визнання понад порогового значення (кредитні операції роздрібного бізнесу);
- зміна кредитного рейтингу визначеного відповідно внутрішньої рейтингової моделі понад порогового значення (кредитні операції корпоративного бізнесу);
- досягнення порогового значення кількості днів прострочення заборгованості (понад 30 днів для кредитних операцій роздрібного та корпоративного бізнесу).

Не залежно від того чи відбулося відповідна зміна з моменту первісного визнання, кредитний ризик заборгованості не вважається таким, що зріс суттєво з моменту первісно визнання, якщо кредит віднесено до групи фінансових інструментів з низьким рівнем кредитного ризику.

Кредитний ризик за фінансовим інструментом вважається низьким, якщо:

- фінансовий інструмент має низький ризик настання дефолту (зовнішній рейтинг позичальника – інвестиційного рівня; відсутні прострочені платежі або наявна прострочка до 30 днів (міжбанківських кредитів – 1 день, для емітентів цінних паперів – до 7 днів);
- позичальник має високий «потенціал» для виконання своїх зобов'язань за контрактними потоками грошових коштів у короткостроковій перспективі; і
- несприятливі зміни економічних умов та умов ведення господарської діяльності у довгостроковій перспективі можуть призвести, але не обов'язково призведуть, до зменшення здатності позичальника виконувати свої зобов'язання за контрактними потоками грошових коштів.

Три-етапний підхід не застосовується щодо придбаних (створених) знецінених фінансових активів

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ДЕРЖАВНИЙ ОЩАДНИЙ БАНК УКРАЇНИ»

ПРИМІТКИ ДО КОНСОЛІДОВАНОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ (ПРОДОВЖЕННЯ) ЗА РІК, ЩО ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2020 РОКУ (у тисячах гривень)

(далі – «РОСІ-активи»). РОСІ-активи – це фінансові активи, що є кредитно-знеціненими на дату первісного визнання. Для таких активів очікувані кредитні збитки визначаються на дату первісного визнання за весь строк дії фінансового активу. Придбані або створені РОСІ-активи первісно визнаються за справедливою вартістю.

Моделі оцінки

Групою розроблено моделі оцінки очікуваних кредитних збитків (ECL), які базуються на використанні ризик параметрів імовірності дефолту (PD), експозиції на момент дефолту (EAD), рівень збитків на момент дефолту (LGD), з урахуванням прогнозної інформації, та ефективної процентної ставки по кредитній операції.

Оцінка PD за кредитними операціями корпоративного та роздрібного бізнесу здійснюється на основі аналізу міграцій позичальників / кредитних операцій по групах прострочення заборгованості портфелів однорідних позичальників/кредитів. Оновлення інформації для оцінки здійснюється Групою на щомісячній основі. Використовуючи прогнози розвитку та відповідні моделі впливу показників макросередовища, Група здійснює трансформацію отриманих значень PD з урахуванням стадії економічного циклу – «point-in-time» (PIT) PD.

Моделі оцінки ризик параметрів і моделі впливу показників макросередовища підлягають валідації на щорічній основі.

Для оцінки ECL по вкладенням в державні цінні папери, значення ризик параметрів отримується на основі рейтингової оцінки наданої міжнародним рейтинговим агентством Moodys відповідно до статистичної інформації агентства та з урахування індивідуального рейтингу країни.

LGD визначається як рівень втрат у випадку дефолту позичальника і являє собою оцінку заборгованості/експозиції що не може бути отримана/відшкодована. Оцінка здійснюється на основі моделі що враховує матеріальну вартість забезпечення та імовірності відновлення з дефолту кредитної операції. Матеріальна вартість забезпечення визначається із врахуванням типу забезпечення та оцінці можливого відшкодування в разі його реалізації (застосування дисконтів по типах забезпечення). Оцінка імовірності відновлення з дефолту здійснюється в розрізі груп прострочення за портфелями однорідних позичальників/кредитів.

Актуалізація оцінки вартості наявного забезпечення здійснюється відповідно до внутрішніх нормативних документів Групи.

По вкладенням в державні цінні папери, по цінним паперам або заборгованості державних компаній, місцевих рад Група використовує ринкові джерела інформації такі як статистична інформація міжнародних рейтингових агенцій.

EAD являє собою очікувану суму заборгованості на момент настання дефолту. Моделювання значення EAD здійснюється з врахуванням графіку боргу та оцінкою можливого збільшення боргу за рахунок утилізації доступного (в разі наявності) невикористаного ліміту по кредитній операції, реалізації гарантій тощо. Врахування позабалансових операцій здійснюється через застосування фактору кредитної конверсії (CCF) або фактору середнього рівня утилізації/використання доступного позичальнику ліміту (UTIL), що визначаються відповідно до історичних даних Банку по таких операціях та враховують специфіку кредитної операції та позичальника.

Врахування прогнозної інформації щодо макроекономічних показників

Розрахунок очікуваних кредитних збитків здійснюється з врахуванням очікувань щодо зміни ряду макроекономічних показників.

Відбір показників та їх врахування в моделях здійснено з урахуванням результатів аналізу історичної інформації щодо впливу їх змін на рівень кредитного ризику для окремих портфелів за сегментом клієнта та типом продукту.

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ДЕРЖАВНИЙ ОЩАДНИЙ БАНК УКРАЇНИ»

ПРИМІТКИ ДО КОНСОЛІДОВАНОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ (ПРОДОВЖЕННЯ) ЗА РІК, ЩО ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2020 РОКУ (у тисячах гривень)

Прогноз макроекономічних показників розроблений Групою на горизонті прогнозування у три роки з використанням трьох сценаріїв: базового (що відбудеться з вірогідністю 50%), два менш вірогідних сценаріїв, оптимістичного та песимістичного, кожен з яких з вірогідністю настання 25%. При моделюванні прогнозу Групою використано, як математичні методи і припущення, так і опубліковані дані щодо майбутніх значень макроекономічних факторів, складені на період до 2021 року Національним банком України, Міністерством економічного розвитку та торгівлі і Міністерством фінансів України, міжнародними фінансовими інституціями. Основними макроекономічними показниками, що використовуються в розрахунках очікуваних кредитних збитків, є: ВВП, девальвація та індекс споживчих цін (для кредитів роздрібного бізнесу без забезпечення). Оновлення прогнозу макроекономічних показників здійснюється щоквартально, що забезпечує більш точну оцінку економіки на наступні 3 роки за рахунок врахування поточного розвитку тенденцій.

Група ідентифікує та фіксує основні драйвери кредитного ризику та кредитних збитків для кожного з портфелів фінансових інструментів використовуючи аналіз історичних даних, оцінює взаємозв'язок між змінами в макроекономічних показниках та кредитним ризиком та кредитними збитками. Основними драйверами для кредитного ризику є: ВВП, девальвація та індекс споживчих цін (для кредитів роздрібного бізнесу без забезпечення).

Зміна резерву під очікувані кредитні збитки в розрізі Етапів за фінансовими інструментами, на які поширюються вимоги щодо знецінення за МСФЗ 9

Грошові кошти та їх еквіваленти

	Етап 1 12-місячний ECL	Етап 2 ECL до кінця строку дії (не знецінені)	Етап 3 ECL до кінця строку дії (знецінені)	Всього
Залишок станом на 1 січня 2019 року	24 877	–	–	24 877
Погашені активи	(16)	–	–	(16)
Інші зміни	27 609	–	–	27 609
Всього формування/(розформування) резерву під очікувані кредитні збитки	27 593	–	–	27 593
Курсові різниці	(6 920)	–	–	(6 920)
Залишок станом на 31 грудня 2019 року	45 550	–	–	45 550
Нові активи	29	–	–	29
Погашені активи	(7)	–	–	(7)
Інші зміни	(50 554)	–	–	(50 554)
Всього формування/(розформування) резерву під очікувані кредитні збитки	(50 532)	–	–	(50 532)
Курсові різниці	15 589	–	–	15 589
Залишок станом на 31 грудня 2020 року	10 607	–	–	10 607

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ДЕРЖАВНИЙ ОЩАДНИЙ БАНК УКРАЇНИ»

ПРИМІТКИ ДО КОНСОЛІДОВАНОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ (ПРОДОВЖЕННЯ) ЗА РІК, ЩО ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2020 РОКУ (у тисячах гривень)

Кошти в банках

	Етап 1 12-місячний ECL	Етап 2 ECL до кінця строку дії (не знецінені)	Етап 3 ECL до кінця строку дії (знецінені)	Всього
Залишок станом на 1 січня 2019 року	135	–	4 577 228	4 577 363
Погашені активи	–	–	(71 972)	(71 972)
Інші зміни	(79)	–	–	(79)
Всього формування/(розформування) резерву під очікувані кредитні збитки	(79)	–	(71 972)	(72 051)
Курсові різниці	(19)	–	(524 819)	(524 838)
Залишок станом на 31 грудня 2019 року	37	–	3 980 437	3 980 474
Погашені активи	(38)	–	–	(38)
Інші зміни	–	–	–	–
Всього формування/(розформування) резерву під очікувані кредитні збитки	(38)	–	–	(38)
Списання активів	–	–	(1 871)	(1 871)
Курсові різниці	1	–	628 594	628 595
Залишок станом на 31 грудня 2020 року	–	–	4 607 160	4 607 160

Інвестиції, які оцінюються за амортизованою вартістю

	Етап 1 12-місячний ECL	Етап 2 ECL до кінця строку дії (не знецінені)	Етап 3 ECL до кінця строку дії (знецінені)	Всього
Залишок станом на 1 січня 2019 року	370 641	–	–	370 641
Формування/(розформування) резерву під очікувані кредитні збитки	(292 927)	–	–	(292 927)
Списання активів	–	–	–	–
Курсові різниці	(14 058)	–	–	(14 058)
Залишок станом на 31 грудня 2019 року	63 656	–	–	63 656
Нові активи	117 831	–	–	117 831
Перехід на Етап 2	(1 889)	1 889	–	–
Погашені активи	(3 156)	–	–	(3 156)
Інші зміни	(26 767)	9 911	–	(16 856)
Всього формування/(розформування) резерву під очікувані кредитні збитки	86 019	11 800	–	97 819
Вплив модифікації	(1 501)	(3 488)	–	(4 989)
Списання активів	–	–	–	–
Курсові різниці	7 501	–	–	7 501
Залишок станом на 31 грудня 2020 року	155 675	8 312	–	163 987

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ДЕРЖАВНИЙ ОЩАДНИЙ БАНК УКРАЇНИ»

ПРИМІТКИ ДО КОНСОЛІДОВАНОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ (ПРОДОВЖЕННЯ) ЗА РІК, ЩО ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2020 РОКУ (у тисячах гривень)

Інвестиції, які оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід

	Етап 1 12-місячний ECL	Етап 2 ECL до кінця строку дії (не знецінені)	Етап 3 ECL до кінця строку дії (знецінені)	Всього
Залишок станом на 1 січня 2019 року	737 969	–	75 426	813 395
Формування/(розформування) резерву				
під очікувані кредитні збитки	(650 975)	–	(3 790)	(654 765)
Списання активів	–	–	(100)	(100)
Вплив модифікації	(310)	–	–	(310)
Курсові різниці	(21 343)	–	–	(21 343)
Продаж активу	(141)	–	–	(141)
Залишок станом на 31 грудня 2019 року	65 200	–	71 536	136 736
Нові активи	–	–	–	–
Погашені активи	(16 291)	–	–	(16 291)
Інші зміни	(16 914)	–	–	(16 914)
Всього формування/(розформування) резерву під очікувані кредитні збитки	(33 205)	–	–	(33 205)
Списання активів	–	–	–	–
Вплив модифікації	(5 215)	–	–	(5 215)
Курсові різниці	3 327	–	–	3 327
Продаж активу	–	–	–	–
Залишок станом на 31 грудня 2020 року	30 107	–	71 536	101 643

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ДЕРЖАВНИЙ ОЩАДНИЙ БАНК УКРАЇНИ»

ПРИМІТКИ ДО КОНСОЛІДОВАНОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ (ПРОДОВЖЕННЯ) ЗА РІК, ЩО ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2020 РОКУ (у тисячах гривень)

Кредити юридичним особам, які оцінюються за амортизованою вартістю

	Етап 1 12-місячний ECL	Етап 2 ECL до кінця строку дії (не знецінені)	Етап 3 ECL до кінця строку дії (знецінені)	Первісно знецінені кредити	Всього
Залишок станом на 1 січня 2019 року	1 110 263	34 823	57 337 350	1 626 639	60 109 075
Формування/(розформування) резерву під очікувані кредитні збитки	(957 722)	24 262	1 545 821	246 031	858 392
Коригування процентного доходу	–	–	3 122 950	84 783	3 207 733
Списання активів	–	–	(7 388)	–	(7 388)
Відшкодування раніше списаних активів	–	–	–	–	–
Вплив модифікації	52 714	(4 160)	(5 874)	2 861	45 541
Вибуття резерву внаслідок реструктуризації, яка призвела до визнання РОСІ-активу	–	–	(555 599)	(1 524 469)	(2 080 068)
Курсові різниці	(34 216)	(37 068)	(7 895 875)	(3 697)	(7 970 856)
Залишок станом на 31 грудня 2019 року	171 039	17 857	53 541 385	432 148	54 162 429
Нові активи	73 324	–	–	474 931	548 255
Перехід на Етап 1	11 188	(10 403)	(785)	–	–
Перехід на Етап 2	(19 380)	19 380	–	–	–
Перехід на Етап 3	(7 209)	(2 159)	9 368	–	–
Погашені активи	(10 525)	(2 043)	(31 621)	–	(44 189)
Інші зміни	100 196	626 409	932 418	(26 781)	1 632 242
Формування/(розформування) резерву під очікувані кредитні збитки	147 594	631 184	909 380	448 150	2 136 308
Коригування процентного доходу	–	–	1 925 607	91 005	2 016 612
Списання активів	–	–	(31 655 074)	–	(31 655 074)
Відшкодування раніше списаних активів	–	–	–	–	–
Вплив модифікації	(95 391)	(9 623)	(378 026)	(35 149)	(518 189)
Вибуття резерву внаслідок реструктуризації, яка призвела до визнання РОСІ-активу	–	–	(11 218 214)	5 433	(11 212 781)
Курсові різниці	30 164	30 294	7 578 415	(13 799)	7 625 074
Залишок станом на 31 грудня 2020 року	253 406	669 712	20 703 473	927 788	22 554 379

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ДЕРЖАВНИЙ ОЩАДНИЙ БАНК УКРАЇНИ»

ПРИМІТКИ ДО КОНСОЛІДОВАНОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ (ПРОДОВЖЕННЯ) ЗА РІК, ЩО ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2020 РОКУ (у тисячах гривень)

Валова балансова вартість кредитів юридичних осіб у 2020 році збільшилась на 16 289 024 тисяч гривень через девальвацію національної валюти, що супроводжувалося збільшенням обсягу резервів на суму 7 625 074 тисяч гривень.

Протягом 2020 року кредити, що оцінювались на Етапі 3, валовою балансовою вартістю 15 973 076 тисяч гривень, за якими було сформовано резерви, з врахуванням процентного доходу, в розмірі 11 401 497 тисяч гривень, кредити, класифіковані як POCI, валовою балансовою вартістю 211 456 тисяч гривень, за якими було сформовано резерви, з врахуванням коригування процентного доходу, в розмірі (5 433) тисячі гривень та, відповідно, сума первісного знецінення (дисконт) складала 197 653 тисячі гривень, а також кредит FVTPL валовою балансовою вартістю 518 292 тисячі гривень, за яким була сформована уцінка в розмірі 184 208 тисяч гривень, були реструктуризовані. В результаті реструктуризації було визнано нові кредити, класифіковані як POCI, валова балансова вартість яких складала 4 729 686 тисяч гривень, у тому числі первісне знецінення (дисконт) у сумі 12 167 819 тисяч гривень.

Кредити фізичним особам, які оцінюються за амортизованою вартістю

	Етап 1 12-місячний ECL	Етап 2 ECL до кінця строку дії (не знецінені)	Етап 3 ECL до кінця строку дії (знецінені)	Первісно знецінені кредити	Всього
Залишок станом на 1 січня 2019 року	148 416	35 271	3 348 603	-	3 532 290
Формування/(розформування) резерву під очікувані кредитні збитки	(12 322)	34 328	(17 316)	-	4 690
Коригування процентного доходу	-	-	55 486	-	55 486
Списання активів	-	-	(22 199)	-	(22 199)
Відшкодування раніше списаних активів	-	-	3	-	3
Вплив модифікації	1 203	17	(18)	-	1 202
Курсові різниці	(48)	(10)	(253 803)	-	(253 861)
Залишок станом на 31 грудня 2019 року	137 249	69 606	3 110 756	-	3 317 611
Нові активи	85 980	-	-	-	85 980
Перехід на Етап 1	25 058	(18 297)	(6 761)	-	-
Перехід на Етап 2	(24 415)	25 311	(896)	-	-
Перехід на Етап 3	(28 101)	(20 036)	48 137	-	-
Погашені активи	(30 483)	(24 642)	(26 207)	-	(81 332)
Інші зміни	(21 365)	17 406	(64 115)	-	(68 074)
Формування/(розформування) резерву під очікувані кредитні збитки	6 674	(20 258)	(49 842)	-	(63 426)
Коригування процентного доходу	-	-	(16 634)	-	(16 634)
Списання активів	-	-	(80 418)	-	(80 418)
Відшкодування раніше списаних активів	-	-	13	-	13
Вплив модифікації	1 048	193	129	-	1 370
Курсові різниці	53	(11)	307 569	-	307 611
Залишок станом на 31 грудня 2020 року	145 024	49 530	3 271 573	-	3 466 127

Станом на 31 грудня 2020 року сума первісного знецінення за створеними (знеціненими) кредитами, визнана при їхньому первісному визнанні, що не включена до складу резервів, становить 22 850 622 тисячі гривень (31 грудня 2019 року: 10 672 992 тисячі гривень).

Кредити клієнтів, видані в 2020 році, склали 12 709 379 тисяч гривень, що становить 15% кредитів, наданих клієнтам, станом на 31 грудня 2020 року (за 2019 рік: 14 770 370 тисяч гривень, що становить 12% кредитів, наданих клієнтам, станом на 31 грудня 2019 року).

Станом на 31 грудня 2020 року було повністю погашено 7 335 582 тисячі гривень, що становить 6% кредитів клієнтів, що залишалися на балансі Групи станом на 1 січня 2020 року (31 грудня 2019 року: 11 024 709 тисяч гривень, що становить 8% кредитів клієнтів, що залишалися на балансі Групи станом на 1 січня 2019 року).

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ДЕРЖАВНИЙ ОЩАДНИЙ БАНК УКРАЇНИ»

ПРИМІТКИ ДО КОНСОЛІДОВАНОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ (ПРОДОВЖЕННЯ) ЗА РІК, ЩО ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2020 РОКУ (у тисячах гривень)

Станом на 31 грудня 2020 року кредити, надані клієнтам, що прострочені більше 90 днів (NPLs – non-performing loans), становили 21 886 443 тисяч гривень, що складали 25% загальної суми кредитів клієнтів до вирахування резервів під очікуванні кредитні збитки (31 грудня 2019 року: 59 767 650 тисяч гривень, що складали 49% загальної суми кредитів клієнтів до вирахування резервів під очікуванні кредитні збитки).

Станом на 31 грудня 2020 року кредити, надані клієнтам, що прострочені більше 90 днів (NPLs – non-performing loans), становили 21 886 443 тисяч гривень, що складали 25% загальної суми кредитів клієнтів до вирахування резервів під очікуванні кредитні збитки, та станом на 31 грудня 2019 року становили 59 767 650 тисяч гривень, що складали 49% загальної суми кредитів клієнтів до вирахування резервів під очікуванні кредитні збитки.

30 червня 2020 року Банком було здійснено списання кредитів наданих клієнтам Кримського республіканського управління в розмірі 25 040 020 тисяч гривень в гривневому еквіваленті, що становили 42% від обсягу кредитів наданих клієнтам, що прострочені понад 90 днів станом на 31 грудня 2019 року. Відповідно до проведеного списання, протягом звітного періоду, відбулось зниження суми кредитів та резерву під очікуванні кредитні збитки.

Група очікує, що значна частина кредитів, наданих клієнтам (крім кредитів, наданих клієнтам Кримського республіканського управління та клієнтам відділень Луганського та Донецького регіонального управління, що знаходяться на території, яка не контролюється українською владою), за якими має місце прострочення платежів більше 90 днів, будуть погашені за рахунок власних надходжень позичальників або реалізації забезпечення. Такі очікування Групи ґрунтуються на тому, що значна частина прострочених корпоративних кредитів забезпечена ліквідною заставою, та надана підприємствам, які мають потенційну можливість відновити власну платоспроможність. Спроможність Групи отримати платежі по простроченим кредитами фізичних осіб пояснюється тим, що такі кредити переважно забезпечені нерухомістю або транспортними засобами. Більше того, навіть у разі недостатньої вартості забезпечення для погашення кредиту, Група не втрачає права вимоги на отримання платежів від позичальника до повного погашення кредиту.

Фінансова дебіторська заборгованість

	Етап 3 ECL до кінця строку дії (знецінені)	Спрощений підхід ECL до кінця строку дії	Всього
Залишок станом на 1 січня 2019 року	3 006 192	8 333	3 014 525
Формування/(розформування) резерву під очікуванні кредитні збитки	(350 765)	19 228	(331 537)
Списання активів	–	(13)	(13)
Курсові різниці	(34 040)	(1 462)	(35 502)
Вибуття резерву внаслідок реструктуризації, яка призвела до визнання РОСІ-активу	(724 483)	–	(724 483)
Залишок станом на 31 грудня 2019 року	1 896 904	26 086	1 922 990
Нові активи	–	17 661	17 661
Перехід на Спрощений підхід	(5 925)	5 925	–
Перехід на Етап 3	4 866	(4 866)	–
Погашені активи	(7 394)	(3 214)	(10 608)
Інші зміни	10 060	(1 132)	8 928
Формування/(розформування) резерву під очікуванні кредитні збитки	1 607	14 374	15 981
Списання активів	(1 557)	–	(1 557)
Курсові різниці	39 196	749	39 945
Залишок станом на 31 грудня 2020 року	1 936 150	41 209	1 977 359

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ДЕРЖАВНИЙ ОЩАДНИЙ БАНК УКРАЇНИ»

ПРИМІТКИ ДО КОНСОЛІДОВАНОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ (ПРОДОВЖЕННЯ) ЗА РІК, ЩО ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2020 РОКУ (у тисячах гривень)

Гарантії та інші зобов'язання з надання кредитів

	Етап 1 12-місячний ECL	Етап 2 ECL до кінця строку дії (не знецінені)	Етап 3 ECL до кінця строку дії (знецінені)	Всього
Залишок станом на 1 січня 2019 року	98 906	827	211 362	311 095
Формування/(розформування) резерву під очікувані кредитні збитки	86 502	2 823	159 251	248 576
Курсові різниці	79	–	(33 053)	(32 974)
Залишок станом на 31 грудня 2019 року	185 487	3 650	337 560	526 697
Нові активи	182 448	–	–	182 448
Перехід на Етап 1	2 641	(1 573)	(1 068)	–
Перехід на Етап 2	(9 714)	9 765	(51)	–
Перехід на Етап 3	(73 677)	(266)	73 943	–
Погашені активи	(44 788)	(944)	(203 810)	(249 542)
Інші зміни	6 055	90	133 856	140 001
Всього формування/(розформування) резерву під очікувані кредитні збитки	62 965	7 072	2 870	72 907
Курсові різниці	13	(8)	34 485	34 490
Залишок станом на 31 грудня 2020 року	248 465	10 714	374 915	634 094

Валова балансова вартість за фінансовими інструментами, на які поширюються вимоги щодо знецінення за МСФЗ 9 за рівнем кредитного ризику в розрізі Етапів

Для цілей визначення очікуваних кредитних збитків під зменшення корисності фінансових активів, на які поширюються вимоги щодо знецінення за МСФЗ 9, Група розподіляє фінансові активи на п'ять рівнів ризику, залежно від кількості днів прострочки та ознак дефолту, а саме:

	Кредити, надані клієнтам	Гарантії та інші зобов'язання з надання кредитів	Фінансова дебіторська заборгованість	Кошти в банках	Інвестиції
РІВЕНЬ 1	Договір не прострочено (DPD = 0)	Договір не прострочено (DPD = 0)	Договір не прострочено (1-5 днів)	Договір не прострочено (DPD = 0)	Договір не прострочено (DPD = 0)
РІВЕНЬ 2	Договір прострочено на 1-30 днів	Договір прострочено на 1-30 днів	Договір прострочено на 6-30 днів	Договір прострочено на 1-3 днів	Договір прострочено на 1-10 днів
РІВЕНЬ 3	Договір прострочено на 31-60 днів	Договір прострочено на 31-60 днів	Договір прострочено на 31-60 днів	Договір прострочено на 4-5 днів	Договір прострочено на 11-20 днів
РІВЕНЬ 4	Договір прострочено на 61-90 днів	Договір прострочено на 61-90 днів	Договір прострочено на 61-90 днів	Договір прострочено на 6-7 днів	Договір прострочено на 21-30 днів
РІВЕНЬ 5 (дефолт)	Договір у стані дефолту	Договір у стані дефолту	Договір у стані дефолту	Договір у стані дефолту	Договір у стані дефолту

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ДЕРЖАВНИЙ ОЩАДНИЙ БАНК УКРАЇНИ»

ПРИМІТКИ ДО КОНСОЛІДОВАНОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ (ПРОДОВЖЕННЯ) ЗА РІК, ЩО ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2020 РОКУ (у тисячах гривень)

Грошові кошти та їх еквіваленти

	Станом на 31 грудня 2020 року			Станом на 31 грудня 2019 року		
	Етап 1	Етап 2	Етап 3	Етап 1	Етап 2	Етап 3
	12-місячний ECL	ECL до кінця строку дії (не знецінені)	ECL до кінця строку дії (знецінені)	12-місячний ECL	ECL до кінця строку дії (не знецінені)	ECL до кінця строку дії (знецінені)
РІВЕНЬ 1	11 327 031	-	-	20 156 268	-	-
РІВЕНЬ 2	-	-	-	-	-	-
РІВЕНЬ 3	-	-	-	-	-	-
РІВЕНЬ 4	-	-	-	-	-	-
РІВЕНЬ 5 (дефолт)	-	-	-	-	-	-

Кошти в банках

	Станом на 31 грудня 2020 року			Станом на 31 грудня 2019 року		
	Етап 1	Етап 2	Етап 3	Етап 1	Етап 2	Етап 3
	12-місячний ECL	ECL до кінця строку дії (не знецінені)	ECL до кінця строку дії (знецінені)	12-місячний ECL	ECL до кінця строку дії (не знецінені)	ECL до кінця строку дії (знецінені)
РІВЕНЬ 1	46 350	-	-	112 620	-	-
РІВЕНЬ 2	-	-	-	-	-	-
РІВЕНЬ 3	-	-	-	-	-	-
РІВЕНЬ 4	-	-	-	-	-	-
РІВЕНЬ 5 (дефолт)	-	-	4 607 160	-	-	3 980 437

Інвестиції, які оцінюються за амортизованою вартістю

	Станом на 31 грудня 2020 року			Станом на 31 грудня 2019 року		
	Етап 1	Етап 2	Етап 3	Етап 1	Етап 2	Етап 3
	12-місячний ECL	ECL до кінця строку дії (не знецінені)	ECL до кінця строку дії (знецінені)	12-місячний ECL	ECL до кінця строку дії (не знецінені)	ECL до кінця строку дії (знецінені)
РІВЕНЬ 1	71 000 405	-	-	36 873 167	-	-
РІВЕНЬ 2	-	-	-	-	-	-
РІВЕНЬ 3	-	429 883	-	-	-	-
РІВЕНЬ 4	-	-	-	-	-	-
РІВЕНЬ 5 (дефолт)	-	-	-	-	-	-

Інвестиції, які оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід

	Станом на 31 грудня 2020 року			Станом на 31 грудня 2019 року		
	Етап 1	Етап 2	Етап 3	Етап 1	Етап 2	Етап 3
	12-місячний ECL	ECL до кінця строку дії (не знецінені)	ECL до кінця строку дії (знецінені)	12-місячний ECL	ECL до кінця строку дії (не знецінені)	ECL до кінця строку дії (знецінені)
РІВЕНЬ 1	12 252 403	-	-	37 815 748	-	-
РІВЕНЬ 2	-	-	-	-	-	-
РІВЕНЬ 3	-	-	-	-	-	-
РІВЕНЬ 4	-	-	-	-	-	-
РІВЕНЬ 5 (дефолт)	-	-	-	-	-	-

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ДЕРЖАВНИЙ ОЩАДНИЙ БАНК УКРАЇНИ»

ПРИМІТКИ ДО КОНСОЛІДОВАНОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ (ПРОДОВЖЕННЯ) ЗА РІК, ЩО ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2020 РОКУ (у тисячах гривень)

Кредити, які оцінюються за амортизованою вартістю станом на 31 грудня 2020 року

	Етап 1 12-місячний ECL	Етап 2 ECL до кінця строку дії (не знецінені)	Етап 3 ECL до кінця строку дії (знецінені)	Придбані або первісно знецінені фінансові інструменти
РІВЕНЬ 1	37 535 178	7 513 219	–	–
РІВЕНЬ 2	539 037	161 336	–	–
РІВЕНЬ 3	–	1 244 107	–	–
РІВЕНЬ 4	–	20 908	–	–
РІВЕНЬ 5 (дефолт)	–	–	29 966 315	9 790 216

Кредити, які оцінюються за амортизованою вартістю станом на 31 грудня 2019 року

	Етап 1 12-місячний ECL	Етап 2 ECL до кінця строку дії (не знецінені)	Етап 3 ECL до кінця строку дії (знецінені)	Придбані або первісно знецінені фінансові інструменти
РІВЕНЬ 1	42 731 782	4 509 200	–	–
РІВЕНЬ 2	247 963	85 532	–	–
РІВЕНЬ 3	–	77 561	–	–
РІВЕНЬ 4	–	80 011	–	–
РІВЕНЬ 5 (дефолт)	–	–	66 704 101	5 362 300

Фінансова дебіторська заборгованість

	Станом на 31 грудня 2020 року		Станом на 31 грудня 2019 року	
	Етап 3 ECL до кінця строку дії (знецінені)	Спрощений підхід ECL до кінця строку дії	Етап 3 ECL до кінця строку дії (знецінені)	Спрощений підхід ECL до кінця строку дії
РІВЕНЬ 1	–	435 301	–	176 644
РІВЕНЬ 2	–	1 389	–	11 933
РІВЕНЬ 3	–	1 232	–	1 965
РІВЕНЬ 4	–	30 600	–	24 393
РІВЕНЬ 5 (дефолт)	1 939 083	–	1 901 557	–

Гарантії та інші зобов'язання з надання кредитів станом на 31 грудня 2020 року

	Етап 1 12-місячний ECL	Етап 2 ECL до кінця строку дії (не знецінені)	Етап 3 ECL до кінця строку дії (знецінені)	Придбані або первісно знецінені фінансові інструменти
РІВЕНЬ 1	14 378 427	64 128	–	–
РІВЕНЬ 2	21 991	24 386	–	–
РІВЕНЬ 3	–	5 604	–	–
РІВЕНЬ 4	–	2 893	–	–
РІВЕНЬ 5 (дефолт)	–	–	1 513 236	–

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ДЕРЖАВНИЙ ОЩАДНИЙ БАНК УКРАЇНИ»

ПРИМІТКИ ДО КОНСОЛІДОВАНОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ (ПРОДОВЖЕННЯ) ЗА РІК, ЩО ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2020 РОКУ (у тисячах гривень)

Гарантії та інші зобов'язання з надання кредитів станом на 31 грудня 2019 року

	Етап 1 12-місячний ECL	Етап 2 ECL до кінця строку дії (не знецінені)	Етап 3 ECL до кінця строку дії (знецінені)	Придбані або первісно знецінені фінансові інструменти
РІВЕНЬ 1	10 812 626	17 519	–	–
РІВЕНЬ 2	47 730	24 066	–	–
РІВЕНЬ 3	–	16 774	–	–
РІВЕНЬ 4	–	10 298	–	–
РІВЕНЬ 5 (дефолт)	–	–	1 348 396	–

Вплив модифікацій за фінансовими активами

Вплив модифікацій за кредитами, які оцінюються за амортизованою вартістю:

	За рік, який закінчився 31 грудня 2020 року	За рік, який закінчився 31 грудня 2019 року
Фінансові активи, модифіковані в звітному періоді		
Амортизована вартість до модифікації	10 026 584	5 183 292
Чистий результат від модифікацій за кредитами, наданими клієнтам (ECL до кінця строку дії)	(699 092)	(7 387)
Фінансові активи, модифіковані з дати первісного визнання		
Валова балансова вартість кредитів клієнтам, за якими розрахунок резерву під зменшення корисності був замінений на 12-місячну оцінку ОКЗ	1 177 157	13 305

Чистий результат від модифікацій за цінними паперами, які оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід за роки, які закінчилися 31 грудня 2020 року, склав (69 032) тисячі гривень (31 грудня 2019 року: (34 138) тисяч гривень).

Для цілей визначення очікуваних кредитних збитків під зменшення корисності фінансових активів, оцінених на колективній основі (за винятком кредитів, наданих державним підприємствам) та на які поширюються вимоги щодо знецінення за МСФЗ 9, за кредитами юридичних осіб та за гарантіями й іншими зобов'язаннями з надання кредитів юридичним особам Група використовує внутрішній кредитний рейтинг для визначення підвищеного кредитного ризику за позичальниками. Внутрішні кредитні рейтинги базуються на якісних та кількісних критеріях для позичальника. Кількісні критерії базуються на фінансовій звітності позичальників, тоді як якісні критерії охоплюють сфери управління та власників позичальників, професіоналізм організації, зовнішні фактори та їх потенційний вплив на діяльність позичальника, інформацію, що свідчить про труднощі з оплатою позичальником в недавньому минулому тощо. Відповідно, внутрішні рейтинги класифікуються в чотири групи:

- кредитні рейтинги від «AAA» до «А» відносяться до зони мінімального ризику – платоспроможність дозволяє забезпечити своєчасне та повне погашення основної суми боргу та процентів. Контрагент має тривалу позитивну кредитну історію та відсутні свідчення щодо затримки платежів банку або іншим банкам. Кредитні операції з контрагентами не містять значних ризиків;
- кредитні рейтинги від «BBB» до «Б» – зона прийнятного (низького) ризику характеризується невисокою вірогідністю виникнення втрат, платоспроможність контрагента дозволяє забезпечити своєчасне та повне погашення основної суми боргу та процентів за умов не суттєвого погіршення стану економічного середовища. Контрагент має позитивну кредитну історію в банку або в інших банках;
- кредитні рейтинги від «BBB» до «В» – зона підвищеного ризику – фінансовий стан Контрагента є добрим або задовільним, кредитний рейтинг нижче стандартного і свідчить про спроможність Контрагента у більшості випадках забезпечити своєчасне та повне погашення

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ДЕРЖАВНИЙ ОЩАДНИЙ БАНК УКРАЇНИ»

ПРИМІТКИ ДО КОНСОЛІДОВАНОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ (ПРОДОВЖЕННЯ) ЗА РІК, ЩО ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2020 РОКУ (у тисячах гривень)

основної суми боргу та процентів за умов сприятливої економічної ситуації. Існує підвищена ймовірності несвоєчасного та/або в неповній сумі погашення кредиту та сплати процентів). Контрагенти, які належать до цієї групи, мають підвищену чутливість до суттєвих негативних змін в оточуючому економічному середовищі. У минулому мали місце короткострокові затримки із погашенням заборгованості;

- кредитні рейтинги від «ГГГ» до «Г» – зона критичного ризику / неприпустимого ризику – фінансовий стан Контрагента є слабким або незадовільним і його платоспроможність не дозволяє забезпечити своєчасне та повне погашення основної суми боргу та процентів. Погашення основної суми боргу та процентів можливо за умов суттєвого збільшення доходів Контрагента та/або проведення змін умов кредитування чи рефінансування заборгованості.

Група розподіляє активи станом на 31 грудня 2020 року наступним чином:

	Етап 1 12-місячний ECL	Етап 2 ECL до кінця строку дії (не знецінені)	Етап 3 ECL до кінця строку дії (знецінені)	Придбані або первісно знецінені кредити
Кредити юридичних осіб				
A-AAA	6 954 473	1 661 274	–	–
B-BBB	3 250 409	12 710	–	–
B-BBB	2 798 425	5 439 972	–	–
G-GGG	209 089	1 285 692	–	–
Знецінені	–	–	26 570 593	9 790 216
Резерв під очікувані кредитні збитки на 31 грудня 2020 року	(150 328)	(669 439)	(20 703 473)	(927 788)
Чиста балансова вартість на 31 грудня 2020 року	13 062 068	7 730 209	5 867 120	8 862 428
Гарантії та інші зобов'язання з надання кредитів юридичним особам				
A-AAA	486 188	–	–	–
B-BBB	856 090	–	–	–
B-BBB	44 925	48 678	–	–
G-GGG	112 760	15 408	–	–
Знецінені	–	–	1 481 489	–
Резерв під очікувані кредитні збитки на 31 грудня 2020 року	(3 696)	(42)	(367 815)	–
Чиста вартість на 31 грудня 2020 року	1 496 267	64 044	1 113 674	–

Група розподіляє активи станом на 31 грудня 2019 року наступним чином:

	Етап 1 12-місячний ECL	Етап 2 ECL до кінця строку дії (не знецінені)	Етап 3 ECL до кінця строку дії (знецінені)	Придбані або первісно знецінені кредити
Кредити юридичних осіб				
A-AAA	7 331 660	2 624	–	–
B-BBB	8 562 491	1 469 477	–	–
B-BBB	341 353	1 967 821	–	–
G-GGG	205 396	1 100 758	–	–
Знецінені	–	–	63 500 409	5 362 300
Резерв під очікувані кредитні збитки на 31 грудня 2019 року	(68 210)	(17 857)	(53 541 385)	(432 148)
Чиста балансова вартість на 31 грудня 2019 року	16 372 690	4 522 823	9 959 024	4 930 152

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ДЕРЖАВНИЙ ОЩАДНИЙ БАНК УКРАЇНИ»

ПРИМІТКИ ДО КОНСОЛІДОВАНОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ (ПРОДОВЖЕННЯ) ЗА РІК, ЩО ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2020 РОКУ (у тисячах гривень)

Гарантії та інші зобов'язання з надання кредитів юридичним особам	Етап 1 12-місячний ECL	Етап 2 ECL до кінця строку дії (не знецінені)	Етап 3 ECL до кінця строку дії (знецінені)	Придбані або первісно знецінені кредити
A-AAA	741 893	–	–	–
B-BBB	351 423	–	–	–
B-BBB	93 093	9 802	–	–
G-GGG	16 451	7 617	–	–
Знецінені	–	–	1 307 663	–
Резерв під очікувані кредитні збитки на 31 грудня 2019 року	(2 241)	(15)	(329 122)	–
Чиста вартість на 31 грудня 2019 року	1 200 619	17 404	978 541	–

Станом на 31 грудня 2020 року за кредитами державних корпорацій, валова балансова вартість яких складає 16 416 359 тисяч гривень, за інвестиціями, які оцінюються за амортизованою вартістю, валова балансова вартість яких складає 68 085 735 тисяч гривень, за інвестиціями, які оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід, справедлива вартість яких складає 11 802 135 тисяч гривень, для визначення значення PD та оцінки очікуваного кредитного ризику (ECL) Група використовує значення суверенного рейтингу України, присвоєного міжнародним рейтинговим агентством «Moody's». Станом на звітну дату розмір очікуваних кредитних збитків (ECL) за цими активами складає 291 992 тисяч гривень.

Далі представлена класифікація за кредитними рейтингами міжнародних рейтингових агентств коштів в банках станом на 31 грудня 2020 року:

Грошові кошти та їх еквіваленти	Етап 1 12-місячний ECL	Етап 2 ECL до кінця строку дії (не знецінені)	Етап 3 ECL до кінця строку дії (знецінені)
AAA-A-	10 538 602	–	–
BBB-B-	787 323	–	–
Нижче B-	–	–	–
Без рейтингу	1 106	–	–
Знецінені	–	–	–
Резерв під очікувані кредитні збитки станом на 31 грудня 2020 року	(10 607)	–	–
Чиста балансова вартість станом на 31 грудня 2020 року	11 316 424	–	–

Кошти в банках	Етап 1 12-місячний ECL	Етап 2 ECL до кінця строку дії (не знецінені)	Етап 3 ECL до кінця строку дії (знецінені)
AAA-A-	46 250	–	–
BBB-B-	–	–	–
Нижче B-	–	–	–
Без рейтингу	100	–	–
Знецінені	–	–	4 607 160
Резерв під очікувані кредитні збитки станом на 31 грудня 2020 року	–	–	(4 607 160)
Чиста балансова вартість станом на 31 грудня 2020 року	46 350	–	–

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ДЕРЖАВНИЙ ОЩАДНИЙ БАНК УКРАЇНИ»

ПРИМІТКИ ДО КОНСОЛІДОВАНОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ (ПРОДОВЖЕННЯ) ЗА РІК, ЩО ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2020 РОКУ (у тисячах гривень)

Станом на 31 грудня 2019 року:

	Етап 1 12-місячний ECL	Етап 2 ECL до кінця строку дії (не знецінені)	Етап 3 ECL до кінця строку дії (знецінені)
Грошові кошти та їх еквіваленти			
AAA-A-	15 904 982	-	-
BBB-B-	3 608 557	-	-
Нижче B-	12	-	-
Без рейтингу	642 717	-	-
Знецінені	-	-	-
Резерв під очікувані кредитні збитки станом на 31 грудня 2019 року	(45 550)	-	-
Чиста балансова вартість станом на 31 грудня 2019 року	20 110 718	-	-
	Етап 1 12-місячний ECL	Етап 2 ECL до кінця строку дії (не знецінені)	Етап 3 ECL до кінця строку дії (знецінені)
Кошти в банках			
AAA-A-	71 838	-	-
BBB-B-	40 681	-	-
Нижче B-	-	-	-
Без рейтингу	100	-	-
Знецінені	-	-	3 980 437
Резерв під очікувані кредитні збитки станом на 31 грудня 2019 року	(37)	-	(3 980 437)
Чиста балансова вартість станом на 31 грудня 2019 року	112 583	-	-

Вплив забезпечення

Кредитна політика Групи передбачає дотримання такого принципу кредитування як забезпеченість кредитів.

Оцінка очікуваних кредитних збитків за фінансовими інструментами, забезпеченими заставою, відображає суми та строки потоків грошових коштів, що очікуються від звернення стягнення на предмет застави, за вирахуванням дисконтованих витрат на отримання та реалізацію забезпечення (тобто враховуються вірогідність звернення стягнення та потоки грошових коштів, що виникнуть внаслідок цього). Відповідно, будь-які потоки грошових коштів, що очікуються від реалізації забезпечення після настання контрактного терміну погашення договору, включаються до аналізу. Кредитний портфель Групи, забезпечений такими видами застави як: транспортні засоби, обладнання та інше рухоме майно та майнові права на нього, нерухоме майно та майнові правами на нього, цілісно-майнові комплекси, державні боргові цінні папери та гарантії державних органів, майнові права на грошові кошти, також частина кредитного портфелю Групи є незабезпеченою.

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ДЕРЖАВНИЙ ОЩАДНИЙ БАНК УКРАЇНИ»

ПРИМІТКИ ДО КОНСОЛІДОВАНОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ (ПРОДОВЖЕННЯ) ЗА РІК, ЩО ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2020 РОКУ (у тисячах гривень)

Вплив забезпечення на покращення кредитної якості та суми, що якнайкраще представляють максимальну вразливість до кредитного ризику в розрізі видів фінансових активів, які оцінюються за амортизованою вартістю та за справедливою вартістю через інший сукупний дохід представлено наступним чином:

	Станом на 31 грудня 2020 року		Станом на 31 грудня 2019 року	
	Чиста балансова вартість	Вартість забезпечення	Чиста балансова вартість	Вартість забезпечення
Грошові кошти та їх еквіваленти	11 316 424	–	20 110 718	–
Кошти в банках	46 350	–	112 583	–
Кредити клієнтам:	60 749 810	33 488 782	62 318 412	30 050 070
- юридичні особи	51 834 833	27 808 447	54 754 034	26 003 117
- фізичні особи	8 914 977	5 680 335	7 564 378	4 046 953
Інвестиції	83 518 705	–	74 625 259	–
Фінансова дебіторська заборгованість	430 252	–	193 507	–
Всього	156 061 541	33 488 782	157 360 479	30 050 070

Вартість забезпечення, яка використовується при розрахунку резерву під очікувані кредитні збитки, це справедлива вартість забезпечення, скоригована з врахуванням коефіцієнтів ліквідності та витрат на реалізацію майна, дисконтована з урахуванням вартості грошей у часі.

Станом на 31 грудня 2020 року чиста балансова вартість кредитно-знецінених кредитів складала 14 853 697 тисяч гривень (31 грудня 2019 року: 14 982 113 тисяч гривень), а вартість забезпечення (транспортні засоби, обладнання та інше рухоме майно, нерухоме майно, цілісно-майнові комплекси, майнові права на грошові кошти, інші види забезпечення), яка використовується при розрахунку резерву під очікувані кредитні збитки, становила 8 857 498 тисяч гривень (31 грудня 2019 року: 8 759 043 тисячі гривень).

Станом на 31 грудня 2020 року гарантії та інші зобов'язання з надання кредитів (включаючи відкличні, але без врахування не фінансових гарантій), за вирахуванням резерву під очікувані кредитні збитки складала 27 367 093 тисячі гривень (31 грудня 2019 року: 21 365 545 тисяч гривень), а вартість забезпечення (транспортні засоби, обладнання, інше рухоме/нерухоме майно, майнові права на грошові кошти, інші види забезпечення), яка використовується при розрахунку резерву під очікувані кредитні збитки становила 1 539 963 тисячі гривень (31 грудня 2019 року: 1 412 876 тисяч гривень).

Станом на 31 грудня 2020 року балансова вартість кредитів, які оцінюються за справедливою вартістю через прибуток або збиток, становила 2 476 267 тисяч гривень (31 грудня 2019 року: 2 849 932 тисячі гривень). Для зменшення кредитного ризику за цими кредитами станом на 31 грудня 2020 року виступає забезпечення (транспортні засоби, обладнання та інше рухоме майно, нерухоме майно, цілісно-майнові комплекси, інші види забезпечення) в сумі 1 108 794 тисячі гривень (31 грудня 2019 року: 1 251 183 тисячі гривень).

Станом на 31 грудня 2020 року Група мала кредити, надані клієнтам, балансовою вартістю 5 886 598 тисяч гривень (31 грудня 2019 року: 7 215 731 тисяч гривень), за якими не було визнано резервів під очікувані кредитні збитки через наявність достатнього забезпечення для покриття ризику.

Ризик концентрації

Ризик концентрації визначається Групою як ризик можливих втрат внаслідок концентрації ризику на конкретних інструментах, окремих операціях та галузях економіки.

Акціонерне товариство «Державний ощадний банк України» – один з найбільших державних банків України і специфіка його діяльності пов'язана зі значними обсягами операцій із державними підприємствами, у тому числі за державними програмами, внаслідок чого виникає значна концентрація кредитного та інвестиційного ризиків щодо окремих контрагентів та груп пов'язаних контрагентів та галузей економіки.

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ДЕРЖАВНИЙ ОЩАДНИЙ БАНК УКРАЇНИ»

ПРИМІТКИ ДО КОНСОЛІДОВАНОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ (ПРОДОВЖЕННЯ) ЗА РІК, ЩО ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2020 РОКУ (у тисячах гривень)

Станом на 31 грудня 2020 року 69% активів та 18% зобов'язань (31 грудня 2019 року: 65% активів та 37% зобов'язань) сконцентровано в операціях з пов'язаними сторонами Групи. Операції з пов'язаними сторонами в переважній частині складали операції з державою та суб'єктами господарювання, пов'язаними з органами державної влади.

Група здійснює управління ризиком концентрації у кредитному портфелі та портфелі цінних паперів шляхом встановлення лімітів для окремих контрагентів та груп контрагентів. Детальний опис цього процесу наведений вище у розділі про кредитний ризик. Також Група для управління ризиком використовує ліміти, які визначаються на основі вимог НБУ.

Станом на 31 грудня 2020 року концентрація активів на одного контрагента - пов'язана сторона державне підприємство Національна акціонерна компанія «Нафтогаз України» складала 3% (31 грудня 2019 року: 5%)

Аналіз концентрації активів і зобов'язань по валютах, по строках погашення та за географічною ознакою надані у відповідних розділах розкриття політики управління ризиками.

Ризик ліквідності

Ризик ліквідності виникає внаслідок невідповідності строків і сум надходження/списання грошових коштів та полягає у загрозі виникнення втрат, недоотримання доходу або зменшення ринкової вартості капіталу Групи внаслідок неспроможності Групи вчасно, в повному обсязі та з мінімальними втратами покрити потреби у грошових коштах для виконання своїх грошових зобов'язань.

З метою управління ризиком ліквідності Група здійснює моніторинг очікуваних майбутніх потоків грошових коштів клієнтів та за банківськими операціями, що є частиною процесу управління активами/зобов'язаннями.

Основною метою управління ризиком ліквідності є забезпечення наявності обсягу ліквідних коштів, достатнього для покриття поточних та планових потреб з метою оптимізації витрат Групи, пов'язаних з забезпеченням необхідного обсягу ліквідних коштів. Управління ризиком ліквідності направлене також на забезпечення спроможності Групи покривати відтік грошових коштів за кризовим сценарієм (в разі системної кризи, або близької до системної кризи ліквідності).

Виявлення та оцінка ризику ліквідності здійснюється на основі:

- аналізу руху грошових потоків;
- аналізу розривів ліквідності;
- аналізу концентрацій активів та зобов'язань;
- аналізу сценаріїв, включаючи сценарії кризових ситуацій, які полягають у моделюванні аномальної поведінки ринку;
- аналізу ситуації на фінансовому ринку в розрізі окремих фінансових інструментів.

Комітет з питань управління активами і пасивами Банку щомісяця проводить аналіз джерел фінансування, враховуючи зміни у відсоткових ставках за попередній місяць та приймає відповідні рішення щодо управління активами та пасивами.

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ДЕРЖАВНИЙ ОЩАДНИЙ БАНК УКРАЇНИ»

ПРИМІТКИ ДО КОНСОЛІДОВАНОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ (ПРОДОВЖЕННЯ) ЗА РІК, ЩО ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2020 РОКУ (у тисячах гривень)

Аналіз розривів ліквідності на основі балансової вартості фінансових активів та зобов'язань наведений нижче в таблиці. Аналіз ліквідності проводиться на основі очікуваних грошових потоків. Окремі суми, наведені в таблиці, є оціночними та можуть змінитися.

	До 1 місяця	Від 1 до 3 місяців	Від 3 місяців до 1 року	Від 1 до 5 років	Більше 5 років	Строк погашення не визна- чений	31 грудня 2020 року Всього
Непохідні фінансові активи							
Грошові кошти та їх еквіваленти	11 316 421	-	-	-	-	-	11 316 421
Кошти в банках	46 250	-	-	-	-	-	46 250
Кредити, надані клієнтам	969 553	1 125 839	12 472 985	40 631 455	8 026 245	-	63 226 077
Інвестиції	3 460 291	9 802 406	48 716 774	50 075 742	17 615 760	-	129 670 973
Всього активів, за якими нараховуються проценти	15 792 515	10 928 245	61 189 759	90 707 197	25 642 005	-	204 259 721
Грошові кошти та їх еквіваленти	15 236 778	-	-	-	-	-	15 236 778
Кошти в банках	100	-	-	-	-	-	100
Інвестиції	-	-	-	-	-	580 568	580 568
Інші фінансові активи	12 055	405 620	652	10 329	1 596	-	430 252
Всього непохідних фінансових активів	31 041 448	11 333 865	61 190 411	90 717 526	25 643 601	580 568	220 507 419
Непохідні фінансові зобов'язання							
Кошти банків	324 695	5 499 287	-	-	-	-	5 823 982
Рахунки клієнтів	107 727 390	30 464 256	46 943 486	947 172	83 148	-	186 165 452
Випущені єврооблігації	-	2 029 204	1 714 384	8 001 028	-	-	11 744 616
Інші запозичені кошти	34 620	450 944	866 463	3 100 622	-	-	4 452 649
Зобов'язання з оренди	29 600	41 277	148 095	185 348	10 579	-	414 899
Субординований борг	216 756	-	176 581	882 903	-	-	1 276 240
Всього зобов'язань, за якими нараховуються проценти	108 333 061	38 484 968	49 849 009	13 117 073	93 727	-	209 877 838
Інші фінансові зобов'язання	721 765	43	273	960	8 760	-	731 801
Всього непохідних фінансових зобов'язань	109 054 826	38 485 011	49 849 282	13 118 033	102 487	-	210 609 639
Розрив ліквідності між непохідними активами та зобов'язаннями	(78 013 378)	(27 151 146)	11 341 129	77 599 493	25 541 114	580 568	
Розрив ліквідності між процентними активами і зобов'язаннями	(92 540 546)	(27 556 723)	11 340 750	77 590 124	25 548 278		
Кумулятивний розрив ліквідності між процентними активами і зобов'язаннями	(92 540 546)	(120 097 269)	(108 756 519)	(31 166 395)	(5 618 117)		
Кумулятивний розрив ліквідності у процентному вираженні від усіх активів	-39,6%	-51,4%	-46,6%	-13,43%	-2,4%		
Сукупний розрив ліквідності	(78 013 378)	(27 151 146)	11 341 129	77 599 493	25 541 114	580 568	
Кумулятивний розрив ліквідності	(78 013 378)	(105 164 524)	(93 823 395)	(16 223 902)	9 317 212	9 897 780	

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ДЕРЖАВНИЙ ОЩАДНИЙ БАНК УКРАЇНИ»

ПРИМІТКИ ДО КОНСОЛІДОВАНОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ (ПРОДОВЖЕННЯ) ЗА РІК, ЩО ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2020 РОКУ (у тисячах гривень)

	До 1 місяця	Від 1 до 3 місяців	Від 3 місяців до 1 року	Від 1 до 5 років	Більше 5 років	Строк погашення не визна- чений	31 грудня 2019 року Всього
Непохідні фінансові активи							
Готівкові кошти та їх еквіваленти	20 110 718	–	–	–	–	–	20 110 718
Кошти в банках	27 453	4 100	36 050	–	–	–	67 603
Кредити, надані клієнтам	2 594 268	4 309 883	15 395 724	33 627 860	9 240 609	–	65 168 344
Інвестиції	23 745 172	18 098 770	5 887 270	43 970 309	21 502 136	–	113 203 657
Всього активів, за якими нараховуються проценти	46 477 611	22 412 753	21 319 044	77 598 169	30 742 745	–	198 550 322
Готівкові кошти та їх еквіваленти	36 692 395	–	–	–	–	–	36 692 395
Кошти в банках	100	–	44 880	–	–	–	44 980
Інвестиції	–	–	–	–	–	412 526	412 526
Інші фінансові активи	7 861	176 437	1 779	5 001	2 429	–	193 507
Всього непохідних фінансових активів	83 177 967	22 589 190	21 365 703	77 603 170	30 745 174	412 526	235 893 730
Непохідні фінансові зобов'язання							
Кошти банків	58 040	–	–	–	–	–	58 040
Рахунки клієнтів	131 958 710	25 735 675	43 309 642	1 061 651	77 256	–	202 142 934
Випущені єврооблігації	–	7 293 491	1 437 280	8 975 954	597 152	–	18 303 877
Інші запозичені кошти	14 495	375 780	625 352	3 269 143	145 313	–	4 430 083
Зобов'язання з оренди	30 613	41 627	154 875	217 036	21 060	–	465 211
Субординований борг	1 279 678	–	147 870	1 035 092	–	–	2 462 640
Всього зобов'язань, за якими нараховуються проценти	133 341 536	33 446 573	45 675 019	14 558 876	840 781	–	227 862 785
Інші фінансові зобов'язання	620 446	28	233	449	3 069	–	624 225
Всього непохідних фінансових зобов'язань	133 961 982	33 446 601	45 675 252	14 559 325	843 850	–	228 487 010
Розрив ліквідності між непохідними активами та зобов'язаннями	(50 784 015)	(10 857 411)	(24 309 549)	63 043 845	29 901 324	412 526	
Розрив ліквідності між процентними активами і зобов'язаннями	(86 863 925)	(11 033 820)	(24 355 975)	63 039 293	29 901 964		
Кумулятивний розрив ліквідності між процентними активами і зобов'язаннями	(86 863 925)	(97 897 745)	(122 253 720)	(59 214 427)	(29 312 463)		
Кумулятивний розрив ліквідності у процентному вираженні від усіх активів	-34,9%	-39,3%	-49,1%	-23,8%	-11,8%		
Сукупний розрив ліквідності	(50 784 015)	(10 857 411)	(24 309 549)	63 043 845	29 901 324	412 526	
Кумулятивний розрив ліквідності	(50 784 015)	(61 641 426)	(85 950 975)	(22 907 130)	6 994 194	7 406 720	

Управління ризиком ліквідності Групи включає оцінку основних поточних рахунків, тобто стабільного залишку коштів клієнтів, визначених за допомогою статистичних методів аналізу історичної інформації щодо коливань залишків на поточних рахунках клієнтів. Станом на 31 грудня 2020 року незнижувані залишки на поточних рахунках оцінювалися в сумі 45 807 105 тисяч гривень (31 грудня 2019 року: 34 215 447 тисяч гривень). На основі припущення щодо здатності продовжувати свою діяльність на безперервній основі фактичний термін погашення незнижуваного залишку вважається невизначеним.

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ДЕРЖАВНИЙ ОЩАДНИЙ БАНК УКРАЇНИ»

ПРИМІТКИ ДО КОНСОЛІДОВАНОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ (ПРОДОВЖЕННЯ) ЗА РІК, ЩО ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2020 РОКУ (у тисячах гривень)

Інформація щодо очікуваних термінів погашення поточних рахунків клієнтів та фактичних розривів ліквідності представлена таким чином:

	До 1 місяця	Від 1 до 3 місяців	Від 3 місяців до 1 року	Від 1 до 5 років	Більше 5 років	Строк погашення невизна- чений	31 грудня 2020 року Всього
Всього непохідних фінансових активів	31 041 448	11 333 865	61 190 411	90 717 526	25 643 601	580 568	220 507 419
Всього непохідних фінансових зобов'язань	109 054 826	38 485 011	49 849 282	13 118 033	102 487	–	210 609 639
Розрив ліквідності	(78 013 378)	(27 151 146)	11 341 129	77 599 493	25 541 114	580 568	
Аналіз поточних рахунків клієнтів на основі очікуваних строків погашення	61 920 285	30 464 256	46 943 486	947 172	83 148	45 807 105	186 165 452
Розрив ліквідності на основі очікуваних строків погашення поточних рахунків клієнтів	(32 206 273)	(27 151 146)	11 341 129	77 599 493	25 541 114	(45 226 537)	
Кумулятивний розрив ліквідності на основі очікуваних строків погашення поточних рахунків клієнтів	(32 206 273)	(59 357 419)	(48 016 290)	29 583 203	55 124 317	9 897 780	
	До 1 місяця	Від 1 до 3 місяців	Від 3 місяців до 1 року	Від 1 до 5 років	Більше 5 років	Строк погашення невизна- чений	31 грудня 2019 року Всього
Всього непохідних фінансових активів	83 177 967	22 589 190	21 365 703	77 603 170	30 745 174	412 526	235 893 730
Всього непохідних фінансових зобов'язань	133 961 982	33 446 601	45 675 252	14 559 325	843 850	–	228 487 010
Розрив ліквідності	(50 784 015)	(10 857 411)	(24 309 549)	63 043 845	29 901 324	412 526	
Аналіз поточних рахунків клієнтів на основі очікуваних строків погашення	97 743 263	25 735 675	43 309 642	1 061 651	77 256	34 215 447	202 142 934
Розрив ліквідності на основі очікуваних строків погашення поточних рахунків клієнтів	(16 568 568)	(10 857 411)	(24 309 549)	63 043 845	29 901 324	(33 802 921)	
Кумулятивний розрив ліквідності на основі очікуваних строків погашення поточних рахунків клієнтів	(16 568 568)	(27 425 979)	(51 735 528)	11 308 317	41 209 641	7 406 720	

Керівництво Групи вважає, що розрив ліквідності (з урахуванням очікуваних строків погашення рахунків клієнтів) за часовим кошиком «до 1 року» станом на 31 грудня 2020 року є контрольованим та не загрожує здатності Банку своєчасно та в повному обсязі розраховуватись за власними зобов'язаннями.

Станом на 31 грудня 2020 року Група мала обсяг вторинного резерву ліквідних коштів балансовою вартістю 54 458 759 тисяч гривень, що представлений такими цінними паперами зі строком погашення більше 1 року:

- необтяженими ОВДП, що оцінюються за справедливою вартістю через прибуток або збиток. Необхідні кошти можуть бути отримані шляхом продажу вказаних цінних паперів або шляхом залучення кредиту від НБУ на умовах рефінансування під заставу цих цінних паперів. Станом на 31 грудня 2020 року справедлива вартість таких цінних паперів складала 36 104 518 тисяч гривень (що включає нараховані відсотки у сумі 359 332 тисячі гривень);
- необтяженими ОВДП, що оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід. Необхідні кошти можуть бути отримані шляхом продажу вказаних цінних паперів або шляхом залучення кредиту від НБУ на умовах рефінансування під заставу цих цінних паперів. Станом на 31 грудня 2020 року справедлива вартість таких цінних паперів

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ДЕРЖАВНИЙ ОЩАДНИЙ БАНК УКРАЇНИ»

ПРИМІТКИ ДО КОНСОЛІДОВАНОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ (ПРОДОВЖЕННЯ) ЗА РІК, ЩО ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2020 РОКУ (у тисячах гривень)

складала 2 358 244 тисячі гривень (що включає нараховані відсотки у сумі 84 441 тисячу гривень);

- необтяженими ОВДП, що оцінюються за амортизованою вартістю, що можуть бути використані в якості застави при залученні кредиту від НБУ на умовах рефінансування. Станом на 31 грудня 2020 року балансова вартість таких цінних паперів склала 15 995 998 тисяч гривень (що включає нараховані відсотки у сумі 427 338 тисяч гривень).

Вказані цінні папери у складі вторинного резерву ліквідних коштів покривають кумулятивний розрив ліквідності за часовим кошиком «до 1 року».

Далі наведений аналіз ліквідності за строками погашення фінансових зобов'язань, який відображає залишкові недисконтовані контрактні грошові потоки (включно з майбутніми виплатами процентів), які не визнаються у консолідованому звіті про фінансовий стан на звітну дату. Суми, розкриті в цих таблицях, відрізняються від даних, наведених у консолідованому звіті про фінансовий стан на суму відсотків, що будуть сплачені після звітної дати по даному інструменту та які не обліковуються на рахунках нарахованих відсотків на звітну дату, а також неамортизованого дисконту/премії.

	До 1 місяця	Від 1 до 3 місяців	Від 3 місяців до 1 року	Від 1 до 5 років	Більше 5 років	31 грудня 2020 року Всього
Непохідні фінансові зобов'язання						
Кошти банків	352 723	5 541 014	–	–	–	5 893 737
Рахунки клієнтів	107 835 801	30 837 475	48 225 863	1 020 567	255 953	188 175 659
Випущені єврооблігації	–	2 234 577	2 154 171	9 147 717	–	13 536 465
Інші запозичені кошти	34 798	468 257	980 095	3 328 707	–	4 811 857
Зобов'язання з оренди	30 009	42 922	167 816	272 938	31 226	544 911
Субординований борг	221 356	–	214 979	979 238	–	1 415 573
Всього непохідних фінансових зобов'язань, за якими нараховуються проценти	108 474 687	39 124 245	51 742 924	14 749 167	287 179	214 378 202
Інші фінансові зобов'язання (за винятком зобов'язання з оренди)	721 766	43	273	960	8 760	731 801
Безвідкличні зобов'язання з надання кредитів	14 199 955	–	–	–	–	14 199 955
Гарантії	746 512	–	–	–	–	746 512
Акредитиви	1 071 489	–	–	–	–	1 071 489
Всього непохідних фінансових зобов'язань	125 214 409	39 124 288	51 743 197	14 750 127	295 939	231 127 959
Всього фінансових зобов'язань	125 214 409	39 124 288	51 743 197	14 750 127	295 939	231 127 959
	До 1 місяця	Від 1 до 3 місяців	Від 3 місяців до 1 року	Від 1 до 5 років	Більше 5 років	31 грудня 2019 року Всього
Непохідні фінансові зобов'язання						
Кошти банків	58 040	–	–	–	–	58 040
Рахунки клієнтів	132 164 514	26 474 226	44 901 739	1 168 411	287 437	204 996 329
Випущені єврооблігації	–	7 592 537	1 939 308	10 719 116	620 652	20 871 613
Інші запозичені кошти	14 621	395 358	746 264	3 590 553	149 583	4 896 379
Зобов'язання з оренди	29 278	43 115	176 749	328 435	58 718	636 295
Субординований борг	1 291 771	–	201 769	1 224 329	–	2 717 869
Всього непохідних фінансових зобов'язань, за якими нараховуються проценти	133 558 224	34 505 238	47 965 829	17 030 844	1 116 390	234 176 525
Інші фінансові зобов'язання (за винятком зобов'язання з оренди)	598 264	28	233	449	3 069	602 043
Безвідкличні зобов'язання з надання кредитів	10 026 764	–	–	–	–	10 026 764
Гарантії	1 353 037	–	–	–	–	1 353 037
Акредитиви	897 608	–	–	–	–	897 608
Всього непохідних фінансових зобов'язань	146 433 897	34 505 266	47 966 062	17 031 293	1 119 459	247 055 977
Всього фінансових зобов'язань	146 433 897	34 505 266	47 966 062	17 031 293	1 119 459	247 055 977

Ринкові ризики

До складу ринкових ризиків Група відносить валютний ризик, процентний ризик та ціновий ризик.

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ДЕРЖАВНИЙ ОЩАДНИЙ БАНК УКРАЇНИ»

ПРИМІТКИ ДО КОНСОЛІДОВАНОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ (ПРОДОВЖЕННЯ) ЗА РІК, ЩО ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2020 РОКУ (у тисячах гривень)

Ризик зміни процентної ставки

Основна діяльність Групи пов'язана з залученням/розміщенням процентних зобов'язань/активів, внаслідок чого відсотковий ризик є одним з основних фінансових ризиків, на які наражається Група. Процентний ризик виникає внаслідок можливості несприятливих змін процентних ставок на ринку, які створюють негативний вплив на процентний дохід/капітал Групи.

Основною метою управління процентним ризиком є обмеження несприятливого впливу змін відсоткових ставок на фінансовий результат і капітал Групи.

Управління процентним ризиком здійснюється в основному шляхом встановлення та перегляду кривих дохідності по залученню/розміщенням, а також встановлення цільового значення процентного спреду. З метою забезпечення планового обсягу чистого процентного доходу та цільового значення процентного спреду Група здійснює управління структурою балансу, зокрема, процентними активами і зобов'язаннями, з урахуванням дотримання оптимального співвідношення процентного ризику та дохідності.

Управління процентним ризиком здійснюється за допомогою наступних методів та інструментів:

- встановлення та перегляд кривих дохідності із залучення та розміщення коштів в розрізі валют;
- встановлення лімітів та обмежень на проведення банківських операцій;
- встановлення процентного спреду як цільового показника діяльності Групи;
- структурне управління балансом Групи;
- аналіз можливих сценаріїв і моделювання;
- аналіз процентного GAP;
- метод дюрації.

Комітет з питань управління активами та пасивами Банку управляє ризиком зміни процентної ставки та ринковими ризиками шляхом зіставлення позиції за процентними ставками, що дає змогу проводити операції з позитивною процентною маржею. Комітет з питань управління активами та пасивами проводить моніторинг поточного фінансового стану Групи, здійснює оцінку чутливості Групи до зміни процентних ставок та їх вплив на прибутковість.

Таблиця, наведена нижче, наводить аналіз ризику процентної ставки і, відповідно, можливість виникнення прибутку або збитку. Середні значення процентних ставок представлені за категоріями фінансових активів та зобов'язань для визначення рівня ризику процентної ставки та оцінки ефективності політики управління процентними ставками, яку використовує Група.

	31 грудня 2020 року			
	Гривні	Долари США	Євро	Інші
	%	%	%	%
Активи				
Грошові кошти та їх еквіваленти	8,94	0,03	(0,55)	(0,02)
Кредити, надані клієнтам	11,89	7,05	8,08	–
Інвестиції:				
Державні боргові цінні папери з індексованою вартістю	5,86	–	–	–
Інші державні боргові цінні папери	11,62	5,92	2,36	–
Інші цінні папери	13,09	–	–	–
Зобов'язання				
Кошти банків	6,00	–	–	–
Рахунки клієнтів:				
Поточні рахунки	2,06	0,24	0,03	–
Депозити	6,92	1,88	1,12	1,50
Випущені єврооблігації	–	9,52	–	–
Інші запозичені кошти	8,22	5,87	4,16	–
Зобов'язання з оренди	17,85	7,75	–	–
Субординований борг	–	7,22	–	–

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ДЕРЖАВНИЙ ОЩАДНИЙ БАНК УКРАЇНИ»

ПРИМІТКИ ДО КОНСОЛІДОВАНОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ (ПРОДОВЖЕННЯ) ЗА РІК, ЩО ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2020 РОКУ (у тисячах гривень)

	31 грудня 2019 року			
	Гривні	Долари США	Євро	Інші
	%	%	%	%
Активи				
Грошові кошти та їх еквіваленти	–	0,47	(0,44)	(0,03)
Кредити, надані клієнтам	12,63	9,99	9,44	–
Інвестиції:				
Державні боргові цінні папери з індексованою вартістю	5,86	–	–	–
Інші державні боргові цінні папери	12,60	5,64	–	–
Інші цінні папери	14,93	–	–	–
Зобов'язання				
Кошти банків	–	–	–	–
Рахунки клієнтів:				
Поточні рахунки	4,04	0,65	0,25	–
Депозити	14,62	3,88	2,44	1,05
Випущені єврооблігації	–	9,54	–	–
Інші запозичені кошти	14,96	5,87	4,17	–
Зобов'язання з оренди	19,46	7,81	–	–
Субординований борг	–	9,07	–	–

Більшість кредитних договорів та інших договорів щодо фінансових активів та зобов'язань Групи містить параграф щодо можливості зміни процентної ставки за вимогою кредитора. Група здійснює моніторинг своєї процентної маржі на постійній основі та не вважає, що він може піддатись значному впливу ризику зміни процентної ставки та ризику зміни грошових потоків.

В таблиці нижче наведений аналіз чутливості до процентного ризику, який був проведений на основі змін, які були обґрунтовано можливими. Ступінь цих змін визначається керівництвом і відображається в звітах про управління ризиком, які надаються провідному управлінському персоналу Групи.

В наступній таблиці наведена чутливість фінансового результату Групи до можливих змін процентних ставок за фінансовими інструментами, що оцінюються з справедливою вартістю:

	31 грудня 2020 року			
	Зміна у прибутках/збитках		Зміна у капіталі	
	Зміна процентної ставки:	Зміна процентної ставки:	Зміна процентної ставки:	Зміна процентної ставки:
	+1 п.п.	-1 п.п.	+1 п.п.	-1 п.п.
Державні цінні папери з індексованою вартістю, що оцінюються за справедливою вартістю через прибуток або збиток	(2 001 558)	2 130 014	–	–
Державні цінні папери, що оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	–	–	(96 816)	99 733
Інші цінні папери, що обліковуються за справедливою вартістю через прибуток або збиток	–	–	–	–
Інші цінні папери, що обліковуються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	–	–	(12 705)	13 041
Кредити, що оцінюються за справедливою вартістю через прибуток або збиток	(101 945)	109 311	–	–
Всього	(2 103 503)	2 239 325	(109 521)	112 774

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ДЕРЖАВНИЙ ОЩАДНИЙ БАНК УКРАЇНИ»

ПРИМІТКИ ДО КОНСОЛІДОВАНОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ (ПРОДОВЖЕННЯ) ЗА РІК, ЩО ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2020 РОКУ (у тисячах гривень)

	31 грудня 2019 року			
	Зміна у прибутках/збитках		Зміна у капіталі	
	Зміна процентної ставки: +1 п.п.	Зміна процентної ставки: -1 п.п.	Зміна процентної ставки: +1 п.п.	Зміна процентної ставки: -1 п.п.
Державні цінні папери з індексованою вартістю, що оцінюються за справедливою вартістю через прибуток або збиток	(1 910 862)	2 047 517	–	–
Державні цінні папери, що оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	–	–	(220 099)	226 408
Інші цінні папери, що обліковуються за справедливою вартістю через прибуток або збиток	–	–	–	–
Інші цінні папери, що обліковуються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	–	–	(22 617)	23 172
Кредити, що оцінюються за справедливою вартістю через прибуток або збиток	(107 276)	110 036	–	–
Всього	(2 018 138)	2 157 553	(242 716)	249 580

В наступній таблиці наведена чутливість фінансового результату Групи до можливих змін процентних ставок за інструментами з плаваючою процентною ставкою:

31 грудня 2020 року

Базова ставка	Зміни у прибутках збитках	
	Зміна процентної ставки: +1 п.п. для гривні та +0,25 п.п. для іноземної валюти	Зміна процентної ставки: -1 п.п. для гривні та -0,25 п.п. для іноземної валюти
Активи	141 483	(141 483)
ECBDF	81	(81)
EFF	111	(111)
EUR LIBOR Overnight	–	–
UIRD (3m)	14 708	(14 708)
OUIRD (6m)	27 832	(27 832)
UIRD (12m)	170	(170)
Облікова НБУ	98 581	(98 581)
Зобов'язання	(10 663)	10 663
3m.Euribor	(521)	521
3m.UIRD	(500)	500
LIBOR 6m.	(3 093)	3 093
Облікова НБУ	(6 549)	6 549
Всього	130 821	(130 821)

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ДЕРЖАВНИЙ ОЩАДНИЙ БАНК УКРАЇНИ»

ПРИМІТКИ ДО КОНСОЛІДОВАНОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ (ПРОДОВЖЕННЯ) ЗА РІК, ЩО ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2020 РОКУ (у тисячах гривень)

31 грудня 2019 року

Базова ставка	Зміни у прибутках збитках	
	Зміна процентної ставки: +1 п.п. для гривні та +0,25 п.п. для іноземної валюти	Зміна процентної ставки: -1 п.п. для гривні та -0,25 п.п. для іноземної валюти
Активи	116 445	(62 295)
ECBDF	47	(47)
EFF	60	(60)
USD LIBOR ON	11 883	(11 883)
Облікова НБУ	104 455	(50 305)
Зобов'язання	(7 515)	7 515
UIRD 3m.	(500)	500
USD LIBOR 6m.	(5 922)	5 922
Облікова НБУ	(1 093)	1 093
Всього	108 930	(54 780)

Станом на 31 грудня 2020 року сукупний вплив на фінансовий результат Групи при збільшенні процентних ставок на 1 п.п. в національній валюті та на 0,25 п.п. в доларах США та євро може становити плюс 130 821 тисячу гривень (31 грудня 2019 року: плюс 108 930 тисяч гривень); при зменшенні ставок на відповідну величину, вплив на фінансовий результат може становити мінус 130 821 тисячу гривень (31 грудня 2019 року: мінус 54 780 тисяч гривень).

Валютний ризик

Група здійснює операції в різних валютах, і тому може зазнавати негативного впливу валютного ризику, який полягає у загрозі виникнення втрат, недоотримання доходу або зменшення ринкової вартості капіталу Групи внаслідок несприятливих змін курсів обміну валют та банківських металів на ринку внаслідок утримання відкритої валютної позиції.

Основною метою управління валютним ризиком є обмеження негативного впливу змін курсів валют на фінансовий результат діяльності і капітал Групи. З цією метою Група здійснює управління валютною позицією в розрізі окремих іноземних валют та банківських металів для забезпечення оптимального співвідношення між ризиком та доходністю.

Виявлення та оцінка валютних ризиків здійснюється на основі:

- аналізу відкритих валютних позицій банку;
- VAR-методології оцінки валютних ризиків;
- аналізу концентрацій;
- аналізу можливих сценаріїв і моделювання;
- стрес-тестування.

Управління валютного контролю, Казначейство та Департамент стратегічного ризик-менеджменту та прогнозування здійснює щоденний моніторинг відкритої валютної позиції Банку. На основі інформації, підготовленої Управлінням валютного контролю, Казначейством та Департамент стратегічного ризик-менеджменту та прогнозування, Комітет з питань управління активами та пасивами контролює валютний ризик шляхом управління відкритою валютною позицією, базуючись на прогнозованому рівні знецінювання гривні та інших макроекономічних показників, що дає Групі можливість оптимізувати ризики від значних коливань валютних курсів по відношенню до національної валюти.

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ДЕРЖАВНИЙ ОЩАДНИЙ БАНК УКРАЇНИ»

ПРИМІТКИ ДО КОНСОЛІДОВАНОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ (ПРОДОВЖЕННЯ) ЗА РІК, ЩО ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2020 РОКУ (у тисячах гривень)

В наведеній нижче таблиці представлено аналіз впливу валютного ризику на діяльність Групи:

	Гривні	Долари США 1 долар США = 28,2746 гривні	Євро 1 євро = 34,7396 гривні	Інші іноземні валюти	31 грудня 2020 року Всього
Непохідні фінансові активи					
Грошові кошти та їх еквіваленти	10 989 746	11 954 390	3 432 681	176 382	26 553 199
Кошти в банках	100	46 250	–	–	46 350
Кредити, надані клієнтам	38 257 014	13 922 249	11 046 814	–	63 226 077
Інвестиції	77 256 256	50 214 166	2 781 119	–	130 251 541
Інші фінансові активи	357 963	30 786	41 500	3	430 252
Всього непохідних фінансових активів	126 861 079	76 167 841	17 302 114	176 385	220 507 419
Непохідні фінансові зобов'язання					
Кошти банків	5 501 296	252 391	70 186	109	5 823 982
Рахунки клієнтів	120 578 003	53 168 925	12 384 352	34 172	186 165 452
Випущені єврооблігації	–	11 744 616	–	–	11 744 616
Інші запозичені кошти	50 350	772 913	3 629 386	–	4 452 649
Інші фінансові зобов'язання	893 737	252 940	23	–	1 146 700
Субординований борг	–	1 276 240	–	–	1 276 240
Всього непохідних фінансових зобов'язань	127 023 386	67 468 025	16 083 947	34 281	210 609 639
Відкрита позиція	(162 307)	8 699 816	1 218 167	142 104	
	Гривні	Долари США 1 долар США = 23,6862 гривні	Євро 1 євро = 26,422 гривні	Інші іноземні валюти	31 грудня 2019 року Всього
Непохідні фінансові активи					
Грошові кошти та їх еквіваленти	12 751 909	40 932 249	2 957 255	161 700	56 803 113
Кошти в банках	40 780	26 923	44 880	–	112 583
Кредити, надані клієнтам	39 095 305	17 304 771	8 768 268	–	65 168 344
Інвестиції	48 295 883	65 320 300	–	–	113 616 183
Інші фінансові активи	128 207	40 710	24 586	4	193 507
Всього непохідних фінансових активів	100 312 084	123 624 953	11 794 989	161 704	235 893 730
Непохідні фінансові зобов'язання					
Кошти банків	1 860	18 017	13 633	24 530	58 040
Рахунки клієнтів	104 040 588	90 824 717	7 244 490	33 139	202 142 934
Випущені єврооблігації	–	18 303 877	–	–	18 303 877
Інші запозичені кошти	51 540	1 076 593	3 301 950	–	4 430 083
Інші фінансові зобов'язання	889 619	199 810	7	–	1 089 436
Субординований борг	–	2 462 640	–	–	2 462 640
Всього непохідних фінансових зобов'язань	104 983 607	112 885 654	10 560 080	57 669	228 487 010
Відкрита позиція	(4 671 523)	10 739 299	1 234 909	104 035	

Станом на 31 грудня 2020 та 2019 років до Банку застосовуються індивідуальні вимоги, встановлені НБУ щодо показника валютної позиції.

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ДЕРЖАВНИЙ ОЩАДНИЙ БАНК УКРАЇНИ»

ПРИМІТКИ ДО КОНСОЛІДОВАНОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ (ПРОДОВЖЕННЯ) ЗА РІК, ЩО ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2020 РОКУ (у тисячах гривень)

Аналіз чутливості до валютного ризику

У нижченаведеній таблиці представлений аналіз чутливості Групи до збільшення і зменшення курсу долара США та євро по відношенню до гривні у результаті можливих змін курсів обміну валют. Рівень чутливості використовується Групою при складанні звітів про валютний ризик для провідного управлінського персоналу Групи і являє собою оцінку керівництвом Групою можливої зміни валютних курсів. В аналіз чутливості включені тільки непогашені залишки монетарних активів та зобов'язань, деноміновані в іноземній валюті, та коригування щодо їх переведення на кінець періоду з використанням відповідних змінених курсів обміну валют. Аналіз чутливості включає зовнішні кредити Групи, коли валюти позичальника та кредитора відрізняються одна від одної.

	Станом на 31 грудня 2020 року		Станом на 31 грудня 2019 року	
	Гривня/ долар США +10%	Гривня/ долар США -5%	Гривня/ долар США +10%	Гривня/ долар США -5%
Вплив на прибуток та капітал	713 385	(356 692)	880 623	(440 311)

	Станом на 31 грудня 2020 року		Станом на 31 грудня 2019 року	
	Гривня/Євро +10%	Гривня/Євро -5%	Гривня/Євро +10%	Гривня/Євро -5%
Вплив на прибуток та капітал	99 890	(49 945)	101 263	(50 631)

Інвестиції в доларах США включають ОВДП з індексованою вартістю у розмірі 28 120 240 тисяч гривень за номінальною вартістю. Результат від переоцінки опціону, вбудованого в ОВДП з індексованою вартістю, обліковується у складі Чистий прибуток/(збиток) від операцій з фінансовими інструментами, що відображаються за справедливою вартістю з переоцінкою через прибутки або збитки та станом на звітну дату становить +7 163 344 тисячі гривень, що перевищує результат від переоцінки балансової короткої позиції - 2 751 808 тисяч гривень.

Обмеження аналізу чутливості

В наведених вище таблицях відображений ефект змін в основному припущенні, в той час як інші припущення залишаються незмінними. В дійсності існує зв'язок між припущеннями та іншими факторами. Також необхідно зауважити, що чутливість має нелінійний характер, тому не повинна проводитися інтерполяція або екстраполяція отриманих результатів.

Аналіз чутливості не враховує, що Група активно управляє активами та пасивами. В доповнення до цього, фінансовий стан Групи може змінюватись в залежності від змін, які відбуваються на ринку. Наприклад, стратегія Групи в області управління фінансовими ризиками спрямована на оптимізацію впливу ризику коливання ринку на діяльність Групи. У випадку різких негативних коливань цін на ринку цінних паперів керівництво може звертатись до таких методів, як продаж інвестицій, зміна складу інвестиційного портфеля, а також інших методів захисту. Відповідно, зміна припущень може не мати впливу на зобов'язання, але може суттєво вплинути на активи, що обліковуються у консолідованому звіті про фінансовий стан за справедливою вартістю. В цій ситуації різні методи оцінки активів і зобов'язань можуть призвести до значних коливань величини власного капіталу.

Інші обмеження в наведеному вище аналізі чутливості включають використання гіпотетичних змін на ринку з метою розкриття потенційного ризику, які являють собою лише прогноз Групи щодо майбутніх змін на ринку, які неможливо передбачити з якою-небудь мірою впевненості. Також обмеженням є припущення, що всі процентні ставки змінюються ідентичним чином.

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ДЕРЖАВНИЙ ОЩАДНИЙ БАНК УКРАЇНИ»

ПРИМІТКИ ДО КОНСОЛІДОВАНОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ (ПРОДОВЖЕННЯ) ЗА РІК, ЩО ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2020 РОКУ (у тисячах гривень)

Географічна концентрація

Концентрація активів та зобов'язань за регіонами наведена нижче:

	Україна	Інші країни не члени ОЕСР	Країни ОЕСР	31 грудня 2020 року Всього
Непохідні фінансові активи				
Грошові кошти та їх еквіваленти	15 326 907	208	11 226 084	26 553 199
Кошти в банках	100	–	46 250	46 350
Кредити, надані клієнтам	63 226 077	–	–	63 226 077
Інвестиції	129 700 362	–	551 179	130 251 541
Інші фінансові активи	430 252	–	–	430 252
Всього непохідних фінансових активів	208 683 698	208	11 823 513	220 507 419
Непохідні фінансові зобов'язання				
Кошти банків	5 822 367	1 224	391	5 823 982
Рахунки клієнтів	185 037 707	928 359	199 386	186 165 452
Випущені єврооблігації	–	–	11 744 616	11 744 616
Інші запозичені кошти	260 098	–	4 192 551	4 452 649
Інші фінансові зобов'язання	1 104 941	–	41 759	1 146 700
Субординований борг	–	–	1 276 240	1 276 240
Всього непохідних фінансових зобов'язань	192 225 113	929 583	17 454 943	210 609 639
Чиста позиція за непохідними фінансовими інструментами	16 458 585	(929 375)	(5 631 430)	
Чиста позиція	16 458 585	(929 375)	(5 631 430)	

	Україна	Інші країни не члени ОЕСР	Країни ОЕСР	31 грудня 2019 року Всього
Непохідні фінансові активи				
Грошові кошти та їх еквіваленти	38 594 569	218	18 208 326	56 803 113
Кошти в банках	40 780	–	71 803	112 583
Кредити, надані клієнтам	65 168 344	–	–	65 168 344
Інвестиції	113 237 227	–	378 956	113 616 183
Інші фінансові активи	193 507	–	–	193 507
Всього непохідних фінансових активів	217 234 427	218	18 659 085	235 893 730
Непохідні фінансові зобов'язання				
Кошти банків	31 573	1 337	25 130	58 040
Рахунки клієнтів	201 753 381	249 002	140 551	202 142 934
Випущені єврооблігації	–	–	18 303 877	18 303 877
Інші запозичені кошти	250 790	–	4 179 293	4 430 083
Інші фінансові зобов'язання	1 066 481	–	22 955	1 089 436
Субординований борг	–	–	2 462 640	2 462 640
Всього непохідних фінансових зобов'язань	203 102 225	250 339	25 134 446	228 487 010
Чиста позиція за непохідними фінансовими інструментами	14 132 202	(250 121)	(6 475 361)	
Чиста позиція	14 132 202	(250 121)	(6 475 361)	

Діяльність Групи орієнтована в основному на внутрішній ринок.

Фінансові активи, розміщені в інших країнах, представлені коштами на рахунках в банках-нерезидентах.

Основна питома вага фінансових зобов'язань, залучених від нерезидентів, представлена випущеними єврооблігаціями, субординованим боргом в доларах США, та іншими запозиченнями від резидентів країн ОЕСР.

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ДЕРЖАВНИЙ ОЩАДНИЙ БАНК УКРАЇНИ»

ПРИМІТКИ ДО КОНСОЛІДОВАНОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ (ПРОДОВЖЕННЯ) ЗА РІК, ЩО ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2020 РОКУ (у тисячах гривень)

Ціновий ризик

Оскільки в Групі відсутній торговий портфель, то він не наражається на ціновий ризик, який полягає у зміні ціни котирувань у зв'язку з кон'юктурою ринку.

33. ІНФОРМАЦІЯ ЗА СЕГМЕНТАМИ

Інформація за сегментами стосується послуг, які надаються в межах сегментів, та подається керівництву Групи, яке відповідає за прийняття рішень з операційної діяльності з метою розподілу ресурсів та оцінки діяльності сегментів.

Критерії, за якими визнано операційні сегменти

Операційний сегмент – відокремлюваний компонент, який займається постачанням окремого продукту або послуги (чи групи взаємозв'язаних продуктів чи послуг), зазнає ризиків та забезпечує прибутковість, які відмінні від тих, що притаманні іншим сегментам. При цьому група взаємопов'язаних продуктів чи послуг, постачанням (наданням) яких займається сегмент об'єднується за такими критеріями:

- характером продуктів або послуг;
- характером технологічного процесу;
- типом або класом споживачів певних продуктів або послуг;
- методами, які застосовуються для розповсюдження продуктів або надання послуг;
- характером правового середовища.

Для цілей складання внутрішньої звітності для керівництва операції Групи поділяються на такі сегменти:

Корпоративний бізнес

Сегмент надає банківські послуги (кредити, депозити та здійснення розрахунково-касового обслуговування) широкому спектру корпоративних клієнтів, включаючи великі, середні та малі компанії, державні компанії та ряд бюджетних установ.

Роздрібний бізнес

Цей сегмент включає в себе всі банківські послуги, що надаються фізичним особам через розгалужену філійну мережу Банку, банкомати, ІПТ та через Web-банкінг / Mobile-банкінг.

Казначейство

Сегмент включає результати операцій з банками (включаючи НБУ), як у національній так і в іноземній валюті, і всі активи та зобов'язання в межах політики управління ліквідністю Банку.

Загальне управління

Сегмент охоплює всі не клієнтські операції, активи і зобов'язання, під ефективним безпосереднім контролем керівництва Групи та комітетів (КУАП, Фінансового Комітету і т.д.). Серед іншого включає в себе: основні засоби; стратегічні інвестиції, довгострокові інструменти фінансування (субординований борг, випущені єврооблігації, інші запозичені кошти); капітал, що залишився після розподілу на інші бізнес-сегменти.

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ДЕРЖАВНИЙ ОЩАДНИЙ БАНК УКРАЇНИ»

ПРИМІТКИ ДО КОНСОЛІДОВАНОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ (ПРОДОВЖЕННЯ)
ЗА РІК, ЩО ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2020 РОКУ
(у тисячах гривень)

Вимірювання прибутків та збитків сегменту

Методика управлінського обліку, що використовується для складання звітності за сегментами, дещо відрізняється від методів складання інших фінансових звітів. Проте, інформація, представлена у звітності за сегментами відповідає показникам звіту про фінансовий стан і звіту про прибутки і збитки та інший сукупний дохід, складених відповідно до МСФЗ.

Для того щоб виміряти чистий процентний дохід сегменту, банк використовує техніку, відому як «трансфертне ціноутворення», за якою процентні доходи та витрати більшості статей консолідованого звіту про фінансовий стан порівнюються з номінальною ринковою ставкою для розрахунку умовної процентної маржі.

Операційні витрати, в тому числі витрати на амортизацію, розподіляються безпосередньо за сегментами, де це можливо. Для розподілу сумісних витрат проводиться експертна оцінка, яка використовує певні критерії розподілу, зокрема чисельність персоналу, обсяги бізнесу та інші критерії для розподілу витрат. Деякі операційні витрати, що мають нерегулярне або одноразове походження (нерегулярний або одноразовий характер) і не мають прямого відношення до операцій з клієнтами, включаються до сегменту Загальне управління.

Капітал Групи розподіляється за сегментами на основі їх середніх активів, зважених на ризик. Нерозподілений капітал відноситься до сегменту Загального управління.

Відмінності у розподілі та характеристиках сегментів відсутні в порівнянні з консолідованою фінансовою звітністю станом на 31 грудня 2019 року.

Станом на 31 грудня 2020 року Група визнала відсоткові доходи, отримані від одного контрагента, у сумі 7 711 526 тисяч гривень, що становить 23% доходів Групи (31 грудня 2019 року: 7 752 434 тисячі гривень, що становить 35% доходів Групи).

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ДЕРЖАВНИЙ ОЩАДНИЙ БАНК УКРАЇНИ»

ПРИМІТКИ ДО КОНСОЛІДОВАНОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ (ПРОДОВЖЕННЯ) ЗА РІК, ЩО ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2020 РОКУ (у тисячах гривень)

Доходи, витрати та результати звітних сегментів за 2020 рік

Найменування статті	Примітки	Найменування звітних сегментів				Вилучення	Всього
		Корпоратив- ний бізнес	Роздрібний бізнес	Казначейство	Загальне управління		
<i>Доходи від зовнішніх клієнтів</i>		10 655 165	6 558 830	12 065 395	3 711 566	–	32 990 956
Процентні доходи	5	7 593 458	2 056 772	5 342 960	3 473 752	–	18 466 942
Комісійні доходи	7	3 446 713	4 471 624	125 096	361	–	8 043 794
Чистий прибуток/(збиток) від операцій з фінансовими інструментами, що оцінюються за справедливою вартістю через прибуток або збиток	10	(294 765)	–	6 596 847	–	–	6 302 082
Чисті інші доходи/(витрати)	28	(90 241)	30 434	492	237 453	–	178 138
<i>Доходи від інших сегментів</i>		8 290 400	12 674 922	357 475	2 186 773	(23 509 570)	–
Процентні доходи		8 290 400	12 674 922	357 475	2 186 773	(23 509 570)	–
Всього доходів сегментів		18 945 565	19 233 752	12 422 870	5 898 339	(23 509 570)	32 990 956
Процентні витрати (Формування)/розформування резерву під очікувані кредитні збитки та збитки від модифікації за активами, за якими нараховуються проценти	5	(9 443 563)	(7 331 855)	(7 484 390)	(9 725 897)	23 509 570	(10 476 135)
(Формування)/розформування резерву за іншими операціями		(2 781 674)	73 163	87 615	(92 829)	–	(2 713 725)
Чистий (збиток)/прибуток від операцій з іноземною валютою		(23 600)	(66 807)	(81)	27 249	–	(63 239)
Комісійні витрати	8	(15 136)	246 997	(92 591)	(2 891 254)	–	(2 751 984)
Операційні витрати	7	(2 227 928)	(814 507)	(36 222)	(2 199)	–	(3 080 856)
	9	(2 408 695)	(7 607 905)	(337 247)	(818 732)	–	(11 172 579)
Результат сегмента (до оподаткування)		2 044 969	3 732 838	4 559 954	(7 605 323)	–	2 732 438

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ДЕРЖАВНИЙ ОЩАДНИЙ БАНК УКРАЇНИ»

ПРИМІТКИ ДО КОНСОЛІДОВАНОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ (ПРОДОВЖЕННЯ)
ЗА РІК, ЩО ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2020 РОКУ
(у тисячах гривень)

Активи та зобов'язання звітних сегментів станом на 31 грудня 2020 року

Найменування статті	Найменування звітних сегментів				Всього
	Корпоратив- ний бізнес	Роздрібний бізнес	Казначейство	Загальне управління	
Активи сегментів	58 188 400	17 417 027	73 106 425	84 888 045	233 599 897
Зобов'язання сегментів	61 208 991	125 642 626	5 872 228	18 921 925	211 645 770
Інші сегментні статті:					
Амортизаційні відрахування за основними засобами та нематеріальними активами	(378 730)	(1 117 837)	(61 887)	(116 793)	(1 675 247)
Переоцінка, що відображена протягом року в консолідованому звіті про зміни у власному капіталі	–	–	–	(286 371)	(286 371)
Капітальні інвестиції	–	–	–	1 821 980	1 821 980

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ДЕРЖАВНИЙ ОЩАДНИЙ БАНК УКРАЇНИ»

ПРИМІТКИ ДО КОНСОЛІДОВАНОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ (ПРОДОВЖЕННЯ)
ЗА РІК, ЩО ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2020 РОКУ
(у тисячах гривень)

Доходи, витрати та результати звітних сегментів за 2019 рік

Найменування статті	Примітки	Найменування звітних сегментів			Загальне управління	Вилучення	Всього
		Корпоративний бізнес	Роздрібний бізнес	Казначейство			
<i>Доходи від зовнішніх клієнтів:</i>		11 004 037	5 130 007	2 972 805	3 088 324	–	22 195 173
Процентні доходи	5	8 852 664	1 515 804	5 879 302	2 817 996	–	19 065 766
Комісійні доходи	7	2 749 459	3 588 152	101 004	92	–	6 438 707
Чистий збиток від операцій з фінансовими інструментами, що оцінюються за справедливою вартістю через прибуток або збиток	10	(641 895)	–	(3 007 501)	–	–	(3 649 396)
Чисті інші доходи	28	43 809	26 051	–	270 236	–	340 096
<i>Доходи від інших сегментів:</i>		8 614 798	12 408 505	352 611	4 267 401	(25 643 315)	–
Процентні доходи		8 614 798	12 408 505	352 611	4 267 401	(25 643 315)	–
Всього доходів сегментів		19 618 835	17 538 512	3 325 416	7 355 725	(25 643 315)	22 195 173
Процентні витрати	5	(12 374 096)	(7 815 970)	(10 356 808)	(8 663 658)	25 643 315	(13 567 217)
Розформування/(формування) резерву під очікувані кредитні збитки та збитки від модифікації за активами, за якими нараховуються проценти		(761 497)	3 307	651 906	292 928	–	186 644
Розформування/(формування) резерву за іншими операціями		(225 641)	(1 057)	614	267 385	–	41 301
Чистий прибуток/(збиток) від операцій з іноземною валютою	8	1 510	216 373	(4 232)	3 241 326	–	3 454 977
Комісійні витрати	7	(1 609 344)	(590 393)	(31 899)	(4 066)	–	(2 235 702)
Операційні витрати	9	(2 724 853)	(6 148 145)	(324 304)	(623 756)	–	(9 821 058)
Результат сегмента (до оподаткування)		1 924 914	3 202 627	(6 739 307)	1 865 884	–	254 118

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ДЕРЖАВНИЙ ОЩАДНИЙ БАНК УКРАЇНИ»

ПРИМІТКИ ДО КОНСОЛІДОВАНОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ (ПРОДОВЖЕННЯ)
ЗА РІК, ЩО ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2020 РОКУ
(у тисячах гривень)

Активи та зобов'язання звітних сегментів станом на 31 грудня 2019 року

Найменування статті	Найменування звітних сегментів				Всього
	Корпоратив- ний бізнес	Роздрібний бізнес	Казначейство	Загальне управління	
Активи сегментів	61 284 343	12 622 678	136 303 964	38 933 760	249 144 745
Зобов'язання сегментів	95 598 598	107 124 525	120 318	26 731 032	229 574 473
Інші сегментні статті:					
Амортизаційні відрахування за основними засобами та нематеріальними активами	(468 288)	(874 480)	(53 584)	(99 204)	(1 495 556)
Переоцінка, що відображена протягом року в консолідованому звіті про зміни у власному капіталі	–	–	–	797 958	797 958
Капітальні інвестиції	–	–	–	1 879 186	1 879 186

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ДЕРЖАВНИЙ ОЩАДНИЙ БАНК УКРАЇНИ»

ПРИМІТКИ ДО КОНСОЛІДОВАНОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ (ПРОДОВЖЕННЯ) ЗА РІК, ЩО ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2020 РОКУ (у тисячах гривень)

34. ПОДІЇ ПІСЛЯ ЗВІТНОЇ ДАТИ

6 січня 2021 року було здійснено зменшення наданої застави (пулу активів) за кредитами з рефінансування від НБУ шляхом розблокування частини активів/ОВДП, відповідно справедлива вартість пулу активів склала 17 596 337 тисяч гривень.

15 січня 2021 року за результатами проведеного кількісного тендеру від НБУ отримано довгостроковий кредит рефінансування на суму 2 250 000 тисяч гривень, зі строком погашення 9 січня 2026 року та змінюваною процентною ставкою.

22 січня 2021 року здійснено дострокове погашення кредиту рефінансування від НБУ в сумі 500 000 тисяч гривень, зі строком погашення 12 березня 2021 року.

12 лютого 2021 року здійснено дострокове погашення кредиту рефінансування від НБУ в сумі 5 000 000 тисяч гривень зі строком погашення 19 березня 2021 року та за результатами проведеного кількісного тендеру від НБУ отримано довгостроковий кредит рефінансування на суму 5 000 000 тисяч гривень, зі строком погашення 6 лютого 2026 року та змінюваною процентною ставкою.

У квітні 2021 року Національний банк України підвищив облікову ставку до 7,5%.